

Türkiye ve Dünyada Yüzyılın Birikimi

1990-1999

CİLT 8

TÜRKİYE VE DÜNYADA YÜZYILIN BİRİKİMİ

*Türkiye Büyük Millet Meclisinin
Yüzüncü Yılına Armağan*

Y. Furkan ŞEN

© TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TÜRKİYE VE DÜNYADA YÜZYILIN BİRİKİMİ
1990 – 1999

Yayın Sahibi

Prof. Dr. Mustafa ŞENTOP
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

Yayın Koordinatörü

Nasuhi GÜNGÖR

Genel Yayın Yönetmeni

Serhat Buhari BAYTEKİN

Editör

Prof. Dr. Hamit Emrah BERİŞ

Editör Yardımcısı

Dr. Metin ÖZKAN

Hazırlayan

Doç. Dr. Y. Furkan ŞEN

Proje Asistanları

Nazım Onur HÖKELEK
Fatih YILDIZ
Hilal Nevin POLAT
Ebru AŞKIN
Zehra NURALIN

Redaksiyon

Tamer KOPARAN

Tasarım Koordinatörü

Pınar DEMİRALAY

Tasarım

Arzu ÖZKAN
Yeşim POLAT

Yapım

Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı

Baskı

TBMM Basımevi
Ankara, 2023

ISBN:

978-605-2089-56-9 (8.c)
978-605-2089-48-4 (Tk)

TÜRKİYE VE DÜNYADA YÜZYILIN BİRİKİMİ kitap seti
Türk Telekom'un katkılarıyla hazırlanmıştır.

TÜRKİYE VE DÜNYADA YÜZYILIN BİRİKİMİ

*Türkiye Büyük Millet Meclisinin
Yüzüncü Yılına Armağan*

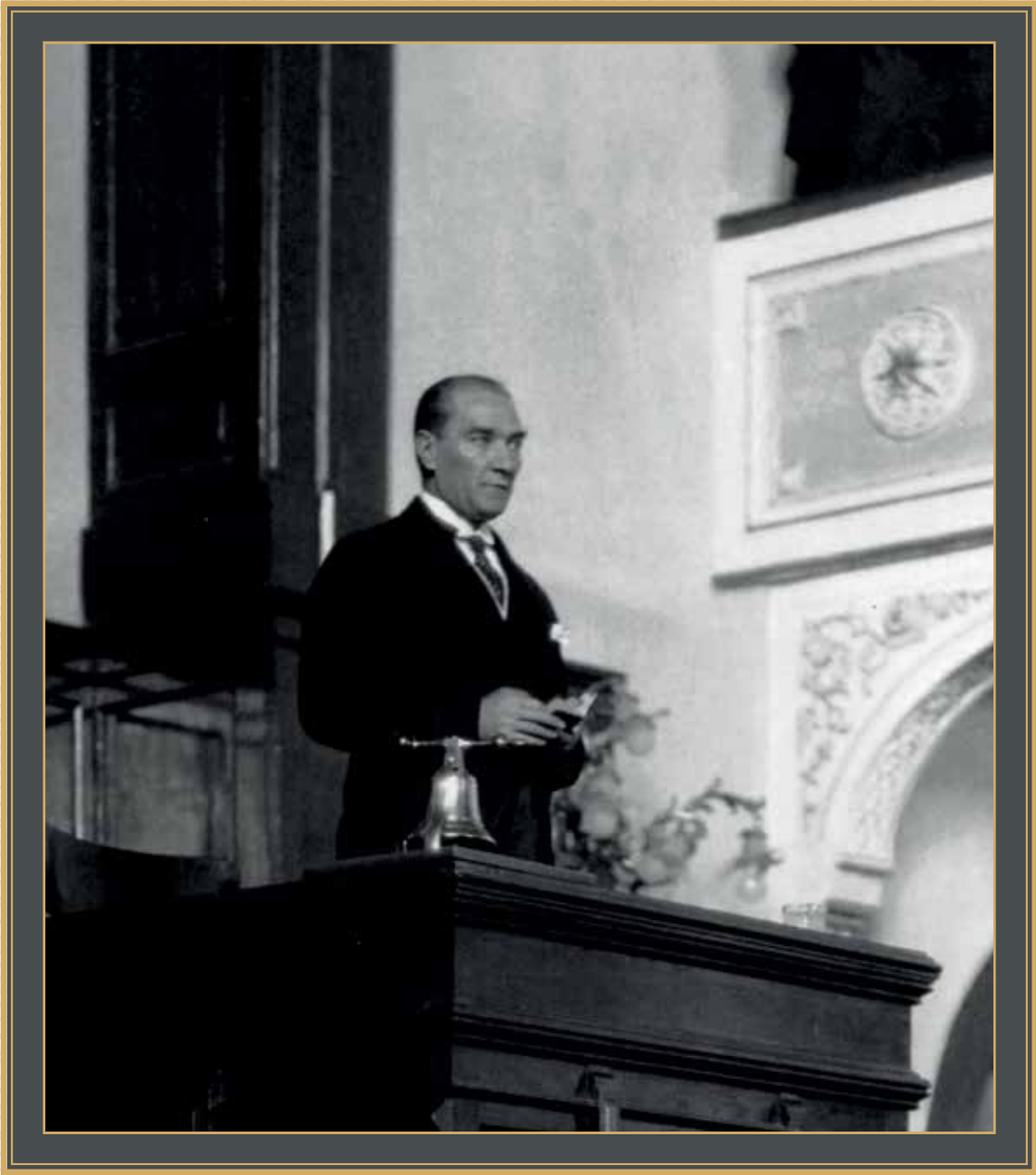

**Toplumda en yüksek hürriyetin, en yüksek
eşitlik ve adaletin devamlı şekilde sağlanması
ve korunması ancak ve ancak tam ve kat'î
mânasiyle millî egemenliğin kurulmuş
bulunmasına bağlıdır. Bundan ötürü
hürriyetin de, eşitliğin de, adaletin de dayanak
noktası millî egemenliktir.**

K. Atatürk

Mustafa Kemal ATATÜRK
Türkiye Cumhuriyeti Birinci Cumhurbaşkanı

**Şan ve şerefle bir asrı geride bırakan
Türkiye Büyük Millet Meclisi, "Hâkimiyet
kayıtsız şartsız milletindir" şiarıyla millî
egemenliğimizin yıkılmaz tecelligâhı
olmaya devam edecektir.**

Recep Tayyip ERDOĞAN
Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

Prof. Dr. Mustafa ŞENTOP
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

Takdim

Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının yüzüncü yılını idrak ettiğimiz 2020 yılında, Başkanlığımız tarafından Meclis tarihine ilişkin çok sayıda çalışma yapılmış ve okuyucu ile buluşturulmuştur. O dönemde hazırlıkları başlayan eserlerden biri de Meclisin açılışından itibaren yüz yıllık tarihî kesiti ele alan almanak çalışmasıdır. On ciltten oluşan bu çalışma, tarihimizdeki mühim hadiseleri kronolojik bir sıra izleyerek kısa açıklamalarla okuyucuya ulaştırmayı amaçlamaktadır. Bunun yanında, dünyanın farklı yerlerinde cereyan edip doğrudan veya dolaylı şekilde ülkemizi etkileyen farklı hadiselere de çalışma kapsamında yer verilmiştir. Dolayısıyla bu çalışma, yüz yıllık bir tarihin icmalî niteliğindedir.

Bugünü doğru anlamak ve yorumlamak için tarihin rehberliği şarttır. Tarihî hadiseleri bilmek ve onlardan dersler çıkarmak, günümüzde yaşanan olayları değerlendirme ve geleceğe dair isabetli öngörülerde bulunma kabiliyetimizi artıracaktır. Nitekim istiklal şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un

"Tarihi 'tekerrür' diye tarif ediyorlar;

Hiç ibret alınsaydı, tekerrür mü ederdi?"

dizeleri, tarihî tecrübeyi doğru idrak etmenin lüzumuna işaret etmekte; tarihi ibret nazarıyla okumamanın netice vereceği elim akıbeti bizlere hatırlatmaktadır. Tarihten ibret alabilmek ise şüphesiz geçmişin hakikatlerini bilmekle ve hatırd tutmakla mümkündür. Bu anlayış doğrultusunda elinizde bulunan almanak çalışmasının amacı, tarihimizin mühim hadiselerini mümkün olduğunca bilinir kılmak ve zihinlerimizde kalıcı şekilde yer edinmelerini sağlamaya çalışmaktır.

Başkanlığımız tarafından yayımlanan almanak çalışmasının öncelikli faydası, Meclisimizin açılışını takip eden yüz yıllık tarihî kesitin dönüm noktalarını derli toplu ve sistematik bir şekilde okuyucuya sunmasıdır. Türkiye ve dünya tarihiyle ilgili önemli gelişmelerin objektif bir anlatımla kolay erişilebilir bir şekilde okuyucuyla buluşturulması, tarihî hadiselerin toplum hafızasında diri kalmasına katkı sağlayacaktır. Diğer taraftan yüz yıllık tarihî bir süreçte farklı hadiseler arasındaki ilişki ve bağların görülmesi; yaşanan gelişmelerin derinlemesine tahlil edilmesine, farklı perspektiflerle çok boyutlu olarak ele alınmasına yardımcı olacaktır. Son olarak bu çalışma vesilesiyle başta gençlerimiz olmak üzere tüm vatandaşlarımız, Meclisimizin açılmasından bugüne kadar geçen süre zarfında demokrasimizin kat ettiği aşamaları görebilecektir.

Gazi Meclisimizin açılarak faaliyetlerine başladığı 1920 yılından 2020 yılının sonuna kadar uzanan zaman diliminde yaşanan gelişmelerin özetini sunan bu çalışmada, tarihî hadiseler kronolojik olarak tasnif edilip sıralandıktan sonra kısa açıklamalarla okuyucuya aktarılmaktadır. Çalışma kapsamında ayrıca ele alınan tarihî gelişmelerle ilgili görsel unsurlara da yer verilmektedir. Böylece çalışmanın sadece tarih alanında çalışan araştırmacılara değil, ülkemizin ve dünyanın yakın geçmişine ilgi duyan herkese hitap edecek şekilde hazırlanması hedeflenmiştir.

Uzun ve yorucu bir çalışmanın ürünü olan almanak ciltlerinin metinlerini kaleme alan değerli akademisyenlerimiz başta olmak üzere eserlerin hazırlanmasında ve yayımlanmasında emeği geçen herkese teşekkür ediyor; almanak çalışmasının literatüre katkı sağlamasını, araştırmacılar ile her kesimden ve her yaştan okuyucuya faydalı olmasını temenni ediyorum.

Ön Söz

Almanaklar, belirli bir alana özgü olay, olgu, gelişme ve süreçlerin ele alındığı kapsamlı kronolojik çalışmalardır. Bu tür kronolojik çalışmalar, tarihî olayların anlamlı bir bütüne oturtulmasını sağlamak için oldukça yararlı araçlardır. Almanaklar öncelikle belirli konuların tarihsel gelişim süreçlerinin bütünlüklü olarak incelenmesi açısından işlev görür. Böylece herhangi bir olayın gelişim süreci, safahatı, nedenleriyle sonuçları en baştan en sona belirli bir gelişim çizgisi içinde takip edilebilecektir. Aynı şekilde kronolojik çalışmalar tarih araştırmalarında anakronizme düşmemek için de faydalı olacaktır. Ayrıca bu tür çalışmalar farklı olaylar arasındaki bağlantıları görme, bunların birbirlerine yönelik etkilerini fark etme işine de yarayacaktır. Bilimsel ve akademik çalışmalarda bazen küçük ayrıntıların ne denli kritik bir rol oynadığı bilinir. Kapsamlı bir almanağın içerdiği ayrıntılarla spesifik konuların tüm boyutlarını daha iyi görmeye hizmet etmesi beklenebilecektir.

Buna karşılık Türkiye’de güçlü bir kronoloji geleneğinin olmadığı bilinen bir gerçektir. Kuşkusuz belirli tarihî dönemleri esas alan nispeten kısa bazı kronolojik eserler veya kamu kurum ve kuruluşlarının özellikle kendi görev alanlarına ilişkin yıllık olarak hazırladıkları birtakım çalışmalar mevcuttur. Ama bir tema çerçevesinde uzun bir kesiti, önemli tüm olay ve süreçleri ele alan bütünlüklü bir çalışmanın bulunmadığı açıktır. Elinizdeki on ciltlik seri bu eksikliği gidermek için farklı akademisyenlerin katkılarıyla hazırlanmıştır. Bu şekilde, herhangi bir siyasi hadiseyi, ortaya çıkış şartları, içinde geliştiği iklim ve sebep olduğu sonuçları itibarıyla anlamak mümkün olacaktır.

Elinizdeki on ciltlik çalışma, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına başladığı 1920 yılının 1 Ocak tarihinden 2020 yılının sonuna kadar olan zaman dilimini onar yıllık dönemler hâlinde ele almıştır. Olayların aktarılmasında Meclisin çalışma alanına giren konu ve gelişmelere öncelik verilmiştir. Bu kapsamda, gerek parlamento tarihi gerekse toplum hayatı için önem taşıyan bazı kanuni düzenlemelerin altı kalınca çizilmiştir. Ancak her bir kanunun esas itibarıyla belirli bir dönemde yaşanan gelişme, ihtiyaç veya sorunun ürünü olduğu açıktır. Dolayısıyla kanunların gerçek mahiyetlerini anlamak için ortaya çıktıkları dönemin ruhunu kavramak gerekir. Oxford ve Britannica gibi sözlüklere göre almanak kelimesinin Arapça iklim anlamında gelen al-manak’tan türediği göz önünde bulundurulduğunda bu durum daha iyi anlaşılabilir. Gerçekten de almanaklar ele aldıkları dönemin toplumsal ve siyasal iklimini bugüne taşırlar. Bu kapsamda hazırlanan almanak, kanunların veya diğer hukuki düzenlemelerin alt alta sıralandığı bir bibliyografik metin şeklinde planlanmamıştır. Topluma ve siyasete, dolayısıyla parlamentonun işleyişine yön veren olaylar kronolojik şekilde aktarılmıştır.

Çalışmanın fikir babası doğrudan Meclis Başkanımız Sayın Prof. Dr. Mustafa Şentop hocamızdır. Başkanımız Meclisin açılışından itibaren yaşanan olayları sistematik ve kronolojik şekilde ele alacak bir almanak çalışması hazırlanmasını istemiş ve sürecin her aşamasında fikirleriyle yol gösterici olmuştur. Yine Sayın Başkanın isteğiyle çalışmanın kapsamının genişletilmesi ve 1920’den günümüze her bir yılın müstakil bir cilt olarak hazırlanması yönünde çalışmalar da başlatılmıştır. Çalışmanın vücut bulmasındaki bu hayati rolü için Sayın Başkanımız Prof. Dr. Mustafa Şentop’a şükranlarımızı sunarız.

Elbette her çalışma gibi elinizdeki almanak serisi de birtakım eksik ve kusurlarla malul olabilir. Ancak bu çalışmanın hacmi ve boyutuyla alanında bir ilk olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Çalışmanın genişleme sürecinde, okurlardan gelecek görüş, öneri ve değerlendirmeler doğrultusunda gerekli değişiklik ve düzeltmelerin yapılması mümkün olacaktır. Son olarak çalışmaya emeği geçen Yayın Koordinatörümüz Nasuhi Cüngör, Yayın Yönetmenimiz Serhat Buhari Baytekin, Editör Yardımcımız Dr. Metin Özkan, değerli yazarlarımız, proje asistanlarımız, redaktörümüz ile kitabın dizgi ve baskısında emeği geçen tüm arkadaşlarımıza hassaten teşekkürü borç biliriz. Çalışmanın, yüzüncü yılını geride bırakan Meclisimiz ve 2023 yılında 100. yılını kutlayacak olan Cumhuriyetimiz için mütevazı bir hediye ve akademik literatüre naçizane bir katkı olmasını temenni ediyoruz.

Prof. Dr. Hamit Emrah BERİŞ
Editör

1990

sayfa 20/65

Atatürkçü Düşünce Derneği ve Türk Hukuk Kurumu Başkanı Muammer Aksoy, evinin önünde uğradığı suikast sonucunda yaşamını yitirdi.

1992

sayfa 90/119

Bosna-Hersek bağımsızlığını ilan etti ve Bosna Savaşı resmen başladı.

1994

sayfa 158/193

Yapılan yerel seçimlerde DYP %21,4 oy oranıyla birinci, ANAP %21 oy oranıyla ikinci, RP %17,9 oy oranıyla üçüncü parti oldu.

BM'nin Irak'a Kuveyt'ten çekilmesi için tanıdığı sürenin dolmasından hemen sonra ABD "Çöl Fırtınası" harekâtını başlattı ve ABD öncülüğündeki koalisyon güçlerine ait uçaklar Irak'taki hedefleri bombaladı.

1991

sayfa 66/89

1993

sayfa 120/157

Gazeteci Uğur Mumcu, aracına konan bombanın patlaması sonucu yaşamını yitirdi.

1996

sayfa 232/279

Balıkesir'in Susurluk ilçesinde meydana gelen trafik kazası, devlet-polis-mafya ilişkilerinin ortaya çıkmasına neden oldu ve Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en önemli skandalına dönüştü.

Bir taksiyi gasp eden teröristler, Gazi Mahallesi'nde Alevilere ait olduğu bildirilen kahvehanelere otomatik silahlarla saldırdı. Bu saldırı, "Gazi Mahallesi Olayları"nın fitilini ateşledi ve 5 gün devam eden olaylar sonrası 40'a yakın kişi hayatını kaybetti.

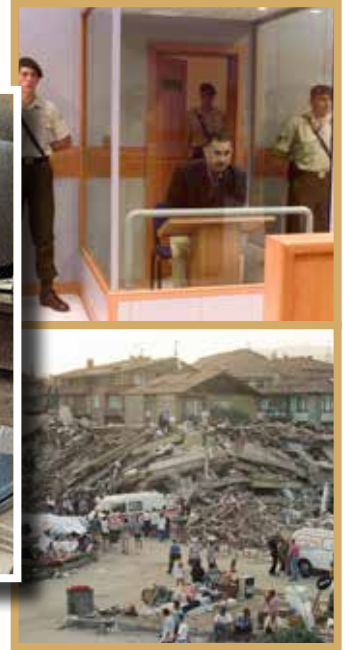
1995

sayfa 194/231

1998

sayfa 320/355

Türkiye, yurt dışında bulunan terörist başı Öcalan'ın yakalanması ve Türkiye'ye iadesi için yoğun askerî ve diplomatik faaliyetlere başladı.

28 Şubat Süreci'nin başlangıcı kabul edilen ve yaklaşık 9 saat süren MGK'da hükûmete yönelik tavsiye kararları alındı.

1997

sayfa 280/319

Gölcük Depremi, Türkiye'nin yaşadığı en büyük doğal felaketlerden biri oldu.

1999

sayfa 356/384

ALMANAK

1990-1999

1990

1 OCAK

Muhalefet partileri, 1990 yılına çok kötü bir ekonomik tabloyla girdiğini ve 1990'da seçim olması gerektiğini ifade ettiler.

Ruanda İç Savaşı başladı.

2 OCAK

Devrimci Sol örgütünün önemli isimlerinden Sinan Kukul, Metris Cezaevinden firar etti.

3 OCAK

Panama'nın devrik devlet başkanı Manuel Noriega, Panama City'de son 10 gündür sığındığı Vatikan elçiliğinde Amerika Birleşik Devletleri (ABD) güçlerine teslim oldu.

İbrahim Balaban'ın "Göç" adlı tablosu 45 milyon TL'ye satıldı; bu o dönem için yaşayan bir ressamın eserine ödenen en yüksek fiyat olarak belirlendi.

Hükûmet ile Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (Dünya Bankası) arasında 7 Kasım 1989 tarihinde imzalanan ekli Japon Hibe Anlaşması'nın onaylanması Bakanlar Kurulunca onaylandı ve Resmî Gazete'de yayımlandı.

Ayasofya'nın ibadete açılması tartışmaları başladı.

Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK) yasasında 1985 yılında eklenen madde ile 1990 yılından başlayarak sigortalı olanların emeklilik yaşı erkekler için 55'ten 60'a, kadınlar içinse 50'den 55'e çıkarıldı.

Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Devlet Başkanı ve eşinin kurşuna dizilmelerini protesto için "Çavuş eskular ölümsüzdür" ve "Devrimci Sol Güçler" yazılı pankartlarla Beyoğlu'nda korsan gösteri yaparken gözaltına alınan, çoğu GEYAD (Gecekondu Yaşayanları Kültür ve Dayanışma Derneği) üyesi 14 kişi DGM'ce serbest bıraktıldı.

4 OCAK

Mehmet Ali Aybar ve Aydın Güven Gürkan, solda 2 yeni parti olarak farklı oluşumlar içinde olacaklarını açıkladılar.

Cumhurbaşkanı Özal, ekonomide çok başlılık iddialarını kabul etmeyerek "direksiyon bende" açıklaması yaptı.

Milliyetçi Bulgarlar, Türklerin haklarının iadesi konusundaki kararın halk oylamasına sunulmasını istedi ve Türk azınlık temsilcileri demokratik diyalog taleplerini yeniledi.

Pakistan'ın Sindh bölgesinde bir yolcu treni, bir yük treni ile çarpıştı ve 300 kişi hayatını kaybetti.

5 OCAK

- Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) tarafından yürürlükten kaldırılan Türban yasağı, Atatürkçü Düşünce Derneği ve Öğretim Üyeleri Derneği tarafından yeniden Danıştaya taşındı.
- Muhafazakâr-liberal çatışması yüzünden, hükûmetin hazırlamış olduğu bazı kararnameler uyumsuzluk nedeniyle imzalanamadı ve hükûmette çatlaklar meydana geldi.
- İrkçi Bulgarlar, Kırcaali, Hasköy, Varna ve Şumnu'da Türklere karşı mitingler düzenledi.
- Hava Kuvvetleri Komutanlığında görevli 15 subay ve astsubay irticai faaliyetler sebebiyle ordudan uzaklaştırıldı.
- Aziz Nesin, kitaplarından elde ettiği gelirle çocuk yetiştirme yönündeki çabalarıyla Sovyet "Lenin Çocuk Fonu"nun ilk kez vereceği "Altın Tolstoy Madalyası"na layık görüldü.

6 OCAK

- Türkiye dışında yaşayan toplam Türk nüfusunun 92 milyonu bulunduğu açıklandı.

- Merkez Bankası yıllık mevduat faizinin %56'ya indirilmesini kararlaştırdı.

7 OCAK

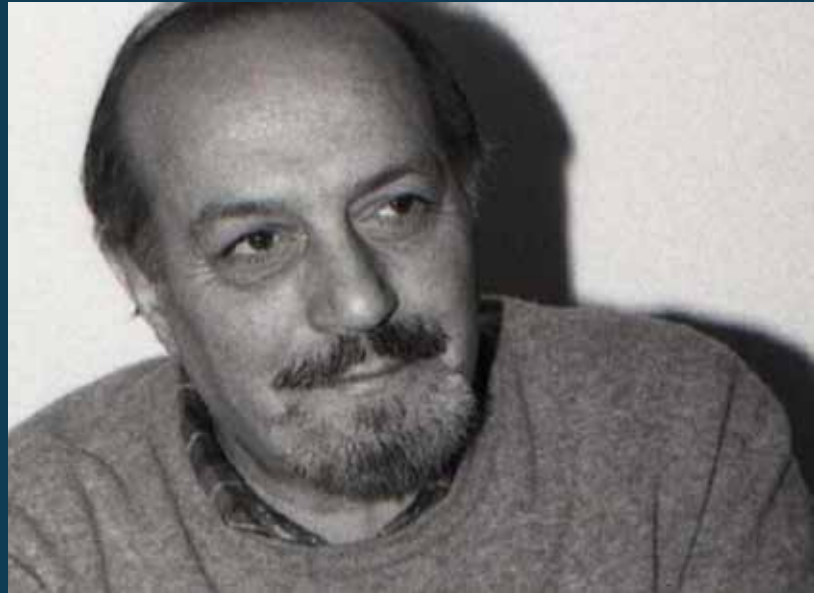
- İtalya'da bulunan Pisa Kulesi, 800 yıllık tarihi boyunca ilk kez güvenlik gerekçesiyle ziyaretlere kapatıldı.

8 OCAK

- Emlak Bankası, kuruluşunun 65. yılını kutladı.

9 OCAK

- TBMM, 28 Aralık 1989 tarihinde ara verilen oturumlara tekrar başladı.
- Şair Cemal Süreya vefat etti.

Cemal Süreya (1931-1990)

12 OCAK

✍ Romanya, Komünist Partisini yasaklayan ilk eski sosyalist ülke oldu. Yönetimde hâlâ eski komünist yönetimden kişilerin bulunmasını protesto eden ve ölüm cezasının geri getirilmesini isteyen kalabalıkların gösterileri üzerine Ulusal Kurtuluş Cephesi Komünist Partiyi yasakladı.

✍ Sosyaldemokrat Halkçı Parti (SHP) kurucu genel başkanı Aydın Güven Gürkan ile partiden ihraç edilen çoğunluğu Kürt kökenli 15 milletvekili bir deklarasyon yayımlayarak kendini "sosyal demokrat", "demokratik sosyalist", "demokrat", "Marksist", "ilerici", "sol liberal", "sol çevreci" olarak tanımlayan başka bir parti kurma girişimlerine başladı.

✍ Kırşehir Milletvekili Gökhan Maraş'ın TBMM'ye getirdiği ve genel olarak "Nereden Buldun?" yasa tasarısı olarak bilinen "Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu Tasarısı"nı destekleyen Gaziantep Milletvekili Hasan Celal Güzel ilk olarak kendi mal varlığını açıkladı.

✍ TRT'nin 1990 yılı hedefinin 24 saat yayın olduğu açıklandı.

✍ "Zorunlu Askerliğe Hayır" kampanyası başlatan Dr. Tayfun Gönül'ün, röportajını yayımlayan Güneş gazetesi DGM tarafından toplatıldı.

13 OCAK

✍ ABD'nin siyahi olan ilk valisi L. Douglas Wilder, Virjinya'da görevine başladı.

✍ Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) kapsamında Atatürk Barajı'nda su tutulmaya başlandı. Su tutma işlemi, Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın, baraj kapaklarını kapatan düğmeye basmasıyla başladı.

Turgut Özal (1927-1993)

14 OCAK

✍ Doğu Alman halkının batıya geçişini önlemek için inşa edilen Berlin Duvarı yıkıldı.

- ✎ Eski millî kaleci, iş adamı Sabri Dino (d. 1942), Boğaziçi Köprüsü'nden atlayarak intihar etti.

15 OCAK

- ✎ SHP'den toplu olarak devam eden istifalar 6 bin kişiyi buldu.
- ✎ Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de iki semte "Atatürk" ve "İzmir" adları verildi.

16 OCAK

- ✎ Merkez Bankası Başkanı Rüştü Saraçoğlu, Türkiye'de ilk kez hazırlanan Merkez Bankası 1990 yılı para programını açıkladı: "Para programının tek hedefi, orta vadede Türk lirasının iç ve dış değerlerinde istikrar sağlamaktır." dedi.

17 OCAK

- ✎ 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'nun 19'uncu Maddesinin Değiştirilmesi ve Bazı Madde-lerinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin Kabulü Hakkında Kanun, TBMM'de kabul edildi.

- ✎ SHP milletvekillerinin hazırladıkları Güneydoğu Anadolu Araştırma Raporu açıklandı.

- ✎ İthalat rejimi Resmî Gazete'de yayımlanarak ithalat serbestliği getirildi ve teşvik edildi.

18 OCAK

- ✎ Ankara, ABD ve İngiltere'yi Kıbrıs politikasına müdahale etmemeleri için uyardı.
- ✎ Ankara Birinci Bölge İdare Mahkemesi, 5 çimento fabrikasının Fransız firmasına satılmasına ilişkin özelleştirme kararını 90 gün süreyle durdurdu.
- ✎ "Nereden Buldun?" yasa tasarısı kapsamında Ecevit, mal varlığını açıkladı.
- ✎ Cumhurbaşkanı Özal, ABD Başkanı Bush ile görüştü.
- ✎ Milletvekillerine 33 yaşında emekli olma imkânı tanıyan yasa tasarısı, TBMM'de kabul edildi.

Sabahattin Selek (1921-1990)

19 OCAK

- ✍ Dar gelirli işçi, memur ve vatandaşlar için et ürünlerine taksitli satış uygulamasına başlandı.
- ✍ Yazar ve siyasetçi Sabahattin Selek (d. 1921) vefat etti.

20 OCAK

- ✍ Bakü'de Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) ordusu tarafından yapılan katliamda, 143 kişi hayatını kaybetti.
- ✍ Doğru Yol Partisi (DYP) seçimlerde iktidar olmak ve hükûmeti düşürmeye yeterli vekil toplamak için transfer kampanyası başlattı.

21 OCAK

- ✍ Bozuk ayarlı ve damgalanmamış ölçü aleti kullananlar, satanlar ve imal edenlere ve yurda sokanlara hapis cezası yürürlüğe girdi.

22 OCAK

- ✍ SSCB lideri Gorbaçov, Kızıl Ordu askerlerinin ayaklanmayı bastırmak üzere Azerbaycan'a yollandığını açıkladı.
- ✍ Avrupa İnsan Hakları Divanının zorunlu yargı yetkisi imzalanarak yürürlüğe konuldu. Yürürlüğe girdiği tarihten itibaren meydana gelecek ihlallerden sorumlu tutulacağı bildirildi.
- ✍ Ermeni saldırısından kaçan Azerbaycanlılar Türk sınırına geldi.
- ✍ Atatürk'ün İsmet Paşa'ya yazdığı "Hatay'ı al" emri Milliyet gazetesinde paylaşıldı.

23 OCAK

- ✍ Kızıl Ordu, 41 yıl sonra Macaristan'dan ayrıldı.
- ✍ Borsada sahte senet ile 50 milyar liralık dolandırıcılık yapıldı.
- ✍ Azerbaycanlılar, acil durumun kalkmaması ve birliklerin çekilmemesi durumunda bağımsızlık ilan edeceklerini belirtti.

24 OCAK

- ✍ Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi, Türkiye Emlak Bankasını 60 milyon dolar ve 34 milyon İsviçre francı dolandırdığı iddiasıyla yargılanan iş adamı Kemal Horzum'u 12 yıl 6 ay ağır hapis cezasına çarptırdı.

25 OCAK

- Deniz Baykal ve Erdal İnönü, kurtulayda anlaşp tek liste çıkarcaklarını ilan ettiler.
- Ankara, Nahçıvan konusunda iltica talebi olduğuunda sınırın tamamen açılmayacağını, herhangi bir müdahalede Ankara'nın müdahale etmeyeceğini, Ermenistan'ın Nahçıvan'a saldırısı hâlinde bunun Sovyet güçlerince önleneyeği şeklinde karar aldı.
- Azerbaycan olaylarından dolayı Kars'ta 40 günlük yas ilan edileceği açıklandı.

26 OCAK

- TÜSİAD Genel Kurulu yapıldı.

28 OCAK

- Doktorlar, vatandaşları Çin gribine karşı uyardı.

29 OCAK

- Batı Trakya Türkleri, her yıl Türk kimliğine dönük saldırılara karşı direnişe geçtikleri günü "29 Ocak Toplumsal Dayanışma ve Millî Direniş Günü" olarak andı.
- SHP'de İnönü-Baykal ittifakı kongreyi ezici üstünlükle kazandı.

30 OCAK

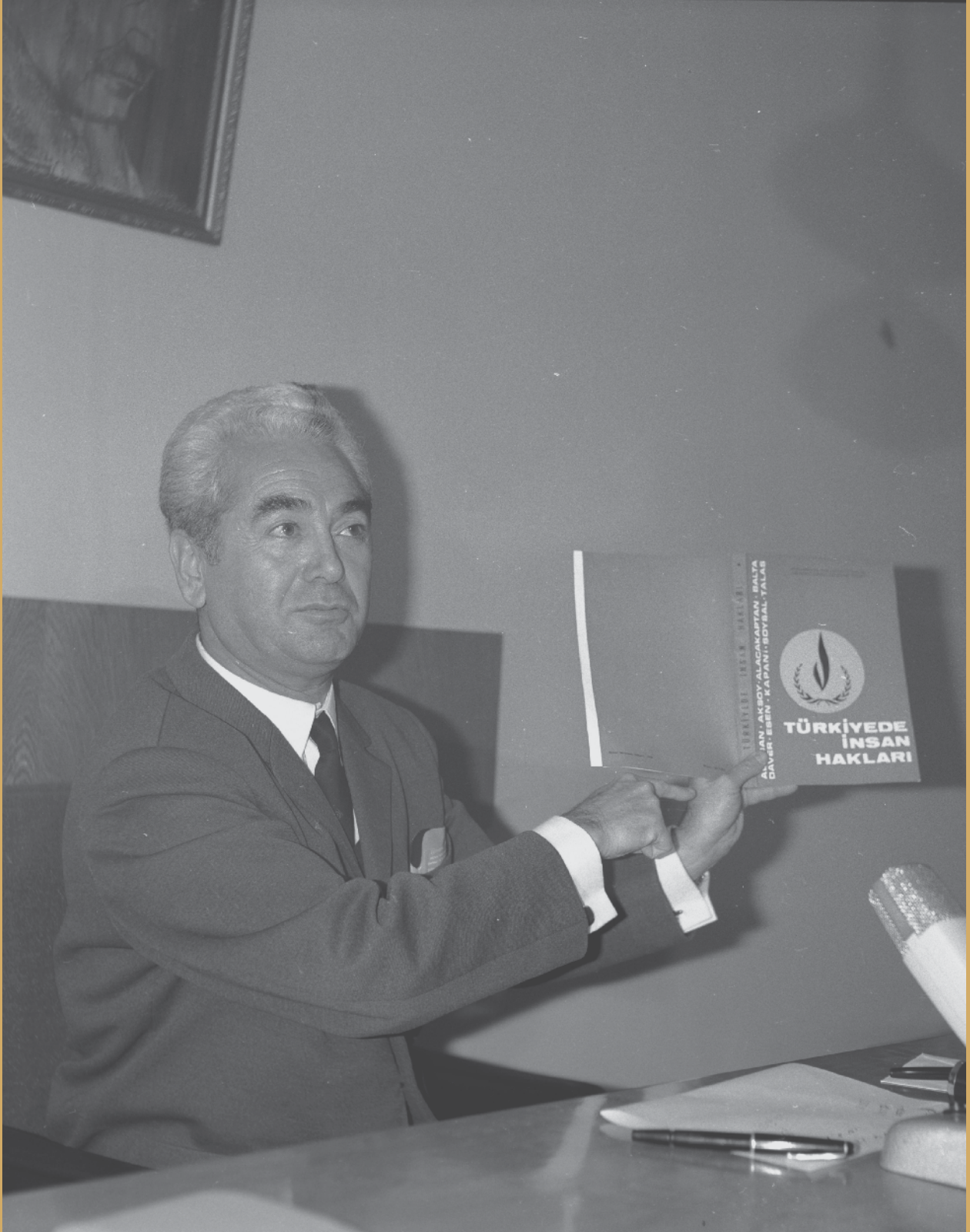
- İstanbul'da 1 Mayıs 1989'da işçi Mehmet Akif Dalcı'yı ateş ederek öldürdüğü iddiasıyla gazetelerde fotoğrafı yayımlanan trafik polisi Mehmet Kazım Çakmakçı öldürüldü. Olayı Dev-Sol üstlendi.
- İstanbul'da demokratik kitle örgütlerine yönelik baskıları protesto için Valiliğe dilekçe vermek isteyen 300 kişiden 50'si tutuklandı.

31 OCAK

- Moskova'da ilk McDonald's açıldı.
- Atatürkçü Düşünce Derneği ve Türk Hukuk Kurumu Başkanı Muammer Aksoy, 73 yaşında Ankara'da evinin önünde kurşunlanarak öldürüldü.

Muammer Aksoy'un eşi Ülkü hanım bir gazeteye verdiği röportajda, eşinin ölümüyle ilgili şu ifadeleri kullandı: "Demek ki, yaptıkları, görüşleri, Türkiye'de gerçek demokrasiye ulaşma uğraşı, bazı insanların çıkarlarını baltaladığı için öldürüldü. Toplumda huzursuzluk yaratmak, sevilen, sayılan bir insanı öldürerek, dikkatleri başka tarafa çekmek ve bazı şeyleri kamufle etmek için." Emniyet güçleri,

Muammer Aksoy (1917-1990)

Muammer Aksoy cinayetinden sonra uzunca bir süre kanıt olarak sadece üç boş kovan ele geçirebildi. Suikasttan sonra gazeteleri arayan bir kişi eylemi üstlenerek, "Tesettür konusunda İslam'a karşı takındığı tavır nedeniyle Müslümanlar tarafından cezalandırıldı." dedi. Daha sonra örgütün adının "İslami Hareket" olduğu saptandı. Soruşturma da bundan öteye geçemedi. İslami Hareket örgütü ile ilgili operasyonlarda, radikal İslamcı grubun pek çok üyesi yakalandı. Ancak hiçbiri, Aksoy cinayeti hakkında bilgi sahibi değildi. Cinayetin hemen ardından Ankara'da gözaltına alınıp "esrarengiz" bir telefonla serbest bırakılan iki İranlı'dan sonra, Prof. Dr. Aksoy cinayetiyle ilgili sorgulanan sanık da olmadı. Cinayete ilişkin polis dosyasındaki tek kayıt, uzunca bir süre cinayetin 7,65 çapında Baretta marka silahla işlendiği, iki kurşunun başına, bir kurşunun ise göğsüne girdiğini anlatan olay yeri tutanağıydı. Olaya ilişkin yine tek rapor ise kovan ve mermi çekirdekle-

rinin incelemesi sonucu balistik uzmanlarınca hazırlandı, "Silah daha önce herhangi bir eylemde kullanılmamış" bilgisiyle sınırlı kaldı. Aksoy'un öldürülmesinden sonra İran'a dönen bir kuryenin varlığı belirlendi, ancak kimliği öğrenilemedi. Cinayetin ardından ortaya atılan Kemal Horzum adı ise sadece spekülasyon olarak kaldı. Aksoy'un, Emlakbank avukatı olarak Kemal Horzum'un karşısında yer aldığı için öldürüldüğü iddiasıyla ilgili soruşturma da yine ciddi hiçbir ilerleme sağlanamadan sonuçsuz kaldı. Tüm bu belirsizliklere rağmen Mayıs 2000 yılında failer yakalandı. Mahkeme vermiş olduğu kararda cinayetin İran bağlantılı olduğu üzerinde durdu. Ancak bu cinayet aslında Türkiye ile İran'ın arasının açılmasını isteyen dış güçlerin bir tezgahı mıydı, belirlenemedi. Bu noktada ABD ve İsrail ön planda görünüyordu. Aynı zamanda bu cinayetin Aksoy'un Türkiye'deki petrol konusu ile ilgili yapmış olduğu birtakım çalışmalardan rahatsız olanlar tarafından da işlenmiş olabileceği üzerinde de duruldu.

1 ŞUBAT

Yugoslav ordusu Kosova'ya girdi.

SHP kurultaydan sonra yeni parti meclisi ile ilk toplantısını yaptı, görev dağılımı belirlendi.

2 ŞUBAT

Güney Afrika Devlet Başkanı Frederik Willem de Klerk, Afrika Ulusal Kongresi'ne konulan 30 yıllık yasağı kaldırdı. Aralarında Nelson Mandela'nın da bulunduğu siyasi mahkumların en kısa sürede serbest bırakılacağını söyledi.

PTT'nin 350 milyon dolarlık ulusal Türk uydu projesi olan Türksat projesi için 3 firma siyasal lobicilik yarışına girdi.

ABD Başkanı Bush, Orta ve Doğu Avrupa'daki ABD ve SSCB askerlerinin 195'er bine indirilmesini önerdi.

Silopi ve Cizre'ye gazetecilerin girmesi yasaklandı.

1979 yılında öldürülen gazeteci Abdi İpekçi törenlerle anıldı.

3 ŞUBAT

12 Eylül Darbesi sonrasında görevlerinden alınan ve 1982'de çıkarılan 2766 sayılı yasa ile "Bir daha kamu hizmetlerinde çalıştıramayacakları" hükme bağlanan kamu görevlilerinin (1402'likler), eski görevlerine dönmelerine olanak tanıyan Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu kararıyla öğretim üyelerine dönüş için izin verildi.

DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, partisinin yeni programını açıkladı: "Devletin Kamu İktisadi Teşebbüslerinden (KIT) kurtulması gerekir. Ama bunun yolu Kamu İktisadi Teşebbüslerini yabancılara satmak değildir... Kaynak bularak tarım toplumundan sanayi toplumuna geçmek şarttır... Eğer bu ülkede ateş, yönetenler tarafından düşürülemezse, millet doktoru değiştirecektir." dedi.

Cumhurbaşkanı Özal, milletvekillerine erken emeklilik olanağı sağlayan yasa ile milletvekillerinin emekli maaşını arttıran yasayı -kamuoyunun beklentileri doğrultusunda- veto etti. Özal, tepkilerin yanı sıra yasaların Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı olduğu gerekçesiyle bir kez daha görüşülme üzere TBMM'ye iade etti.

4 ŞUBAT

- ✍ Dünya Bankası ve IMF Türkiye'yi kötü giden ekonomi konusunda uyardı.

5 ŞUBAT

- ✍ Avrupa Dışişleri Bakanları Konseyi, Türkiye'nin Avrupa Topluluğuna (AT) tam üyeliği için koşulların uygun olmadığı, üyelik müzakerelerinin de görünen tarihte başlamayacağı kararını aldı. Böylece Türkiye'nin üyelik başvurusunun değerlendirilmesi 1992'den sonraya kaldı.
- ✍ Gazeteci Mehmed Ali Birand, Rus istihbarat birimi KGB'nin aradığı Azerbaycan Lideri Ebulfez Elçibey (Aliyev) ile Bakü'de saklandığı evde görüştü. Aliyev, Türkiye'den seslerinin duyurulmasını istedi.
- ✍ Mihail Gorbaçov, "Komünist Partinin tekeli gevşetme zamanı geldi" açıklaması yaptı.

Kamer Genç (1940-2016)

6 ŞUBAT

- ✍ Tunceli Milletvekili Kamer Genç ve 15 arkadaşının, Sümerbank ve özelleştirmeye tabi tutulacak diğer kamu iktisadi teşebbüsleri ile ilgili suistimal iddialarının gerçeklik derecesini tespit etmek amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/82) okundu; önergenin gündemde yerini alacağı ve ön görüşmesinin yapılacağı açıklandı.
- ✍ Yalçın Küçük, 18 Eylül 1988'de Malatya'daki referandum konuşmasında "Doğu bölgesindeki insanlar kendi mücadelelerini kendileri yapmalıdırlar." ifadesi nedeniyle 4 yıl 2 ay hapse mahkûm oldu.
- ✍ Diyarbakır Valiliği, emniyet ve jandarma birimlerine gönderdiği yazıda kitap, gazete ve dergi satıcılarının ev adresleri ile kimliklerinin saptanmasını istedi.

Mihail Gorbaçov (1931-2022)

7 ŞUBAT

- ✍ DYP Antalya Milletvekili Zekeriya Bahçeci (d. 1946), hayatını kaybetti.
- ✍ Moskova'da 7 Şubat devrimi ile birlikte Komünist Parti tekeli kalktı. Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi aldığı kararla Komünist Partisinin "öncü rolünü" teminat altına alan SSCB Anayasasının 6. maddesinin kaldırılması kararını alarak Komünist Partisinin 73 yıllık iktidar tekeline son verdi.
- ✍ Gazetecilere yönelik sıklaştıran saldırıları ve en son Prof. Dr. Muammer Aksoy'un cenazesinde polisin gazetecilere müdahalesini protesto eden basın emekçileri, ANAP hükûmetinin Bakanlar Kurulu toplantısını izlemeye baret takarak geldi.

11 ŞUBAT

- ✍ Güney Afrika'da ırkçı rejime karşı mücadele veren "Afrika Ulusal Kongresi"nin (ANC) 27 yıldır hapiste olan lideri Nelson Mandela (71) özgürlüğüne kavuştu. Mandela cezaevinden çıktıktan sonra Cape Town'da 200 bin kişilik bir kalabalığa seslendi.
- ✍ Mike Tyson, Ağır Sıklet Boks Şampiyonu unvanını Buster Douglas'a nakavt olarak kaybetti.

13 ŞUBAT

- ✍ 12 Eylül sonrasında görevlerinden alınan 1402'likler olarak bilinen öğretim üyeleri görevlerine dönmek için üniversitelerine başvurmaya başladı. İlk başvuru Prof. Dr. Hüseyin Hatemi yaptı.
- ✍ Çeşitli meslek ve faaliyetlerden 125 aydın tutuklu TBKP'lilerin serbest bırakılması, TCK'nın 141. ve 142. maddelerinin kaldırılması ve genel bir affın çıkarılması talepleriyle ortak bildiri açıkladı.
- ✍ Tütün üreticilerinin baş fiyatı protesto eylemleri bugün de sürdü. Üreticiler, piyasanın açılmasını engelledi. Bu arada fiyatlandırma çalışmaları için Akhisar ve köylerine giden eksperler engellendi. SHP lideri Erdal İnönü, "Üreticiler açlığa mahkûm edilmekte yurt dışındaki tekeller zenginleştirilmektedir." derken, DYP lideri Demirel "Tütün üreticisi yanmıştır." şeklinde konuştu.

14 ŞUBAT

- ✍ Yılmaz Güney'in 20 yıl önce çektiği, 80'lerde yasaklı kalan "Umut" filmi 10 yıl aradan sonra Beyoğlu Atlas Sinemasında gerçekleştirilen galayla gösterime girdi.
- ✍ Muhteşem Süleyman Sergisi Fransa'da Paris'te, Grand Palais salonlarında açıldı. "Muhteşem Süleyman ve Devri" adlı toplantı, Fransa Dışişleri Bakanlığı ile

Paris Türk Büyükelçiliği ve Louvre Müzesi'nin girişimleriyle gerçekleştirildi.

15 ŞUBAT

Dünya Bankası, enflasyon düşürme ve bazı vergi reformları konusunda Türkiye'nin verdiği sözleri yerine getirmediği gerekçesiyle 400 milyon dolarlık krediyi serbest bırakmadı.

Türkiye Birinci Futbol Ligi kulüpleri Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunu (TRT) boykot kararı aldı. Kulüpleri bu kararları almasına, TRT'nin telif hakları konusunda verdiği sözleri yerine getirmeyişinin neden olduğu bildirildi. Karara futbol seyircisi büyük tepki gösterdi.

17 ŞUBAT

40 yılın en kurak dönemini yaşayan İstanbul için üniversiteler yağmur bombası çalışması yapmaya başladı.

18 ŞUBAT

Kırşehir Belediye Başkanı'nın kaza sonucunda vefat etmesinden dolayı seçimler yenilendi; SHP'li Dr. Cahit Gürses kazandı.

19 ŞUBAT

Emlak vergisi oranları 4 ile 10 kat arasında artış gösterdi.

SSCB'nin Ankara Büyükelçisi Çernişev: "Biz bugün kapitalizme R. Luxemburg ve K. Liebknecht'in gözleri ile bakamayız. Kapitalizm yüzyılın başındaki kapitalizm değil. Sömürü devam ediyor, ama birçok şey değişmiş durumda. Örneğin bugün her ülkede 8 saatlik iş günü var." şeklinde açıklamalarda bulundu.

20 ŞUBAT

Dışişleri Bakanı Mesut Yılmaz, Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın dış politika konularındaki müdahaleleri nedeniyle görevinden istifa ettiğini açıkladı.

22 ŞUBAT

Dışişleri Bakanı Mesut Yılmaz'ın istifasıyla boşalan Dışişleri Bakanlığına, Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı Ali Bozer atandı.

Diyanet İşleri Başkanlığının ilk kez yayınladığı raporda: 1980'de 2.610 olan kuran kursu sayısı 1989'da 4.715'e çıktı; 1979'da 68.430 kuran kursu öğrencisi var iken bu sayı 1989'da 155.403'e yükseldi; 1979'da 2 milyon dinî yayın basılırken 1988'de 4.5 milyon dinî yayın basıldı şeklinde bilgiler yer aldı.

23 ŞUBAT

- Ermeni Soykırım tasarısı ABD Senatosunda reddedildi.

24 ŞUBAT

- Yeni Çelttek grizu faciasını protesto için TÜRK-İŞ bünyesindeki "sol" sendikaların düzenlediği "İnsana Saygı" mitingine 50 bin kişi katıldı.

25 ŞUBAT

- Moskova'da 500.000 kişi reform isteği ile yürüyüş yaptı.
- Sosyalistlerin "Birlik Tartışmaları Düzenleme Kurulu" tarafından gerçekleştirilen toplantısında "Enternasyonalizm" tartışıldı.

26 ŞUBAT

- Dövizde sınırlar kalktı. Bakanlar Kurulunun bugünkü Resmî Gazete'de yayımlanan kararına göre Türkiye'de yerleşik kişilerin bankalar, yetkili müesseseler ve özel finans kurumlarından döviz alımlarında kullanılan 3 bin dolar veya eşiti diğer paralarla ilgili sınır kaldırıldı.

27 ŞUBAT

- KKTC lideri Denктаş ile Rum Kesimi lideri Klerides New York'ta Kıbrıs ile ilgili görüşmelere başladı.

28 ŞUBAT

- SSCB'de toprağın mülkiyetinin devlette kalmasına karşılık, kullanma hakkının "babadan oğula" geçebilmesine ve köylünün toprağı istediğı gibi işleyip, ürününü pazarda satabilmesine imkân tanıyan "Toprak Yasası" kabul edildi.

1 MART

- Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın oğlu Ahmet Özal'ın da ortakları arasında olduğu ilk özel TV kanalı Magic Box, Eutelsat F 5 uydusundan test sinyali yayınlamaya başladı.
- İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Meteoroloji Bölümü, İstanbul için kuraklık uyarısı yaptı ve acil tedbir gerekliliğini ifade etti.

2 MART

- Danıştay, ANAP hükûmetince İzmir/Aliağa-Gencelli'de yapımı planlanan termik santral için ikinci defa 90 gün süreli "yürütmeyi durdurma" kararı verdi.

3 MART

- Afrika Ulusal Kongresi (ANC) Yürütme Kurulu, ırkçı yönetim ile yapılacak görüşmelerin ANC başkan yardımcılığına getirilen Nelson Mandela tarafından sürdürülmesini kararlaştırdı.

Aydın Güven Gürkan (1941-2006)

SHP'den ayrılan-ihraç edilen "yeni oluşumcu" milletvekillerinin düzenlediği "1. Çalışma Kurultayı" Ankara'da toplandı. Bir konuşma yapan Aydın Güven Gürkan "Bugünkü parlamentodaki tüm partiler, 12 Eylül'ün düzenini korumak için sessiz ama kararlı bir uyum içindedir." dedi.

4 MART

IMF raporuna göre Türkiye liberal sisteme geçtiği için az gelişmiş ülkeler arasından gelişmiş ülkelere arasına yükseldi.

Mavi Tren, Boğaziçi Ekspresi ile çarpıştı. Kazada 2 kişi hayatını kaybetti, 60 kişi yaralandı.

5 MART

Türkiye'nin ilk yabancı Menkul Kıymetler Fonu, Vakıfbank tarafından oluşturuldu. "Vakıfbank 5. Menkul Kıymetler Yatırım Fonu" New York, Frankfurt, Londra ve Lüksemburg borsalarına kote edilmiş menkul kıymetlerden teşekkül etti.

Turşuya standart getirildi. Türk Standartları Enstitüsü (TSE) patlıcan, biber, lahana, hıyar ve karışık turşuda bulunması gereken özellikleri hazırladığı standartlarla belirledi. Turşunun, sağlığa zararlı olmayan plastik laklı teneke, cam, kavanoz gibi kapalı ambalajlarda satılabilmesi kararlaştırıldı.

6 MART

Sovyet Parlamentosu -1921 NEP dönemi haricinde- ilk kez özel kişilerin fabrika kurma ve işçi çalıştırmasına izin verdi.

OHAL'in 8 ilde yeniden uzatılmasına dair karar TBMM'de alındı.

Ankara Dışkapı Hastanesinde SSK'nın ilk görüntüleme merkezi açıldı.

7 MART

Hürriyet gazetesi Yönetim Kurulu üyesi, gazeteci yazar Çetin Emeç ve şoförü Ali Sinan Ercan, uğradıkları silahlı saldırıda yaşamlarını yitirdi.

Çetin Emeç, 7 Mart 1990 sabahı yazarı olduğu Hürriyet gazetesinde işe gitmek üzere İstanbul Sütlüce'deki evinden çıktı. Arabasına binerken maskeli iki adam tarafından 7 yerinden kurşunlanan Emeç olay yerinde hayatını kaybetti. Bazı gazete bürolarına telefon eden kimliği belirsiz bir kişi saldırıyı "Türk İslam Komandoları" adına üstlendiklerini belirtti. "Çetin Emeç'i cezalandırdık. İslam düş-

Çetin Emeç (1935-1990)

manlarına ders olsun.” dedi. Cınayetten 6 yıl sonra ise 9 Mart 1996’da Emeç’i vuran “İslami Hareket Örgütü” sorumlusu İrfan Çağırıcı ve olayla ilgisi olan 4 kişi İstanbul’da yakalandı. Söz konusu şahısların yapılan sorgulama sonucu Turan Dursun ve Uğur Mumcu cinayetlerini de işledikleri ileri sürüldü. Yargılama sonucu Çağırıcı ve arkadaşlarına 2000 yılında müebbet hapis cezası verildi. Aradan geçen 23 yılda karanlık suikastın üzerindeki sır perdesi hâlâ kalkmadı. Kimilerine göre Emeç, şeriatçılıkla çok uğraştığı, İran’ın Türkiye’ye kendi İslam devrimini ihraç etmesiyle çok ilgili olduğu yönünde haberler yaptığı ve birtakım şeriatçı basınını kendisini hedef gösterdiği için öldürülmüştü. Kimilerine göre ise cinayetin arkasında ABD-Kontrgerillanın parmağı vardı. Ancak bunlar iddiadan öteye geçemedi.

8 MART

Cevizli Tekel Fabrikasında ilk kez “8 Mart” anması yapıldı.

Avrupa Türk Yatırım Bankası (Eurotürk Bank) faaliyete geçti.

9 MART

Pişmanlık yasasının süresini uzatan ve cezalardaki indirimi artıran yasa tasarısı, TBMM Adalet Komisyonunda kabul edildi.

10 MART

ANAP-SHP ve DYP liderleri terör gündemi ile toplanmaya karar verdi.

11 MART

Augusto Pinochet’nin Şili diktatörlüğü yıkıldı.

✍ Litvanya tek taraflı olarak hâkimiyetini ilan etti.

12 MART

✍ TBMM Başkanı Kaya Erdem'in çağrısı üzerine TBMM'de grubu olan 3 partinin genel başkanları (Yıldırım Akbulut, Erdal İnönü, Süleyman Demirel) bir araya geldi. Zirvede "demokrasinin yaşaması için terörle mücadeleye gerekli desteğin sağlanması" kararı alındı.

✍ TÜSİAD Genel Başkanı Cem Boyner, terörün son günlerde iyice hissedilen siyasal boşluğun yarattığı tedirginlik ortamından yararlanarak filizlendiğini belirtti, toplumsal istikrarın korunması için erken seçime gidilmesi çağrısı yaptı.

13 MART

✍ SSCB'de "Başkanlık Sistemi"ne geçilmesi ve Komünist Partinin anayasal tekelinin kaldırılmasını öngören tasarılar, Komünist Partili milletvekillerinin karşı oylarına rağmen Halk Temsilcileri Kongresi'nde ezici çoğunlukla kabul edildi.

✍ Hava Kuvvetleri Komutanlığının "irtica operasyonu" çerçevesinde 146 subay ve astsubayın irticai faaliyetlerde bulundukları gerekçesiyle TSK'dan ilişkilerinin kesildiği açıklandı.

14 MART

✍ Küba lideri Fidel Castro, "Dünyada büyük bir karşı-devrim dalgası yayılıyor. Yankee emperyalizmine boyun eğmeyeceğiz." ifadelerini kullandı.

15 MART

✍ DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel, Millî İstihbarat Teşkilatının (MIT) sivilleştirilmesini istedi. Demirel, MIT'in başında muvazaf subaylar olduğunu belirterek, "Bunların terfileri Genelkurmay'a aittir. Böyle olunca daha çok orayı görecektir. MIT, dönemin hükûmetlerini 1960 Darbesi'nden, 1971 Muhtırası'ndan ve 1980 Müdahalesi'nden haberdar etmemiştir. Hükûmet genellikle Angola'da olan bir harekâtı bilirde Ankara'da olanı bilmez. Ortada, Türkiye'yi yeni bir istihbarat teşkilatına nasıl kavuşturalım diye bir soru vardır." dedi.

✍ Mardin'in Savur ilçesine bağlı Sürgücü köyünde etkisiz hâle getirilen 13 PKK'lıdan birinin Nusaybin'de yapılan cenaze töreninde olaylar çıktı, bir kişi hayatını kaybetti. İlçede sokağa çıkma yasağı başladı. 500'e yakın kişi gözaltına alındı.

✍ Kamuoyunda "Banker Kastelli" olarak bilinen iş insanı Abidin Cevher Özden, Kadıköy, Altıyol'daki bürosundan çıkarken ayağından vurularak yaralandı.

✿ Enerji Bakanlığı bünyesinde Elektrik Enerjisi Fonu kuruldu.

16 MART

✿ Nusaybin'de PKK militanı cenazesinden dönen ve Hükûmet Konağına yürüyen 5 bin kişi güvenlik güçleri ile çatıştı. 1 kişi hayatını kaybetti, 6 kişi yaralandı, polis 300 kişiyi gözaltına aldı. İlçe tanklarla kuşatıldı.

✿ Türkiye'de toplam elektrik enerjisi üretimi 51,9 milyon kilovatsaate yükseldi.

✿ Türk lirasını yurt dışına götürme sınırı kalktı. Bundan soran bankaların uluslararası piyasalarda döviz ve TL işlemleri yapabilecekleri belirtildi.

17 MART

✿ Mardin'in Savur ilçesinde güvenlik güçleriyle PKK'lı teröristler arasında çıkan çatışmada 13 terörist etkisiz hâle getirildi. Mardin/Nusaybin'de teröristlerin cenazesinde esnaf kepenk kapatarak protesto gösterisi yaptı. Örgüt tarafından "Nusaybin Serhildanı" olarak adlandırılan eylemler, birkaç gün sonra Mardin'in Cizre, Silopi, İdil ve Dargeçit ilçeleri ile Siirt ve Şırnak'ın bazı ilçelerinde tekrarlandı.

✿ Jülide Ateş Türkiye Güzeli seçildi.

✿ "1 Mayıs" tartışmaları başladı. Sendikalar sokakta kutlama talep etti.

18 MART

✿ Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin yaptığı seçimlerden sonra, Demokratik Almanya Cumhuriyeti ve Almanya Federal Cumhuriyeti birleşti.

20 MART

✿ Mardin'in Cizre ilçesinde kepenk kapatma eylemi yapıldı. Eylem sırasında çıkan olaylarda 4 kişi hayatını kaybetti. Kepenk kapatma eylemi ertesi gün Nusaybin, İdil, Silopi ve Midyat'a da sıçradı.

✍ Cumhurbaşkanı Özal, Vergi Haftası'nın açılışı nedeniyle yaptığı konuşmada "Vergi kültürünü geliştirin. Sistemi basitleştirin. Çok vergi alacağız diye vatandaşları sıkıntıya sokmayın." dedi.

21 MART

✍ Afrika'daki son sömürge Namibya 106 yıl sonra Güney Afrika'dan bağımsızlığına kavuştu.

✍ Elâzığ'ın Palu ilçesi yakınlarında yol kesen teröristler, bir araçtan indirdikleri 9 mühendisi otomatik silahlarla kurşuna dizerek öldürdü.

✍ Nevruz nedeniyle İstanbul, İstanbul Teknik, Çukurova, Dicle, Atatürk, Ankara ve Ege üniversitelerinde gösteriler yapıldı.

22 MART

✍ Uluslararası Af Örgütü, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu birçok "üçüncü dünya ülkesinde" tutuklu ve hükümlü kadınların devlet görevlilerinin cinsel tacizine maruz kaldığı, bunun çoğu ülkede yaygın olduğu ve doğal karşılandığına ilişkin bir rapor açıkladı.

23 MART

✍ Türkiye ve Avrupa Topluluğu (AT) arasında 29. Karma Parlamento Komisyonu (KPK) toplantısı Antalya'da yapıldı.

25 MART

✍ Sultanahmet Külliyesi içindeki Padişah I. Ahmet'in sandukası üzerindeki büyük boy altın varakla yazılı levha çalındı.

✍ Said Nursî 30 yıl sonra ilk defa halka açık yasal toplantıyla anıldı.

28 MART

✍ Maliye ve Gümrük Bakanı Ekrem Pakdemirli, bakanlıktan istifa etti.

29 MART

✍ İstiklal Caddesi'nin motorlu araç trafiğine kapatılarak, tamamen yaya yolu hâline getirilmesine yönelik çalışmalar başladı. 7 ay süren çalışmaların ardından, nostaljik tramvayın da yer aldığı yeni İstiklal Caddesi 29 Ekim'de açıldı.

✍ Ekrem Pakdemirli'nin istifasıyla boşalan Maliye ve Gümrük Bakanlığına Adnan Kahveci atandı.

30 MART

✍ Boğaz'da Çin yük gemisi Irak tankerine çarptı. 2 bin ton gazolin denize döküldü.

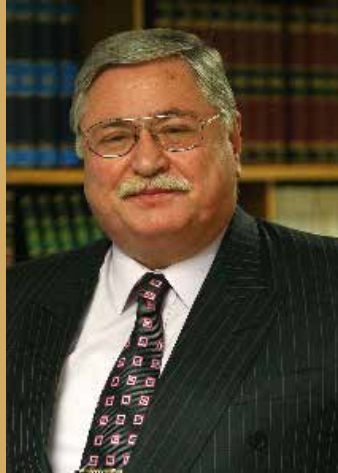
31 MART

✍ 9. İstanbul Uluslararası Film Festivali'nde yer alan ve Yusuf Kurçenli'nin yönettiği, başrolde Tarık Akan'ın oynadığı, Rıfat Ilgaz'ın otobiyografik izler taşıyan aynı adlı romanından filme aktarılan "Karartma Geceleri" Denetim Kurulunca gösterimden kaldırıldı.

✍ ANAP'ta başkanlığa aday 4 isim oldu: Mesut Yılmaz, Hasan Celal Güzel, Yıldırım Akbulut ve Ekrem Pakdemirli.

Mesut Yılmaz (1947-2020)

Hasan Celal Güzel (1945-2018)

Yıldırım Akbulut (1935-2021)

Ekrem Pakdemirli (1939-2015)

1 NİSAN

ABD Uluslararası Kalkınma Dairesi (AID), ABD Kongresine Türkiye'nin ekonomik durumuyla ilgili bir rapor sundu ve raporda bu konudaki olumlu gelişmeler sıralandı.

Stokçuluk Türkiye'nin en büyük sorunlarından biri olarak gündeme oturdu.

2 NİSAN

Cumhurbaşkanı Özal, SHP, DYP ve ANAP liderleriyle "Devlet bütünlüğü tehlikede" gerekçesiyle Çankaya Köşkü'nde bir "Zirve Toplantısı" yaptı.

9. İstanbul Uluslararası Film Festivali Denetim Kurulu kararına itiraz üzerine toplanan Üst Denetim Kurulu, "Karartma Geceleri"nin festivalde gösterilmesine karar verdi.

3 NİSAN

Hazine Dış Ticaret Müsteşarlığı, Çin Halk Cumhuriyeti menşeli porselenden mutfak eşyası, diğer ev eşyaları ve tuvalet malzemelerinin Türkiye'ye dumpingli fiyatlarla girdiği iddiaları üzerine soruşturma açtı.

İstanbul Defterdarlığı vergi kaçaklarının çok büyük oranlara vardığını açıkladı.

4 NİSAN

PKK'nın yaptığı öne sürülen tehditler sonucu Diyarbakır'ın Lice ilçesinde 186 esnaf iş yerlerini açmadı. Lice Lisesinde de ders yapılmadı.

Siirt Milletvekili Mehmet Abdurrazak Ceylan'ı TBMM'de vurarak öldürmekle suçlanan ANAP Siirt Milletvekili İdris Arıkan, "dikkatsizlik" sonucu ölüme neden olduğu gerekçesiyle tahliye edildi.

5 NİSAN

"Özal'a Suikastta Meçhul Tanık" haberinin yer aldığı Sabah gazetesinin dağıtımına yasak konması ve Günaydın, Güneş ve Milliyet gazeteleri bürolarının polisçe denetlenmesi tepkilere yol açtı.

Koç Grubuna bağlı Bekoteknik Sanayi AŞ, Amerika Hughes Aircraft Company Şirketi ile gece görüş sistemleri üretmek üzere ortak şirket kurdu.

6 NİSAN

TBKP duruşması sonrasında, tutuklu yargılanan Genel Başkan Nihat Sargın ve Genel Sekreter Haydar Kutlu'nun "Komünist Partisi üzerindeki yasaklar kalkıncaya ve/veya tahliye edilinceye kadar" sürececek ölüm orucuna başladıkları açıklandı.

Cumhuriyet'in ilanından beri ilk kez İstanbul'daki camilerde müftülük kararıyla "yağmur duası" okundu.

NATO, Türkiye'nin tahsis ettiği nükleer bomba atabilen 4 uçak filosunun 2'ye indirilmesi hakkında karar verdi.

9 NİSAN

Bakanlar Kurulu, KHK ile Olağanüstü Hâl Bölge Valiliğinin yetkilerini arttırdı. Bu kararnameyle, terörle mücadele için OHAL valisi ve diğer yetkililerinden gerekli gördüğü kişileri bölge dışına çıkarma, OHAL valisine basın sansür etme, grev ve lokavtları engelleme yetkisi veren 413 sayılı bir KHK çıkardı.

10 NİSAN

Şırnak'ın Çevrimli köyüne PKK tarafından düzenlenen saldırıda 26 sivil hayatını kaybetti.

11 NİSAN

Adnan Menderes, Hasan Polatkan ve Fatin Rüştü Zorlu'nun İmralı'daki mezarlarının Bakanlar Kurulunun uygun göreceği bir yere devlet töreni ile nakledilmesini öngören yasa tasarısı TBMM Genel Kurulunda kabul edildi. Aynı kanun ile itibarları da iade edilmiş oldu.

12 NİSAN

İtalyan Senatosu ile Temsilciler Meclisi başkanlarının davetleri üzerine, Roma'da yapılacak "EUREKA'nın Rolü ve Üçüncü Ülkelerle Muhtemel İlişkiler" konulu parlamentolararası toplantıya, Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen bir Parlamento heyetinin gönderilmesine TBMM'de karar verildi.

13 NİSAN

Bakanlar Kurulu 421 sayılı yeni bir KHK çıkararak OHAL Bölge Valiliğinin yetki alanını genişletti. Muş, Bitlis ve Adıyaman da OHAL Bölgesi içine alındı; basın cezalarının uygulama alanı tüm Türkiye'deki yayınları kapsayacak biçimde genişletildi.

16 NİSAN

PKK'lı teröristler Elâzığ'da 4 öğretmen ve 1 vatandaşı öldürdü.

Türk bilim insanları üç yıl süren çalışmalar sonunda hâlen 14 ülkede üretilen nükleer araştırma reaktörünü yapmayı başardı. Küçükçekmece'de ilki 1961 yılında Amerikalılar, ikincisi 1977 yılında Türk-Fransız ortaklığıyla gerçekleştirilen nükleer reaktörlerden üçüncüsü kendi teknisyenlerimizce yapıldı. "Türk reaktörü-1" adı verilen reaktör 450

metreküp su bulunan bir havuzda 18 metre 70 santim derinlikte kuruldu. 5 megavat gücündeki reaktörün çalıştırılması için gerekli uranyum 235 yakıtı da Fransa'dan sağlandı.

18 NİSAN

1 SHP'li ve 17 bağımsız milletvekili, OHAL Bölgesi'nde sansür ve sürgün getiren "Güneydoğu Kararnamesi"nin Meclise sevk edilip görüşülmesi için Mecliste oturma eylemi başlattı.

19 NİSAN

Bakanlar Kurulu, Asil Nadir'in şirketi Polly Peck ile Çukurova Holding ortaklığının Peugeot, Sabancı Holdingin ise Toyota marka otomobil üretmesine izin veren kararnameleri kabul etti.

20 NİSAN

Türk futbol tarihinde ilk defa bir Türk, Şenes Erzik, Avrupa Futbol Birliği Yönetim Kuruluna girdi.

Avrupa Konseyi tarihinde ilk kez Türkçe de çalışma dili olarak kabul edildi. Türk milletvekillerinin görüş ve düşüncelerini Türkçe olarak genel kurula aktarabilecekleri belirtildi.

21 NİSAN

ABD Başkanı Bush, "Osmanlılar 1915'te Ermeni katliamı yaptı" açıklaması yaptı.

22 NİSAN

KKTC Cumhurbaşkanlığı seçimini Rauf Denктаş kazandı.

Rauf Denктаş (1924-2012)

Bir grup TBKP'li, Sirkeci Postanesinden Nelson Mandela'ya telgraf çekerek "Marksist partilerin kurulabildiği ülkenize iltica etmek istiyorum." dedi. TBKP liderleri Kutlu ve Sargın'ın ölüm oruçları 17. gününe girdi.

23 NİSAN

- Uluslararası Egemenlik ve Çocuk Bayramı ülke genelinde kutlandı.
- TBMM’de 23 Nisan Özel Oturumu yapıldı. TBMM’nin açılışının 70. yıl dönümünün ve Uluslararası Egemenlik ve Çocuk Bayramı’nın kutlanması ve günün önem ve anlamının belirtilmesi amacıyla yapılan birleşimde TBMM başkanı, parti temsilcileri ile birebir konuşma yaptılar.
- Malezya Senato Başkanı Ahmed Ural, TBMM Genel Kuruluna hitap etti.

25 NİSAN

- ABD uzay mekiği Discovery’nin mürettebatı, ilk uzay teleskobu Hubble’ı yer çevresinde yörüngeye oturtmayı başardı.

26 NİSAN

- Anzak Günü’nde Çanakkale’de törenler düzenlendi. Törene, İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher katıldı.

27 NİSAN

- Türkiye’de toplam sigortalı işçi sayısının 3 milyon 564 bin, sendikali işçi sayısının ise 1 milyon 834 bin olduğu açıklandı.

29 NİSAN

- 13 Aralık 1989 tarihinde Bursa’da imzalanan ekli “Balkan Ülkeleri Resmî Turizm Kuruluşları XXII. Konferansı Protokolü”nün onaylanması Resmî Gazete’de yayımlandı.

30 NİSAN

- Arçelik, Bolu Çimento ve Çelik Halat hisse senetlerinin İş Bankası şubelerinden satışına başlandı.

1 MAYIS

- İstanbul’un çeşitli semtlerinde yapılan 1 Mayıs eylemlerinde 40 kişi yaralandı, 2 bin kişi gözaltına alındı. Dolapdere’de polisler göstericilerin çatışması sırasında tabanca mermisiyle vurulan İstanbul Teknik Üniversitesi Elektronik Fakültesi 2. sınıf öğrencisi Gülay Beceren felç oldu.

2 MAYIS

- İstanbul’daki turizm merkezlerinde plan yapma, değiştirme, onama yetkisini SHP’li Sözen’in başkanı olduğu Büyükşehir Belediyesi’nden alarak ANAP iktidarının Bayındırlık ve İskân Bakanlığına veren başbakanlık işleminin uygulanması Danıştayca 90 gün süreyle durduruldu.

Doğal gazlı yaşam için sokak hatları hazırlandı. Evlere 6 ay içinde dağıtım yapılacağı açıklandı.

3 MAYIS

İzmir'de 7 dernek %100'e varan fiyat artışlarını protesto amacıyla Pepsi ve Coca-Cola satmama kararı aldı. İzmir'de 200 bin üyesi olan esnaf ve sanatkârlar birliği de eylemi destekledi. Boykot Türkiye'ye çağında da destek gördü.

TÜSİAD Başkanı Cem Boyner, Adana Rotary Kulübünde yaptığı konuşmada 10 yılın tembellikle geçirildiğine dikkati çekerek, Türkiye'nin sürekli küçük sokak kavgalarını kazanıp meydan savaşlarını kaybettiğini söyledi. Boyner, "Her şeyi piyasaya bırakmak bir çocuk masalıdır." dedi.

5 MAYIS

Dünya Sağlık Örgütü (World Health Organization-WHO) ve Sağlık Bakanlığı ölüme yol açan kırmızı başlı sinekler konusunda Türkiye'yi uyardı.

Türkiye'nin ilk özel televizyonu Magic Box Star 1 Almanya üzerinden test yayınına başladı. Star 1'in sonrasında birbiri ardına kurulan radyo ve televizyonlar 90'lar sonrasına damgasını vurdu.

8 MAYIS

Polonya'da düzenlenen 33. Avrupa Serbest Güreş Şampiyonası'nda 68 kiloda Fevzi Şeker, finalde Batı Alman güreşçiyi yenerek altın madalya kazandı.

9 MAYIS

Coca Cola firması geri adım atarak, fiyatlarında %12,5-20 arasında indirim yaptığını açıkladı.

Sait Faik Hikâye Ödülü'nü "Bir Kara Derin Kuyu" adlı yapıtıyla Nezihe Meriç kazandı.

10 MAYIS

Elâzığ-Tatvan seferini yapan yük trenini basan bir grup terörist üç kişiyi öldürüp treni yaktı.

Meclis Karma Komisyonu, ANAP milletvekillerinin oylarıyla 3'ü bağımsız 1'i SHP'li 4 milletvekilinin dokunulmazlığını kaldırdı.

15 MAYIS

Vincent Van Gogh'un yapıtı "Doktor Gachet'in Portresi" adlı tablo, o güne kadar bir resim için ödenen en yüksek fiyatla, 82,5 milyon dolara satıldı.

17 MAYIS

Bedrettin Dalan'ın Genel Başkan olduğu Demokrat Merkez Partisi kuruldu.

18 MAYIS

Fransa'da üzerinde değişiklik yapılmış bir TGV treni, saatte 515,3 km sürata erişerek yeni bir demir yolu hız rekoru kırdı.

19 MAYIS

Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı kutlandı.

7. Cumhurbaşkanı Kenan Evren'e, 12 Eylül Darbesi sonrası Atatürk'ün vasiyeti gereği kurulu Türk Tarih Kurumu feshedilerek kurulan Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurulunca "Atatürk Uluslararası Barış Ödülü" verildi. Evren, ödülünü Cumhurbaşkanı Özal'ın elinden aldı.

20 MAYIS

Romanya'da İon Iliescu cumhurbaşkanı seçildi.

Millî Savunma Bakanı Safa Giray, Hava Kuvvetlerinden, 17'si subay, 97'si astsubay olmak üzere 114 kişinin irticai örgütlerle ilişkileri olduğu için ordudan ihraç edildiğini açıkladı.

22 MAYIS

Yemen Arap Cumhuriyeti (Kuzey Yemen) ile Yemen Demokratik Cumhuriyeti (Güney Yemen) birleşti.

25 MAYIS

İstanbul Büyükşehir Belediyesinin yaptırdığı Türkiye'nin ilk hipermarketi Belpa, Merter'de açıldı.

26 MAYIS

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) başkanlığına Yalın Erez seçildi.

Yalın Erez (1944-)

27 MAYIS

27 Mayıs Darbesi'nin yıl dönümü sebebi ile açıklama yapan Demirel ve Ecevit askerî müdahalelere karşı olduklarını belirterek demokrasi ve millet iradesi kavramlarını savunan demeçler verdiler.

29 MAYIS

SSCB'de, radikal reformcu Boris Yeltsin, Rusya Federasyonu Parlamentosu Başkanlığına seçildi.

30 MAYIS

SSCB Devlet Başkanı Gorbaçov Türk-Sovyet ilişkilerinin 70. yıl dönümü nedeniyle Cumhurbaşkanı Özal'a mesaj gönderdi.

1 HAZİRAN

ABD Başkanı George Bush ve SSCB lideri Mihail Gorbaçov, kimyasal silah üretimine son veren bir antlaşma imzaladılar.

Pamukbankın 'Bank-24' adıyla uygulamaya soktuğu 24 saat kesintisiz bankacılık hizmetleri veren bilgisayarlı para-çekme-yatırma sistemi devreye girdi. Pamukbankta hesabı olan herkese istenirse anında Bank 24 kartı verileceği açıklandı.

3 HAZİRAN

Bir ilçe ve 50 beldede yapılan belediye başkanlığı seçimlerinden 29'unu ANAP, 11'ini SHP, 5'ini DYP, 4'ünü RP, birini de MÇP kazandı.

4 HAZİRAN

Türkiye Birleşik Komünist Partisi (TBKP) resmen kuruldu. Nihat Sargın Genel Başkan, Haydar Kutlu (Nabi Yağcı) Genel Sekreter oldu.

Nihat Sargın (1927-2010)

ANAP Hatay Milletvekili Kamuran Karaman trafik kazasında hayatını kaybetti.

6 HAZİRAN

Avrupa Komisyonu, Türkiye ile her alanda iş birliğinin başlatılması ve hızlandırılması konusundaki önlemleri içeren bir "İş Birliği Paketi"ni hazırlayarak Avrupa Konseyi'nin olurlarına sundu.

7 HAZİRAN

✍ Sosyal Demokrat Halkçı Partiden (SHP) ihraç edilen ve istifa eden 10 milletvekili Halkın Emek Partisini (HEP) kurdu. Partinin Genel Başkanı Fehmi Işıklar oldu.

11 HAZİRAN

✍ Bulgaristan'da yapılan seçimler sonucunda Türk partisi Hak ve Özgürlükler Hareketi ülkedeki 3. büyük parti hâline geldi.

✍ İngiltere, İrlanda ve Avusturya'dan sonra İtalya'da Türk vatandaşlarına vize uygulayacağını bildirdi.

12 HAZİRAN

✍ Rusya Federasyonu, SSCB'den ayrılarak hâkimiyetini ilan etti.

✍ Diyanet İşleri Başkanlığı kara yoluyla hacca gidişleri iptal etti.

✍ 12 Eylül hâkimi Albay Durmuş Akşen öldürüldü. Olayı Dev-Sol üstlendi.

17 HAZİRAN

✍ Birleşmiş Milletler Yüksek Mülteci Komiserliği (UNHCR), 12 Eylül Darbesi'nden sonra sığınma taleplerinde ilk sırada Türkiye olduğunu bildirdi.

19 HAZİRAN

✍ Yüz binlerce hacı adayının hacca gidememesi üzerine patlak veren "hac krizi" nedeniyle Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Mustafa Said Yazıcıoğlu istifa etti.

20 HAZİRAN

✍ Eureka adı verilen ilk Mars trojanı asteroit keşfedildi.

✍ Ziraat Bankası, Ziraat-Visa adıyla yeni bir kredi kartı uygulaması başlattı.

21 HAZİRAN

✍ İran'da 7,4 şiddetindeki depremde 40 bin kişi hayatını kaybetti.

22 HAZİRAN

✍ DİE, pahalı mallara karşı teşhir uygulanacağını duyurdu.

25 HAZİRAN

✍ Başbakan Yıldırım Akbulut, Diyanet İşleri Başkanı Yazıcıoğlu'nun istifasını kabul etmedi.

Yeni 1.000 TL'lik madeni paralar piyasaya çıktı.

3 TEMMUZ

Piyasada şeffaflık hareketi amacıyla DiE başkanlığı zam teşhirine başladı.

4 TEMMUZ

Kıbrıs Rum Kesimi, tüm Kıbrıs adına Avrupa Topluluğuna tam üyelik müracaatında bulundu.

6 TEMMUZ

NATO zirvesi, Londra'da toplandı.

27 HAZİRAN

Gümüşhane'de sel felaketinde 11 köprü yıkıldı, 98 km yol hasar gördü.

30 HAZİRAN

Doğu Almanya ve Batı Almanya ekonomilerini birleştirme kararı aldı.

1 TEMMUZ

Ankara Gençlik Parkı halka ücretsiz hâle getirildi.

NET Holding, borsada aracılık yapmak üzere "Global Menkul Değerler" adıyla yeni bir şirket kurdu.

8 TEMMUZ

Dünya Kupasını, finalde Arjantin'i yenen Almanya kazandı.

11 TEMMUZ

FORBES dergisinin zenginler listesinde ilk 50'ye 2 Türk girdi: Koç ve Sabancı.

13 TEMMUZ

✍ Türkiye ve AT arasında 30. Karma Parlamento Komisyonu (KPK) toplantısı Strasburg'da yapıldı.

14 TEMMUZ

✍ Washington ile Atina arasında imzalanan Savunma İşbirliği Anlaşması'nda Türkiye aleyhine olabilecek konular nedeni ile Türk siyasetçiler büyük tepki verdi. Bazı maddelerin savaş sebebi olabileceği ifade edildi.

✍ "SHP'nin Doğu ve Güneydoğu Sorunlarına Bakışı ve Çözüm Önerileri" başlıklı 36 sayfalık raporu açıklandı.

15 TEMMUZ

✍ Devlet Bakanlığı Sovyetler Birliği'nde yaşayan Meshet Türk-

lerinden 5000 kişilik bir grubun Türkiye'ye gelmek üzere olduğu ve başta Güneydoğu Anadolu Bölgesi olmak üzere yurdun çeşitli yerlerine yerleştirileceği açıklandı.

18 TEMMUZ

✍ Ermenistan güçleri Karabağ'da bazı köyleri top ateşine tuttu.

20 TEMMUZ

✍ Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, üye ülkelerin Kudüs'ü, İsrail'in başkenti olarak tanımamaları gerektiğine 14-0 oyla karar verdi.

22 TEMMUZ

✍ Cem Karaca, Altın Güvercin Yarışmasını kazandı.

24 TEMMUZ

Tiyatro ve sinema oyuncusu, film yönetmeni Agah Hün (d. 1918), hayatını kaybetti. Sanatçı sinemaya 1953'de ilk renkli Türk filmi olan Halıcı Kız'la geçmişti.

25 TEMMUZ

Türkiye ile KKTC arasındaki pasaport uygulaması kaldırıldı.

27 TEMMUZ

İran Şahı Muhammed Rıza Pehlevi hayatını kaybetti.

1 AĞUSTOS

Yüksek Askerî Şura kararı ile 2 subay ve 28 astsubay ordu içinde dinî konularda Anayasa'ya ve silahlı kuvvetler yasa ve yönetmeliklerine aykırı davranışta bulunma sebebi ile ihraç edildi.

2 AĞUSTOS

Saddam Hüseyin önderliğindeki Irak, Kuveyt'i işgal etti. Kuveyt Emiri Şeyh Cabir es-Sabah, Suudi Arabistan'a kaçtı. Türkiye teyakkuza geçti.

4 AĞUSTOS

48. Balkan Atletizm Şampiyonası'nda 1.500 metrede Zeki Öztürk altın madalya kazandı.

YAŞ sonrası Jandarma Genel Komutanlığına Org. Eşref Bitlis atandı.

Eşref Bitlis (1933-1993)

5 AĞUSTOS

Balkan Atletizm Şampiyonasında 5.000 metrede Zeki Öztürk Balkan Şampiyonu oldu.

7 AĞUSTOS

Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın başkanlık ettiği Bakanlar Kurulu Çankaya Köşkü'nde toplandı. Bakanlar Kurulunda BMGK'nın, Irak için aldığı ambargo kararları görüşüldü. Özal, Birleşmiş Milletler Kararları'na uyulacağını açıkladı ve Türkiye, Kerkük-Yumurtalık Petrol Boru Hattı'nı kapattı.

- Millî Güvenlik Kurulu (MGK) Genel Sekreterliğine Orgeneral Nezih ÇAKAR atandı.

8 AĞUSTOS

- Merkez Bankası, Irak ve Kuveyt vatandaşları ve şirketlerine ait banka hesap ve alacaklarının dondurulduğunu açıkladı.

12 AĞUSTOS

- TBMM'nin yaptığı gizli oturumda, hükûmete Irak'ın Türkiye'ye saldırısı hâlinde Silahlı Kuvvetleri kullanma ve Irak'a savaş ilan etme yetkisi verildi.

14 AĞUSTOS

- Irak'ın Kuveyt'i işgalinden sonra Kuveyt'ten Irak'a götürülen 53 Türk vatandaşı, Ürdün'ün başkenti Amman üzerinden Türkiye'ye geldi.

17 AĞUSTOS

- İncirlik Hava Üssü'nün kapıları ilk kez basına açıldı.

19 AĞUSTOS

- Yeni kurulan 13 ilçe ve bir belde yapılan belediye başkanlığı seçiminde ANAP 11, SHP 2, DSP 1 yerde seçimi kazandı.

23 AĞUSTOS

- Ermenistan, Sovyetler Birliği'nden ayrılarak bağımsızlığını ilan etti.
- Batı Almanya ve Doğu Almanya, 3 Ekim'de birleşeceklerini duyurdu.
- Saddam Hüseyin, Kuveyt'teki batılı ülkelerin elçiliklerinin boşaltılmasını istedi.

- Başbakanlık, şifreli telsiz emriyle valiliklerden, "topyekûn bir savaş hazırlıklı olunmasını" istedi. Orduda da savaş önlemlerinin kademeli olarak arttırıldığı, sınır bölgelerine yeni mekanize birliklerin kaydırıldığı haber verildi.

26 AĞUSTOS

- Metris Cezaevi eski İç Güvenlik Müdürü emekli Binbaşı Adnan Özbey, silahlı saldırı sonucu ağır yaralandı. Olay yerine "Dev-Sol" imzalı bir bildiri bırakıldı.

28 AĞUSTOS

Irak, Kuveyt'i 19. ili ilan etti.

30 AĞUSTOS

Zafer Bayramı törenlerle kutlandı.

1 EYLÜL

TBMM'nin 18. Dönem 4. Yasama yılı açıldı.

Cumhurbaşkanı Turgut Özal, TBMM'nin yeni yasama yılının açış konuşmasını yaptı.

5 EYLÜL

Irak'ın Kuveyt'i işgal ve ilhak etmesi sonucu ortaya çıkan Körfez Krizi sebebiyle, öncelikle Orta Doğu'da barışın ve istikrarın yeniden tesisini ve ülkemizin muhtemel tehlikelere karşı güvenliğinin idame ettirilmesini sağlamak; kriz

süresince ve sonrasında hasıl olabilecek gelişmeler istikametine Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili bir şekilde kollamak, hadiselerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamaya yönelik süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere; lüzum hudut ve şümülû hükûmetçe takdir ve tayin olunacak şekilde Türk Silahlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesine ve yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunmasına Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca izin verilmesine karar ittihazına ilişkin Başbakanlık tezkeresi okundu. Başbakanlık tezkeresinin, Anayasa'nın 6, 7 ve 92'nci maddelerine aykırı olup olmadığı ve Anayasa'ya aykırılık iddiasının, içtüzüğün 85'inci maddesine kıyasen karara bağlanmasının gerekip gerekmediği hakkında usul görüşmesi yapıldı. Başbakanlık tezkeresi üzerindeki görüşmelerin kapalı oturumda yapılması istemine ilişkin hükûmet tezkeresi nedeniyle saat 16.05'te kapalı oturuma geçildi.

Körfez Savaşı'nda ABD'ye olası destek için Cumhurbaşkanı Özal'ın "arzusu" üzerine ANAP hükûmetine yurt dışına asker gönderme ve yabancı ülke askerlerini Türkiye'de bulundurma izni verilmesine ilişkin tezkere 136 hayır oyuna karşı 246 oyla kabul edildi.

10 EYLÜL

SHP Genel Sekreteri Deniz Baykal, genel sekreterlik ve parti meclisi üyeliğinden ayrıldığını açıkladı.

11 EYLÜL

Türkiye'nin ilk kadın sığınma evi olan Bakırköy Kadın Sığınma Evi açıldı.

Hıfzıssıhha Kurulu olağanüstü toplandı. Kolera salgınından dolayı halka klor dağıtıldı.

12 EYLÜL

İran Körfezdeki ABD'ye karşı Irak'a destek amacı ile Cihad çağrısı yaptı.

Batı Almanya ve Doğu Almanya'nın birleşmesini öngören ve Doğu ve Batı Almanya ile Fransa, SSCB, ABD ve Birleşik Krallık arasında "İki Artı Dört Anlaşması" imzalandı. Bunun sonucunda adı geçen dört ülke, Almanya'daki tüm haklarından vazgeçti ve Almanya birleşerek bağımsız bir devlet oldu.

17 EYLÜL

27 Mayıs Darbesi'nden sonra Yasıada'da yargılanarak ölüm cezasına çarptırılan, 16 ve 17 Eylül 1961 günleri İmralı Adası'nda idam edilen

Adnan Menderes, Hasan Polatkan ve Fatin Rüştü Zorlu'nun naaşları, ölümlerinin 29. yıl dönümünde İmralı Adası'ndan İstanbul'a getirildi ve devlet töreniyle Topkapı'da yaptırılan anıtmezaraya nakledildi.

Fatin Rüştü Zorlu (1910-1961)

12 Eylül 1980 sonrası yurt dışına çıkan, kapatılan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz Türkiye'ye geldi, gözaltına alındı.

19 EYLÜL

Bülent Ecevit ve Derya Sazak, Irak lideri Saddam Hüseyin ile görüştü.

20 EYLÜL

Güney Osetya, Gürcistan'dan bağımsızlığını ilan etti.

21 EYLÜL

✍ SHP'de değişim hareketi başladı. Deniz Baykal, İsmail Cem ile birlikte basın toplantısı yaparak genel başkanlığa aday olduğunu açıkladı.

26 EYLÜL

✍ Anayasa Mahkemesince iki kez iptal edilen daha sonra Cumhurbaşkanı Özal tarafından veto edilen milletvekillerine ayrıcalıklı Emeklilik Yasası, TBMM'deki üç partinin anlaşması üzerine TBMM'den geçti.

✍ Millî İstihbarat Teşkilatı (MİT) eski müsteşar yardımcısı Hiram Abas, İstanbul'da uğradığı silahlı saldırı sonucu yaşamını yitirdi.

Hiram Abas (1932-1990)

28 EYLÜL

✍ 27. Antalya Altın Portakal Film Festivali sonuçları açıklandı. En İyi Film Ödülünü Halit Refiğ'in Karılar Koğuşu adlı filmi aldı. En İyi Kadın Oyuncu Ödülü'ne Hülya Koçyiğit (Karılar Koğuşu); En İyi Erkek Oyuncu Ödülü'ne ise Tarık Akan (Karartma Geceleri) değer görüldü.

30 EYLÜL

✍ SHP'nin 6. Olağanüstü Kurultayı'nda Erdal İnönü 504 oyla yenisinden Genel Başkan seçildi.

Erdal İnönü (1926-2007)

1 EKİM

Federal Almanya ile birleşen Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin amblemi hükûmet binasından sökülerek Tarih Müzesi'ne kaldırıldı.

2 EKİM

Çin Halk Cumhuriyeti Hava Yollarına ait bir Boeing 737 kaçırıldı, Guangzhou havaalanına indikten sonra iki uçağa çarptı; 132 kişi hayatını kaybetti.

3 EKİM

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Doğu Almanya ve Batı Almanya olarak iki devlet hâlinde ayrılan Almanya, Berlin Duvarı'nın yıkılmasıyla birleşti. Eski Almanya Demokratik Cumhuriyeti (Doğu Almanya) toprakları eski Almanya Federal Cumhuriyeti (Batı Almanya) topraklarına katıldı.

4 EKİM

Ressam, gazeteci Agop Arad, 77 yaşında yaşama veda etti.

6 EKİM

SHP Parti Meclisi Üyesi, Doç. Dr. Bahriye Üçok, kargoyla gönderilen bombalı paketin patlaması sonucu yaşamını yitirdi. Saldırıyı İslami Hareket Örgütü üstlendi.

Ses sanatçısı Safiye Filiz (d. 1943) geçirdiği trafik kazasında hayatını kaybetti.

9 EKİM

Bahriye Üçok, yaklaşık 30 bin kişinin katıldığı cenaze töreninin ardından toprağa verildi.

Bahriye Üçok (1919-1990)

10 EKİM

- ✍ Dışışleri Bakanı Ali Bozer, görevinden istifa etti.

11 EKİM

- ✍ Octavio Paz, Nobel Edebiyat Ödülü'nü alan ilk Meksikalı yazar oldu.

Octavio Paz (1914-1998)

12 EKİM

- ✍ Dışışleri Bakanlığına Ahmet Kurtcebe Alptemoçin atandı.

13 EKİM

- ✍ 1975'ten beri devam etmekte olan Lübnan İç Savaşı sona erdi.

15 EKİM

- ✍ SSCB Başkanı Mihail Gorbaçov, Nobel Barış Ödülü'nü aldı.

17 EKİM

- ✍ Memur zammı %15 olarak açıklandı.

18 EKİM

- ✍ Millî Savunma Bakanı Safa Giray görevinden istifa etti.

19 EKİM

- ✍ İşçi emeklisi zammı %4 olarak açıklandı. Karara protestolar başladı.

21 EKİM

- ✍ 13. Genel Nüfus Sayımı yapıldı. Türkiye'nin nüfusu 56.473.035 kişi olarak belirlendi.

22 EKİM

- ✍ OECD Türkiye Konsorsiyumu çerçevesinde, Almanya'dan dört ayrı projede kullanılmak üzere toplam 130 milyon marklık kredi sağlandı. Kredilerin; Ankara merkez kanalizasyon arıtma tesisi, İstanbul'a su temini, Konya demir yolu ve Yeni Galata Köprüsü projelerinin finansmanında kullanılmasına karar verildi.

25 EKİM

- ✍ ANAP hükûmetinin üniversitelerde türbanın serbest bırakılmasını da içeren ve türban nedeniyle verilen disiplin cezalarını tüm sonuçlarıyla birlikte affeden yasa tasarısı Mecliste SHP'nin karşı oyuna rağmen ANAP ve DYP oylarıyla kabul edildi. Başbakan Özal'ın 1987 seçimle-

rinden hemen sonra çıkardığı yasa Cumhurbaşkanı Evren tarafından veto edilmiş; Evren'le mutabık olarak YÖK Disiplin Yönetmeliğinde yapılan değişiklikle Aralık 1988'de çıkarılan yeni yasayı ise Evren, Anayasa Mahkemesine götürmüş ve mahkeme Mart 1989'da iptal etmişti.

Türkiye ile Arjantin arasında Mersin-Akkuyu mevkiinde Türk santrali için anlaşma yapıldı.

28 EKİM

Millî Savunma Bakanlığına Hüsnü Doğan atandı.

29 EKİM

Cumhuriyet Bayramı resmî törenlerle kutlandı.

3 KASIM

"Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı" Genel Merkezi Vakıf Başkanı Canan Arın tarafından İstanbul Harbiye'de hizmete açıldı.

8 KASIM

✍ Batman, Bingöl, Diyarbakır, Elâzığ, Hakkâri, Mardin, Siirt, Şırnak, Tunceli ve Van illerinde devam etmekte olan Olağanüstü Hâlin, 19.11.1990 günü saat 17.00 den geçerli olmak üzere dört ay süre ile uzatılmasına dair 31.10.1990 tarihli Bakanlar Kurulu kararı Resmî Gazete’de yayımlandı.

✍ DİE tarafından satın alma gücü paritesi esas alınarak yapılan hesaplanmaya göre Türkiye’de kişi başına millî gelir 5 bin doları geçti.

9 KASIM

✍ Mary Robinson, İrlanda’nın ilk kadın devlet başkanı oldu.

✍ Türkiye ve AT arasında 31. Karma Parlamento Komisyonu (KPK) toplantısı İstanbul’da yapıldı.

✍ ANAP Aydın Milletvekili Mehmet Özalp, Denizli’nin Sarayköy ilçesi yakınlarında meydana gelen trafik kazasında vefat etti.

10 KASIM

- Atatürk, ölüm yıl dönümünde saygı ve minnetle anıldı.

12 KASIM

- Japon İmparatoru Akihito taç giydi.
- Hacettepe, Ankara ve Gazi üniversiteleriyle ODTÜ'de bazı fakülte ve yüksekokulların öğretim üyeleri, türban ve laiklik karşıtı akımları protesto amacıyla derslere girmedi. Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğretim üyeleri ise cübbeleriyle Anıtkabir'e yürüdü.

13 KASIM

- Dünya Çapında Ağ (World Wide Web veya www) servisi ilk kez olarak İsviçre'de CERN fizik laboratuvarlarında hizmete girdi.

14 KASIM

- Ankara Cumhuriyet Savcılığı, derslere girmeyerek Anıtkabir'i ziyaret eden Ankara, Gazi ve Hacettepe üniversiteleri öğretim üyeleri hakkında inceleme başlattıklarını açıkladı.

16 KASIM

- ODTÜ'de görevli yaklaşık bin 500 öğretim üyesi, Rektör Prof. Ömer Saatçioğlu'nun başkanlığında yaşanan laiklik karşıtı gelişmeleri protesto için Anıtkabir'e yürüyerek Atatürk'ün huzurunda saygı duruşunda bulundular.

18 KASIM

- Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı (AGİK) toplandı, Paris Sözleşmesi imzalandı.

19 KASIM

- NATO ve Varşova Paktı üyesi 22 ülke Paris'te düzenlenen törenle kapsamlı bir silahsızlanmaya yönelik "Avrupa Konvansiyonel Kuvvet Antlaşması"na imza koydu ve ortak bir deklarasyonla "Bloklararası husumetin sona erdiğini" ilan etti.

21 KASIM

Paris'teki Avrupa Güvenlik ve İşbirliği (AGİK) zirvesi 34 ülkenin devlet/hükûmet başkanlarının sonuç bildirgesini imzaladığı "Paris Şartı" ile kapandı. Arnavutluk hariç 21 Avrupa lkesiyle ABD ve Kanada belgeyi imzaladı.

Türk Ceza Kanunu'nun 13 ayrı maddesindeki idam cezasını ömür boyu hapis cezasına eviren yasa tasarısı Meclis Genel Kurulunda kabul edildi.

22 KASIM

İngiltere Başbakanı, "Demir Lady" Margaret Thatcher görevinden istifa etti.

23 KASIM

Boğaziçi Üniversitesi İktisat profesörlerinden Tansu iller, DYP'ye katıldı.

24 KASIM

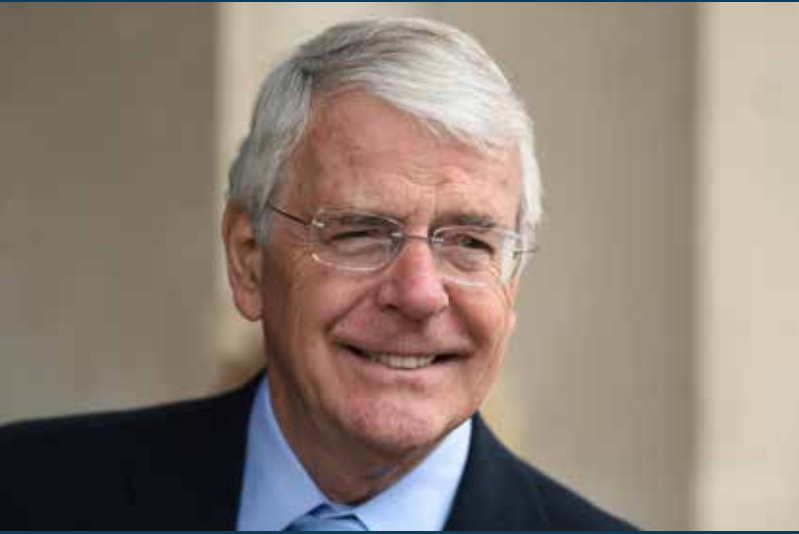
DYP'nin Olağın Büyük Kongresi'nde Süleyman Demirel, 951 delegenin tümünün oyunu alarak yeniden Genel Başkanlığa seçildi.

26 KASIM

TRT Türk Sanat Müziği Sanatçısı Turhan zek, geçirdiği trafik kazasında yaşamını yitirdi.

John Major (d. 1943)

27 KASIM

İngiltere'de yapılan seçimlerde John Major başbakan seçildi.

29 KASIM

BMGK, Kuveyt'i işgal eden Irak'ın 15 Ocak'a kadar işgali sonlandırması hâlinde "Kuveyt hükûmeti ile iş birliği yapan bütün üye devletlere gereken her aracın kullanılması iznini" verdi. Sovyetler Birliği dahil Konsey üyesi 12 ülkenin olumlu oy kullandığı kararda, Çin Halk Cumhuriyeti çekimser kalırken Küba ve Yemen aleyhte oy kullandı. 7 Temmuz 1950'de Kore'ye askerî müdahâle izninden beri BMGK ilk kez bir üye ülkeye güç kullanılmasına izin verdi.

Kadının çalışmasını kocanın iznine bağlayan Medeni Kanun'un 159. maddesi Anayasa Mahkemesince iptal edildi. İptal kararı 2 Temmuz 1992 tarih ve 21272 sayılı Resmî Gazete'de yayımlandı.

30 KASIM

Temel gıda, gazete, dergi, kitap gibi mallarda %5 olan KDV oranı %6'ya, %11 olan yaygın KDV oranı da %12'ye çıktı.

1 ARALIK

İlk Türk robotu "Altınay" İTÜ Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesinde üretildi.

TRT TELEGÜN

www.trt.net.tr

HABER	101	KÜLTÜR-SANAT	360
HAVA DURUM	180	EĞİTİM	400
SPOR	200	EKONOMİ	500
TV-RADYO	300	TURİZM-SEYAHAT	440

Türkiye	102	Süper Loto	195
Dünya	120	On Numara	197
Ekonomi	135	Şans Topu	198
Spor	150	Sayısal Loto	199
Sağlık	165	Sahneler	380
Kültür-Sanat	360	İş İlanları-Kamu	555
Askeralma		Resmi Gazete	588
İşlemleri	630	Uçuş Bilgileri	700

haber spor hava ekonomi

Doğan Güreş (1926-2014)

3 ARALIK

- TRT'nin Telegün adlı yayını başladı.
- Genelkurmay Başkanı Necip Torumtay görevinden istifa etti.

Torumtay istifa gerekçesini "İnanmadığım prensiplerle ve devlet anlayışıyla hizmete devamı mümkün görmediğim için istifa ediyorum" sözleriyle açıkladı. İstifanın nedeni Özal'la Körfez politikası konusunda ters düşmesi olarak gösterildi.

4 ARALIK

- Genelkurmay Başkanlığı'na Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Doğan Güreş atandı.

9 ARALIK

- Solidarity (Dayanışma) hareketinin lideri Lech Walesa Polonya'da başkanlık seçimlerini kazandı.

12 ARALIK

- ✍ Erdal İnönü ile Süleyman Demirel buluştu, ortak bildiri imzalayarak erken seçim istediler.
- ✍ Kara Kuvvetleri Komutanlığına 1. Ordu Komutanı Orgeneral Muhittin Fisunoğlu getirildi.

Muhittin Fisunoğlu (1928-1990)

13 ARALIK

- ✍ SSCB Dışişleri Bakanı Eduard Şevardnadze Ankara'ya geldi.

- ✍ Türkiye'de ilk beyin dokusu nakli Bursa Uludağ Üniversitesinde yapıldı.

15 ARALIK

- ✍ Kırgızistan bağımsızlığını ilan etti.
- ✍ İTÜ Maden Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Celal Şengör Avrupa Bilimleri Akademisine üye seçildi. Akademiye seçilen ilk Türk olan Şengör'ün tamamı yabancı dille hazırlanmış yayınları bugüne kadar 250 çalışmada örnek gösterildi.

16 ARALIK

- ✍ Osman Hamdi Bey'in "Kaplumbağa Terbiyecisi" adlı tablosu rekor fiyatla 1 milyar 750 milyon liraya bankacı Erol Aksoy'a satıldı.

19 ARALIK

- ✍ Uluslararası Af Örgütü 20 ülkede "İnsan Hakları Hemen Şimdi" konserleri düzenledi. Uluslararası Af Örgütü ABD Şubesi'nin "İnsan Hakları İçin Dans Ediyoruz" etkinliğinin Türkiye ayağı Lütfi Kırdar Spor Salonunda yapıldı. Sanatçılar İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nden maddeler okudu.

20 ARALIK

Aliya İzzetbegović, Bosna-Hersek devlet başkanı olarak göreve başladı.

22 ARALIK

Lech Walesa, Polonya'nın ilk seçilmiş başkanı sıfatıyla parlamentoda yemin ederek görevine başladı.

23 ARALIK

Yugoslavya'nın üç cumhuriyetinden biri olan Slovenya'da referandum yapıldı, halk bağımsızlık kararı aldı.

25 ARALIK

Tim Berners-Lee, HTML ve World Wide Web'in temellerini attı. İlk defa iki bilgisayar arasında hypertext teknolojisi kullanılarak sunucu bağlantısı gerçekleştirildi.

26 ARALIK

Slovenya bağımsızlığını ilan etti.

27 ARALIK

Kadıköy'de Devlet Malzeme Ofisi (DMO)'ne giren silahlı kişiler bahçedeki 20'ye yakın aracı bombaladı. Patlamaların saldırıganların tahmininden önce gerçekleşmesi sonucu iki militan olay yerinde hayatını kaybetti, biri ağır yaralandı.

Türkiye'de ilk özel limanın yapımına başlandı. Gemlik Limanı ve depolama tesislerinin temeli Cumhurbaşkanı Özal tarafından atıldı.

29 ARALIK

Beyoğlu projesi kapsamında, 1961'de işletmeden kaldırılan tramvay, İstiklal Caddesi'nde çalışmaya başladı. Beyoğlu İstiklal Caddesi'nde ilk tramvay seferi yapıldı.

30 ARALIK

Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) kuruldu. Vakfın başkanlığına Yavuz Önen seçildi.

1991

4 OCAK

35 günden beri grevde olan Zonguldak maden işçileri, bu sabah Zonguldak-Çankaya yürüyüşünü başlattı.

Devlet Bakanı Güneş Taner istifa etti. Ancak, Başbakan Yıldırım Akbulut istifayı kabul etmedi.

5 OCAK

Zonguldak maden işçilerinin Ankara'ya doğru yürüyüşe geçtiklerinin öğrenilmesi üzerine başkentte sıkı güvenlik önlemleri alındı.

6 OCAK

Türkiye, muhtemel bir savaş karşı birtakım önlemler aldı. 9 parçadan oluşan bir filo Gölçük'ten hareket etti. Bu arada Irak'ın Türkiye sınırına 8 tümen asker yığdığı saptandı. Irak Başbakan Yardımcısı Taha Yasin Ramazan, Körfez'de çıkacak bir savaşın sadece Arap ülkeleriyle sınırlı kalmayacağını söyledi.

İlk Türk operası "Özsoy"un bestecisi Ahmet Adnan Saygun 84 yaşında hayatını kaybetti.

Adnan Saygun (1907-1991)

8 OCAK

Hükûmetle anlaşılan maden işçileri, eylemlerine son vererek Zonguldak'a döndüler.

Eylemin beşinci gününde, Genel Maden-İş Başkanı Şemsi Denizer'in çağrısıyla Zonguldak maden işçileri sabah Mengen Belediyesi önünde toplandı. Denizer, maden işçilerine "3 günlüğüne Ankara'da görüşmeler yapacağını, yürüyüşe son verilip geri dönülmesini" istedi. Başkan Şemsi Denizer, Ankara'ya hareketinden önce işçilere hitaben yaptığı konuşmada "Yürüyüş eylemi bitmiştir. Bizler Ankara'ya, sizler Zonguldak'a. Görüşmelerden sonuç alamazsak eylemler sürer. Eylem gerekirse daha ağır olur." dedi. Bu konuşmadan sonra işçiler, otobüslerle dönüş yoluna koyulurken, Denizer ve sendikanın yönetim kurulu üyeleri Ankara'ya hareket etti. Şemsi Denizer Ankara'da Çalışma Bakanı İmren Aykut ile görüşmesi sonrasında "ücret hesaplama yöntemi konusunda mutabakat sağladıklarını, görüşmelere devam edileceğini" söyledi.

9 OCAK

- Toplu taşıma araçlarında sigara içilmesi ve tütün mamullerinin reklamının yapılması yasaklandı.

12 OCAK

- ABD Kongresi, Irak birliklerinin Kuveyt'ten çıkarılması için hükûmete güç kullanımı yetkisi verdi.
- ABD Dışişleri Bakanı James Baker Ankara'ya geldi.
- Türkiye'nin Irak sınırındaki askerî yığınak bölgesinde bulunan askerlerin terhisleri durduruldu. Güneydoğu halkı, Diyarbakır ve Mardin yörelerinden Batı'ya doğru göç akınına başladı.
- TBKP'nin ilk ve son büyük kongresi Ankara'da toplandı.

13 OCAK

- Türkiye'nin Bağdat Büyükelçiliğinde görevli altı diplomat ve aileleri, 12 araçlık konvoyla Habur sınır kapısından Türkiye'ye giriş yaptı.

15 OCAK

- Sosyalist Birlik Partisi (SBP) kuruldu; Sadun Aren genel başkan-

lığa getirildi. SBP'nin kuruluşunda TBKP, daha sonradan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ve Sosyalist Partiden ayrılan bir grup yer aldı.

17 OCAK

- BM'nin, Irak'a Kuveyt'ten çekilmesi için tanıdığı sürenin dolmasından hemen sonra ABD "Çöl Fırtınası" harekâtını başlattı ve ABD öncülüğündeki koalisyon güçlerine ait uçaklar Irak'taki hedefleri bombalamaya başladı.
- Müttefik uçaklarının Irak ve Kuveyt'teki hedefleri vurmalarıyla başlayan Körfez Savaşı'nda, Irak, misilleme olarak İsrail'e sekiz adet Scud füzesi yolladı.
- CNN Televizyonunun savaşı başladığı andan itibaren canlı yayından vermesi tüm dünyada büyük ilgi topladı.

Dünya tarihinde ilk kez bir savaş başta CNN olmak üzere diğer kanallar sayesinde televizyon ekranlarından dakikası dakikasına takip edilmiştir. İnsanlar bir savaşa ilk kez bu kadar yakından ilgi duyarken medyanın gücü sayesinde masum insanların ölümü adeta görmezden gelinmiştir. "...Ne var ki uçakların yaptıkları 'sorti' sayısına kadar her türlü gelişmeden haberdar edilen kamuoyu, atılan bombaların altında kalan insanların sözünü bile etmemiştir. Irak'ın İsrail'e karşı yönelttiği Scud füzelerinin yap-

tığı tahribat günlerce dünya kamuoyunu meşgul etmiştir. Buna karşın Irak'ta bombalar altında yıkılan ve ölenlerden kimse bahsetmemiştir. Sadece, Bağdat'ta bir sığınağa atılan bombanın öldürdüğü insanlar, ilk kez savaşın ne boyutta olduğunu herkese göstermiştir. Ne yazık ki, CNN'in sevimli hâle soktuğu savaş, barış duygularını alt etmiştir. Belki de dünya tarihinde ilk kez, dünya halkları savaşı böyle sempatiyle karşılamışlardır. Medya bütün insanları tutsak etmiş, kendi çıkarlarının tam tersi olan savaşı alkışlattırmıştır."

ANAP hükûmetinin TBMM'den "savaş yetkisi" almasının ve Cumhurbaşkanı Özal'ın "Müttefikler üsleri ve hava sahasını kullanabilir. Karar Amerikan komutanlığına kalmıştır" açıklamasının ardından gece İncirlik Üssü'nden havalanan ABD uçakları Irak'ın bombalanmasına destek verdi.

18 OCAK

Hükûmet, TBMM'den gerektiğinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin yurt dışında görevlendirilmesi ve yabancı askerlerin Türkiye'de bulundurulması konusunda yetki aldı.

20 OCAK

Londra, San Francisco ve Washington'da Körfez Savaşı'na karşı gösteriler yapıldı. Adana'da İncirlik Üssü'ne yakın Kiremit-hane Mahallesi'nde yaklaşık 500 kişi Körfez Savaşı'na karşı kor-san gösteri yaptı, polis 50'ye yakın kişiyi gözaltına aldı.

Irak lideri Saddam Hüseyin, Bağdat radyosundan yaptığı konuşma-sında, "Üslerini Amerikalılara kullandıran Türkiye'nin rafineri ve üslerini de vururuz." dedi.

21 OCAK

Olası bir Irak saldırısına karşı, İncirlik Hava Üssü'ne Patriot, Adana sırtlarına Rapier füzele-ri ve Oerlikon uçaksavar topları yerleştirildi.

28 OCAK

Libya lideri Muammer Kaddafi, "Körfez Savaşı'ndaki tutumu ne-deniyile Türkiye'nin cezalandırıl-ması gerekir." dedi.

8 muhalefet partisinin (RP, SHP, HEP, DYP, SP, SBP, TBKP ve Ye-şiller) il başkanları ve yönetici-leri, ABD'nin Irak'a yönelik ola-rak başlattığı "Körfez Savaşı'na karşı 2 Şubat'ta Abide-i Hürriyet Caddesi'nde "Barış Yürüyüşü" adı altında ortak bir eylem yapma ka-rarı aldı.

29 OCAK

Anayasa profesörü Tarık Zafer Tunaya 75 yaşında İstanbul'da vefat etti.

30 OCAK

Jandarma Asayiş Birlikleri Ko-lordusunun ilk komutanı, baş-bakanlık müşaviri, emekli kor-general Hulusi Sayın; Ankara'da evinin önünde, kimliği belirlene-meyen kişiler tarafından öldürül-dü. Olayı yasa dışı Dev-Sol örgütü üstlendi.

31 OCAK

Bakanlar Kurulu, TCK'nın Marksist propaganda ve örgütlenmeyi ya-saklayan 141-142 ve laiklik kar-şıtı propagandayı yasaklayan 163. maddelerinin, "cebir şartına bağlanarak" kaldırılmasına ka-rar verdi.

4 ŞUBAT

ANAP hükûmeti, 2932 sayılı "Türkçeden Başka Dillerle Ya-pılacak Yayınlar Hakkındaki Ka-nun"u yürürlükten kaldırarak sınırlı Kürtçe serbestliği getiren yasa tasarısını TBMM'ye sundu. Tasarıda Türkçenin "anadil" ol-ması hükmü kaldırılarak "resmî dil" olması hükme bağlandı.

6 ŞUBAT

36 günlük grev ve 5 gün süren Büyük Madenci Yürüyüşü'nün ardından, Zonguldak TTK ve MTA işyerlerinde çalışan 48 bin kömür madeni işçisini ilgilendiren toplu sözleşme Genel Maden-İş ile kamu işveren sendikası Türk Kamu-Sen arasında imzalandı.

8 ŞUBAT

Refah Partisi İstanbul İl Başkanı Recep Tayyip Erdoğan dahil, 8 muhalefet partisinin İstanbul il yöneticileri, ABD'nin Irak'a yönelik 16 Ocak'ta başlattığı "Çöl Fırtınası Harekâtı"na karşı Eminönü ve Taksim'de "Savaşı Durduralım" başlıklı bildiri dağıttı.

9 ŞUBAT

"Savaşa Hayır Platformu" üyeleri ile bazı milletvekili ve sanatçıların yer aldığı "Barış Treni", Ankara'dan İncirlik'e hareket etti.

16 ŞUBAT

DİSK kuruluşunun 24. yılını İstanbul'da İnsan Hakları Derneği ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığının katkılarıyla düzenlenen bir panelle kutladı. 24. yıl nedeniyle DİSK dergisi on yıl aradan sonra ilk kez yayımlandı.

Türkiye'de modern beyin cerrahisinin kurucularından ve çağdaş Türk müziğinin Türk Beşleri'nden sonraki ilk kuşak bestecilerinden Bülent Tarkan vefat etti.

22 ŞUBAT

Irak kuvvetleri, Kuveyt'teki petrol bölgelerini ateşe verdi.

Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın eşi Semra Özal'ın ANAP İstanbul İl Başkanı olmasına karşı çıkan Millî Savunma Bakanı Hüsnü Doğan, Cumhurbaşkanı Özal tarafından azledildi.

24 ŞUBAT

Körfez'deki savaşın 39. gününde kara savaşı başladı. Müttefik Kuvvetler Irak ve Kuveyt'e iki koldan yoğun saldırıya geçti. ABD Başkanı Bush, "Kuveyt'in kurtarılması son aşamasına girdi. Tanrı cephedeki tüm askerleri korusun." dedi. Irak Devlet Başkanı Saddam Hüseyin ise "Asla teslim olmayacağız." şeklinde açıklamalarda bulundu.

26 ŞUBAT

Saddam Hüseyin, Bağdat radyosunda yaptığı açıklamada, Irak ordusunun Kuveyt'ten çekildiğini duyurdu.

28 ŞUBAT

Irak müttefiklerle ateşkes antlaşması imzaladı. Böylelikle Irak'ın 6 ay 25 gün süren Kuveyt'i işgali son buldu.

3 MART

Ziraat Bankası büyük bir yenilik başlattı. Artık banka müşterilerinin, şubelere uğramadan, self-servis olarak bankamatiklerden 24 saat para çekebileceği açıklandı.

5 MART

Türk siyasetçi, bürokrat, Yapı ve Kredi Bankasının kurucusu Kâzım Taşkent vefat etti.

Kâzım Arif Taşkent (1895-1991)

12 MART

Cumhurbaşkanı Özal'ın Moskova'daki temasları sonucu Sovyetler Birliği ile üç ayrı anlaşma imzalandı. (i) İyi Komşuluk ve İşbirliği Anlaşması, (ii) 10 yıl süreli Bilimsel Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşması, (iii) Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması. Sovyetler Birliği ile Türkiye, ilk kez birbirlerini "dost ülke" ilan etti. Cumhurbaşkanı Özal, görüşme sonrası "Günümüzde tarihin akışını değiştiren gelişmeler oluyor. Yeni örgütlenmelere ve güvenlik arayışlarına gidiliyor." dedi. Gorbaçov ise "Özal'ı sempatik ve akıllı bulduğunu" söyledi.

Özal, Talabani'nin başkentte gizlice hükûmet yetkilileri ile görüşüp gitliğini açıkladı.

21 MART

Ankara'nın eski belediye başkanlarından Vedat Dalokay, Kırıkkale yakınlarında geçirdiği trafik kazasında eşi Ayça Dalokay ve oğlu Barış Dalokay ile birlikte hayatını kaybetti.

22 MART

Türkiye ve AT arasında 32. Karma Parlamento Komisyonu (KPK) toplantısı Brüksel'de yapıldı.

24 MART

✍ DSP'nin 2. Kurultayı'nda Bülent Ecevit yeniden Genel Başkan seçildi. SHP ile birleşme oy birliğiyle reddedildi.

26 MART

✍ "Umuda Yolculuk", En İyi Yabancı Film Oscar Ödülü'nü kazandı.

✍ Türk-Metal Sendikası baş temsilcilerinden Mustafa İnci, silahlı saldırı sonucu öldü. Saldırıyı, "Türkiye Komünist İşçi Hareketi" üstlendi.

6 NİSAN

✍ Irak sınırına yığılan 250 bin Kürt sığınmacı Türkiye topraklarına geçti. Iraklı Kürtler, Çukurca'da oluşturulan kamplara taşınmaya başladı.

7 NİSAN

✍ 12 Mart 1971 askerî müdahalesi sırasında İstanbul'da Ziverbey'deki işkenceli "kontrgerilla" sorgularını yöneten Emekli Tümgeneral Memduh Ünlütürk, Üsküdar'daki evine gelen kimliği belirsiz kişiler tarafından öldürüldü. Saldırganlar olaydan sonra kaçtı. Olayı Dev-Sol üstlendi.

9 NİSAN

✍ Gürcistan'da yapılan halk oylamasıyla SSCB'den bağımsızlık kararı alındı.

11 NİSAN

✍ Terörle Mücadele Yasası kabul edildi.

12 NİSAN

✍ Ateşkes Antlaşması'nın yürürlüğe girmesiyle 17 Ocak'ta başlayan Körfez Savaşı resmen sona erdi.

21 NİSAN

✍ ABD Habur'dan Irak'a giriş yaptı.

22 NİSAN

- ✍ Türkiye'nin ilk güzellik kraliçesi Feriha Tefvik vefat etti.

Feriha Tefvik (1910-1991)

23 NİSAN

- ✍ Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ülke genelinde kutlandı.
- ✍ TBMM'de 23 Nisan Özel Oturumu yapıldı.
- ✍ Sabancı Holding ve Japon Bridgestone şirketinin ortak yatırımı ile gerçekleştirilen "Brisa" ek tesisleri Cumhurbaşkanı Özal tarafından hizmete açıldı.

26 NİSAN

- ✍ İstanbul Çavuşoğlu Lisesi, Dünya Liselerarası Basketbol Şampiyonu oldu.

28 NİSAN

- ✍ ANAP İstanbul Kongresi'nde Semra Özal İl Başkanı seçildi.

29 NİSAN

- ✍ Bangladeş'te meydana gelen kasırga, en az 138.000 kişinin ölümüne ve 10 milyon kişinin evsiz kalmasına neden oldu.
- ✍ İran Cumhurbaşkanı Haşimi Rafsancani Ankara'ya geldi.

30 NİSAN

- ✍ Enerji Bakanı Fahrettin Kurt, Başbakan Yıldırım Akbulut'un isteğiyle istifa etti.

5 MAYIS

- ✍ Avrupa Güreş Şampiyonası'na katılan Serbest Güreş Millî Takımı, üçüncü oldu. 62 kiloda Metin Kaplan, 100 kiloda Ali Kayalı Sovyet rakiplerini yenerek altın madalya, 57 kiloda Remzi Musaoğlu gümüş madalya kazandı.

7 MAYIS

- ✍ 37 gün süren THY grevi, %717 oranında zam isteyen sendikanın %154'lük artışı kabul etmesiyle sona erdi.

14 MAYIS

- Türk tiyatro ve sinema sanatçısı İhsan Yüce vefat etti.

15 MAYIS

- Edith Cresson, Fransa'nın ilk kadın başbakanı olarak göreve başladı.

Edith Cresson (d. 1934)

19 MAYIS

- Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı kutlandı.
- Hırvatistan'da referandum yapıldı. Halkın %94'ü bağımsızlık için oy kullandı. Referanduma katılım oranı %86 oldu.

26 MAYIS

- Türk besteci ve tambur sanatçısı İzzettin Ökte vefat etti.

28 MAYIS

- ABD Genelkurmay Başkanı Or-general Colin Powell Türkiye'ye geldi.

2 HAZİRAN

- Yeni kurulan 19 belde ile Muş Belediye Meclis üyeliği için seçimler düzenlendi. ANAP, 8 belediye başkanlığı kazanırken, 11 yerde seçimlere giren SHP 4, DYP 3, RP 2, MÇP 1 beldeden başkan çıkarttı.

9 HAZİRAN

- SHP'nin ev sahipliğinde ve Willy Brandt'ın başkanlığında gerçekleşen Sosyalist Enternasyonal Konsey Toplantısı İstanbul'da başladı.
- HEP 1. Olağan Kongresi yapıldı.

13 HAZİRAN

- Türkiye ile KKTC arasında pasaport uygulaması kaldırıldı.

15 HAZİRAN

✍ Anavatan Partisi 3. Olağan Kongresi yapıldı. Genel başkanlığa Mesut Yılmaz seçildi. ANAP 3. Olağan Genel Kongresi'nde Mesut Yılmaz, rakibi Yıldırım Akbulut'u 100 oy geride bırakarak, 623 oyla genel başkanlığa seçildi. Diğer aday Hasan Celal Güzel ise, ilk turda 20 oyda kalınca başkanlık yarışından çekildi. Başbakan Yıldırım Akbulut, siyaset tarihimizde başbakanken genel başkanlığı kaybeden ilk politikacı oldu.

16 HAZİRAN

- ✍ Başbakan Yıldırım Akbulut, istifasını Cumhurbaşkanı Özal'a verdi.
- ✍ ANAP Gaziantep Milletvekili Hasan Celal Güzel, partisinden istifa etti.

17 HAZİRAN

✍ ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz, Cumhurbaşkanı Turgut Özal tarafından yeni hükûmeti kurmakla görevlendirildi.

20 HAZİRAN

✍ Alman Parlamentosu, ülkenin başkentini Bonn'dan tekrar Berlin'e taşıma kararı aldı.

23 HAZİRAN

✍ Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın onayından sonra Mesut Yılmaz başkanlığında 48. hükûmet açıklandı. Bu hükûmet, Anavatan Partisinin tek başına kurduğu son hükûmetti.

25 HAZİRAN

✍ Hırvatistan ve Slovenya, Yugoslavya'dan bağımsızlıklarını ilan ettiler.

1 TEMMUZ

Varşova Paktı olarak bilinen ve 4 Mayıs 1955 tarihinde Varşova’da, sekiz sosyalist ülkenin imzaladığı (Arnavutluk, Bulgaristan, Çekoslovakya, Doğu Almanya, Macaristan, Polonya, Romanya ve SSCB) “Dostluk, İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Antlaşması” ile kurulan askerî ve siyasal birlik dağıldı.

3 TEMMUZ

Çeçenistan Cumhuriyeti ilan edildi.

5 TEMMUZ

ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz tarafından 23 Haziran’da kurulan Türkiye’nin 48. hükûmeti TBMM’de 153 ret oyuna karşı 265 kabul oyuyla güvenoyu aldı. ANAP’tan 13, muhalefetten 7 milletvekili oylamaya katılmadı.

6 TEMMUZ

Boğaziçi Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu öğretim görevlisi Dr. Lale Aytaman Muğla Valiliğine atandı. Aytaman, Türkiye’nin ilk kadın valisi oldu.

9 TEMMUZ

Felsefe alanındaki çalışmalarıyla tanınan yazar Orhan Hançerlioğlu yaşamını yitirdi.

10 TEMMUZ

Boris Yeltsin, Rusya devlet başkanı olarak göreve başladı.

Boris Yeltsin (1931-2007)

Atina’da düzenlenen 11. Akdeniz Oyunları’nda 5 altın ve 1 bronz madalya kazanan Türk haltercileri Ali Eroğlu ve Sunay Bulut dopingli çıktı.

Türkiye Avrupa Topluluğu bünyesindeki bilgisayar iş birliği ağı PC-Net’e katıldı.

12 TEMMUZ

Bakanlar Kurulu kararıyla İncirlik ve Silopi'de konuşlanacak ve amacı Irak'ın kuzeyini korumak olan Çekiç Güç'e izin verildi.

16 TEMMUZ

Anayasa Mahkemesi, Türkiye Birleşik Komünist Partisini (TBKP) "sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde egemenliğini kurmayı" ve "Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı amaçladığı" ve "kullanılmasına yasal olarak bulunmayan bir adla kurulduğu ve kapatılan bir siyasi partinin devamı olduğu" gerekçeleriyle oy birliğiyle kapattı.

19 TEMMUZ

ABD Başkanı George H. W. Bush, Dwight Eisenhower'ın 1959'daki ziyaretinden sonra Türkiye'yi ziyaret eden ikinci ABD Başkanı oldu.

Türkiye ve AT arasında 33. Karma Parlamento Komisyonu (KPK) toplantısı İstanbul'da yapıldı.

23 TEMMUZ

Kamu kesimindeki 500 bin işçiye, birinci yılda %141,5 oranında ücret zammı yapılmasına karar verildi.

27 TEMMUZ

Ankara'da SHP 3. Olağan Kurultayı yapıldı. Genel başkanlık seçimini 534 oy alan Erdal İnönü kazandı.

31 TEMMUZ

ABD ve Sovyetler Birliği arasında Moskova'da stratejik nükleer silahların azaltılmasını kabul eden START-1 Anlaşması imzalandı.

2 AĞUSTOS

- Şili ve Arjantin bir yüzyıldan fazla zamandır aralarında süren sınır ihtilaflarına bir anlaşma imzalayarak son verdiler.

3 AĞUSTOS

- İslam Konferansı Örgütü (İKÖ) Dışişleri Bakanları Toplantısı, İstanbul'da başladı.
- Avrupa Gençler Serbest Güreş Şampiyonası'nda millî takım, 5 altın, 2 gümüş, 2 bronz madalya alarak Avrupa şampiyonu oldu.

4 AĞUSTOS

- Türkiye'de ilk kez, şirketlere kredi alırken karşılaştıkları teminat güçlüklerini aşmalarında yardımcı olmak üzere "Kredi Garanti Fonu" kuruldu.

6 AĞUSTOS

- Sırp ve Hırvat liderler koşulsuz ateşkes anlaşmasına vardılar.
- Başbakan Mesut Yılmaz, Samanlı Karakolu'nda 9 erin şehit edilmesinin ardından Irak'ın kuzeyinde askerî harekâta başlandığını açıkladı.

9 AĞUSTOS

- Başbakan Mesut Yılmaz KYB lideri Celal Talabani'nin görüşme isteğini kabul etmedi.

17 AĞUSTOS

- İstanbul Valiliğine OHAL Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu atandı. OHAL Bölge Valiliğine ise, Konya Valisi Necati Çetinkaya getirildi.

20 AĞUSTOS

- Cumhuriyet gazetesi sahibi ve başyazarı 61 yıllık gazeteci Nadir Nadi Abaloğlu 83 yaşında yaşamını yitirdi.
- Estonya SSCB'den ayrıldı.

21 AĞUSTOS

- Sovyetler Birliği'nde 19 Ağustos'ta başlatılan darbe girişimi

başarısız oldu. Tankla, tüfekte üzerlerine gelen darbecilere sonuna kadar direnen Sovyet halkı darbecileri geri püskürttü. Devlet Başkanı Gorbaçov görevine döndü.

ANAP TBMM Grubu, erken seçimin 20 Ekim 1991'de yapılmasına karar verdi.

24 AĞUSTOS

SSCB Devlet Başkanı Gorbaçov, Komünist Partisinin feshedilmesini istedi ve parti genel sekreterliğinden istifa etti; Bakanlar Kurulunun yerine 4 kişilik Komite kurdu. Gorbaçov 2 genelgeyle SBKP'nin mülklerinin yerel yönetim konseylerine devrini ve tüm devlet organlarındaki KP hücrelerinin dağıtılmasını istedi. Ekim Devrimi'nden bu yana çıkan Pravda bugün ilk kez çıkmadı. Rusya Federasyonu Başkanı Boris Yeltsin SBKP ve KGB arşivlerine el konulduğunu bildirdi. Aynı gün, Ukrayna bağımsızlığını ilan etti. Sovyetler Birliğinin dağılma süreci başladı. Estonya'da KP faaliyetleri yasaklandı.

TBMM, ANAP'ın erken seçim değişikliğini kabul etti ve seçimin 20 Ekim günü yapılması kararlaştırıldı. HEP ve SBP ise seçim dışı kaldı.

25 AĞUSTOS

Beyaz Rusya (Belarus), SSCB'den bağımsızlığını ilan etti.

27 AĞUSTOS

Moldova bağımsızlığını ilan etti.

28 AĞUSTOS

TBMM, Bartın'ın il olmasını kabul etti. Türkiye'deki il sayısı böylece 74'e çıktı.

SHP'li Bakırköy Belediye Başkanı Yıldırım Aktuna, "parti suçu işlediği" gerekçesiyle SHP'den ihraç edildi.

Çukurova Holding sahibi Mehmet Emin Karam Mehmet, Sabah gazetesinin sahibi Dinç Bilgin'e ait Medya Holding'in, %10'luk hissesini satın alarak gazeteye de %6,5 oranında ortak oldu.

30 AĞUSTOS

Zafer Bayramı kutlandı.

31 AĞUSTOS

Kırgızistan, SSCB'den bağımsızlığını ilan etti.

1 EYLÜL

- Özbekistan bağımsızlığını ilan etti.

2 EYLÜL

- THY Genel Müdürü Cem Kozlu, ANAP'tan milletvekili adayı olduğu için görevinden istifa etti.
- Türkiye-KKTC arasındaki seyahatlerde pasaport yerine kimlik belgesi kullanılmasına başlandı.
- Hazine, 200 milyon dolar sermayeli Philip Morris-Sabancı ortaklığına sigara üretimi için yatırım izni verdi.

4 EYLÜL

- SHP ve HEP seçim iş birliği için anlaştı. SHP'nin 23 bölgedeki kontenjanın 14'ünü HEP'ye vereceği, HEP'ten ihraç edilecek 11 milletvekilinin ise SHP'ye geçeceği bildirildi.

5 EYLÜL

- SHP'den ihraç edilen Yıldırım Aktuna DYP'ye katıldı.
- SSCB Halk Temsilcileri Kongresi, Gorbaçov'un 10 birlik cumhu-

riyeti lideriyle birlikte hazırladığı önerileri benimseyerek -yeni bir anayasa yürürlüğe girene kadar- ülkenin "egemen devletlerin gönüllü birliği" olmasını kabul etti.

- Nelson Mandela, Güney Afrika'da Başkan seçildi.

Nelson Mandela (1918-2013)

6 EYLÜL

- Sovyetler Birliği'nden ayrılan Estonya, Letonya ve Litvanya resmen tanındı. Gorbaçov ve Yeltsin Amerikan ABC televizyonuna konuştu: "Komünizm güzel olmakla birlikte ütöpik bir düşünceydi, yaşadığımız deney de güzel bir idealin trajik sonudur."

Çeçen Halk Kongresi, Moskova yanlısı yönetimin Yüksek Sovyeti'ni düşürerek, Yüksek Sovyet, KGM ve İçişleri Bakanlığının denetimini ele geçirdi ve Çeçenistan tam bağımsızlığını kazandı.

Seçim çalışmalarına başlayan liderler, enflasyonu düşürme sözü verdiler.

8 EYLÜL

Makedonya bağımsızlığını ilan etti.

9 EYLÜL

Tacikistan, Sovyet Birliği'nden bağımsızlığını ilan etti.

DİSK yeniden faaliyete geçti. 12 Eylül Darbesi'nde faaliyetleri durdurulup kayıma devredilen DİSK'in yürütme, yönetim ve başkanlar kurulu üyeleri, 11 yıl sonra kendi binasında toplandı.

10 EYLÜL

DYP'nin ekonomik işlerden sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Tansu Çiller, iktidara gelmeleri hâlinde herkese iki anahtar (1 ev, 1 araba) sözü verdi. Çiller'in o güne kadar duyulmamış bu vadedi, kamuoyunda günün konusu oldu. Otomotiv Sanayii Derneği

Başkanı Ali İhsan Ilkbahar, her aileye bir araba rüyası gerçekleşirse, 8 milyon otomobil için 45 milyar dolar gerekeceğini ve bunun da GAP'a eşit olacağını söyledi.

Hakkâri/Yüksekova ilçesi Çobanpınarı Jandarma Karakoluna yaklaşık 100 kişilik PKK'lı teröristlerce düzenlenen saldırı sonucunda 7 asker şehit oldu, 4 asker yaralandı. 3 terörist de etkisiz hale getirildi.

11 EYLÜL

Bakanlar Kurulu, yaklaşık 400 bin memura bir derece verilmesi kararı aldı.

12 EYLÜL

"Carrefour Ticaret Merkezi AŞ" kuruldu.

13 EYLÜL

Galatasaraylı efsanevi eski futbolcu "Taçsız Kral" Metin Oktay (d. 1936) İstanbul'da Boğaziçi Köprüsü'nde geçirdiği bir trafik kazası sonucu yaşamını yitirdi.

14 EYLÜL

Demokrat Merkez Partisi (DMP) Olağanüstü Kongresi'nde parti'nin feshedilmesi ve DYP'ye katılması kararlaştırıldı.

23 EYLÜL

- Ermenistan, SSCB'den bağımsızlığını ilan etti.

24 EYLÜL

- Anayasa Mahkemesi, Halk Partisinin "2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 96. maddesine aykırı davranışları" gerekçesiyle kapatılmasına karar verdi. Karar, 24 Nisan 1992'de Resmî Gazete'de yayımlandı.
- Refah Partisi, Islahatçı Demokrasi Partisi ve Milliyetçi Çalışma Partisi seçim ittifakı yaptı. Protokole göre MÇP ve IDP adayları RP listelerinden seçimlere katılacak.

30 EYLÜL

- İstanbul Metrosunun ön tünel inşaatı başladı. Açılışı SHP Genel Başkanı Erdal İnönü yaptı.
- Türkiye-AT Ortaklık Konseyi Toplantısı yapıldı. Konsey 1986'dan sonra ilk kez toplandı.

2 EKİM

- Fener Rum Ortodoks Patriği Dimitros Papadopoulos vefat etti.

5 EKİM

- İlk resmî Linux sürümü (0.02) Linus Torvalds tarafından duyuruldu.
- Sovyetler Birliği, tarihinde ilk kez IMF ile iş birliği anlaşması yaptı.

6 EKİM

- Partisinden istifa ederek RP'nin listesinden Yozgat adayı olan Milliyetçi Çalışma Partisi (MÇP) Genel Başkanı Alparslan Türkeş: "Bizim tabanımızdan bir tepki olmadı, -üç partinin-tabanları zaten birbirine çok yakın. Biz milliyetçi- maneviyatçı görüşteyiz, onlar da." dedi.
- İtalya'nın Viareggio kentinde sekizincisi düzenlenen "Avrupa Sinema Festivali"nde yarışan 12 Avrupa filmi arasında birinciliği Atıf Yılmaz'ın "Berdel" filmi kazandı. Berdel, Esmâ Ocak'ın 1981'de çıkan aynı adlı öykü kitabından sinemaya uyarlandı.

7 EKİM

- Hakkâri'nin Çukurca ilçesi Irak sınırlarında bulunan Taşlıtepe karakoluna PKK'lı teröristlerce düzenlenen saldırıda 17 er şehit oldu.

✍ Türkiye'nin Atina Büyükelçiliği Basın Ataşesi Yardımcısı Çetin Görgü Atina'da öldürüldü. Olayı "17 Kasım Örgütü" üstlendi.

Çetin Görgü

8 EKİM

✍ Hırvatistan, Yugoslavya'dan ayrıldığını ilan etti.

✍ Türkiye'nin doğalgazla çalışan ilk yerli otobüsü Ankara'da halka ve basına tanıtıldı. ODTÜ'de yapılan otobüsün çevre kirliliğinin azaltılması bakımından büyük önem taşıdığı belirtildi. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Murat Karayalçın, "İlk etapta 30 otobüsü doğalgazla çalışır hâle dönüştürüp kış aylarında sefere koyacağız." dedi.

10 EKİM

✍ İstanbul, Bahçelievler ve Pendik'te iki polis otosu tarandı, dört polis ve bir bekçi şehit oldu.

✍ Bakanlar Kurulu, Park Yatırım Bankası, Toprak Bank, Alternatif Bank, Konut Endüstri ve Ticaret Bankası ile Bank Ekspres kuruluşa izni verdi. Resmî Gazete'de yayınlanan karara göre 5 bankanın merkezinin de İstanbul'da olacağı belirtildi.

✍ Klasik Türk müziği sanatçısı Alâeddin Yavaşca 'ya Devlet Sanatçısı unvanı verildi.

12 EKİM

✍ SSCB Başkanı Gorbaçov ile diğer cumhuriyet liderlerinin bir araya geldiği Devlet Konseyi toplantısında "KGB'nin lağvedilmesi" kararı alındı.

13 EKİM

✍ Bulgaristan'da sosyalizm sonrası ilk parlamento seçimleri yapıldı.

✍ Birinci Ordu eski komutanı ve MİT eski müsteşarı emekli Orgeneral Adnan Ersöz İstanbul, Kadıköy'deki evinde silahlı saldırganlarca öldürüldü. Ersöz'ü Dev-Sol örgütü militanlarının öldürdüğü açıklandı.

18 EKİM

Azerbaycan, Sovyetler Birliği'nden bağımsızlığını ilan etti.

20 EKİM

Türkiye'de genel seçimler yapıldı.

Bugün gerçekleştirilen erken genel seçim, Türkiye'nin siyasal tarihi açısından önemli sonuçları beraberinde getirdi. Bu seçim, siyasal haritayı değiştirmekle birlikte sonraki dönemde yaşanacak krizlerin de kapısını araladı. Yapılan milletvekili genel seçimlerinde, hiçbir parti tek başına hükûmet kurabilecek çoğunluğu alamadı. Seçimin galibi Süleyman Demirel'in DYP'si oldu. ANAP, sandıktan ikinci

parti çıktı ve 8 yıl süren iktidarı bitti. Partilerin aldıkları oy oranı ve çıkardıkları milletvekilleri şöyle gerçekleşti: DYP %27 oy oranı ile 178 milletvekili, ANAP %24 oy oranı ile 115 milletvekili, SHP %20,7 oy oranı ile 88 milletvekili, RP %16,7 oy oranı ile 62 milletvekili DSP %10,8 oy oranı ile 7 milletvekili. Bu tablo içerisinde hiçbir parti tek başına hükûmeti kuramadı ve böylece Türkiye uzun bir dönem sürecektir koalisyon hükûmetleri dönemine girdi. Yeni meclis dönemi başlar başlamaz seçime ittifakla giren partiler kendilerini bu oluşumlardan ayırarak kendi gruplarını oluşturdu. Burada ortaya çıkan en önemli sonuç ise, Kürt hareketinin Türkiye tarihinde ilk defa kendi partisiyle temsil edilecek olmasıydı.

21 EKİM

Seçimlerde DYP birinci, ANAP ikinci, SHP üçüncü parti oldu. Seçim sonuçlarının belli olmasından sonra Yılmaz hükûmeti istifa etti.

25 EKİM

Hakkâri/Çukurca'ya bağlı Çınarlı ve Çayırli köylerindeki Jandarma karakollarına PKK'lı teröristlerce yapılan saldırılarda 17 asker şehit oldu.

SHP listesinden seçilen 19 HEP kökenli milletvekili, SHP'den ayrılmayacaklarını açıkladı.

26 EKİM

PKK militanlarının Irak sınırındaki üç karakola düzenlediği saldırıda 17 erin şehit olmasından sonra, Kuzey Irak'a komando birliği destekli hava harekâtı başladı.

27 EKİM

Türkmenistan, Sovyetler Birliği'nden bağımsızlığını kazandı.

29 EKİM

Cumhuriyet Bayramı kutlandı.

1 KASIM

11 yıldır süren 1.243 sanıklı "İstanbul Devrimci Sol Ana Davası" sonuçlandı. Tahliye ve firarlar sonrasında 12 sanığın tutuklu kaldığı davada 1 idam, 41 müebbet, 553 sanığa 2 yıl 9 ay ile 20 yıl arası hapis cezası verildi, 582 sanık beraat etti, 66'sının davası düştü.

2 KASIM

Bilimsel araştırma yapmak için Erciyes Dağı'na tırmanış yapan sekiz kişilik dağcı grubunun üzerine çığ düştü. Prof. Dr. Abdülmecit Doğru ile Prof. Dr. Ahmet Bilge yaşamını yitirdi.

Fener Rum Ortodoks Patriği I. Bartholomeos (Dimitris Arhondonis) göreve başladı.

I. Bartholomeos (1940-)

3 KASIM

İsrail ve Filistin yetkilileri arasındaki ilk yüz yüze görüşmeler, Madrid’de başladı.

5 KASIM

Filipinler’de meydana gelen selde yaklaşık 7.000 kişi hayatını kaybetti.

20 Ekim milletvekili genel seçimlerinde RP’den İstanbul 6. bölgede seçimi kazanan MKYK üyesi Recep Tayyip Erdoğan’ın, “tercihli oyların” hesaba katılmasının ardından 11 gün sonra az bir farkla milletvekilliğini kaybettiği anlaşıldı.

Şırnak/Silopi ilçesine bağlı 2 Jandarma Karakoluna bir grup terörist tarafından düzenlenen saldırıda 3 asker şehit oldu.

6 KASIM

SSCB gizli servisi KGB resmen kaldırıldı.

TBMM’nin 19. Dönem 1. Yasama yılı açıldı.

Meclisteki yemin töreninde HEP kökenli SHP Milletvekili Leyla Zana yeminini Kürtçe olarak “Yeminim Türk ve Kürt halklarının

kardeşliği içindir” sözüyle bitirdi. Hatip Dicle ise yemin ederken “Anayasa baskısı altında” ve tekrar ettirilince “Anayasa’nın 81. maddesine göre...” dedi. Bu söylemler mecliste tepkiyle karşılandı. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, Dicle ve Zana’nın partiden istifa etmelerini istedi ve “Kendilerini istifa etmiş sayıyorum” dedi.

7 KASIM

Cumhurbaşkanı Özal, hükûmeti kurma görevini DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel’e verdi.

9 KASIM

Türkiye, Azerbaycan’ın bağımsızlığını tanıyan ilk ülke oldu.

10 KASIM

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk, ölüm yıl dönümünde tüm yurttan anıldı.

11 KASIM

DYP ve SHP liderleri Demirel ile Erdal İnönü, DYP-SHP koalisyonu için ilke olarak anlaştı.

100.000 TL'lik banknotlar ve 2.500 TL'lik madeni bozuk paralar tedavüle çıktı.

14 KASIM

Siirt/Pervari ilçesi Belenoluk Jandarma Karakoluna baskın düzenleyen PKK'lılar 5 askeri şehit etti. 2 terörist ise etkisiz hâle getirildi.

15 KASIM

RP, MÇP ve IDP arasında ülke-bölge barajlarını aşıp RP listesinden Meclise girmek için seçim öncesi kurulan ittifak dağıldı; MÇP eski lideri Türkeş ve 18 MÇP kökenli milletvekili RP'den ayrıldı.

16 KASIM

DYP Genel Başkan Yardımcısı Hüsametdin Cindoruk, 286 oyla TBMM Başkanı seçildi.

Hüsametdin Cindoruk (d. 1933)

19 KASIM

Süleyman Demirel başkanlığında DYP-SHP Koalisyonu, 49. hükûmeti kurdu. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü Başbakan Yardımcısı oldu; DYP 20, SHP 11 bakanlık aldı.

Erdal İnönü (1926-2007)

26 KASIM

Michael Jackson, dördüncü profesyonel müzik albümü olan Dangerous'ı piyasaya sürdü. Albümde yer alan "Black or White" şarkısına çektiği klip ise çığır açtı.

30 KASIM

DYP-SHP koalisyon hükûmeti TBMM'den güvenoyu aldı.

1 ARALIK

Ukrayna'da yapılan halk oylamasıyla Leonid Kravchuk Ukrayna'nın ilk Cumhurbaşkanı seçildi.

Nursultan Nazarbayev, yapılan seçimlerde oyların %98,7'sini alarak Kazakistan'ın halk tarafından seçilen ilk cumhurbaşkanı oldu.

4 ARALIK

İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı Şakir Koç ve şoförü Vedat Dilmaç, Dev-Sol örgütünün silahlı saldırısı sonucu yaşamını yitirdi.

8 ARALIK

Boris Yeltsin ile Ukrayna ve Beyaz Rusya Cumhuriyetlerinin Devlet Başkanları Bağımsız Devletler Topluluğunun (BDT-Commonwealth of Independent States) kuruluşunu ilan ettiler. Böylelikle SSCB hukuken sona erdi.

Başbakan Demirel ve Başbakan Yardımcısı İnönü, Güneydoğu Anadolu gezisine çıktı.

16 ARALIK

✍ Kazakistan bağımsızlığını ilan etti. Türkiye aynı gün Kazakistan'ın bağımsızlığını tanıdı.

✍ Polonya, Macaristan ve Çekoslovakya ile AT arasında Ortaklık Anlaşmaları imzalandı.

✍ HEP Genel Başkanlığına Feridun Yazar seçildi.

21 ARALIK

✍ Rusya, Beyaz Rusya, Ukrayna, Kazakistan, Moldova, Azerbaycan, Ermenistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkmenistan ve Kırgızistan liderleri bir araya gelerek SSCB'ye son vererek Bağımsız Devletler Topluluğu'nu (Commonwealth of Independent States) kurduklarını açıkladı.

22 ARALIK

✍ İstanbul Bakırköy Belediye Başkanlığı seçimini ANAP adayı Ali Talip Özdemir kazandı.

25 ARALIK

✍ Mihail Gorbaçov, SSCB başkanlığı görevinden istifa etti.

✍ PKK militanları Şırnak'ta jandarma komando bölüğünü basarak 2 asteğmen, 1 astsubay ve 6 eri şehit etti.

26 ARALIK

✍ BDT'nin kurulup SSCB'nin ortadan kalkmasıyla SSCB Devlet Başkanlığından istifa eden Gorbaçov'un ardından SSCB Parlamentosu da kendini feshetti. Kremlin'de SSCB'nin kırmızı bayrağı gönderden indirilerek yerine kırmızı-mavi-beyaz renkli Rusya bayrağı çekildi. Rusya Federasyonu bağımsızlığını ilan etti.

28 ARALIK

✍ Alparslan Türkeş ve 18 milletvekili, MÇP'ye katıldı. MÇP Kongresinde Alparslan Türkeş Genel Başkan seçildi.

✍ Türksat Haberleşme Uydusu'nun ihalesi hakkında yolsuzluk şikâyetleri üzerine, PTT Genel Müdürü Emin Başer'e görevinden el çektilirildi.

1992

1 OCAK

Araçlarda, sürücülere ve ön koltukta oturan yolculara emniyet kemeri takma zorunluluğu getirildi.

2 OCAK

Hakkâri'nin Yüksekova ilçesinde çığ düşmesi sonucu 21 kişi öldü, 15 kişi yaralandı.

5 OCAK

"Komünist Manifesto" çevirisinden yargılanması sürerken darbe sonrası 1981'de İsviçre'ye giden, 1985'de kesinleşen 7,5 yıl hapis cezası üzerine iltica başvurusu yapıp İsviçre'ye yerleşen Nur Deriş, TCK 141 ve 142. maddelerden mahkûmiyet davaları düşürüldükten sonra Türkiye'ye geldi.

8 OCAK

Ankara'da bir depoda kilitli tutulan "yasak" kitaplar Kültür Bakanlığı'nda sergilenmeye başladı. Kitapların ileride oluşturulacak Demokrasi ve İnsan Hakları Müzesi'ne konulmasına karar verildi.

9 OCAK

Karadzic liderliğinde Bosnalı Sırplar, "Bosna Hersek Sırp Cumhuriyeti"ni kurduklarını açıkladı.

12 OCAK

Cezayir'de yapılan seçimlerin birinci turunu İslami Selamet Cephesi (FİS)'in ezici bir çoğunlukla kazanması üzerine ikinci tur seçimler iptal edildi. Bu durum, 80.000 kadar insanın hayatını kaybettiği iç savaşı tetikledi.

15 OCAK

Avrupa Komisyonu, Hırvatistan ve Slovenya'nın bağımsızlığını tanıdı. Böylece Yugoslavya dağılmış oldu.

16 OCAK

El Salvador'da hükûmet ile Farabundo Marti Ulusal Kurtuluş Cephesi (FMLN) gerillaları arasında barış anlaşması imzalandı; en az 75 bin kişinin hayatına mal olan 12 yıllık iç savaşa sona erdi.

HEP kökenli SHP milletvekilleri Leyla Zana ve Hatip Dicle "SHP tartışmanın dışında tutulmalı" açıklamasıyla partiden istifa etti.

21 OCAK

Türkiye-AT arasında bir Teknik İş Birliği Programı imzalandı.

İstanbul'da evlerde doğal gaz kullanılmaya başladı.

22 OCAK

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Nurettin Sözen, Göztepe'de düzenlenen törende üç ayrı meşaleyi ateşleyerek İstanbul'da doğal gazın evlere dağıtımını başlattı. Sözen, daha sonra Suadiye'de bir evde ilk doğal gaz ocağını yaktı.

25 OCAK

PKK'nın İstanbul'da Galleria Alışveriş Merkezine ve Kapalıçarşı'ya koyduğu bombaların patlaması sonucu 1 kişi öldü, 18 kişi yaralandı.

26 OCAK

SHP'nin 7. Olağanüstü Kurultayında Erdal İnönü yeniden Genel Başkan seçildi.

27 OCAK

İpragaz, %51'lik kamu hissesi Primgaz'a satılarak özelleştirildi.

28 OCAK

Sinema Oyuncuları Derneğinden (SODER) istifa eden bir grup sinema sanatçısı Sinema Oyuncuları Odasını kuracaklarını açıkladı.

Anayasa Mahkemesinin, Türkiye Birleşik Komünist Partisini (TBKP) kapatma kararı Resmî Gazete'de yayımlandı.

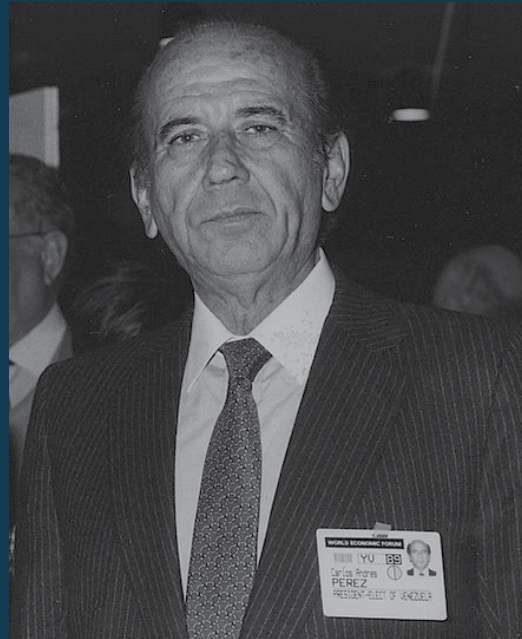
1 ŞUBAT

Şırnak'ın Görmeç köyünde Jandarma Bölük Komutanlığına çığ düştü; 76'sı asker 97 kişi hayatını kaybetti.

Siirt'in Eruh ilçesinin Tünekpınar köyünde de çığ düşmesi sonucu 32 er hayatını kaybetti.

4 ŞUBAT

Hugo Chávez, Venezüella Cumhurbaşkanı Carlos Andrés Pérez'e karşı, başarısızlıkla sonuçlanan bir darbe girişiminde bulundu.

Carlos Andrés Pérez (1922-2010)

XOCALI FƏQƏSİ İKİ YÜZ İLDƏN ÇOX MÜDDƏTDƏ DAVAKAR ERMƏNİ MİLƏTİ
THE BLOODY PAGE OF THE POLICY OF ETHNOCIDING AND GENOCIDE

1992-1993

6 ŞUBAT

İstanbul DGM Başsavcısı Yaşar Günaydın ile koruması ve şoförü silahlı saldırı sonucu öldürüldü.

7 ŞUBAT

AT üyesi ülkeler arasında Avrupa Birliği'ni oluşturan Maastricht Antlaşması imzalandı.

8 ŞUBAT

OHAL valiliğine Ünal Erkan atandı.

20 ŞUBAT

İstanbul Ticaret Odasına bırakılan çanta içindeki saatli bombanın patlaması sonucu bir kişi öldü, 16 kişi yaralandı. Saldırıyı PKK üstlendi.

Vergi affı yasalaştı.

Askerlik süresinin 12 aya indirilmesini öngören tasarı da kabul edildi.

22 ŞUBAT

Devlet Bakanı Güler İleri bakanlıktan istifa etti.

24 ŞUBAT

1961 Anayasası'nın hazırlayıcılarından hukukçu ve yazar

Ordinaryüs Prof. Dr. Hıfzı Veldet Velidedeoğlu (d. 1904) hayatını kaybetti.

26 ŞUBAT

Azerbaycan'ın Hocalı kentine giren silahlı Ermeni gruplar, aralarında çok sayıda kadın ve çocuğun da bulunduğu katliamlar gerçekleştirdi. Bu olay tarihe "Hocalı Katliamı" olarak geçti.

Hocalı Katliamı (Azerice: Xocalı soyqırımı), Karabağ Savaşı sırasında 26 Şubat 1992 tarihinde Azerbaycan'ın Dağlık Karabağ bölgesindeki Hocalı kasabasında yaşanan ve Azeri sivillerin Ermenistan'a bağlı kuvvetler tarafından toplu şekilde öldürülmesi olayıdır. "Memorial" İnsan Hakları Savunma Merkezi, İnsan Hakları İzleme Örgütü, The New York Times gazetesi ve Time dergisine göre katliam, Ermenistan'ın ve 366. Motorize Piyade Alayının desteğindeki Ermeni güçleri tarafından gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Karabağ Savaşında Ermeni kuvvetlere komutanlık yapmış eski Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan ve Markar Melkonyan'ın aktardığına göre kardeşi Monte Melkonyan, katliamın Ermeni güçleri tarafından yapılan bir intikam olduğunu açıklamıştır. İnsan Hakları İzleme Örgütü, Hocalı Katliamı'nı Dağlık Karabağ'ın işgalinden bu yana gerçekleşen en kapsamlı sivil katliamı olarak nitelendirmiştir. Azerbaycan'ın resmî açıklamasına göre saldırıda 106'sı kadın, 83'ü çocuk olmak üzere toplam 613 Azeri hayatını kaybetmiştir.

27 ŞUBAT

Çoğunluğu Kürt kökenli 49 milletvekili (38 SHP'li, 5 DYP'li, 2 ANAP'lı, 3 RP'li ve 1 bağımsız) "Kürt sorunu barışla çözülür" deklarasyonu ile "ateşkes" çağrısı yaptı.

28 ŞUBAT

TRT, TRT İnt ve TRT Avrasya adıyla küresel yayına başladı.

1 MART

Eski Bosna - Hersek Sosyalist Cumhuriyeti'nde ayrılıkçı referandum kararı alınması ve ardından Sırp çetelerin bir düğünü basarak çok sayıda insanı öldürmesi (Kanlı Düğün) Bosna Savaşı'nı tetikledi.

Show TV yayın hayatına başladı.

2 MART

Özbekistan ve Moldova Birleşmiş Milletler üyesi oldu.

3 MART

Zonguldak'ın Kozlu ilçesindeki taş kömürü maden ocağında meydana gelen grizu patlamaları nedeniyle 263 madenci hayatını kaybetti. Müfettişlerin hazırladığı raporda işverenin birçok teknik konuda ihmalkâr ve sorumsuz davrandığı belgelendi.

4 MART

Güler İleri'nin istifasıyla boşalan Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığına, Türkan Akyol getirildi.

5 MART

3 Mart'ta zincirleme grizu patlamalarının ardından başlayan yangınların söndürülemediği Kozlu'da ocaklardaki havalandırma giriş-çıkışları kapatıldı; yeraltındaki 147 işçi için kurtulma ümidi kalmadı. Toplamda 263 kömür madeni işçisi hayatını kaybetti.

7 MART

İsrail Büyükelçiliği güvenlik amiri, Ankara'da otomobiline konan uzaktan kumandalı bombanın patlaması sonucu öldü.

✍ Koç Üniversitesi kuruldu.

✍ İmar Bankasına ayrıcalıklar ve kolaylıklar sağlayarak görevlerini kötüye kullandıkları iddiasıyla eski Başbakanlar Yıldırım Akbulut ve Ahmet Mesut Yılmaz, eski Devlet Bakanları Hüsnü Doğan ve Güneş Taner, eski Maliye ve Gümrük Bakanı Adnan Kahveci haklarında meclis soruşturması açılmasına dair Karar, Resmî Gazete'de yayımlandı.

9 MART

✍ Türk savaş uçakları Kuzey Irak'taki iki PKK kampını bombaladı.

13 MART

✍ Erzincan'da meydana gelen 6,8 şiddetindeki deprem sonucunda 653 kişi öldü, 4 bine yakın kişi yaralandı, 8 binden fazla bina hasar gördü.

17 MART

✍ İstanbul, Gayrettepe'deki Emniyet Müdürlüğü Ek Hizmet Binası'nda, bir bombanın imha edilmesi sonrasında gerçekleşen kazada üç polis öldü, biri sivil 19 kişi yaralandı.

✍ TBMM, OHAL'in dört ay daha uzatılmasını kabul etti.

21 MART

✍ İzinsiz Nevruz kutlamaları sırasında çıkan olaylarda toplam 37 sivil öldü. Van, Şırnak ve Cizre'de sokağa çıkma yasağı kondu. Şırnak'ta yasaklı Nevruz'u kutlamak için alana girmek isteyen vatandaşlarla güvenlik güçleri arasında çıkan çatışmada 23 kişi hayatını kaybetti. Cizre'de gösteri yürüyüşü yapan gruplara ise ateş açıldı ve 12 kişi öldü. Mardin ve Adana'da da 2 kişi hayatını kaybetti.

23 MART

✍ Şırnak'ta PKK militanları ile güvenlik güçleri arasındaki çatışma 20 saat sürdü. Vali, halkı stadyuma toplayarak evlerdeki silahların teslim edilmesini istedi. Cizre'de, Sabah gazetesi muhabiri İzzet Kezer güvenlik kuvvetlerinin açtığı ateş sonucu başından aldığı kurşunla öldü.

25 MART

✍ Almanya Dışişleri Bakanlığı Türkiye'ye silah sevkiyatını, bu silahların Doğu'da sivillere karşı kullanıldığı gerekçesiyle durdurdu.

30 MART

✍ Almanya'nın Türkiye'ye silah ambargosu kararı sonrasında, Millî Eğitim Bakanı Köksal Toptan, Almanya'ya yapacağı ziyaretini iptal etti.

31 MART

 HEP kökenli 14 milletvekili SHP'den istifa etti.

2 NİSAN

 Ermenistan Kelbecer'i işgal etti.

 SHP heyeti, kanlı Nevruz için bölgeye yaptığı 4 günlük inceleme gezisinin ardından 16 sayfalık bir rapor hazırlayıp öneriler sundu.

3 NİSAN

 Ankara'nın Çankaya ilçesi kaymakamlığına vekil olarak atanan Azize Düşer, Türkiye'nin ilk kadın kaymakamı oldu.

5 NİSAN

 Bosna-Hersek hükûmeti bağımsızlığını ilan etti ve Bosna Savaşı resmen başladı.

Sovyet Birliği'nin dağılması ve Berlin Duvarı'nın yıkılmasının ardından Batı'nın Balkanlar üzerindeki ilgisi artmış ve yürütülen politikalar bölgesel savaşlara neden olmuştur. Başta Vatikan olmak

üzere, Avusturya ve Almanya, Hırvatistan'ı Yugoslavya'dan ayırmaya teşvik etmiş, çok geçmeden bunu Bosna izlemiştir. 29 Şubat-1 Mart 1992'te Bosnalı Hırvatlar ve Bosnalı Müslümanlar bir bağımsızlık referandumu düzenlemiş ve sonuç %99,7 ile Yugoslavya'dan bağımsızlık ilanı yönünde olmuştur. Bu sonuç ise 100 bin insanın hayatını kaybetmesine ve 2 milyon kadar insanın ise yaşadığı yeri terk etmek zorunda kaldığı bir savaşa ve soykırıma neden olmuştur. Bosna Savaşı 1 Mart 1992'den 14 Aralık 1995'e kadar sürmüş olan bir savaştır. Bu savaş büyük bir soykırımı beraberinde getirmiştir. Bosna Soykırımı ya da Boşnak Soykırımı, 1992-1995 yılları arasında özellikle Sırp lar tarafından Boşnaklara karşı Bosna-Hersek Cumhuriyeti (bugünkü Bosna ve Hersek) topraklarında yapılmış bir soykırımdır. Terim, hukuksal bir kavram olarak daha çok Srebrenitsa ve Jepa katliamları için kullanılmaktadır. Nisan 1992'de Srebrenitsa'nın (Boşnakça: Srebrenica) hemen dışında bulunan Bratunac köyünde, 350 Bosnalı Müslüman, Sırp paramiliter ve özel polis güçleri tarafından ölümcül işkenceye tabi tutularak katledilmiştir. Burada yaşananlar hakkındaki bilgiler, ancak aylar sonra katliam sırasında çekilen görüntülerin yayınlanması ile anlaşılmıştır. Sırp ların bu vahşet siyasetinin dünyada

duyulması, düşünülenin aksine Bosnalı Boşnakların kurtulma ümitlerini artırmamış, aksine, BM ve NATO desteğinde özellikle Sırlar hedef alınarak bir ambargo başlatılmıştır. Fakat hem Sırların eski müttefikleri olan Rusların yardımı, hem de coğrafi olarak daha iç kesimlerde bulunan Bosnalı Müslümanlara göre daha avantajlı olmaları sebebiyle, bu ambargodan Bosnalı Sırlar neredeyse hiç etkilenmemiştir. Zaten silah ve lojistik olarak çok zayıf olan Müslümanlar bu durumdan en fazla etkilenen kesim olmuştur. Dünyanın en büyük ordularından birine sahip Yugoslavya'nın, bu gücünü Sırlar neredeyse sonuna kadar kullanmışlardır. Zamanla dünyada yükselen tepkiler ve özellikle bazı destekçilerinin durumun vahametini anlamaya başlamaları ile Müslümanlara yönelik bazı yardımlar ulaştırılmaya başlanmıştır. Birçok ülkede Bosna'ya yardım kampanyaları düzenlenmiştir. Ancak, Bosnalıların şanssızlığı burada da devam etmiş, güvendikleri Müslüman ülkelerde kampanya paraları kendilerine ulaştırılmak şöyle dursun, başka politik amaçlar için kullanılmış ve büyük bölümü asla yerine ulaştırılmamıştır. Zamanla gücünü toparlayan Nasır Oriç liderliğindeki Müslüman direniş örgütü Sırlara karşı koymaya ve bazı başarılar elde etmeye

başlamıştır. Bu duruma artık bir son vermenin zamanının geldiğini düşünen BM, Dayton görüşmelerini başlatmıştır. Sırlar, görüşmelerde avantaj elde etmek için iki stratejik kent olan Gorajde ve Srebrenitsa'yı ele geçirmek amacıyla bütün güçleriyle bu iki kente saldırmış ve tarihin gördüğü en büyük katliamlardan birini tüm dünyanın seyirci bakışları arasında sergilemiştir. BM tarafından güvenli bölge olarak ilan edildikten iki yıl sonra Srebrenitsa, 1995 yılının yaz ayında II. Dünya Savaşı'ndan sonra meydana gelen en büyük toplu soykırıma uğramıştır. Sırlar topladıkları ve günlerce sistematik işkenceden geçirdikleri Bosnalı Müslümanları, evlatlarının kardeşlerinin gözleri önünde öldürdükten sonra, cesetlerini yine onlara gömdürmüştür. Bosna Savaşı'nın bu en kanlı olayı Srebrenitsa Katliamı olarak adlandırılmıştır. Srebrenitsa Katliamında öldürülenlerin kesin sayısı bilinmemekle birlikte BM'nin Eski Yugoslavya Savaş Suçları Mahkemesi savcısı, 7.000 ila 8.000 kişinin öldürüldüğünü belirtmiştir. Bosna Sırlarının hükûmetinin hazırladığı bir raporda ölü sayısı 7.779, Boşnak hükûmetinin raporunda ise 8.374'den fazla olarak ifade edilmiştir. Şimdiye kadar Srebrenitsa etrafında 42 toplu mezar bulunmuş ve uzmanlara göre 22 bölgede daha toplu mezar olduğu tahmin

edilmektedir. Şimdiye kadar 2.070 kurbanın kesin kimlik tespiti yapılırken 7.000'den fazla ceset torbasında parçalanmış ceset parçaları kesin kimlik tespiti için bekletilmektedir. Cesetler toplu mezarlara atılırken parçalandığı için kimlik tespiti güçlükle yürütülmektedir. Ayrıca Sırlar katliamı gizlemek için bazı cesetleri ilk gömüldükleri toplu mezarlardan çıkarıp başka yerlere tekrar g md klerinden katliamla ilgili deliller bozulmuş ya da yok olmuştur. 1992-1995 arasında Ulus-

lararası Kızılhaç  rg t  verilerine göre Bosna-Hersek'te 312.000 kişi hayatını kaybetmiştir. Bu kayıpların 200.000 kadarı Bo nak halkına ait olup Bosnalılar, dünyanın gözü önünde ve Avrupa'nın göbeğinde sistematik bir soykırıma tabi tutulmuştur. Sadece Srebrenitsa'da olanlar hakkında elle tutulur delillerin varlığı söz konusu olsa da çok yakın tarihte gerçekleşen soykırımı aydınlatmaya yetmemektedir.

6 NİSAN

- Avrupa Birliği Bosna-Hersek'i resmen tanıdı.
- Sırp Saraybosna'yı işgal etti.
- Amerikalı bilim-kurgu yazarı Isaac Asimov (d. 1920) hayatını kaybetti.

7 NİSAN

- ABD Bosna-Hersek'i resmen tanıdı.

8 NİSAN

- SHP Genel Sekreter Yardımcısı Ercan Karakaş, 1 Mayıs'ın "Ulusal Bayram" olarak kutlanabilmesi için Mecliste kanun teklifi verdi.

13 NİSAN

- François Mitterand, 24 yıl aradan sonra Türkiye'yi ziyaret eden ilk Fransa cumhurbaşkanı oldu.

16 NİSAN

- Genelev patronu Matild Manukyan İstanbul vergi rekortmeni oldu.

17 NİSAN

- Mardin'in Savur ilçesinde PKK ile güvenlik kuvvetleri arasında çıkan çatışmalarda 37 PKK'lı etkisiz hâle getirildi, çıkan çatışmada beş er şehit oldu.

20 NİSAN

- Midyat'ın kırsal kesiminde bir minibüsü durduran PKK'lı teröristler yolcuları kurşuna dizdi; 8 kişi yaşamını yitirdi, 9 kişi yaralandı.

23 NİSAN

- Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı tüm yurttaki kutlandı.
- TBMM'de 23 Nisan Özel Oturumu yapıldı.
- Kazakistan Yüksek Şurası Başkanı Abdildin Serikbolsun, TBMM Genel Kuruluna hitap etti.

27 NİSAN

- Sırbistan ve Karadağ, Yugoslavya Federal Cumhuriyeti'ni ilan ettiler.
- Başbakan Demirel, 3 Mayıs'a kadar sürecek olan Özbekistan, Kırgızistan, Kazakistan, Türkmenistan ve Azerbaycan'ı kapsayan Orta Asya Cumhuriyetleri gezisine çıktı. İç karışıklıklar nedeniyle Tacikistan ziyareti iptal edildi.

1 MAYIS

Cumhurbaşkanı Turgut Özal, ABD'de prostat ameliyatı geçirdi.

2 MAYIS

AT ülkeleri ile EFTA ülkeleri arasında Porto'da imzalanan bir anlaşmayla Avrupa Ekonomik Alanı (AEA) kuruldu.

İstanbul, Çağlayan'da gasp masasında görevli polislere yapılan saldırıda, beş polis şehit oldu, bir komiser yardımcısı ağır yaralandı.

7 MAYIS

Bulgaristan Başbakanı Filip Dimitrov'un, Başbakan Süleyman Demirel'in davetlisi olarak Türkiye'ye gelmesiyle, 14 yıl aradan sonra Bulgaristan ile Türkiye arasında başbakan seviyesinde ilk temas gerçekleşti.

8 MAYIS

Arjantin'in "El Turco" lakabıyla tanınan Devlet Başkanı Carlos Menem, resmî bir ziyaret için Türkiye'ye geldi. Menem, Türkiye'yi ziyaret eden ilk Latin Amerikalı devlet başkanı oldu.

9 MAYIS

Beşiktaş, elde ettiği şampiyonlukla Galatasaray ve Trabzonspor'un

ardından 3 kere üst üste şampiyon olan takım unvanını kazandı ve ligdeki 8. şampiyonluğunu elde etti.

12 MAYIS

Resmî temaslarda bulunmak için Türkiye'ye gelen Bosna-Hersek Başbakan Yardımcısı Muhammed Cengiç, TBMM Genel Kuruluna hitap etti.

16 MAYIS

1875'te İngilizler tarafından 105 bin altın karşılığı yapılan tarihî Galata Köprüsü, köprü altındaki bir lokantada çıkan yangın sonucunda çökerek kullanılamaz hâle geldi.

19 MAYIS

Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı kutlandı.

21 MAYIS

DYP-SHP hükûmetinin hazırladığı gözaltı ve tutukluluk sürelerini kısaltan, sorguda işkence ve kötü muameleyi yasaklayan, sorgunun her aşamasında avukatın bulunmasına olanak sağlayan tasarı TBMM'de oy birliğiyle kabul edilerek yasalaştı.

23 MAYIS

- ✍ Rusya Federasyonu, Ukrayna, Beyaz Rusya ve Kazakistan ile ABD arasında nükleer silahların azaltılması amacıyla Lizbon Protokolü imzalandı.
- ✍ Anadolu liseleri giriş sınavının soru kitapçığının satıldığı ortaya çıkınca, sınav iptal edildi.
- ✍ İstanbul'a 117 yıl hizmet eden Galata Köprüsü yerinden sökülerek Haliç'e çekildi.

25 MAYIS

- ✍ Başbakan Süleyman Demirel, resmî ziyaret için Rusya'ya gitti. Demirel ve Boris Yeltsin, "Türkiye ile Rusya Dostluk ve İşbirliği Anlaşması"nı imzaladılar.

26 MAYIS

- ✍ Hakkâri/Çukurca ilçesi Üzümlü Jandarma Karakoluna yaklaşık 500 kişilik PKK'lı terörist grup tarafından düzenlenen saldırıda 14 asker şehit oldu, 1 sivil vatandaş hayatını kaybetti, 12 asker ve 4 korucu yaralandı. Olayda 29 terörist ise etkisiz hâle getirildi.

27 MAYIS

- ✍ Iğdır ve Ardahan il oldu.

28 MAYIS

- ✍ Türkiye ile Nahçıvan'ı birbirine bağlayan Ümit Köprüsü hizmete girdi.
- ✍ Iğdır Gürgüre Jandarma Karakoluna yaklaşık 200 kişilik terörist grup tarafından gerçekleştirilen saldırıda 8 asker şehit olurken 9 asker yaralandı. Çıkan çatışmada 2 terörist etkisiz hâle getirildi.

30 MAYIS

- ✍ Başbakan Demirel, resmî ziyaret için Arnavutluk'a gitti.

4 HAZİRAN

- ✍ 3. İzmir İktisat Kongresi başladı.

7 HAZİRAN

Yaklaşık 600 bin seçmenin 341 belediye başkanlığı için oy kullandığı kısmi yerel seçimlerde, DYP 173, SHP 70, ANAP 52, Refah Partisi 26, MÇP 15, Bağımsızlar 2 ve DSP 1 belediye başkanlığı kazandı.

8 HAZİRAN

KYB lideri Celal Talabani, Ankara'da hükûmet yetkilileriyle görüşmek üzere Diyarbakır'a geldi.

Cumhurbaşkanı Turgut Özal DYP ve SHP koalisyon hükûmetinin "Demokratikleşme paketi"inde yer alan yargı reformu yasasını veto etti.

15 HAZİRAN

Avrupa Double Trap Atıcılık Şampiyonası'nda Türkiye takım hâlinde şampiyon olurken, Alp Kızılsu da dünya rekoru kırarak erkeklerde birinciliği kazandı.

17 HAZİRAN

Haliç'te yapılan yeni Galata Köprüsü törenle hizmete açıldı.

18 HAZİRAN

Hırvat Savunma Konseyi Birlikleri (HVO) Mostar'ı işgal etmeye başladı.

Ödeme gücü olmayan vatandaşların tedavi giderlerinin devlet tarafından karşılanmasını öngören Yeşil Kart yasa tasarısı TBMM'de kabul edilerek yasalaştı.

12 Eylül askerî yönetimince kapatılan siyasi partilerin tekrar açılmasına olanak tanıyan yasa TBMM'de kabul edildi.

24 HAZİRAN

Cumhurbaşkanı Özal'ın eşi Semra Özal ANAP İstanbul İl Başkanlığı görevinden ve MKYK üyeliğinden istifa etti.

Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu (Türkiye Kamu-Sen) kuruldu.

25 HAZİRAN

Özgürlük ve Eşitlik Partisi kuruldu. Partinin kurucuları arasında SHP'den istifa eden HEP kökenli 18 milletvekili yer aldı. Parti aynı yıl HEP'e katılarak kendini feshetti.

Diyarbakır'ın Silvan ilçesine bağlı Yolaç köyünü basan PKK'lı bir grup, camiden çıkardıkları 10 kişiyi kurşuna dizdi.

26 HAZİRAN

12 Eylül sonrasının ilk "Disk ve Bağlı Sendikaların Genişletilmiş Ortak Toplantısı" (Ören Toplantıları), 20-26 Haziran tarihlerinde toplandı. Tartışılan sorunlara ilişkin kararlar daha sonra "Ören Kararları" olarak yayımlandı.

Resmî temaslar için Türkiye'de bulunan Azerbaycan Cumhurbaşkanı Ebulfez Elçibey, TBMM Genel Kuruluna hitap etti.

TBMM, Çekiç Güç'ün süresini 6 ay daha uzattı.

29 HAZİRAN

✍ Cezayir Devlet Başkanı Muhammed Budiaf suikaste uğrayarak yaşamını yitirdi.

✍ Şırnak/Uludere ilçesi Betonpınarı Jandarma Karakoluna yaklaşık 100 kişilik PKK'lı bir grubun saldırması sonucu çıkan çatışmada 3 asker şehit oldu, 4 asker yaralandı. 5 terörist ise etkisiz hâle getirildi.

✍ Şair, yazar, çevirmen Tahsin Saraç öldü. Saraç 1968 yılında Fransız hükûmeti tarafından Legion d'Honneur nişanıyla ödüllendirilmişti.

30 HAZİRAN

✍ Türkiye ve AT arasında 34. Karma Parlamento Komisyonu (KPK) toplantısı İstanbul'da yapıldı.

✍ Bitlis'in Hizan ilçesindeki iki minibüsü durduran PKK'lı teröristler, 10 kişiyi kurşuna dizdi.

1 TEMMUZ

✍ 12 Eylül 1980 sonrası yurt dışına çıkan Türkiye Emekçi Partisi Başkanı Mihri Belli eşi Sevim Belli ile birlikte Türkiye'ye döndü.

✍ TRT-INT/Avrasya yayınları başladı.

2 TEMMUZ

✍ Olimpiyat Oyunları kapsamında ilk kez New York'ta düzenlenen Dünya Zekâ Oyunları Şampiyona ve Kongresi'nde Türkiye beşinci oldu.

3 TEMMUZ

✍ Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Halkın Emek Partisinin (HEP) kapatılması için dava açtı.

7 TEMMUZ

✍ Ülkü Ocakları Derneği eski başkanlarından Muhsin Yazıcıoğlu, beş milletvekiliyle birlikte MÇP'den istifa etti.

10 TEMMUZ

✍ Panamalı General Manuel Noriega, Miami, Florida'da yargılandı ve uyuşturucu ticareti yapmak ve hırsızlık toplamak suçlarından 40 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

✍ Anayasa Mahkemesi, 1988'de kurulan Sosyalist Partinin "Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı amaçladığı" gerekçesiyle kapatılmasına karar verdi.

✍ Yazar, şair, edebiyat araştırmacısı ve eleştirmen Cevdet Kudret öldü.

11 TEMMUZ

Resmî Gazete’de yayımlanan kanuna göre 23 yeni üniversite kuruldu.

- Abant İzzet Baysal Üniversitesi
- Adnan Menderes Üniversitesi
- Afyon Kocatepe Üniversitesi
- Balıkesir Üniversitesi
- Celal Bayar Üniversitesi
- Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
- Dumlupınar Üniversitesi
- Gaziosmanpaşa Üniversitesi
- Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü
- Harran Üniversitesi
- İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
- Kafkas Üniversitesi
- Kırıkkale Üniversitesi
- Kocaeli Üniversitesi
- Mersin Üniversitesi
- Muğla Üniversitesi
- Mustafa Kemal Üniversitesi
- Niğde Üniversitesi
- Pamukkale Üniversitesi
- Sakarya Üniversitesi
- Süleyman Demirel Üniversitesi
- Sütçü İmam Üniversitesi
- Zonguldak Karaelmas Üniversitesi

Kapatılan Sosyalist Parti yerine, İşçi Partisi kuruldu.

12 TEMMUZ

Nusaybin’de 8 bin kişi, gözaltıları ve cinayetleri kınamak için ‘İpek Yolu’nu üç saat süreyle ulaşıma kapattı.

13 TEMMUZ

Prof. Dr. İhsan Doğramacı YÖK başkanlığından istifa etti. YÖK başkanlığına 19 Mayıs Üniversite-si Rektörü Prof. Dr. Mehmet Sağ-lam atandı.

17 TEMMUZ

Slovak Parlamentosu bağımsızlık ilan etti. Çekoslovakya, Çek ve Slovak cumhuriyetleri adıyla iki devlet oldu. Çekoslovakya Devlet Başkanı Vaclav Havel istifa etti.

21 TEMMUZ

✍ Hakkâri'nin Çukurca ilçesi yakınlarında güvenlik güçlerine saldıran PKK'lı teröristler 10 jandarmayı şehit etti.

✍ Oyuncu, senarist ve yönetmen Yavuzer Çetinkaya 44 yaşında hayata veda etti. Sorbonne Üniversitesinde sinematografi doktorasını tamamladıktan sonra yazarlığın yanı sıra sinema ve tiyatro oyunculuğunu da sürdüren sanatçı 1980 Abdi İpekçi Röportaj Ödülü'nü, "Savaş ve Doğum" adlı öyküsüyle de 1992 Haldun Taner Öykü Ödülü'nü almıştı.

22 TEMMUZ

✍ Kolombiyalı uyuşturucu taciri Pablo Escobar, Medellin yakınlarındaki hapisshaneden kaçtı.

✍ Operet, tiyatro ve sinema sanatçısı Toto Karaca öldü. Sanatçı bir dönemin "Çarliston Kraliçesi" olarak ün yapmıştı.

Toto Karaca [1912-1992]

24 TEMMUZ

✍ İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün Cağaloğlu'ndaki binasına roketli saldırı düzenlendi. Saldırıyı Dev-Sol örgütü üstlendi.

25 TEMMUZ

✍ Dışişleri Bakanı Hikmet Çetin, Kürdistan Demokrat Partisi lideri Mesut Barzani'den sonra Kürdistan Yurtseverler Birliği lideri Celal Talabani'ye de diplomatik Türk pasaportu verildiğini açıkladı. Özel bir Uçakla İstanbul'a giden KDP lideri Mesut Barzani, Cumhurbaşkanı Turgut Özal ile görüştü.

✍ Atatürk Barajı Hidroelektrik Santrali'nin birinci ve ikinci üniteleri hizmete girdi.

✍ 25'inci Olimpiyat Oyunları Barcelona'da başladı.

✍ İşçi Partisi Genel Başkanlığına Doğu Perinçek seçildi.

28 TEMMUZ

✍ Naim Süleymanoğlu, Barcelona Olimpiyatları'nda koparmada 147,5, silkmeye 177,5 ve toplamda 320 kg kaldırarak altın madalya kazandı.

29 TEMMUZ

- 12 Mart muhtırasının imzacılarından, Kıbrıs Harekâtı'nda Deniz Kuvvetleri Komutanı ve CHP eski Milletvekili olan emekli Oramiral Kemal Kayacan İstanbul'da öldürüldü. Saldırısı Dev-Sol üstlendi.

3 AĞUSTOS

- 31 Mart 1986'da kullanıma giren 1000 TL'lik banknotlar tedavülünden kaldırıldı.

6 AĞUSTOS

- İlkokullarda disiplin cezası uygulaması kaldırıldı.

9 AĞUSTOS

- İstanbul Büyükşehir Belediyesi eski Başkanı Aytekin Kotil, karaciğer rahatsızlığından yaşamını yitirdi.
- Barselona'da düzenlenen 25. Olimpiyat Oyunları sona erdi. Türkiye 2 altın 2 gümüş 2 bronz madalya ile ayrıldı.

10 AĞUSTOS

- Siirt'in Eruh ilçesi Dikboğaz Jandarma Karakoluna düzenlenen roketatarlı saldırıda 6 er yaşamını kaybetti, 9 er de yaralandı.

12 AĞUSTOS

- Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA), ABD, Kanada ve Meksika arasında imzalandı.
- Sırbistan ve Karadağ'ın ilan ettiği Yugoslavya Federal Cumhuriyeti Başbakanı Milan Panić, resmî ziyaretler için Ankara'ya geldi.

14 AĞUSTOS

- Gürcistan ordusu Abhazya'yı işgal etti.

17 AĞUSTOS

- Diyarbakır'ın Lice ve Şanlıurfa'nın Suruç ilçelerindeki PKK saldırılarında 8 er şehit oldu.

18 AĞUSTOS

- Ünlü Amerikalı basketbol oyuncusu Larry Bird, Olimpiyatlarda Amerikan takımı "Dream Team" (Rüya Takım) ile kazandıkları altın madalya sonrası basketbolu bıraktığını açıkladı.

19 AĞUSTOS

- PKK'lı 300 eylemci Şırnak'a saldırdı. PKK'lılar önce şehir trafo-sunu bombalayarak şehri karan-

lıkta bıraktı. Roketatar ve havan toplarıyla tugay, emniyet müdürlüğü, valilik ve jandarma komutanlığına ateş açtı. Çatışmalarda üç er ve bir polis şehit oldu. 22 terörist etkisiz hâle getirildi. Bu saldırının ardından sabah 6'da sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Sonraki günler kente gelen HEP milletvekilleri ve gazeteciler Vali'yle görüştüler.

21 AĞUSTOS

Şırnak'ta binlerce güvenlik görevlisi ev araması yaptı, 362 kişi gözaltına alındı.

23 AĞUSTOS

Tunceli Ovacık ilçesi Kepir Yaylası'nda, 5 TİKKO militanı devlet güçleriyle girdikleri çatışmada etkisiz hâle getirildi.

Çin ve Güney Kore arasında diplomatik ilişkiler başladı.

24 AĞUSTOS

"PKK saldırısı" gerekçesiyle 5 gün sonra 40 saat boyunca yeniden bombalanan Şırnak'ı halk terk etmeye başladı.

25 AĞUSTOS

Tiyatro ve sinema sanatçısı Nisa Serezli 64 yaşında vefat etti.

27 AĞUSTOS

Cumhurbaşkanı Turgut Özal, Güneydoğu'daki durumu görüşmek için Millî Güvenlik Kurulu ve hükûmeti Diyarbakır'da olağanüstü bir toplantıya çağırdı.

28 AĞUSTOS

300 yolcusuyla Kadıköy-Karaköy seferini yapan Pendik vapuru yandı. Maddi zarar meydana gelen Galata Köprüsü de bir hafta araç trafiğine kapatıldı.

30 AĞUSTOS

Zafer Bayramı tüm yurttan kutlandı.

30 Ağustos Zafer Bayramı töreni öncesinde İstanbul Vatan Caddesi'ndeki tribünün tam altında patlamaya hazır bir saatli bomba bulundu. Tahrip gücü yüksek olan bomba, uzmanlarca etkisiz duruma getirildi.

İran'dan Türkiye'ye giren 300 kadar PKK'lı, Alan Sınır Karakoluna saldırdı. 10 saat süren çatışma sonucu 43 PKK'lı etkisiz hâle getirildi. 20 er şehit oldu.

31 AĞUSTOS

PKK militanlarının demir yolu raylarına yerleştirdiği bombaların

patlaması sonucu Muş'tan Elâzığ'a giden 16 vagonlu yolcu treni devrildi, 4 kişi yaralandı, teröristler 58 yolcunun üzerine ateş açtı.

 Diyarbakır'ın Kocaköy ilçesindeki dolum tesislerini basan PKK'lı teröristler 20 ton ham petrolü ateşe verdi.

1 EYLÜL

 TBMM'nin 19. Dönem 2. Yasama Yılı açıldı.

 DİSK, Dünya Barış Günü 1 Eylül'de Kocaeli'nde "Demokrasi Mitingi" gerçekleştirdi.

4 EYLÜL

 ANAP Milletvekili Ergun Özdemir partisinden istifa etti.

5 EYLÜL

 Bingöl-Genç kara yolunu kesen PKK militanları araçlardan indirdikleri 7 kişiyi öldürdü.

9 EYLÜL

 İspanya, Katalonya bölgesinin özerkliğini tanıdı.

 CHP (Eylül 1991 tarihinde kapanan Halk Partisi) tekrar açıldı.

SHP'den ayrılan Antalya Milletvekili Deniz Baykal Genel Başkanlığa seçildi. DSP Bartın Milletvekili Hasan Akyol partisinden istifa etti.

11 EYLÜL

 TEMA, Türkiye Erozyonla Mücadele Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı, Hayrettin Karaca ve A. Nihat Gökyiğit tarafından kuruldu.

12 EYLÜL

 Deniz Baykal ile CHP Genel Kurulu üyelerinden Adnan Keskin, Kemal Tabak ve İrfan Gürpınar SHP'den istifa etti.

13 EYLÜL

 Hakkâri'nin Şemdinli ilçesine bağlı Aktütün Jandarma Karakoluna baskın düzenlemek isteyen saldırganlardan 30'u öldürüldü. Çatışmada bir astsubay, sekiz er ve iki korucu şehit oldu.

14 EYLÜL

 DSP Edirne Milletvekili Hasan Basri Eler ile İstanbul Milletvekili Nami Çağan partilerinden istifa ettiler.

15 EYLÜL

PKK militanlarının bombalı ve silahlı saldırısı sonucu Batman-Kozluk ilçesi yakınlarında bir minibüsteki 4'ü köy korucusu 10 kişi öldürüldü, 6 kişi yaralandı.

16 EYLÜL

SHP lideri Erdal İnönü, Sosyalist Enternasyonal'in başkan yardımcılığına seçildi.

SHP'den 13 milletvekili (Veli Aksoy, Ali Dinçer, İstemihan Talay, Uluç Gürkan, İbrahim Özdiş, Coşkun Gökalp, Haydar

Oymak, Zeki Nacitarhan, Atilla Hun, Mustafa Doğan, Faik Altun, Fuat Çay) istifa ederek CHP'ye geçti.

18 EYLÜL

6. Adana Altın Koza Film Yarışması'nda Halk Jürisi'nin oylarıyla; Rifat Ilgaz'ın aynı adlı romanından Yusuf Kurçenli'nin filme aktardığı "Karartma Geceleri" En İyi Film, En İyi Yönetmen ve En İyi Erkek Oyuncu (Tarık Akan) ödüllerini aldı.

19 EYLÜL

HEP Genel Başkanlığına Ahmet Türk seçildi.

Ahmet Türk (d. 1942)

20 EYLÜL

Özgür Gündem gazetesi yazarı Musa Anter Diyarbakır'da silahlı saldırı sonucu öldürüldü.

Gazeteci ve yazar İlhami Soysal, 64 yaşında öldü.

Türkiye Futbol Federasyonu Başkanlığına Şenes Erzik yeniden seçildi.

21 EYLÜL

İstanbul Milletvekili Algan Hacaloğlu, SHP'den istifa etti.

22 EYLÜL

Viranşehir ve Batman'da 3 kişi daha öldürüldü. Ocak 1992'den bu yana "faili meçhul" cinayetler 220'ye ulaştı.

23 EYLÜL

Şişli Belediye Başkanı Fatma Girik, SHP'den istifa etti.

PKK, Bitlis'in Mutki ilçesi yakınlarında, 10 askeri şehit etti.

28 EYLÜL

Avrupa Birliği (AB) kuruldu.

Edirne'nin tarihi Alipaşa Çarşısı'nda yangın çıktı, tamamen kül oldu.

29 EYLÜL

Hakkâri/Şemdinli ilçesi 4. Dağ Komando Taburuna 600 kişilik terörist grup tarafından düzenlenen saldırıda 27 asker ve 2 köy korucusu şehit oldu, 6 vatandaş da hayatını kaybetti. Olayda 94 terörist etkisiz hâle getirildi.

30 EYLÜL

Çekoslovakya Federal Parlamentosunun ayrılık kararını onaylamasıyla Çek Cumhuriyeti ve Slovak Cumhuriyeti adında iki ayrı devlet ortaya çıktı.

1 EKİM

Bitlis'in merkeze bağlı Cevizdalı köyünü basan bir grup PKK militanı, 30 kişiyi katletti, 13 korucuyu kaçırdı, 16 evi ateşe verdi.

Kadınların da harp okullarına alınmasına ilişkin yasa tasarısı, TBMM'de kabul edildi.

2 EKİM

Ege Denizi'ndeki tatbikatlar sırasında, ABD'ye ait uçak gemisinden atılan iki füze Muavenet Muhribi'ne isabet etti; olayda gemi komutanıyla birlikte 5 denizci öldü.

250.000 TL'lik banknotlar tedavüle çıktı.

4 EKİM

Kanal 6 yayın hayatına başladı.

7 EKİM

TSK'ya bağlı savaş uçakları, PKK'nın Kuzey Irak'taki Hakurk ve Durji kamplarına operasyon düzenledi. Ardından Kuzey Irak'a kara harekâtı gerçekleştirdi.

8 EKİM

Türkiye, Kuzey Irak'ta bir Kürt devleti kurulmasına karşı olduğunu açıkladı.

11 EKİM

14. Uluslararası Avrasya Maratonu ve Halk Koşusu'nda Türk atleti Cihangir Demirel birinci oldu.

Şırnak/Uludere'ye havan ve roketatarlarla saldıran PKK'lı teröristler 6'sı çocuk 11 kişiyi öldürdü.

16 EKİM

Türk Silahlı Kuvvetleri, Irak sınırını geçerek Haftanın Bölgesi'nde harekât başlattı. Kuzey Irak'taki silahlı unsurlara karşı önce hava-

dan sonra karadan yürütülen harekâta, PKK kamplarının bombalanmasının ardından Kuzey Irak'ta yaklaşık 2 bin kişilik bir kuvvetle 10 km'lik bir alan içinde kara harekâtına girildi. Genelkurmay yetkilileri, harekâtın sınırlı olduğunu ve PKK'lıların topraklarımızı girmesini engellemek amacını taşıdığını belirtti.

18 EKİM

Türk Hava ve Kara Kuvvetlerinin Kuzey Irak'ta yürüttüğü operasyonlar sonucu PKK'nın ağır kayıplar verdiği ve en az 600 militanın öldürüldüğü, özellikle Hakurk Kampı yöresinde çetin çatışmaların sürdüğü belirtildi.

19 EKİM

Özgürlük ve Demokrasi Partisi (ÖZDEP) kuruldu.

20 EKİM

Bingöl'ün Solhan ilçesi Hazarşah köyü yakınlarında, bir otobüsü durduran PKK'lı teröristler 19 yolcuyu kurşuna dizerek öldürdü, 6 kişiyi yaraladı.

22 EKİM

PKK tarafından, Malazgirt'teki Dedebağ köyüne silahlı eylem gerçekleştirildi. Saldırıda 12 kişi öldürüldü, 4 kişi yaralandı.

24 EKİM

Türk Silahlı Kuvvetlerinin, PKK'nın Kuzey Irak'taki Hakurk kampını imha ettiği açıklandı.

Türkiye'nin ilk özel havaalanı olan Hezarfen, İstanbul Büyükçekmece'de hizmete girdi.

Barış Manço, "Fransız Sanat ve Edebiyat Şövalyesi" nişanı aldı.

Barış Manço (1943-1999)

27 EKİM

- Genelkurmay Başkanı Doğan Güreş Kuzey Irak'ta süren operasyonla ilgili bir açıklama yaptı. Operasyona 20 bin askerin katıldığını, 9 erin şehit olduğunu ve binlerce PKK militanının etkisiz hâle getirildiğini söyledi. TSK'nın bölücü PKK teröristlerine karşı Hantur Dağı'nda giriştiği büyük harekâta 100 militan öldürüldü.

29 EKİM

- Cumhuriyet Bayramı tüm yurttan kutlandı.
- Kazakistan ve Türkmenistan, ilk büyükelçiliklerini Ankara'da açtı.
- PKK'nın Hakurk Kamp Sorumlusu Osman Öcalan'ın, Erbil'de Mesut Barzani ve Celal Talabani ile görüştüğü ve ateşkes konusunda anlaşmaya varıldığı bildirildi.
- Türkiye ile Irak'ın kuzeyi arasında stratejik öneme sahip Sinhat Boğazı, TSK'nın eline geçti. Çatışmalarda 90 silahlı PKK militanının etkisiz hâle getirildiği açıklandı.

30 EKİM

- Türk Cumhuriyetlerinin Ankara'da gerçekleştirdikleri zirve sonunda "Ankara Bildirisi"nde iş birliğinin geliştirilmesi kararı alındı.

31 EKİM

- Vatikan, dünyanın güneşin çevresinde döndüğünü söyleyen Galileo Galilei'nin haklılığını teslim etti.
- Türk Silahlı Kuvvetleri, Irak'ın kuzeyindeki PKK üssü Haftanın Kampı'nı ele geçirdi.
- Başbakan Süleyman Demirel, PKK güçlerine silah bırakma çağrısı yaptı. Demirel "PKK etkisiz hâle gelinceye kadar Türk ordusu Zaho'da kalacaktır." dedi.

1 KASIM

- Türkiye genelinde 20 yerde belediye başkanı, iki yerde il genel meclisi ve bir yerde belediye meclisi üyelerini belirlemek üzere seçimler yapıldı. DYP 8, RP 5, ANAP 4, SHP 3 belediye başkanlığı kazandı.

3 KASIM

- ABD başkanlık seçimlerini, 2. kez aday olan Başkan Bush kaybetti. Bill Clinton kazandı.

Bill Clinton (1946-)

İllionis'te Demokrat Carol Moseley-Braun ise ABD Senatosuna seçilen ilk siyahi kadın oldu.

4 KASIM

5000 TL'lik madeni paralar tedavüle çıktı.

5 KASIM

Genelkurmay Başkanlığı, Kuzey Irak'taki operasyonlarda, yaklaşık 4 bin 500 PKK militanına zayıf at verildiğini, bunlardan %40'ının etkisiz hâle getirildiğini açıkladı. Operasyonlarda 23 güvenlik görevlisinin şehit olduğu, 96 güvenlik görevlisinin ise yaralandığı bildirildi.

8 KASIM

Berlin'de 350 bin kişi, ırkçı şiddete karşı gösteri yaptı.

9 KASIM

33. Türkiye-AT Ortaklık Konseyi Toplantısı Brüksel'de yapıldı.

10 KASIM

Mustafa Kemal Atatürk, ölüm yıl dönümünde tüm ülkede anıldı.

Diyarbakır'ın Hani ilçesine roketatar ve bombalarla saldıran 200 PKK militanı, bir astsubay, iki polis ve dokuz vatandaşı öldürdü.

Başbakan Süleyman Demirel, Konut'ta HEP Genel Başkanı Ahmet Türk ve Diyarbakır Milletvekili Mahmut Uyanık, Muş Milletvekili Mehmet Emin Sever, Siirt Milletvekili Zübeyir Aydar, Şırnak Milletvekili Orhan Doğan, Mardin Milletvekili Mehmet Sincar ve Şırnak Milletvekili Selim Sadak'ı kabul etti.

Erzincan-Sivas kara yolunda bir kamyonla iki otobüsün çarpışması sonucu 30 kişi öldü, 17 kişi yaralandı.

Türkiye'nin ilk cep denizaltısı, dalışını Bodrum'da gerçekleştirdi.

11 KASIM

Olağanüstü Hâl'in 4 ay daha uzatılması TBMM'de kabul edildi.

12 KASIM

HEP'li 18 milletvekili seçim bölgelerinde can güvenliği kalmasını protesto amacıyla süresiz açlık grevine başladı.

15 KASIM

Emniyet güçlerinin, 3.100 kg baz morfin taşıdığı belirlenen Kısmetim-1 isimli gemiye yaptıkları operasyon sırasında gemi, mürettebat tarafından batırıldı.

Mardin'in Mazıdağı ilçesine bağlı Balpınarköyüvelğdir'in Ortaalican köyüne baskın düzenleyen PKK, 8 kişiyi öldürdü, 13 kişiyi yaraladı.

16 KASIM

TSK'ya ait Kuzey Irak'taki birlikler geri çekildi.

17 KASIM

İstanbul Kağıthane'de dört polis memuru, ekip otosunun taranması sonucu şehit oldu. Saldırıyı Dev-Sol üstlendi.

18 KASIM

Birleşik Krallık'ın eski Başbakanı Margaret Thatcher, resmî bir ziyaret için Ankara'ya geldi.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu kabul edildi.

23 KASIM

Hasan Celal Güzel'in Genel Başkanı olduğu "Yeniden Doğuş Partisi" (YDP) kuruldu.

Islahatçı Demokrasi Partisi, Millet Partisi adını aldı.

İspanya'da yapılan Dünya Karate Şampiyonası'nda 80 kiloda Veysel Buğur, Dünya Şampiyonu oldu.

Tiyatro oyuncusu ve yönetmeni Vasfi Rıza Zobu (d. 1902), hayatını kaybetti.

27 KASIM

Türkiye ve AT arasında 35. Karma Parlamento Komisyonu (KPK) toplantısı Brüksel'de yapıldı.

30 KASIM

Anavatan Partisinin 2. Olağanüstü Kongresi, Turgut Özal'ın desteklediği Mehmet Keçeciler'e karşı Mesut Yılmaz'ın zaferiyle sonuçlandı.

1 ARALIK

Cumhurbaşkanı Turgut Özal, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nu (CMUK) onayladı.

Mehmet Keçeciler ve 15 milletvekili ANAP'tan istifa etti.

 Sakarya'nın Hendek ilçesi yakınlarında kamyonla tanker çarpıştı. 22 kişi yanarak öldü.

2 ARALIK

 ANAP'tan, beşi kurucu olmak üzere 17. ve 18. dönemlerde milletvekilliği ve bakanlık yapmış toplam 54 kişi istifa etti.

3 ARALIK

 Uluslararası Çalışma Örgütü (International Labor Organization-ILO) sözleşmelerinin Mecliste kabulünün ardından ilk kez bir memur sendikasının, tüm Bel-Sen Ankara Şubesi'nin temsilcilik odası Çankaya Belediyesi bünyesinde açıldı.

 İslam Ülkeleri Konferansı, BM Genel Kurulundan Bosna Hersek'e askerî operasyon yapmasını istedi.

 12 Kasım 1982'den beri toplanamayan Gümrük İşbirliği Komitesi (GİK), 10. dönem toplantısını gerçekleştirdi.

5 ARALIK

 42 tabip odasından hekimler "meslek onurunu korumak, öz-lük haklarını güvence altına almak, sağ-lıkta herkese eşit fırsat tanınmasını sağlamak" amacıyla Ankara'da bir araya gelerek "Be-yaz Yürüyüş" yaptılar.

7 ARALIK

 Antalya'da polis otobüsüne düzenlenen silahlı saldırıda bir komiser, üç polis memuru şehit oldu, 25 kişi yaralandı.

 PKK'lılar Mardin'de bir minibüse pusu kurdu. Silahlı saldırıda 4 kişi öldü, 12 kişi yaralandı.

8 ARALIK

 Hükûmetin, Somali ve Bosna-Hersek'te 'Umut Operasyonu' adı altında görev yapacak olan BM emrindeki Güvenlik Kuvvetlerine asker verme önerisi Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edildi.

9 ARALIK

 BM Barış Gücü, ABD'nin öncülüğünde Somali'ye çıkarma yaptı.

12 ARALIK

 İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi, içme suyu, sanayi ve atık su fiyatlarını % 68 artırdı.

15 ARALIK

 TRT'nin kurucularından ve ilk Genel Müdürü Adnan Öztrak yaşamını yitirdi.

16 ARALIK

✍ Sigara üretiminde devlet tekeli tarihe karıştı. Sabancı Holdingle Philip Morris'in ortaklaşa kurdukları Philsa Sigara Fabrikası üretime başladı. Fabrika açılışını Başbakan Süleyman Demirel yaptı.

19 ARALIK

✍ "Umut Operasyonu"na katılacak Türk birliği, Somali'ye hareket etti.

✍ Adalet Partisinin (AP) 12 yıl aradan sonra yapılan 10. Büyük Kongresi'nde, Partinin kapatılmasına karar verildi. AP'nin tüzel kişiliğine son verilmesi ve malvarlığının DYP'ye devri kabul edildi.

23 ARALIK

✍ Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterrand Türkiye'ye geldi.

François Mitterrand (1916-1996)

26 ARALIK

✍ Ankara - İstanbul arasında çalışacak olan elektrikli tren hizmete girdi.

✍ 12 Eylül'den sonra ilk defa memur eylemi düzenlendi. İstanbul'daki eyleme 5 bin memur katıldı.

✍ İzmit'in eski belediye başkanlarından ve Kocaeli Eski Milletvekili Saadettin Yalım vefat etti.

29 ARALIK

✍ Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğüne her yıl verilen Kültür ve Sanat Büyük Ödülü'ne yazar Yaşar Kemal layık görüldü.

30 ARALIK

✍ Sırpların Bosna-Hersek'teki Müslümanlara karşı gerçekleştirdikleri katliamlara dikkat çekmek isteyen CHP Genel Başkanı Deniz Baykal ve dört CHP'li milletvekili yılbaşını Bosna-Hersek'te geçirdiler.

31 ARALIK

✍ Greenpeace Türkiye ofisi kuruldu.

1993

1 OCAK

Çekoslovakya, resmen Çek Cumhuriyeti ve Slovakya olmak üzere ikiye ayrıldı.

Avrupa'nın "tek pazar düşü" gerçekleşti. Kuzey Kutbu'ndan Akdeniz'e, Avrupalılar pasaportsuz seyahat edebilecek.

2 OCAK

Türk Silahlı Kuvvetleri, BM'nin çağrısı üzerine 43 yıl aradan sonra ikinci kez bir yabancı ülke, Somali topraklarına ayak bastı.

3 OCAK

ABD Başkanı George Bush ve Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Boris Yeltsin stratejik nükleer silahlarda indirimi öngören START-II anlaşmasını imzaladılar.

14 yıl sonra yapılan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi (TSİP) 3. Olağan Genel Kurulunda, Partinin faaliyetini sürdürmesine karar verildi. TSİP 12 Eylül sonrası 16 Ekim 1981'de diğer siyasi partilerle birlikte feshedilmiş, 19 Haziran 1992 tarihli yasa ile tekrar açılabilmişti.

5 OCAK

Avrupa Konseyince her yıl verilen "Yılın Müzesi" ödülünü İstanbul Arkeoloji Müzeleri aldı.

7 OCAK

Ekim 1988'den bu yana yıllık mevduat faizi ilk kez %85'e çıktı.

8 OCAK

Devlet Bakanı Orhan Kilercioğlu ile görüşmesinin ardından Saraybosna Havaalanından şehre doğru giden Bosna Hersek Başbakan Yardımcısı Hakkı Turaylıç, Fransız BM askerlerinin eşliğinde ve bir BM zırhlı aracı içinde bulunduğu hâlde Sırp tarafından öldürüldü.

11 OCAK

Emniyet güçleri, takip ettikleri "Lucky-S" adlı Panama bandıralı bir gemide 11.039.550 kg esrar ve 2.568.010 kg baz morfin ele geçirdi. Gemiye takip eden Narkotik polisleri, bu geminin de daha önce (15 Kasım 1992) batırılan "Kısmetim-1" adlı gemi gibi batırılmaması için büyük çaba harcadı.

13 OCAK

Irak'a karşı başlatılan ikinci harekâta İncirlik Üssü'nden kalkan "Çekiç Güç" uçakları da katıldı.

15 OCAK

Bingöl-Kulp sınırında, Serik Tepesi'nde bulunan PKK kampları havadan bombalandı. 150 PKK'lı etkisiz hâle getirildi.

18 OCAK

Bayburt'un Üzengili köyüne çığ düştü. 54 kişi yaşamını yitirirken, 22 kişi yaralandı.

20 OCAK

Bill Clinton, Amerika Birleşik Devletleri'nin 42. Başkanı olarak görev başladı.

24 OCAK

Gazeteci-Yazar Uğur Mumcu, evinin önünde, arabasına yerleştirilen bombanın patlaması sonucu yaşamını yitirdi.

TÜRK

ADKF
Atatürk Düşünce Kulüpleri
Federasyonu

Uğur Mumcu, 24 Ocak 1993'te Ankara'da, Karlı Sokak'taki evinin önünde, arabasına konan C-4 tipi plastik bombanın patlaması sonucu suikasta kurban giderek yaşamını yitirdi. Suikastın hemen ardından olay yerinde inceleme yapan uzmanların hiçbir delil bulamadığı, patlamayla etrafa dağılan ve cımbızla toplanması gereken delillerin ise süpürgeyle süpürüldüğü iddia edildi. Suikastı; İslami Hareket, İBDA-C, Hizbullah gibi örgütler üstlendi. Suikastın arkasında Mossad'ın ve kontrgerillanın olduğu da iddia edildi. Diğer bir iddia ise öldürülme sebebi olarak Abdullah Öcalan'ın bir müddet Millî İstihbarat Teşkilatı için çalıştığının araştırılmasıydı. Ergenekon Davası sanıklarından Ümit Oğuztan, iddianamede yer alan ifadesinde Mumcu'nun, seri numarası silinmiş ve Kürdistan Demokratik Partisi lideri Celal Talabani'ye götürülen silahlarla ilgili araştırması nedeniyle öldürüldüğünü iddia etti. Bununla beraber, ağabeyi Ceyhan Mumcu kendi yaptığı araştırmada, ölümüne yakın bir süre içerisinde Mossad ve Barzani ilişkisi ortaya çıkınca İsrail büyükelçisinin ısrarla kardeşi Mumcu'yla bire bir olarak görüşmek istediği, ancak Mumcu'nun tek görüşmeyi kabul etmemesine rağmen görüşmenin yapıldığını belirtmişti. Ayrıca

suikasta uğramadan önceki sürece, Uğur Mumcu, Kürt Dosyası adlı kitabını yazmıştı. Bu kitabında PKK'nın oluşumunu, Kürt ayaklanmalarını, Öcalan'ın aldığı dış desteği ve Barzani-İsrail-Öcalan ilişkisini incelemişti. Mumcu, kitabını bitiremeden hayatını kaybetti. Mumcu'nun eşi Güldal Mumcu'yu ziyaretleri sırasında dönemin Başbakanı Süleyman Demirel, Başbakan Yardımcısı Erdal İnönü ve İçişleri Bakanı İsmet Sezgin, "cinayeti çözenin, devletin namus borcu olduğu"nu belirterek adeta namus sözü verdiler. 2000 yılında suikastın şüphelilerinin yakalandığı açıklandı. Şüphelilerin Tevhid-i Selam grubu üyesi oldukları söylendi. Bu suikastta da medyada çeşitli gruplar ve ülkeler suçlandı. Özellikle İslami grupları ve İran'ı hedef seçen birçok yazı yazıldı. Ancak yakalanan şüphelilerin olayla ilgisi olmadıkları daha sonra anlaşıldı. Suikastın üzerinden 25 yılı aşkın süre geçmesine ve adli zaman aşımına yaklaşılmasına karşın 24 Ocak 1993'teki Uğur Mumcu suikastı, diğer suikastlar ve birçok kanlı eylem gibi hâlâ net bir biçimde aydınlanmadı.

Milliyetçi Çalışma Partisi, adını Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) olarak değiştirdi.

26 OCAK

✍ Václav Havel, Çek Cumhuriyeti'nin başkanı seçildi.

27 OCAK

✍ Uğur Mumcu'yu Ankara'da yüzbinler uğurladı.

29 OCAK

✍ Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ÖZDEP hakkında kapatma davası açıldı.

2 ŞUBAT

✍ Diyarbakır'ın Dicle ilçesinde bir mezrayı basan PKK, 6 korucuyu öldürdü.

5 ŞUBAT

✍ ANAP İstanbul Milletvekili ve eski Devlet ve Maliye Gümrük bakanlarından Adnan Kahveci ve eşi, Bolu-Gerede yakınlarında geçirdikleri trafik kazası sonucu hayatlarını kaybettiler. Kahveci çiftinin kazada yaralanan kızları Aslıhan 15 Şubat günü yaşamını yitirdi.

6 ŞUBAT

✍ Adana'da Uğur Mumcu'nun öldürülmesine karşı tüm sendika ve kitle örgütleri ortak yürüyüş yaptılar.

7 ŞUBAT

✍ ANAP Bursa Milletvekili Mümin Gençoğlu, trafik kazasında hayatını kaybetti.

9 ŞUBAT

✍ Balkan ve Türkiye şampiyonu ralliçi Renç Koçibey (d. 1942), İzmit yakınlarında bir trafik kazasında hayatını kaybetti.

17 ŞUBAT

✍ Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Eşref Bitlis'in bulunduğu askerî uçak Ankara Güvercinlik alanından kalktıktan hemen sonra Ankara'nın Yenimahalle semtindeki PTT İşleme Merkezi'nin bahçesine düştü. Eşref Bitlis ile beraberindeki 3 subay ve bir astsubay da yaşamını kaybetti.

TSK'nın 32. Jandarma Genel Komutanı olan Eşref Bitlis, Kuzey Irak'ta konuşlanmış durumda bulunan Çekiç Güç Kuvvetlerinin

Türkiye'den ayrılması gerektiğini ve ABD'nin Kuzey Irak'ta oluşturmaya çalıştığı Kürt Devleti'nin Türkiye'nin zararına olduğunu söylüyordu. Bu nedenle ABD büyükelçiliği tarafından birkaç defa hükûmete şikâyet edildiği iddia edildi. Yaşanan kazaya ve Orgeneral Eşref Bitlis'in ölümüne dair pek çok iddia ortaya atıldı. Orgeneral Bitlis'in ölümünün hemen ardından kendisine yakınlığıyla bilinen Cumhurbaşkanı Turgut Özal geçirdiği kalp kriziyle, ardından Bitlis'in ekibi içinde yer alan Rıdvan Özden ve Bahtiyar Aydın gibi bazı yüksek rütbeli askerlerin de görevi başında ölmesi tartışmaları daha da alevlendirdi.

Aynı yıl Türkiye'de derin yankı uyandıran Uğur Mumcu suikastı yaşanmış ve Adnan Kahveci de şüpheli bir trafik kazasında hayatını kaybetmişti. Bingöl kara yolunda 24 Mayıs 1993 PKK pususunda yolları kesilen 33 silahsız er öldürülmüş, hemen ardından Alevi-Sünni çatışmasına sahne olan Sivas Katliamı yaşanmış, yine aynı yıl PKK saldırısında 33 sivilin katledildiği Başbağlar Katliamı yaşanmış; Tuğgeneral Bahtiyar Aydın ise Lice'de uzun menzilli tüfekle vurulmuştu.

Somali'de görev yapan BM Barış Gücü UNISOM'un komutanlığına Korgeneral Çevik Bir atandı.

19 ŞUBAT

- ✍ Mahmut Alınak ve Muzaffer Demir HEP'ten istifa etti.
- ✍ Tiyatro ve sinema sanatçısı Yaman Okay (d. 1951), hayatını kaybetti.

21 ŞUBAT

- ✍ Eczacıbaşı Bayan Voleybol Takımı, Avrupa Konfederasyon Kupası'nda ikinci oldu.

3 MART

- ✍ Genelkurmaydan yapılan açıklamaya göre: İran sınırından Türkiye'ye girerek Ağrı Dağı'na yerleşen yaklaşık 300 PKK militanından 38'i savaş uçaklarının bombardımanı sonucu etkisiz hâle getirildi.

4 MART

- ✍ Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın başkanlığında Bakanlar Kurulu toplantısı gerçekleşti.
- ✍ Turgut Özal'ın DYP-SHP koalisyonunda katıldığı ilk Bakanlar Kurulu toplantısı 1992 yılının Ağustos ayında Diyarbakır'da yapılmıştı. Bu ikinci katılım ise o dönemde bazılarının göre 'rest', bazılarının göre 'barış' çabasıydı. Özal ve Demirel çok eskiden tanışan, ezeli rakiplerdi. Araları o denli açıktı ki; Özal bir ilke imza attı ve Başbakan'ı ilk kez tazminata mahkûm eden Cumhurbaşkanı olarak tarihe geçti. Özal'ın Demirel hükûmetinin onlarca kararnamesini bekletmesi, imzalamaması ya da geri çevirmesi üzerine, hükûmet Özal'ı 'by-pass' etmek için hare-

kete geçti. Önce cumhurbaşkanını atamalarda devre dışı bırakan bir yasayı Meclisten geçirdi. Ardından Bakanlar Kurulu kararnamele-
rinde Özal'ın imza yetkisini kaldı-
ran bir yasa hazırlığına başladı.
Gazetelerde "By-pass ile kumpas
bıktırdı" başlıklarının atıldığı dö-
nemdi. Özal 4 Mart 1993'te deyim
yerindeyse soluğu Bakanlar Kuru-
lu toplantısında aldı. 5 Mart 1993
tarihli Milliyet gazetesinde yer alan
habere göre, Demirel gazetecilerin
toplantıya Özal'ın başkanlık etmesi
teklifinin kimden geldiği sorusuna
"bunun teklifle alakası yok" dedi ve
sözlerini şöyle sürdürdü: "Bitlis'te
olağanüstü hâl ilanına MGK karar
verdi. Hükûmetin bu kararı benim-
seyip TBMM'ye göndermesi lazım.
Anayasa'nın 119. maddesinde de
kayıt var. Olağanüstü hâl ilanı Ba-
kanlar Kurulunun Cumhurbaşka-
nı'nın başkanlığında yapacağı top-
lantıda alınır. Bu onun gereğidir."
Demirel gazetecilerin "gerginlik
son buldu mu?" sorusunu ise ha-
bere göre şöyle yanıtladı: "Ne ger-
ginliği olsun kardeşim? Niye olsun
gerginlik? Devleti daha iyi işletme-
ye çalışırken kim, niye gerilsin, an-
lamıyorum ki. Her gün sabahleyin
bir savaş icat etmeyin."

5 MART

Savaş uçaklarının bombaladığı
Muş'un Kızılsu Vadisi'ndeki kamp-
ta bulunan 60 PKK militanının,
patlamaların şiddetiyle kopan çı-
ğın altında kalarak hayatını kay-
bettığı açıklandı.

9 MART

Şırnak/Güçlükönak ilçesi Taşkonak
Jandarma Karakoluna PKK'lı bir
grup terörist tarafından düzenle-
nen saldırıda 2 asker şehit oldu, 3
asker yaralandı.

Otoyol ihalelerinde usulsüzlük
yapmakla suçlanan Safa Giray'la
Cengiz Altinkaya'nın Yüce Divan'da
yargılanması başladı.

12 MART

Ankara Savaş Karşıtları Derneği
kuruldu.

16 MART

Avrupa Kulüpler Kupası'nda finale
yükselen ilk Türk basketbol takımı
Efes Pilsen, Yunanistan'ın Aris ta-
kımına 50-48 yenilerek ikinci oldu.

17 MART

PKK elebaşı Abdullah Öcalan,
Beyrut'un Zahle bölgesinde bir
basın toplantısı düzenledi. Öcalan,
toplantıda 20 Mart -15 Nisan ara-
sında tek yanlı ateşkes ilan ettiğini
açıkladı.

18 MART

- Merkez Bankası, 500 bin TL'lik banknotları piyasaya sürdü.

- PKK elebaşı Abdullah Öcalan'ın 15 Nisan'a kadar geçerli olmak üzere yaptığı ateşkes çağrısının üzerinden 24 saat geçmeden, bölge yeniden çatışmalara sahne oldu.

21 MART

- Antalya'da yapılan Türklük Kuiltayı kutlamalarına Cumhurbaşkanı Turgut Özal ve Başbakan Süleyman Demirel katıldılar.

22 MART

- Intel Pentium satışa sunuldu.

24 MART

- Cumhurbaşkanı Özal, Talabani'yi Ankara'ya davet etti.

25 MART

- Güvenlik güçlerinin İstanbul, Bahçelievler'de yaptığı operasyonda, 3 Dev-Sol militanı etkisiz hâle getirildi.

29 MART

- DYP ve SHP'nin Anayasa değişikliği teklifinde, milletvekili yemininden "Laik cumhuriyete ve Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı kalacağım" cümlesi çıkarıldı. Koalisyon ortaklarının hazırladığı teklifte, "Andiçme" başlığı taşıyan Anayasa maddesinde yer alan "Vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğü..." kısmından "millet" kelimesi de kaldırıldı.

1 NİSAN

- İstanbul Kızıltoprak'ta biri kadın dört Dev-Sol militanı bir polis aracına otomatik silahlarla ateş açtı. 2 polis şehit oldu. Eylem sonrası süren çatışmalarda, güvenlik güçleri militanlardan üçünü etkisiz hâle getirirken, birini yaralı olarak ele geçirdi.

- Ulaştırma Bakanlığının yayımladığı bir genelgeyle özel radyolar kapatıldı.

5 NİSAN

Ermenilerin yapılan tüm uyarılara karşın Azerbaycan'ın Kelbecer kentinden sonra Füzuli bölgesine de saldırımları üzerine, hükûmet, Türk hava sahasını Ermenistan bağlantılı tarifeli ve tarifesiz tüm uçuşlara kapattı.

7 NİSAN

3. Ordu birlikleri teyakkuza geçti. Ermenistan sınırına yakın birliklerin sefer görev yerlerine intikal ettiği öğrenildi.

9 NİSAN

Gazeteci, iş insanı Kemal Ilıcak hayatını kaybetti.

12 NİSAN

Türkiye'de internet kullanılmaya başlandı.

16 NİSAN

100. Türkiye-AB Ortaklık Komitesi Toplantısı yapıldı.

17 NİSAN

Türkiye'nin 8. Cumhurbaşkanı Turgut Özal kalp yetmezliği nedeniyle hayatını kaybetti. Atatürk'ten sonra görev başında ölen ikinci Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın ölümü nedeniyle ülke çapında 5 günlük yas ilan edildi. Yurtta ve temsilciliklerde bayraklar yarıya indirildi, maçlar iptal

edildi ve radyo ve televizyonların program akışları değiştirildi.

13 Ekim 1927’de Malatya’da dünyaya gelen ve 1983-1989 yılları arasında 5 yıl 10 ay boyunca Başbakanlık ve aynı zamanda Anavatan Partisi Genel Başkanlığı görevlerinde bulunan Turgut Özal, cumhurbaşkanlığı görevi sürerken vefat eden Mustafa Kemal Atatürk’ten sonra, görevi başında vefat eden ikinci cumhurbaşkanıdır. 43. Türkiye hükûmeti döneminde Başbakanlık Müsteşarlığı ile DPT Müsteşar Vekilliği görevlerinde bulunmuştur. 12 Eylül Darbesi’nden sonra

Bülend Ulusu tarafından kurulan hükûmette Ekonomiden Sorumlu Başbakan Yardımcılığı görevini üstlenmiştir. 1982 yılında bu görevinden istifa etmiştir ve 1983 yılında Anavatan Partisini kurmuştur. Partisi 1983 Türkiye genel seçimlerinde %45,14 oy almıştır ve 45. Türkiye Hükûmeti’ni kurarak Başbakan olmuştur. 1985 yılında yapılan kongrede tekrar ANAP Genel Başkanı seçilmiştir. Partisinin oy oranı 1987 Türkiye genel seçimlerinde %8,83 düşerek %36,31’e gerilemiştir. 46. Türkiye hükûmetini kurarak tekrar Başbakan olmuştur. Özal, 1989 Türkiye Cumhurbaşkanlığı seçiminde

Cumhurbaşkanı seçilmiştir. Başbakanlıktan ayrılmasına rağmen, siyasi olayların gelişmesinde belirleyici rolünü sürdürmüştür. Saddam Hüseyin'in Türkiye için büyük bir tehlike teşkil ettiğini ve Saddam'ın bölgeyi hâkimiyeti altında tutmasına izin verilemeyeceğini savunmuştur. Turgut Özal, 17 Nisan 1993 tarihinde 5 ülkeyi kapsayan 12 günlük Orta Asya gezisinden sonra vefat etmiştir. Cenazesine Türkiye'nin dört bir yanından yüz binlerce kişi Ankara'ya akın etmiştir. Tören televizyonlardan canlı yayınlanmış, ülkede 5 günlük yas ilan edilmiştir. "Öldükten sonra beni İstanbul'a defnedin, kıyamete kadar Fatih Sultan Mehmed'in manevi ruhaniyeti altında bulunmak istiyorum." şeklindeki vasiyetine uyularak kendisi tarafından yaptırılan eski Başbakan Adnan Menderes'in anıtme-

zarının bulunduğu Topkapı'da, Vatan Caddesi üzerinde kendisi adına hazırlanan anıt mezara defnedilmiştir. Özal'ın, ölümünden sonra tartışmalar bitmemiştir. Bir suikasta kurban gitmiş olabileceği de yıllardır tartışılmaktadır. Turgut Özal'ın limonatasına katılan arsenikle zehirlendiği iddiasını ortaya atan eşi Semra Özal, delil olarak da saç örneğini ABD'de tahlil ettirdiğini belirtmektedir. 2 Ekim 2012 tarihinde Merhum Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın 19 yıl aradan sonra kabri açılmış olup ölümünün bir suikast olup olmadığının belirlenmesi için yapılan otopsi sonucunda Adli Tıp Kurumu araştırmalar ve bulgular sonucu zehir bulunduğunu ancak Özal'ın zehirden mi yoksa başka sebepten mi öldüğünü tespit edemediklerini açıklamıştır.

18 NİSAN

- ✍ Pakistan devlet başkanı Gulam İshak Han meclisi lağvetti.
- ✍ İstanbul Uluslararası 12. Film Festivali'nde İtalyan yönetmen Daniele Segre'nin Beyaz Güvercin Manila adlı filmi, Altın Lale Ödülü'nü aldı. İki Kadın, yılın Türk Film ve Yavuz Özkan da yılın yönetmeni seçildiler.

19 NİSAN

- ✍ Şair, öykü ve oyun yazarı Sabahattin Kudret Aksal hayatını kaybetti.

22 NİSAN

- ✍ Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın cenazesi, Fatih Camii'nde kılınan öğle namazından sonra on binlerce kişinin katıldığı kortej eşliğinde Vatan Caddesi'ndeki Anıt Mezar'da toprağa verildi.
- ✍ Başbakan Süleyman Demirel DYP'nin grup toplantısında cumhurbaşkanlığı adaylığını gayri resmî olarak ilan etti. SHP'de yaklaşık 10 milletvekili Demirel'in adaylığına çekince koydular.
- ✍ TGRT TV yayın hayatına başladı.

23 NİSAN

- ✍ Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlandı.
- ✍ TBMM'de 23 Nisan Özel Oturumu yapıldı.
- ✍ Doğu Afrika ülkesi Eritre'de Etiyopya'dan bağımsızlık referandumu başladı.
- ✍ Akçapınar Jandarma Karakoluna, Dev-Sol tarafından düzenlenen baskın sonrası, güvenlik güçleri tarafından yapılan operasyonda, 12 Dev-Sol militanı etkisiz hâle getirildi.

24 NİSAN

- ✍ DYP Genel Başkanı ve Başbakan Süleyman Demirel, cumhurbaşkanlığına aday olduğunu açıkladı.

26 NİSAN

- ✍ Silahlı Kuvvetler İç Hizmet Yönetmeliği'nde yapılan değişikliklerle er ve erbaşların artık saçlarını üstte altı, yanlarda ise iki santimetre daha uzatabilecekleri izni verildi.

27 NİSAN

- ✍ Yıldırım Akbulut ANAP'a döndü.

28 NİSAN

İstanbul Ümraniye'de çöplük alanı olarak kullanılan Hekimbaşı çöplüğünde biriken metan gazı büyük bir patlamaya neden oldu. Patlama sonucu bölgede bulunan gecekondulardan 13 tanesi çöp yığınları altında kaldı. Evlerde bulunan çoğu çocuk ve kadın 39 kişi hayatını kaybetti.

29 NİSAN

Anayasa Mahkemesi, Adalet Bakanlığı üst düzey yöneticilerinin atanmasında cumhurbaşkanını devre dışı bırakarak ikili kararname yolunu açan yasadaki "bypass" maddesini 4'e karşı 7 oyla reddetti.

30 NİSAN

Dünya çapındaki iletişim ağı "World Wide Web" (www) doğdu. "www" ön eki ile günümüzde kullanılan internet, Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi (CERN) tarafından, insanların ulaşabileceği şekle getirildi.

ÖZDEP kendini feshetti.

1 MAYIS

İşçi Bayramı kutlandı.

3 MAYIS

Hürriyet ile Cumhuriyet gazeteleri, aralarında gerçekleştirdikleri anlaşmayla bir ortaklık kuruldular.

7 MAYIS

36. Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu (KPK) toplantısı Antalya'da yapıldı.

HEP'in Anayasa Mahkemesi tarafından kapatılacağına anlaşılmaması üzerine, HEP'ten istifa eden milletvekilleri ve diğer partiler mensuplarınca Demokrasi Partisi (DEP) kuruldu. Özgür Gündem gazetesinin sahibi Yaşar Kaya Genel Başkan seçildi.

Türkiye Komünist Emek Partisi'nin (TKEP) 20 yıldır aranan lideri Teslim Töre, Üsküdar'da bir evde yakalandı.

8 MAYIS

TBMM Genel Kurulu 9. Cumhurbaşkanını belirlemek için ilk tur oylamayı gerçekleştirdi. Cumhurbaşkanlığı için Isparta Milletvekili Süleyman Demirel, Bitlis Milletvekili Kamran İnan, İstanbul Milletvekili İsmail Cem ve Gümüşhane Milletvekili Lütfi Doğan yarıştı. İlk turda adaylar gerekli olan 300 oyu alamadılar.

12 MAYIS

- ✍ Cumhurbaşkanlığı seçiminin 2. turunda da sonuç alınamadı.

16 MAYIS

- ✍ TBMM'de üçüncü tur oylamada DYP lideri ve Başbakan Süleyman Demirel, Türkiye'nin 9. Cumhurbaşkanı oldu. Demirel konuşmasında herkesin Cumhurbaşkanı olacağını söyledi ve tarafsızlık sözü verdi.

17 MAYIS

- ✍ Türkiye jimnastikte ilk kez Avrupa şampiyonu oldu; atlama beygirinde Murat Canbaş altın madalya kazandı.

19 MAYIS

- ✍ Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı kutlandı.
- ✍ Atatürkçü Düşünce Derneği (ADD) resmen kuruldu.

- ✍ TKEP Genel Sekreteri Teslim Töre ve 10 arkadaşı DGM'ce tutuklandı.

20 MAYIS

- ✍ DYP'de 13 Haziran'daki kongreye kadar geçici genel başkanlığa Mehmet Gölhan seçildi.

- ✍ Bakanlar Kurulu, barışın sağlanması için PKK'ya af içeren bir kararname hazırladı. PKK elebaşı Abdullah Öcalan'ın af kapsamı dışında olacağı belirtildi.

24 MAYIS

- ✍ Eritre, Etiyopya'dan bağımsızlığını kazandı.

- ✍ PKK, sözde ateşkesi bozdu. Yaklaşık 150 PKK'lı Bingöl-Elâzığ kara yolunu kesti. 15-20 aracı durdurup kimlik kontrolü yaptı. Durmayan bir aracı tarayıp bir er ve bir kadını öldürdü. Yolcuları asker ve sivil olarak ayırıp 50 eri kaçırdı. Bunlardan 33'ünü kurşuna dizdi. Çatışma sonunda 10 PKK'lı etkisiz hâle getirildi. Teröristlerin kaçırdığı 13 er, 8 sivil ve 1 polis kurtarıldı. Başbakan Vekili Erdal İnönü, Millî Güvenlik Kurulu ve Bakanlar Kurulundan geçen "PKK'ya af kararnamesi"nin ertelendiğini açıkladı.

30 MAYIS

- ✍ PCI 2.0 veriyolu piyasaya sürüldü.

6 HAZİRAN

SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, eylül ayında yapılacak kurultayda adaylığını koymayacağını açıkladı.

7 HAZİRAN

Devlet Bakanlığından istifa eden Tansu Çiller DYP Genel Başkanlığına resmen aday olduğunu açıkladı.

8 HAZİRAN

Anayasa'nın 133. maddesinin değiştirilmesiyle özel radyolara gelen yasak kalktı.

PKK elebaşı Abdullah Öcalan, sözde ateşkesi sona erdirdiklerini açıkladı.

10 HAZİRAN

KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş, TBMM Genel Kuruluna hitap etti.

Gümrük İşbirliği Komitesi (GİK), 11. dönem toplantısı yapıldı.

İstanbul Milletvekili Bedrettin Dalan'dan sonra Millî Eğitim Ba-

kanı Köksal Toptan'la İçişleri Bakanı İsmet Sezgin de DYP Genel Başkanlığına aday olduklarını resmen açıkladılar.

Dünya Sinemalar Günü, Türkiye'de ilk kez kutlandı.

12 HAZİRAN

Bedrettin Dalan DYP Genel Başkanlığı adaylığından İsmet Sezgin lehine çekildiğini açıkladı.

13 HAZİRAN

Kim Campbell, Kanada'da yapılan seçimlerden zaferle çıktı ve ülkenin ilk kadın başbakanı oldu.

İran'da Devlet Başkanı Haşimi Rafsancani, 4 yıllık dönem için yeniden seçildi.

✿ DYP'de genel başkanlık yarışını Tansu Çiller kazandı. Çiller, ilk turda 574 oy alınca 320 oy alan İsmet Sezgin ve 212 oy alan Köksal Toptan adaylıktan çekildiler. Çiller, ikinci tur oylamaya tek aday olarak katıldı ve 933 oyla DYP Genel Başkanlığına seçildi.

Tansu Çiller (1946-)

14 HAZİRAN

✿ Tansu Çiller'in, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından hükûmeti kurmakla görevlendirilmesinin ardından borsa, tarihinin en büyük tırmanışlarından birini yaşadı.

17 HAZİRAN

✿ BM Barış Gücü, Somali'de General Muhammed Farah Aidid'in askerî gücünü yok etmek amacıyla Mogadişu'ya operasyon düzenledi.

18 HAZİRAN

✿ Azerbaycan'da Moskova ve Tahran'ın desteklediği güçler yönetime el koydu. Azerbaycan Cumhurbaşkanı Ebulfeyz Elçibey Bakü'yü terk etti. Haydar Aliyev Azerbaycan'ın yeni Cumhurbaşkanı oldu.

20 HAZİRAN

✿ İngiliz rock sanatçısı Elton John İstanbul'da 30 bin kişiye konser verdi.

22 HAZİRAN

✿ Kopenhag Kriterleri kabul edildi.

24 HAZİRAN

✿ DYP Genel Başkanı Çiller ve SHP Genel Başkanı İnönü, yeni koalisyon protokolünü imzaladılar.

✿ Koalisyon hükûmetine bir yıl süreyle başta özelleştirme olmak üzere pek çok konuda Meclise danışmadan kanun hükmünde kararname çıkarma yetkileri tanıyan yasa TBMM'de kabul edildi.

✿ PKK'lılar Avrupa'daki Türk temsilciliklerine saldırdılar.

25 HAZİRAN

✍ Türkiye'nin ilk kadın Başbakanı olan Prof. Dr. Tansu Çiller, Cumhuriyet'in 50. hükûmetini kurdu. DYP-SHP ortaklığıyla kurulan Koalisyon hükûmetinde, Demirel hükûmetinde yer alan 16 bakana yer verilmezken, SHP lideri Erdal İnönü Başbakan yardımcısı oldu.

26 HAZİRAN

✍ Tansu Çiller'in kabinesini açıklamasından sonra, Ümit Canuyar, Tefik Diker ve Nevzat Çobanoğlu DYP'den istifa ettiler.

✍ Abdullah Öcalan'ın bir süre önce yaptığı "Turistik yörelere de saldıracağız" açıklamasından sonra Antalya'da dört ayrı yerde aynı zamanda bombalama eylemleri gerçekleştirildi.

✍ Türk Olimpik Millî Futbol Takımı, Akdeniz Oyunları'nda, Cezayir'i 2-0 yenerek altın madalya aldı.

27 HAZİRAN

✍ ABD, Bağdat'ı bombaladı.

✍ PKK'nın Antalya'da dört turistik tesise yaptığı bombalı saldırı sonucu 12'si yabancı 26 kişi yaralandı.

✍ DEP 1. Olağan Kongresinde genel başkanlığa Yaşar Kaya seçildi.

30 HAZİRAN

✍ PKK'nın yurt çapındaki eylemlerinde 25 kişi yaşamını yitirdi; Siirt'in Pervari ilçesindeki İğneli Jandarma Karakolu basıldı, 12 asker şehit oldu, 8 PKK'lı etkisiz hâle getirildi. Diyarbakır'da güvenlik güçlerini taşıyan otobüs

saldırıya uğradı, bir jandarma eri şehit oldu. Mardin’de mezra basıldı, 7 kişi öldürüldü. Erzincan-Erzurum karayolunda bir yolcu otobüsü şoförü ve muavini öldürüldü, bir tanker ateşe verildi, şoförü kurşuna dizildi.

Van’da, çoğunlukla Bağımsız Devletler Topluluğundan gelenlerin kaldığı Yenigün Oteli kundaklandı. Çıkan yangında 2’si turist 11 kişi hayatını kaybetti, 27 kişi yaralandı.

1 TEMMUZ

Milletvekili Tefik Diker, DYP’ye döndü.

2 TEMMUZ

Sivas’ta Pir Sultan Abdal Şenlikleri’ne katılan sanatçıların kaldığı Madımak Oteli kundaklandı. Etkinliklere katılan şair, yazar ve sanatçılarla birlikte 37 kişi yaşamını yitirdi, 43 kişi yaralandı.

3 TEMMUZ

DYP-SHP Koalisyon hükûmetinin Başbakanı Tansu Çiller, Sivas Katliamı için konuştu: “Ölen hiç kimse Alevi-Sünni çekişmesinden dolayı ölmüş değildir. Hatta bu otelin etrafını saran vatandaşlarımıza da hiçbir zarar gelmemiştir.

Onlardan ölen ve yaralanan yoktur.” RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan: “Olaylar belli bir maksatla Sivas’a giden bir ekibin milletin inancına karşı nezaketsiz sözler sarf etmesi, tahrik etmesi yüzünden meydana gelmiş, halk galeyna kapılmıştır.” dedi.

“Vergi numarası” uygulaması hayata geçti.

HEP’in 3. Olağanüstü Kurultayı yapıldı.

4 TEMMUZ

Sivas’ta ölümden dönen Aziz Nesin düzenlediği basın toplantısında tüm detaylarıyla olayları anlattı: “İtfaiyeci beni öldürmeye kalktı...”

RP’li Sivas Belediye Başkanı Temel Karamollaoğlu: “Hadise üzücü. Ama Aziz Nesin buraya gelmemeliydi, millî değerlere, inançlara zararlı bir insan. Ben Aziz Nesin’in fikirlerine ve inançlarına katılmıyorum. Allah’a inanıyorum, milletimi seviyorum.” dedi.

Sivas’ta Alibaba semtinde toplanan yaklaşık 500 kişilik bir grup katliamı kınayarak bir süre oturma eylemi yaptı. Binlerce kişi de İstanbul Taksim ve Pendik’te protesto gösterisi gerçekleştirdi.

5 TEMMUZ

Başbağlar Katliamı yaşandı; Erzincan ilinin Kemaliye ilçesine bağlı Başbağlar köyünde PKK tarafından 33 sivil öldürülüp köy ateşe verildi.

Türkiye'nin 50. hükûmeti için yapılan güven oylaması sonucunda 432 milletvekilinden 247'si yeni hükûmete güvenoyu verdi.

Radyo ve televizyon yayıncılığında devlet tekelinin kaldırılması yolunda ilk ciddi adım atıldı. Meclis Genel Kurulu, Anayasa'nın 133. maddesinin değiştirilmesini içeren kanun teklifini kabul etti.

6 TEMMUZ

Sivas'ta katledilenlerden 24'ü Ankara'da tören ve yürüyüşle toprağa verildi.

Başbakan Çiller, güven oyu aldıktan sonra ilk icraat olarak çok önem verdiği "Risk Sermayesi Tebliği"ni yayımladı.

7 TEMMUZ

Şair ve yazar Rıfat Ilgaz, hayatını kaybetti.

8 TEMMUZ

Madımak Otelde katledilen Asım Bezirci İstanbul Zincirlikuyu

Mezarlığı'nda, Nesimi Çimen Karacaahmet'te 100 bini aşkın kişinin katılımıyla düzenlenen yürüyüşün ardından toprağa verildiler. Kabataş'ta toplanan kitle Karaköy-Okmeydanı güzergahından 5 saatte Şişli'ye ulaştı.

Özel radyoların yayın yasağı kalktı.

9 TEMMUZ

Sivas'ta Madımak Oteli yangınında ağır yaralanan şair-felsefeci Metin Altıok, tedavi edildiği Gülhane Askeri Tıp Akademisinde hayatını kaybetti.

12 TEMMUZ

Japonya'nın Hokkaido adası açıklarında meydana gelen ve Richter ölçeğine göre 7.7 şiddetindeki deprem, 230 kişinin ölümüne neden oldu.

Emniyet Genel Müdürlüğüne Mehmet Ağar atandı.

Mehmet Ağar (d. 1951)

Avrupa Güzellik Yarışması'nda 19 yaşındaki Arzum Onan Avrupa'nın en güzel kızı seçildi.

Moskova Film Festivali'nde "En İyi Kadın Oyuncu Ödülü"nü Berlin in Berlin filmindeki rolüyle Hülya Avşar kazandı.

13 TEMMUZ

Diyarbakır Ergani çevresindeki kazılarda bulunan 9 bin yıl öncesine ait kumaş parçasının en eski kumaş kalıntısı olduğu açıklandı.

İstanbul'da, 34. Uluslararası Matematik Olimpiyatları düzenlendi.

14 TEMMUZ

Güneydoğu'da PKK'ya yönelik operasyonlarda Cudi, Gabar ve Tanin dağları savaş uçakları ve kobra helikopterleri tarafından bombalanırken, Iğdır'ın Aralık ilçesi Yenidoğan Jandarma Karakolu'na baskın düzenleyen teröristler, 6 er, 1 astsubay ve 1 bekçiyi şehit etti.

SHP'den istifa eden 10 milletvekilinin kurmuş olduğu Halkın Emek Partisi (HEP) Anayasa Mahkemesince kapatıldı. TBMM Başkan Vekili SHP Diyarbakır Milletvekili Fehmi Işıklar'ın ise milletvekilliğinin düşürülmesine karar verildi.

16 TEMMUZ

Sivas Katliamı sonrasında gözaltına alınan 157 kişiden 91'i tutuklandı.

17 TEMMUZ

Antalya'da akşam saatlerinde üç otele patlayıcı madde atıldı. Olaylarda bir kişi yaşamını yitirirken, 10 kişi de yaralandı.

19 TEMMUZ

Karayolları eski Genel Müdürü Atalay Coşkunoglu "görevini kötüye kullanmak" suçundan 1-3 yıl arası hapis cezası istemiyle Yüce Divan'da yargılanmaya başladı.

İSKİ Genel Müdürü Ergun Göknel, yolsuzluk iddiasıyla görevden alındı.

İstanbul'da hükûmetin açıkladığı memur zammını protesto için kamu hastanelerinde bugün de hizmet verilmedi.

20 TEMMUZ

Sağlık çalışanları İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana'da düşük memur zammını protesto etti.

22 TEMMUZ

Bakanlar Kurulu, Cumhuriyet tarihinde ilk kez bir Doğu ilinde, Hakkâri'de toplandı.

23 TEMMUZ

Ağdam, Ermeni ayrılıkçıları tarafından işgal edildi.

24 TEMMUZ

İki yolcu otobüsünün çarpışması sonucu meydana gelen trafik kazasında 49 kişi yaşamını yitirdi.

27 TEMMUZ

Bakanlar Kurulu, Genelkurmay Başkanı Doğan Güreş'in görev süresinin 1 yıl daha uzatılmasına karar verdi.

Sözleşmeli personelin tavan ücretine Temmuz-Eylül arası için %21, Ekim-Aralık için %12 zam yapıldı.

29 TEMMUZ

Kara Kuvvetleri Komutanı Muhittin Fisunoğlu, 30 Ağustos beklenmeden görevinden alındı. Fisunoğlu'nun yerine 1. Ordu Komutanı Orgeneral İsmail Hakkı Karadayı atandı.

30 TEMMUZ

Merkez Bankası Başkanı Rüştü Saraçoğlu görevinden istifa etti.

1 AĞUSTOS

PKK'nın, Batman'ın Sason ve Hakkâri'nin Çukurca ilçelerinde giriştiği iki saldırıda 17 er şehit olurken, 29 erin yaralandığı açıklandı.

3 AĞUSTOS

DPT müsteşarı İlhan Kesici, görevinden istifa etti. Kesici'nin istifa nedeninin Başbakan Çiller'le anlaşamamak olduğu öne sürüldü.

4 AĞUSTOS

PTT, "Türk Meşhurları" serili pul çıkardı. Pulda şair Cahit Sıtkı Tarancı'nın portresi ve Otuz Beş Yaş şiirine de yer verildi.

Bir grup PKK'lı Bitlis'in Mutki ilçesine bağlı Yenidoğan ve Kavakbaşı köyleri arasında yol kesti. Durdurdukları iki yolcu minibüsünde bulunan toplam 15 kişiyi kurşuna dizerek öldürdüler. Saldırıda 13 kişi yaralandı.

7 AĞUSTOS

 DİSK Genel Başkanlığına Tekstil-İş Sendikası Genel Başkanı Rıdvan Budak seçildi. Seçimin üçüncü turunda Budak 104, eski genel başkanı Kemal Nebioğlu ise 16 oy aldı.

8 AĞUSTOS

 ANAP Milletvekili Yılmaz Hocaoglu İzmir'de trafik kazası sonucu hayatını kaybetti.

10 AĞUSTOS

 PKK militanları Bingöl'ün Genç ilçesi yakınlarında bir yolcu minibüsünü pusuya düşürdü. Saldırıda 8 yolcu öldürüldü, 10 yolcu yaralandı.

11 AĞUSTOS

 Hükûmetle TÜRK-İŞ anlaştı. TÜRK-İŞ'e bağlı işçilerin birinci altı ay için %37, ikinci altı ay için %28 oranında ücret zammı alacakları açıklandı.

 Türkiye Genç İş Adamları Derneği (TÜGİAD) "2000'li yıllara doğru Türkiye'nin önde gelen sorunlarına yaklaşımlar-2 Eğitim" konulu bir araştırma raporu yayınladı. Raporunda eğitimde kalite sorunu, öğretmenlerin sorunları, finansman sorunları ve merkeziyetçilikten kaynaklanan sorunlar ele alındı.

15 AĞUSTOS

 Felsefeci, yazar Macit Gökberk, yaşamını yitirdi.

16 AĞUSTOS

 İnsan Hakları Derneği kurucusu ve Genel Sekreter yardımcılarından Avukat İbrahim Tezan, yaşamını yitirdi.

 PKK militanları Hakkâri/Yüksekoğlu'ya roketatarlarla saldırdı. İlçede sokağa çıkma yasağı uygulandı.

18 AĞUSTOS

 Başbakan Çiller, hükûmetin özelleştirme alanındaki ilk uygulamasının telekomünikasyon sektöründe olacağını söyledi.

19 AĞUSTOS

 İSKİ eski Genel Müdürü Ergun Göknel, "Görevini kötüye kullandığı, zimmetine para geçirdiği, evrakta sahtekârlık yaptığı ve yanlış beyanda bulunduğu" iddialarıyla tutuklandı.

 Sivas Katliamı Davası Ankara'ya nakledildi.

20 AĞUSTOS

Oslo'da gizli görüşmeler neticesinde, İsrail ve Filistin arasında antlaşma imzalandı.

21 AĞUSTOS

Cezayir'de eski Başbakan Kasdi Merbah bir suikast sonucu hayatını kaybetti. Suikastı İslami Kurtuluş Cephesi üstlendi.

22 AĞUSTOS

3. Cumhurbaşkanı Celal Bayar için doğum yeri olan Bursa'nın Umurbey beldesinde yaptırılan anıtmezar, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından açıldı.

23 AĞUSTOS

Akdeniz Oyunları'nda Türkiye Serbest Güreş Millî Takımı 7 altın, 1 gümüş, 1 bronz madalya kazandı.

24 AĞUSTOS

Keşmir'de Müslümanlarla Hindular arasında çıkan çatışmada 20 Müslüman hayatını kaybetti.

Yüzücü Derya Büyükuncu, 200 metre kelebekte Akdeniz Şampiyonu oldu.

25 AĞUSTOS

SHP Genel Başkanlığından ayrılma kararı alan Erdal İnönü'ye "Onursal Genel Başkan" ünvanı verildi.

26 AĞUSTOS

Rüştü Saraçoğlu'nun istifasıyla boşalan Merkez Bankası başkanlığına Bülent Gültekin getirildi.

Gazeteciler Cemiyetinin adı "Türkiye Gazeteciler Cemiyeti" olarak değiştirildi.

Olimpik Millî Futbol Takımı Akdeniz Oyunları Şampiyonu oldu.

27 AĞUSTOS

Başbakan Çiller'in bankacılık sektörüne yönelik reform paketi açıklandı. Buna göre; Mali bünyeleri zayıflayan bankalar hakkında alınacak tedbirler yeniden düzenlendi. Mali bünyesinin güçlendirilmesine olanak bulunmayan özel bankaların, mevduat kabul etme ve bankacılık yapma yetkileri kaldırılarak genel hükümlere göre tasfiye edilecekleri belirtildi. Bankaların ortaklarına açabilecekleri kredi limiti, öz kaynaklarının yarısına indirildi. Bankaların iştiraklerine açabilecekleri kredi limiti, öz kaynaklarının 3 katından 2 katına indirildi. Bankaların 10 milyarı aşan kredilerde müşterilerden isteyecekleri hesap vaziyetleri ile bilanço kâr-zarar cetvellerinin yeminli mali müşavirlerce onaylanmış olması zorunluluğu getirildi. Merkez Bankası Bankalar Birliği bünyesinden çıkarıldı. Kendi aralarında kredi müşterilerini izleyerek istihbarat toplayabilecek bir anonim şirket kurabilmelerine izin verildi.

Dünya Güreş Şampiyonası'nda, Sebahattin Öztürk 82 kiloda dünya şampiyonu oldu. Türkiye 23 yıllık aradan sonra güreşte şampiyonluk aldı.

29 AĞUSTOS

ANAP 4. Büyük Olağan Kongresi'nde Mesut Yılmaz yeniden genel başkan seçildi.

Van'ın Çaldıran ilçesinde güvenlik güçlerince gerçekleştirilen operasyonda 4 PKK'lı etkisiz hâle getirildi. Kocaeli'de de PKK'ya yönelik gerçekleştirilen operasyon kapsamında aralarında DEP Gebze İlçe Başkanı'nın da bulunduğu 16 kişi gözaltına alındı.

PKK'lılar Elâzığ'ın Kovancılar ilçesinde baskın yaptıkları köyde, kaçırdıkları 14 kişiden 9'unu öldürdü.

30 AĞUSTOS

Zafer Bayramı kutlandı.

PKK, Batman'ın Kozluk ilçesinde bir mezraya gerçekleştirdiği baskında, köy korucusu bir aileden 7 kişiyi öldürdü, 3 kişiyi yaraladı.

1 EYLÜL

TBMM'nin 19. Dönem 3. Yasama Yılı açıldı.

Koalisyon ortakları SHP ile DYP, PTT'nin %49 hissesinin satılması konusunda anlaştı.

2 EYLÜL

- Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) kuruldu.

5 EYLÜL

- Emlak Bankası, "teşvikli yuva kredisi" uygulamasını başlattı.

6 EYLÜL

- İçişleri Bakanı Gaziöğlü, İstanbul Valiliğinin hesaplarına el konulduğunu açıkladı.

9 EYLÜL

- İsrail ve Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) birbirlerini tanımayı kabul etti.
- Sabah grubu içinde faaliyet gösterecek ATV kuruldu.

10 EYLÜL

- 1. Ordu ve İstanbul sıkıyönetim eski komutanlarından emekli Orgeneral Hüseyin Doğan Özgöçmen, uğradığı silahlı saldırıda yaralandı.

11 EYLÜL

- Erdal İnönü'nün genel başkanlıktan çekilmesinden sonra SHP'de başlayan başkanlık yarışını Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Murat Karayalçın kazandı. Kurultayda Karayalçın, birinci turda 1007 delegeden 559'unun oyunu alarak genel

3 EYLÜL

- SSK Genel Müdürlüğüne bağlı 7 bin 700 çalışanı kapsayan toplu iş sözleşmesi imzalandı. Sözleşmeyle ortalama 3 milyon 861 bin lira olan çıplak ücret 8 milyon 144 bin liraya yükseldi.

4 EYLÜL

- DEP Mardin Milletvekili Mehmet Sincar ve İl Yönetim Kurulu Üyesi Metin Özdemir, Batman'da silahlı saldırı sonucu yaşamını yitirdi. Olayda 4 kişi yaralandı.

başkanlığa seçildi. Diğer adaylardan Aydın Güven Gürkan 403, Yüksel Çakmur 26, Tolga Yarman ise 2 oy aldı. Karayalçın DYP-SHP koalisyonunda başbakan yardımcılığı görevini yürütecek.

12 EYLÜL

SHP Genel Başkanlığından ayrılan Erdal İnönü kabineden de istifa etti.

Akit gazetesi yayımlanmaya başladı.

13 EYLÜL

Oslo'da gizli görüşmeler yapan FKÖ ve İsrail Yönetimi, Filistin'e özerklik tanıyan "İlkeler Deklarasyonunu" imzaladı ve Beyaz Saray'da FKÖ lideri Yaser Arafat ve İsrail Başbakanı İzak Rabin el sıkıştı. Buna göre, İsrail'in Gazze ve Jeriko'dan (Eriha'dan) çekileceği, Filistinlilerin Gazze, Eriha ve Batı Şeria'nın bir bölümünde kendilerini yönetme hakkına sahip olacakları belirtildi.

Sosyalist İktidar Partisi (SİP) kuruldu. 11 Kasım 2001'de Komünist Parti ile birleşerek TKP adını aldı. SİP'in öncülü olup 6 Kasım 1992'de kurulan Sosyalist Türkiye

Partisi (STP), programında "Türk ve Kürt halklarının gönüllü birlikteliğini hedefler" yazıldığı için 30 Kasım 1993'te Anayasa Mahkemesince kapatılmıştı.

İspanya'da yapılan Uluslararası Asturias Film Festivali sonuçlandı. Memduh Ün, "Zıkkımın Kökü" filmiyle en iyi yönetmen ödülünü aldı.

14 EYLÜL

TBMM Başkanlığına Hüsamettin Cindoruk yeniden seçildi.

Hüsamettin Cindoruk (d. 1933)

16 EYLÜL

Ankara'da gözaltına alınan DEP Genel Başkanı ve Özgür Gündem gazetesi sahibi Yaşar Kaya, "devletin ve milletin bölünmez bütünlüğü aleyhine propaganda" yaptığı gerekçesiyle tutuklandı.

✍ Anayasa Mahkemesi, hükûmetin kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisini genişleten yasayı tümüyle iptal etti.

✍ İLKSAN davasında yargılanan 17 sanık tutuklandı.

17 EYLÜL

✍ İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yapımı tamamlanan Maçka'daki Demokrasi Parkı açıldı.

18 EYLÜL

✍ Pir Sultan Abdal Kültür ve Tanıtım Derneğinin düzenlediği "Onların Anısına" gecesinde Sivas'ta katledilenler anıldı.

✍ Hamza Yerlikaya, İsveç'in başkenti Stockholm'de yapılan Dünya Grekoromen Güreş Şampiyonası'nda 26 yıl aradan sonra Türkiye'ye altın madalya kazandırdı.

✍ Türk Halk Müziği sanatçısı Nida Tüfekçi, 64 yaşında hayatını kaybetti.

20 EYLÜL

✍ Şifreli kanal CINE 5 yayın hayatına başladı.

21 EYLÜL

✍ Rusya Devlet Başkanı Yeltsin, parlamentoyu feshettiğini ve Aralık'ta seçime gidileceğini açıkladı. Parlamento ise Yeltsin'i görevden aldı.

✍ Özel bir kanal olan Kanal D televizyonu kuruldu.

22 EYLÜL

✍ Tahtakale'de çıkan yangında 500'e yakın iş yeri yandı.

23 EYLÜL

✍ 2000 olimpiyatlarının İstanbul'da yapılması için aylardır sürdüren çabalar sonuç vermedi. Monaco'da yapılan oylamada Türkiye sadece 7 oy alabildi ve ilk turda kaybetti. Olimpiyatların, 4. turda 43 oy alan Sydney'de yapılmasına karar verildi.

✍ İnönü Stadı'nda konser veren Michael Jackson'u yüz binlerce kişi izledi.

24 EYLÜL

Bağımsız Devletler Topluluğu'nun Moskova'da başbakanlar seviyesinde yapılan zirvesinde "Ekonomik Birlik Anlaşması" imzalandı.

Bakanlar Kurulunda alınan kararlar, bankalara "Munzam karşılıklar" ve "disponibilite" yükümlülüğünden muaf bono ve tahvil çıkarma imkânı tanındı.

25 EYLÜL

Karun Hazinesi, 28 yıl sonra ABD'den Türkiye'ye getirildi.

29 EYLÜL

Antalya'da, askerî uçak bir evin üstüne düştü. Pilot ve evde bulunan 7 kişi hayatını kaybetti, bir kişi de yaralandı.

2 EKİM

Demir-Çelik'te özelleştirmenin ilk adımı atıldı. Yüksek Planlama Kurulunun aldığı karar gereğince Karabük ve İskenderun demir çelik fabrikaları ayrı ayrı anonim şirket oldu. Divriği ve Hekimhan madenleri de birleştirilip şirket hâline dönüştürüldü.

3 EKİM

Haydar Aliyev, Azerbaycan devlet başkanı seçildi.

Haydar Aliyev (1923-2003)

4 EKİM

Rusya Federasyonu'nda Boris Yeltsin'e bağlı ordu birlikleri, komünistlerin kapatma kararına karşı direndiği parlamento binasını bastı. Moskova'da olağanüstü hâl ilan edildi. Yeltsin kendisini azleden Rusya Parlamantosunu topa tutturdu, en az 100 kişi yaşamını yitirdi.

Siirt'in Şirvan ilçesine bağlı Kalkancık ve Daltepe, Batman'ın Gercüş ilçesine bağlı Kömürcü köyüne saldıran PKK'lı teröristler, aralarında kadın ve çocukların da olduğu 36 kişiyi katletti, 25 kişiyi de yaraladı.

6 EKİM

Eczacıbaşı Topluluğunun kurucusu Nejat Eczacıbaşı, katarakt ameliyatı için gittiği Amerika'da beyin damarlarının tıkanması sonucu hayata gözlerini yumdu. İş dünyasının beyefendisi olarak tanınan Nejat Eczacıbaşı, Türk kültürüne de büyük hizmetlerde bulunmuş, kurucusu olduğu İstanbul Festivali'nin gelişimi için de çaba harcamıştı.

7 EKİM

- Toni Morrison, Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazandı.
- Yusuf Bozkurt Özal liderliğinde, Yeni Parti adında siyasi bir parti kuruldu.
- Ünlü pop yıldızı Madonna, İstanbul İnönü Stadi'nda 50 bin kişiye konser verdi.

8 EKİM

- Gürcistan, Bağımsız Devletler Topluluğu'na (BDT) katıldı.

10 EKİM

- Yunanistan'daki seçimleri Andreas Papandreu liderliğindeki PASOK kazandı. Papandreu, 74 yaşında Yunanistan Başbakanı oldu.
- RP'nin 4. Olağan Kongresi'nde Necmettin Erbakan tekrar Genel Başkan seçildi.
- Güvenlik kuvvetlerinin Güneydoğu'da ve Kuzey Irak'ta gerçekleştirdiği operasyonlarda 41 terörist etkisiz hâle getirildi.

13 EKİM

✍ Başbakan Çiller imzasıyla yayımlanan genelgeyle kamu kurum ve kuruluşlarının daha önce ilan ettiği ve önümüzdeki günlerde yapacağı tüm ihaleler, her türlü alımlar ve açıktan atamalar durduruldu. Kalkınmada öncelikli yörelerin acil ve zorunlu ihtiyaçları için Başbakanlıktan ayrıca izin alması gerektiği belirtildi.

✍ 37. Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu (KPK) toplantısı Brüksel'de yapıldı.

15 EKİM

✍ Nobel Barış Ödülü, Güney Afrika Devlet Başkanı De Klerk ile Afrika Ulusal Kongresi Başkanı Nelson Mandela'ya verildi.

17 EKİM

✍ Bakanlar Kurulu, iki kayak merkezi ile yarısına yakını Doğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan 17 termal turizm merkezini "turizm alanı" ilan ederken, 30 turizm merkezini de bu kapsamdan çıkardı.

18 EKİM

✍ Yunanistan'da Andreas Papandreu'nun ikinci başbakanlık dönemi başladı.

20 EKİM

✍ DGM, HEP Kurultayında yaptığı konuşmada "bölücülük yaptığı" gerekçesiyle DEP Genel Başkanı Yaşar Kaya'yı 2 yıl hapse mahkûm etti.

21 EKİM

✍ PTT'nin "T"sinin satışı Anayasa Mahkemesince durduruldu.

✍ 37 kişinin hayatını kaybettiği 124 sanıklı Sivas Katliamı Davası, Ankara DGM'de başladı.

22 EKİM

✍ 101. Türkiye-AB Ortaklık Komitesi Toplantısı yapıldı.

✍ "PKK kamu binalarına taciz ateşi açtı" bilgisiyle Lice'ye tabura giden Tuğgeneral Bahtiyar Aydın uzaktan açılan ateşle şehit oldu. İlçeye giriş ve çıkışlar yasaklandı ve sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Roketatar ve ağır silahlarla ilçeye saldıran PKK ile güvenlik güçleri arasındaki çatışma sabaha kadar sürdü. Bahtiyar Aydın'ın şehit olduğu haberi tüm Türkiye'de büyük üzüntü yarattı.

23 EKİM

- TSK, PKK'ya yönelik olarak Lice'ye operasyon başlattı.

25 EKİM

- Erzurum'un Çat ilçesine bağlı Yavi beldesine PKK tarafından baskın yapıldı. PKK'lıların köy halkını bir kahvehaneye toplayarak PKK lehinde propaganda yaptıkları, ardından otomatik silahlarla tarandıkları öğrenildi. Saldırıda 35 kişi hayatını kaybetti, 50 kadar kişi de yaralandı.

- Millî Eğitim Bakanı Nahit Menteşe görevinden alındı, yerine Nevzat Ayaz atandı.

26 EKİM

- Türkiye'de açık kalp ameliyatlarını başlatan Prof. Dr. Siyami Ersek hayatını kaybetti.
- Türkiye'nin ilk etyemezler lokantası, İzmir Vejetaryan Derneği tarafından İzmir'de açıldı. Başkan Tarık Araslı, ileride kuracakları sistemle hormonsuz sebze ve meyve üreteceklerini açıkladı.

28 EKİM

- Hakkâri Üzümlü Jandarma sınır bölüğüne saldıran PKK'lı militanlardan 57'si etkisiz hâle getirildi. Çatışmada 10 er şehit oldu.

- Türkiye'ye dönüşte havalimanında gözaltına alınan Dev-Genç kurucularından Sarp Kuray "illegal çete oluşturduğu" gerekçesiyle DGM'ce tutuklandı.

29 EKİM

- Cumhuriyet Bayramı resmî törenlerle kutlandı.

- KDV oranları temel gıda maddelerinde %6'dan 8'e, beyaz eşya ve otomobilde %20'den 25'e, genel KDV oranı ise %12'den 15'e çıkarıldı.

30 EKİM

Yapımı 15 yıl önce planlanan, ancak inşaatı çeşitli nedenlerle geciken Kars Şeker Fabrikası, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından işletmeye açıldı.

Bir grup PKK'lı Erzurum'un Pasinler ilçesine bağlı Çiçekli köyüne baskın düzenledi. Saldırılarda 6 kişi hayatını kaybetti, 5'i ağır 13 kişi yaralandı.

Eski Türk Dil Kurumu Genel Yazmanı, Dilbilimci Ömer Asım Aksoy, 95 yaşında hayatını kaybetti.

31 EKİM

Türkiye'de modern edebiyat eleştirisinin öncülerinden olarak anılan yazar Berna Moran (d. 1921), hayatını kaybetti.

1 KASIM

Maastricht Antlaşması (Maastricht Treaty) yürürlüğe girdi; Avrupa Birliği resmen kurulmuş oldu.

29 İslam ülkesinden 200 kişinin katıldığı cumhuriyet tarihinin

ilk "Din Şurası" Kur'an-ı Kerim okunarak başladı. Cumhurbaşkanı Demirel: "Din ve ahlak eğitimi ilk ve ortaokullarda zorunlu olarak kalmıştır. Böylelikle dine ne kadar önem verdiğimiz anlaşılmaktadır." dedi. Başbakan Tansu Çiller toplantıda başını örterek ayet okudu.

3 KASIM

ANAP İstanbul Milletvekili Güneş Taner, partisinden istifa etti.

Galatasaray futbol takımı İngiltere'nin Manchester United takımını eledi. Böylece Şampiyonlar Ligi'ne katılan ilk Türkiye takımı oldu.

4 KASIM

Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Eşref Bitlis'in ölümü sonrasında askerlikten istifa eden Binbaşı Cem Ersever Elmadağ'da öldürülmüş olarak bulundu.

TBMM Anayasa Komisyonu, SHP Diyarbakır Milletvekili Fehmi Işıklar'ın üyeliğinin sona ermesine karar verdi.

7 KASIM

Seçmen kütüklerinin yeniden belirlenmesi için Türkiye genelinde sokağa çıkma yasağı uygulandı.

8 KASIM

Sabancı Holdingin Levent'te yaptırdığı "Sabancı Center" Cumhurbaşkanlığı Süleyman Demirel tarafından açıldı. 20 bin 457 metrekarelik arsa üzerine kurulan iki gökdelenin biri Sabancı Holdinge, diğeri Akbank'a ait. Akbank gökdeleni 39, Hacı Ömer Sabancı Kulesi ise 34 kat yüksekliğinde.

34. Türkiye-AB Ortaklık Konseyi Toplantısı Brüksel'de yapıldı.

9 KASIM

Hırvat topları Bosna'nın Mostar kentindeki Osmanlı köprüsünü tahrip etti. Köprü 16. yüzyılda yapılmıştı.

10 KASIM

Ulu Önder M. Kemal Atatürk, ölüm yıl dönümünde saygıyla anıldı.

Savaş Karşıtları Derneği kapatıldı.

11 KASIM

Diyarbakır'daki 130 sanıklı "PKK Ana Davası"nda 15 sanık idam, 14 sanık ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı.

12 KASIM

Yapı Kredi Bankası, Türkiye'de ilk kez sadece üniversiteye özel hazırlanmış "University Telecard, University World Card" ve kredili mevduat hesabından oluşan üniversite bankacılığı başlattı.

13 KASIM

✍ Dışişleri Bakanı Hikmet Çetin, daha önce iki kez ertelenen İsrail ziyaretine başladı.

✍ İstanbul'un içme suyu sorununu çözecek olan "büyük melen projesi"nin finansmanında kullanılacak 1 milyar 50 milyon dolar tutarındaki kredinin 500 milyon dolarlık ilk dilimine ilişkin anlaşma Tokyo'da imzalandı.

✍ İMKB, ABD Menkul Kıymetler ve Sermaye Piyasaları Komisyonunca (SEC) resmen tanındı.

14 KASIM

✍ Naim Süleymanoğlu, Melbourne'deki Dünya Halter Şampiyonası'nda 3 altın madalya kazandı.

17 KASIM

✍ Güney Afrika siyasi liderleri, ırk ayırımına son veren yeni Anayasa'yı kabul etti.

18 KASIM

✍ Fransız polisi, 6 şehirde eş zamanlı yaptığı operasyonlarda 100'den fazla PKK militanını göz altına aldı.

20 KASIM

✍ DYP'nin 4. Büyük Olağan Kongresi'nde Tansu Çiller ikinci kez DYP Genel Başkanlığı'na seçildi. Çiller, 1134 delegeden 1045'inin oyunu aldı.

23 KASIM

✍ Anayasa Mahkemesi, programında bölücülüğe yer verildiği gerekçesiyle ÖZDEP'in (Özgürlük ve Demokrasi Partisi) kapatılmasına karar verdi.

25 KASIM

✍ Pasifik havzasında ABD'nin liderliğinde 16 ülke arasında Asya-Pasifik İş Birliği Formu (APEC) kuruldu.

26 KASIM

✍ Almanya, PKK'yı terör örgütü ilan ederek, bütün yan kuruluşlarıyla birlikte kapattı.

27 KASIM

✍ Türkiye, Almanya'nın PKK konusundaki kararının diğer Avrupa ülkelerinde de uygulanması yönünde girişimlere başladı.

28 KASIM

☞ Kabinenin DYP kanadında değişiklikler yapıldı.

29 KASIM

☞ Millî Eğitim Bakanlığı, Ermeni ilkokullarında Ermenice dersi dışında bütün derslerin Türkçe yapılması zorunluluğunu getirdi.

30 KASIM

☞ 6 Kasım 1992'de kurulan Sosyalist Türkiye Partisi (STP), programında "Anayasa ve Siyasi Partiler Yasası'nın bölücülüğü yasaklayan maddelerine aykırılıklar bulunduğu" gerekçesiyle Anayasa Mahkemesince kapatıldı. Türk savaş uçaklarının Kuzey Irak'taki 9 PKK kampına yönelik operasyonunda 40'ı aşkın PKK'lı etkisiz hâle getirildi.

2 ARALIK

☞ Kolombiyalı uyuşturucu imparatoru Pablo Escobar, Medellin'de güvenlik güçlerince öldürüldü.

☞ DEP hakkında Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından Anayasa Mahkemesinde kapatma davası açıldı.

☞ SSK'nın finansman sorununa çözüm getiren ve idari yapısını düzenleyen 2 tasarı Meclis Genel Kurulunda kabul edildi. Buna göre SSK ve Bağ-Kur'un kirada bulunan gayrimenkullerinin kira sözleşmelerinin feshedilebileceği, SSK'nın atıl durumdaki gayrimenkullerinin kamu bankalarına satılacağı, Kurum bünyesinde sigorta teşvik kurulu oluşturulacağı, işverenlerin, SSK'ya fiilen ödemedikleri prim tutarlarını, gelir ve kurumlar vergisi uygulamasında gider yazamayacakları belirtildi.

3 ARALIK

☞ İMKB, Başbakan Çiller'in katıldığı törenle otomasyona geçti. Başbakan Çiller, yaptığı konuşmada dünyada 117 borsanın bulunduğunu, İMKB'nin 29. sırada yer aldığını belirtti, elektronik işleme geçişle borsada önemli bir gelişme yaşanacağını söyledi. Çiller ayrıca yeni sistemle sembolik miktarda hisse senedi aldı.

☞ GİK 12. dönem toplantısı yapıldı.

6 ARALIK

☞ 3 ayrı davadan tutuklu olan İSKİ eski Genel Müdürü Ergun Göknel'in İsviçre'deki bir bankada 670 bin Alman markı ve 30 bin Amerikan dolarının (toplam 6

milyar TL) bulunduğu tespit edildi. Göknel'in tüm hesaplarına el koyan Savcılık, İsviçre'deki paranın da iadesini istedi.

7 ARALIK

✍️ Dünyaca ünlü Türk ressam, karikatürist, yazar ve film yönetmeni Abidin Dino, Paris'te 80 yaşındayken hayatını kaybetti. Abidin Dino 1952 yılından beri Paris'te yaşıyordu.

✍️ Demokrasi Partisi (DEP) Genel Başkanı Yaşar Kaya serbest bırakıldı. Kaya üç aydır tutukluydu.

9 ARALIK

✍️ Adana Milletvekili Uğur Aksöz DYP'den istifa etti.

11 ARALIK

✍️ Türkiye'nin Bağdat Büyükelçiliği İdare Ataşesi Çağlar Yücel, Bağdat'ta aracının içinde uğradığı silahlı saldırı sonucu yaşamını yitirdi.

12 ARALIK

✍️ DEP'in 1. Olağanüstü Kongresi'nde Hatip Dicle, Genel Başkan seçildi.

13 ARALIK

✍️ Irak sınırındaki Üzümlü Jandarma Karakolunu basmak isteyen terörist grup tuzağa düşürüldü. Çatışma sırasında 30 terörist etkisiz hâle getirildi. Kuzey Irak'ta sürdürülen operasyonda öldürülen terörist sayısının 100 olduğu bildirildi.

18 ARALIK

✍️ İstanbul'da Türkiye'nin en büyük alışveriş merkezi Akmerkez açıldı.

✍️ Kuzey Irak'tan Türkiye'ye sızmak isteyen PKK'nın konvoyunu Türk savaş uçakları bombaladı. Sayıları yaklaşık 200 civarında olan teröristlere büyük kayıp verdirildi.

19 ARALIK

✍️ Kanal D televizyonu saat 11.00'de halka merhaba dedi. İlk canlı yayın programı "Süper Pazar"ın sunuculuğunu Cenk Koray ve Sibel Turnagöl yaptı.

20 ARALIK

✍️ BM, her yıl 3 Mayıs'ın, Dünya Basın Özgürlüğü Günü olarak kutlanmasını kararlaştırdı.

26 ARALIK

Yargıtay 9. Ceza Dairesi, Abant Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Fikret Başkaya'ya "Paradigmanın İflası" adlı kitabı için İstanbul DGM'ce verilen 20 ay hapis ve 41 milyon TL para cezasını onadı. Başkaya, Terörle Mücadele Yasası'nın 8. maddesindeki "bölücülük propagandası"ndan ceza aldı.

29 ARALIK

Dargeçit'e bağlı Kılavuz Köy'de bulunan Jandarma Karakolunu basan teröristler, 12 eri şehit etti. Çatışmada 7 terörist etkisiz hâle getirildi. Savur ilçesinde ise devriye gezen iki polis silahlı saldırı neticesinde şehit oldu.

PKK'nın Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesinin öğrenci kafeteriasına yerleştirdiği 2 bombanın patlaması sonucunda 23 öğrenci yaralandı.

30 ARALIK

İsrail ve Vatikan karşılıklı olarak birbirlerini tanıma kararı aldılar.

Dışişleri Bakanlığı, Çalışma Bakanlığı ve Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı gibi çeşitli görevlerde bulunan İhsan Sabri Çağlayangil solunum yet-

mezliğinden yaşamını yitirdi. Ankara'da 85 yaşındayken hayatını kaybeden Çağlayangil'in cenazesi İstanbul Zincirlikuyu Mezarlığı'nda toprağa verildi. 1961 yılında AP'den politikaya atılan Çağlayangil Ürgüplü hükûmetinde Çalışma Bakanlığı, Demirel hükûmetlerinde de Dışişleri Bakanlığı yapmış, 12 Eylül ihtilalinden sonra siyasetten 5 yıl süreyle yasaklananlar listesinde yer almıştı. Çağlayangil, 1990 yılında politikadan çekilmişti.

PKK elebaşı Abdullah Öcalan, ABD ve AB'nin önde gelen devlet ve hükûmet başkanlarına açık bir mektup göndererek yeni bir "sözde" ateşkes ilan etmek istediğini ifade etti.

1994

NAFTA

KUZEY AMERİKA ÜLKELERİ SERBEST TİCARET
ANLAŞMASI

1 OCAK

- NAFTA (Kuzey Amerika Ülkeleri Serbest Ticaret Anlaşması) yürürlüğe girdi.
- Meksika'nın Chiapas eyaletindeki Kızılderililer, ulusal kurtuluşları için Zapatista Ulusal Kurtuluş ordusu önderliğinde ayaklanarak bölgenin denetimini ele geçirdi.
- Diyarbakır-Elâziğ kara yolunda 2 yolcu otobüsünün yolunu kesen PKK'lı teröristler 8 kişiyi kurşuna dizdi.
- Belediyelere kaynak yaratmak amacıyla çıkarılan "çevre temizlik vergisi" yürürlüğe girdi.

3 OCAK

- Tupolev TU-154 tipi bir Rus yolcu uçağı kalkışından hemen sonra İrkutsk'da (Rusya) düştü. 125 kişi hayatını kaybetti.

Eskişehir Büyükşehir statüsüne kavuştu. Eskişehir Merkez ilçesi ise Büyükşehir Belediyesi oldu.

4 OCAK

- Meksika'da Zapatistalar ellerinde tuttıkları 5 bölgenin sonuncusundan da çekildi; çatışmalarda resmî açıklamalara göre 86 kişi hayatını kaybetti.

- İSKİ Skandalına adları karışan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Nurettin Süzen ve SHP İl başkanı Yüksel Çengel, devam eden yargılamada beraat etti.

- Meclis Anayasa ve Adalet Komisyonu, dosyaları bulunan 112 milletvekilinden yalnızca 4 DEP'li milletvekilinin dokunulmazlığının kaldırılmasına karar verdi.

5 OCAK

- Doç. Dr. Fikret Başkaya, "Paradigmanın İflası" adlı kitabından dolayı 20 ay hapis cezasına çarptırıldı.

6 OCAK

- Er, erbaş ve yedek subayların terhisleri, Genelkurmay Başkanlığı tarafından 3 ay ertelendi. Er ve erbaşların askerlik süresi 15 aydan 18 aya, yedek subayların askerlik

süreleri 12 aydan 16 aya, kısa dönem yedek subayların askerliği 6 aydan 8 aya çıkarıldı. Türk Silahlı Kuvvetleri'nde tüm emeklilik ve istifalar durduruldu. Bunun gerekçesi olarak sürdürülen operasyonlarda yetişmiş askerî personele ihtiyaç duyulduğu belirtildi.

Yüksek Seçim Kurulu, İnterstar televizyonunun yayını 5 gün süreyle durdurdu. İnterstar, siyasi reklam yasağına uymayacağını açıklamıştı.

11 OCAK

Brüksel'de yapılan NATO zirvesinde, kitle imha silahlarının yayılmasının önlenmesi konusunda birtakım kararlar alındı. Barış İçin Ortaklık (BİO) bildirisi yayımlandı.

13 OCAK

Dünyanın sayılı kredi rating kuruluşu Moody's, Türkiye'nin uzun vadeli kredi notunu kamu finansmanındaki kötüleşmeden dolayı "BAA 3"ten, "BAA1"e düşürdü. Böylece Türkiye "spekülatif" kategoride yer aldı. Moody's'ten yapılan açıklamada Türkiye'deki cari işlemler açığı ve yüksek enflasyona dikkat çekilirken, yüksek bütçe açıklarının gelecek yıllarda da süreceği ifade edildi.

Başkent Üniversitesi kuruldu.

14 OCAK

Moody's şirketinden sonra Standard&Poor's da Türkiye'nin kredi notunu düşürdü.

Ulusoy ve Star Turizme ait 4 şehirler arası yolcu otobüsüne yerleştirilen bombaların patlaması sonucu 3 kişi yaşamını yitirdi, 17 kişi yaralandı. Eylemleri PKK'nın askerî kadayı ARGK (Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu) üstlendi.

Türk sinemasının karakter oyuncusu Nubar Terziyan hayatını kaybetti.

17 OCAK

DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit, boğazın batı yakasında Karadeniz'den Marmara'ya açılıp Haliç'e bağlanacak "İstanbul Kanalı" projesini açıkladı. Proje, 27 Mart yerel seçimlerinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına aday gösterilen Necdet Özkan'ın toplantısında sunuldu.

21 Ocak'ta fırlatılması planlanan ilk Türk uydusu Türksat 1A'yı taşıyacak Arien füzesi arızalandı. Fırlatma işlemi 10 gün ertelendi.

21 OCAK

- PKK, Mardin'in Savur ilçesine bağlı Ormancık ve Akyürek köylerinde 16 kişiyi öldürdü.

24 OCAK

- Türkiye'nin ilk haberleşme uydusu Türksat 1A, Güney Amerika'daki Fransız Guyanası'ndan fırlatılışından 12 dakika 12 saniye sonra okyanusa düştü.

26 OCAK

- Türk lirası %13,6 oranında devalüe edildi. 24 Ocak 1980'den beri ilk kez Türk lirası devalüe edilmiş oldu.

28 OCAK

- Türk savaş uçakları PKK'nın Kuzey Irak'taki Zeli kampını bombaladı. 1.000 teröristin etkisiz hâle getirildiği bildirildi.

- Dövizdeki yükseliş alınan tüm önlemlere rağmen frenlenemeyince Merkez Bankası, döviz piyasasına sert müdahale etti.

31 OCAK

- Merkez Bankası başkanı Bülent Gültekin, Başbakan Tansu Çiller ile çalışma olanağı kalmadığını söyleyerek istifa etti.

2 ŞUBAT

- Başbakan Tansu Çiller ile Pakistan Başbakanı Benazir Butto, Saraybosna'yı ziyaret ettiler. Bosna'dan dünyaya seslenen Çiller, bu ülkede yaşanan insanlık dramına son verilmesi çağrısında bulundu.

Benazir Butto (1953-2007)

5 ŞUBAT

- Saraybosna'da pazar yerinde havan mermisi patladı; 68 kişi hayatını kaybetti, 200 kişi yaralandı.

8 ŞUBAT

- Erdal Çelik, 16. Uluslararası Cavan Şarkı Yarışması'nı kazandı. Çelik yarışmaya "Like a Gift" adlı parçayla katılmıştı.

- TEKEL ürünlerine %13,04 ile 16,67 oranlarında zam yapıldı.

9 ŞUBAT

- Resmî ziyaret için Türkiye'ye gelen Azerbaycan Cumhurbaşkanı Haydar Aliyev, TBMM Genel Kuruluna hitap etti.

Haydar Aliyev (1923-2003)

17 ŞUBAT

- TBMM Anayasa ve Adalet Komisyonu RP'li Hasan Mezarcı'nın dokunulmazlığının kaldırılmasını kararlaştırdı.

18 ŞUBAT

- DEP Genel Merkezi bombalandı, bir kişi hayatını kaybetti, 2'si ağır 16 kişi yaralandı. Olayı İslami Cihat Örgütü üstlendi. DEP, yılın başından bu yana 4 kez saldırıya uğramıştı.

19 ŞUBAT

- İstanbul Adalar Belediye Başkanı ANAP'lı Recep Koç Büyükkada vapur iskelesinde uğradığı silahlı saldırıda öldürüldü.

20 ŞUBAT

- Avrupa Parlamentosu, Türkiye'ye Kürtlere özerklik tanınması için çağrı yaptı.

22 ŞUBAT

- Somali'deki görevini başarıyla tamamlayan Türk Birliği yurda döndü.

12 ŞUBAT

- Kış Olimpiyatları Lillehammer'da (Norveç) başladı.
- İstanbul'da Tuzla tren istasyonunda PKK'lı teröristlerin çöp kutusuna koydukları bombanın patlaması sonucu, Tuzla Piyade Okulu yedek subay öğrencilerinden 5'i şehit oldu, bir sivil hayatını kaybetti, 29 kişi yaralandı. Olayı PKK'ya bağlı "ARGK Metropol İntikam Timi" üstlendi.

14 ŞUBAT

- Merkez Bankası Başkanlığına getirilen Yaman Törüner, kararnamesi Resmî Gazete'de yayınlanmadan görevine başladı.

☞ Kamu çalışanları tüm Türkiye’de “grev hakkı” için iş bıraktı ve alanlara çıktı.

23 ŞUBAT

☞ Türkiye, cep telefonlarından ilk kez “alo” dedi. Cep telefonu ile konuşma olanağı sağlayan ilk şebekelerin açılışı ise Başbakan Tansu Çiller ile Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel arasındaki telefon görüşmesiyle yapıldı.

25 ŞUBAT

☞ Filistin’de İbrahim Camii Katliamı yaşandı. Bir Batı Şeria kenti olan Hebron’da, Baruch Goldstein adlı bir Yahudi’nin açtığı ateş sonucu 29 Filistinli hayatını kaybetti 125’i yaralandı. Saldırgan öfkeli kalabalık tarafından linç edildi. Daha sonra çıkan ayaklanmalarda da 26 Filistinli ve 9 İsrailli yaşamını yitirdi.

☞ DEP, yerel seçimlere katılmama kararı aldı.

☞ Almanya, RP’nin “Bosna’ya yardım” adı altında Almanya’ya gönderdiği paralar hakkında soruşturma başlattı.

26 ŞUBAT

☞ Yazar, gazeteci Tarık Buğra 76 yaşında İstanbul’da hayatını kaybetti.

28 ŞUBAT

☞ Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk GSM operatörü Turkcell kuruldu.

2 MART

☞ TBMM, DEP’li Ahmet Türk, Hatip Dicle, Orhan Doğan, Leyla Zana, Sırrı Sakık ve Bağımsız Mahmut Alınak’ın dokunulmazlıklarını kaldırdı. Hatip Dicle ve Orhan Doğan, Meclis kapısında gözaltına alındı. Dokunulmazlıkları kaldırıldıktan sonra, iki geceyi TBMM’de geçiren 5 milletvekili DGM’ye teslim oldu.

☞ Türkiye’nin ilk ve en çok film çeken kadın yönetmeni Bilge Olgaç, henüz elli dört yaşındayken, Taksim’deki evinde çıkan yangında hayatını kaybetti.

Bilge Olgaç (1940-1994)

3 MART

☞ TBMM, eski RP’li Milletvekili Hasan Mezarcı ile DEP Milletvekili Selim Sadak’ın dokunulmazlıklarını kaldırdı.

4 MART

✍ Dokunulmazlıkları kaldırılan DEP milletvekilleri Leyla Zana, Sırrı Sakık, Ahmet Türk, Selim Sadak ve bağımsız Milletvekili Mahmut Alınak gözaltına alındı. Mezarıcı ve DEP Şırnak Milletvekili Selim Sadak serbest bırakıldı. Dokunulmazlıklarının kaldırılmasının ardından gözaltına alınan DEP'li milletvekillerinin durumu tartışma yarattı. Milletvekillerinin kaçacakları ihtimaline karşın gözaltına alındığı iddia edildi.

5 MART

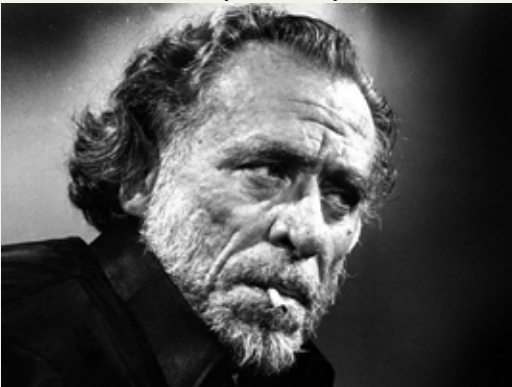
✍ BM, Bosna Hersek'te oluşturulacak uluslararası askerî güce katılmak için Türkiye'nin yapmış olduğu başvuruyu kabul etti.

7 MART

✍ Moldova'da yapılan referandum sonucu halkın %90'ı Romanya'yla birleşmeyi reddetti.

9 MART

✍ ABD'li yazar ve şair Charles Bukowski hayatını kaybetti.

Charles Bukowski (1920-1994)

10 MART

✍ Avrupa Parlamentosu, Türkiye'ye, dokunulmazlıkları kaldırılarak gözetimine alınan DEP'li milletvekillerin serbest bırakılması ve Kürtler'e özerklik tanınması için çağrı yaptı.

✍ Diyarbakır'ın Çınar ilçesinde bir minibüsün PKK'nın yerleştirdiği mayına çarpması sonucu 9 kişi hayatını kaybetti.

12 MART

✍ 12 Şubat 1994 tarihinde Tuzla Tren İstasyonunda meydana gelen bombalı saldırı olayının faili oldukları öne sürülen 37 kişi yakalandı.

13 MART

✍ İstanbul Boğazı'nın Karadeniz girişinde tanker faciası yaşandı. İkisi Kıbrıs Rum kesimi, biri Rusya bayraklı üç tankerin çarpışması sonucu çıkan yangın ve meydana gelen patlamalarda 19 gemici öldü, 19 kişi yaralandı, 9 geminin kayıp olduğu açıklandı. Peş peşe patlamaların ardından alev alan tankerlerden biri Anadolu Kavağı'nda karaya oturdu ve yayılan petrol sahili tutuşturdu. Kaza sonucu, boğaza 80 bin ton petrol aktığı belirlendi.

16 MART

 TBMM tarafından dokunulmazlıkları kaldırıldıktan sonra gözaltına alınan DEP'li milletvekilleri Hatip Dicle, Leyla Zana, Orhan Doğan, Ahmet Türk ve Sırrı Sakık ile bağımsız Milletvekili Mahmut Alınak, TCK'nın 125'inci maddesine muhalefet ettikleri gerekçesiyle DGM'ye sevk edildiler. Vatana ihanetle suçlanan milletvekilleri, tutuklanarak cezaevine konuldu.

22 MART

 Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Komisyonu tarafından Türkiye Komünist Partisi yöneticileri Nihat Sargın ve Haydar Kutlu'ya 2 milyar 600 milyon lira tazminat ödemeye mahkûm edildi.

23 MART

 Meksika'da başkan adayı Luis Donaldo Colosio, seçim hazırlıkları sırasında düzenlenen bir suikast sonucu öldürüldü.

 Amerikan Kredi Değerlendirme Kuruluşu Standard&Poor's Türkiye'nin kredi notunu BBB seviyesinden BB seviyesine indirdi.

 Rus Hava Yolları Aeroflot'a ait Airbus A310 tipi bir yolcu uçağı Sibiry'a'da düştü, 75 kişi hayatını kaybetti.

24 MART

 İstanbul, Kartal'da RP'nin kahvehane toplantısı tarandı, iki kişi hayatını kaybetti.

27 MART

 Yapılan yerel seçimlerde sol partiler oy kaybederken, sağdaki partiler kazançlı çıktı. Seçimlerde DYP %21,4 oy oranıyla birinci, ANAP %21 oy oranıyla ikinci, RP oy patlaması yaparak %17,9 oy oranıyla üçüncü parti oldu. Refah Partisi aralarında İstanbul ve Ankara'nın da bulunduğu 27 ilin belediye başkanlığı seçimini kazanırken oylarını %9,8'den 17,9'a çıkardı. İl genel meclisi oy ayırımına göre partilerin aldıkları oyların % olarak dağılımı şöyle belirlendi DYP %22.39, ANAP 21.83, RP 17.80, SHP 13.04, DSP 8.84, MHP 8.06, CHP 4.76. Büyük kentlerden İstanbul'da RP'li Recep Tayyip Erdoğan, Ankara'da ANAP kökenli RP'li İ. Melih Gökçek, İzmir'de eski ANAP kökenli DYP'li Burhan Özfatura, Bursa'da ANAP'lı Erdem Saker, Adana'da ANAP'lı Aytaç Durak seçildi. Belediye başkanlıklarının tüm Türkiye'de partilere dağılımı ise şöyle: DYP 875, ANAP 796, SHP 435, RP 323, MHP 119, CHP 61, DSP 22, Bağımsız 43, BBP 11.

29 MART

✍ Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş.'de (TAL), Mısır Hava Kuvvetleri için üretilen 2 adet F-16 savaş uçağı törenle teslim edildi. TAL'nin, Mısır için 46 adet daha F-16 üreteceğı açıklandı.

30 MART

✍ Yerel seçimlerde İstanbul ve Ankara belediyelerini kazanan RP'nin Genel Başkanı Necmettin Erbakan, Recep Tayyip Erdoğan ve Melih Gökçek'i iki yanına alarak düzenlediğı basın toplantısında; "Batı taklitçilerini denize dökeceğiz." dedi.

✍ KONDA'nın yaptığı araştırmada, ankete katılanlara, "Sayacağım isimleri tanıyor musunuz? Tanıyorsanız, bugün olduğu gibi gelecekte de Türk siyasi hayatında sözünün geçmesini, söz sahibi olmaya devam etmesini ister misiniz?" sorusu soruldu. Verilen cevaplar üzerinden siyasilere karnesi hazırlandı.

1 NİSAN

✍ TÜSİAD Yönetim Kurulu, ülkenin ekonomik durumunun düzeltilebilmesi için, DYP ve ANAP ortaklığıyla "Anayol Hükûmeti" kurulmasını önerdi.

✍ RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, beraberinde İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı seçilen Recep Tayyip Erdoğan ve 16 RP'li ilçe belediye başkanı ile İstanbul'da şehir turu attıktan sonra İBB'ye gitti; kabileyi SHP'li İBB Başkanı Nurettin Sözen karşıladı. Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimlerini önde tamamlayan Refah Partili Recep Tayyip Erdoğan akşam üzeri İl Seçim Kurulundan mazbatasını alarak görevi SHP'li Başkan Nurettin Sözen'den devraldı.

✍ SHP Genel Başkanı ve Başbakan Yardımcısı Murat Karayalçın YSK'dan Ankara, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kahramanmaraş ve Hakkâri'de seçimlerin iptalini istediklerini söyledi.

✍ Bedrettin Dalan, DYP İstanbul milletvekilliğinden, Veysel Atasoy da Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından istifa etti.

2 NİSAN

İstanbul İl Seçim Kurulu, 400'e yakın itirazın reddedildiğini açıkladı. İzmir'de SHP'li Belediye Başkan adayı Yüksel Çakmur, seçimin iptali için YSK'ya başvurdu. Ankara'da seçimi 6 bin farkla önde bitiren RP'li Melih Gökçek itirazlar sürerken ve henüz mazbatasını almamışken Anıtkabir'i ziyaret etti.

4 NİSAN

YSK Başkanı Nihat Yavuz, seçim sonuçlarına yapılan tüm itirazların incelendiğini, 3 aylık yasal inceleme süresi bulunduğunu, ancak üç büyük ildeki itirazların öncelikle ele alınacağını söyledi. Yavuz, "YSK kesin sonuçları verinceye kadar verilen mazbatalar geçerlidir." dedi.

5 NİSAN

Tarihi "5 Nisan" kararları olarak bilinen Ekonomik Önlemler Paketi açıklanarak uygulamaya konuldu ve millî kemer sıkma politikası adımları atıldı. Açıklanan "Ekonomik İstikrar Paketi"ne karşı Haliç ve Pendik tersanelerinin işçileri protesto gösterileri yaptı. Kapatılması öngörülen Karabük Demir-Çelik Fabrikası işçileri de akşam vardiya çıkışında çarşıya kadaryürüdü.

1990'lı yıllarda devlet ağırlıklı olarak harcamaları için kamu bankalarından borç kullanmaya başladı ve zaman içerisinde çok ciddi bir borç yükünün altına girdi. Bu dönemde, özel bankalarda yüksek faiz vererek mevduat topladı ve kamuya da yüksek faizle krediler verdi. Hükûmet, kamunun borç yükünü azaltmak için faizleri indirmeyi hedefleyen bir dizi adım attı. Bunlar arasında Hazinesin borçlanma ihalelerinin iptali ve tahvil ile bonodan elde edilen faiz gelirleri üzerindeki vergi oranlarının artırılması da yer alıyordu. Borçlanma ihalelerinin iptaliyle yaşanan gelir kaybını engellemek için hükûmet "PTT'nin T'sini satmaya" karar verdi. Telefon hizmetlerinin özelleştirilmesi için ihale süreci başlatıldı. O dönemde Türkiye'nin toplam borcu 40 milyar dolar civarında bulunuyordu. Özelleştirmeden beklenen gelir için de 35-40 milyar dolar gibi sayılar telaffuz ediliyordu. Ancak, bu özelleştirme süreci Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi. Bunun üzerine Türkiye'den çok ciddi sermaye çıkışı görülürken, uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları da not düşürdü. Sermaye çıkışıyla birlikte Ocak 1994'te dolar bir günde %14 değer kazandı. Ocak ile ekonomik bir dizi önlemin alındığı Nisan ayları arasında lira, dolar karşısında %160'ın üzerinde değer kaybetti. Çiller

Başbakanlığındaki DYP-SHP hükûmeti, 5 Nisan 1994 tarihinde bir "Ekonomik İstikrar/Önlem Paketi" açıkladı. Bu kararlar kapsamında lirada devalüasyona gidilirken, pek çok alanda da yeni uygulamalar hayata geçirildi. Söz konusu paket emekçileri derinden etkiledi. Buna göre, KİT ürünlerine %100 zam yapılacağı, maaşlara sınırlama getirileceği belirtildi. Ayrıca, yoğun özelleştirme furysı eşliğinde tarımsal destekleme alımları daraltılıp sübvansiyonların kaldırılacağı, yıl sonuna kadar Erdemir, TÜPRAŞ, Petrol

Ofisi, Petkim, THY, Turban, Havaş ve Ditaş'ın kısmen veya tamamen özelleştirileceği açıklandı. Bu önlemlerle "38 trilyonluk tasarruf" hedeflenirken, zam yağmuru başladı. Akaryakıtta %45,9 ile %90 arasında, Tekel ürünlerine ise %77-100 arasında zam yapıldı. Türkiye, Mayıs 1994'te Uluslararası Para Fonu (IMF) ile 14 aylık bir stand-by anlaşması imzalandı.

Amerikalı şarkıcı, Nirvana'nın kuruçusu Kurt Cobain (d. 1967), evinin garajında intihar etti.

6 NİSAN

 Ruanda Devlet Başkanı Juvenal Habyarimana ve Burundi Devlet Başkanı Cyprien Ntaryamira'nın bindikleri uçak, bir roket saldırısı sonucu düştü. Suikastın ardından Hutu ve Tutsi kabileleri arasında çıkan çatışmalar, yaklaşık 1 milyon kişinin katledilmesiyle sonuçlandı.

 Ekonomik paketin açıklanmasının ardından piyasada durulma beklenirken, faizlerin düşürülmesi repodan dolara kaçışa yansıdı. Dolar, Tahtakale'de 7 bin lira birden artarak 40 bin liraya fırladı. Merkez Bankası ise bu durum karşısında doları %24.8 oranında devalüe ederek 39 bin 933 liraya yükseltti. Böylece iki günde resmî devalüasyon oranı %73'ü buldu.

7 NİSAN

 Alman hükûmeti, NATO askerî yardımı çerçevesinde Türkiye'ye verilen silahların sevkiyatını, "iç çatışmalarda kullanıldığı" gerekçesiyle geçici olarak durdurdu. Böylece 15 Nisan'da gönderilmesi planlanan optik cihazlar, yedek parçalar ve Fantom-4 modeli uçakların teslimi ertelendi.

8 NİSAN

 Deniz Temiz Derneği (Turkish Marine Environment Protection Association-Turmepa) kuruldu.

9 NİSAN

 İş adamları Vehbi Koç ve Sakıp Sabancı, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'den olağanüstü hâl ilan edip ekonomiye el koymasını istedi.

 5 Nisan Kararları ile kapatılması öngörülen Zonguldak kömür ocaklarına kent halkı büyük bir mitingle sahip çıktı.

 27 Mart'ta İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı seçilen Recep Tayyip Erdoğan Trabzon'da düzenlediği toplantıda cebinden çıkardığı bir bileziği gösterdi: "Bunu Mahmutpaşa'da 7 yaşındaki Ayşenur seçim çalışmalarında kullanmam için verdi, işte RP'nin gönüle girişi budur." dedi.

 27 Mart'ta Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı seçilen Melih Gökçek DSP Genel Başkanı Ecevit'ten sonra MHP Genel Başkanı Türkeş'i de ziyaret etti.

10 NİSAN

Sırpların Bosna'ya saldırısı devam ederken, NATO güçleri Sırp mevzilerini uçakla bombaladı.

11 NİSAN

THY'de görevli 650 pilot, uygulanan yeni yönetmenlikle "Can ve mal güvenliğinin kalmadığı, uçuş sürelerinin fazla olduğu" gerekçesiyle uçmayı reddettiler. Direniş nedeniyle başta İstanbul olmak üzere tüm havaalanlarında uçaklar kalkmadı.

Zam paketinin geri alınması için İstanbul'da TEKEl'in Bomonti Likör ve Cibali Tütün Fabrikalarından yaklaşık 1.000 işçi Tek Gıda-İş Sendikasının Levent'teki genel merkezi önünde; Ankara'da 63 kamu ve işçi sendikası üyesi 2 bin emekçi Sakarya Caddesi'nde gösteri yaptı.

13 NİSAN

RTÜK Yasası diye bilinen "Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkındaki Kanun" TBMM'de kabul edildi.

Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde yaklaşık 20 kişilik TSK timi PKK militanlarınca pusuya düşürüldü. Çıkan çatışmadan 2 asker şehit oldu, 8'i ise yaralandı.

TYT Bank hükûmet tarafından kapatıldı.

14 NİSAN

Irak'ın kuzeyindeki uçuşa yasak bölgede güvenlik uçuşu yapan Çekiç Güç'e bağlı ABD savaş uçakları, yanlışlıkla Çekiç Güç'e ait iki helikopteri düşürdü. Helikopterlerde bulunan 3'ü Türk, 16'sı Amerikalı, 2'si İngiliz, 1'i Fransız ve 4'ü Iraklı olmak üzere toplam 26 personelin hepsi hayatını kaybetti.

İş insanı Vehbi Koç, Türkiye'nin büyük bir ekonomik darboğaza girmekte olduğunu ifade ederek, "birlik ve beraberlik" çağrısı yaptı.

15 NİSAN

Dünyanın en geniş kapsamlı ticaret antlaşması olan, Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması, (General Agreement on Tariffs and Trade-GATT), 120 ülkenin imzasıyla kabul edildi. Uruguay Round müzakereleri sonunda, Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması'nın (GATT) yerini alan 29 ayrı çok taraflı hukuki belgeyi/anlaşmayı ve 25 Bakanlar Bildirisini kapsayan ve Marakeş'te (Fas) imzalanan Dünya Ticaret Örgütü Anlaşması (Final Act) ile Dünya Ticaret

Örgütü (World Trade Organization WTO), uluslararası ticaretin en etkin kurumu olarak, GATT'in yerine kurulmuştur.

RP'li İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan ilk Belediye Meclis toplantısını "tarihteki Türk büyükleri ve şimdiye kadar görev yapan, hayatta olmayan İstanbul Belediye Başkanları için" Fatiha okutarak açtı.

Türk dağ komandoları Sinat'tan Kuzey Irak'a sızarak PKK kamplarına "Delta Force" operasyonu başlattı.

18 NİSAN

Otomobil piyasasındaki kriz nedeniyle 4 Nisan'da üretimine ara veren Bursa'daki Tofaş ve Oyak Renault fabrikalarında işbaşı yapıldı. Tofaş 28 Şubat'ta, Renault 5 Mart'ta bir bölüm işçiyi ücretli, bir bölüm işçiyi ücretsiz izne çıkarmıştı.

20 NİSAN

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin SHP'li eski Başkanı Nurettin Sözen, Darülaceze Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanlığını yeni seçilen RP'li Recep Tayyip Erdoğan'a devretme kararını bildirdi; Erdoğan oy birliğiyle başkan seçildi ve "nezaketinden ötürü" Sözen'e teşekkür etti.

ABD'li bir grubun 50 milyon dolar yatırım yapacağı haberleri üzerine hisseleri bu haftanın ilk iki günü borsada tavan yapan Marmara Bank da sektörü etkisi altına alan mevduat paniğine yenik düştü. Mevduatların küçük bankalardan büyüklere kaçma eğilimi nedeniyle son bir hafta içinde 1.9 milyon ödemek zorunda kalan Marmara Bank'ın tasfiyesi Bakanlar Kurulunca kararlaştırıldı. Karar, Cumhurbaşkanı Demirel tarafından da onaylandı.

Türkiye'de Radyo-Televizyon Üst Kurulu kuruldu.

21 NİSAN

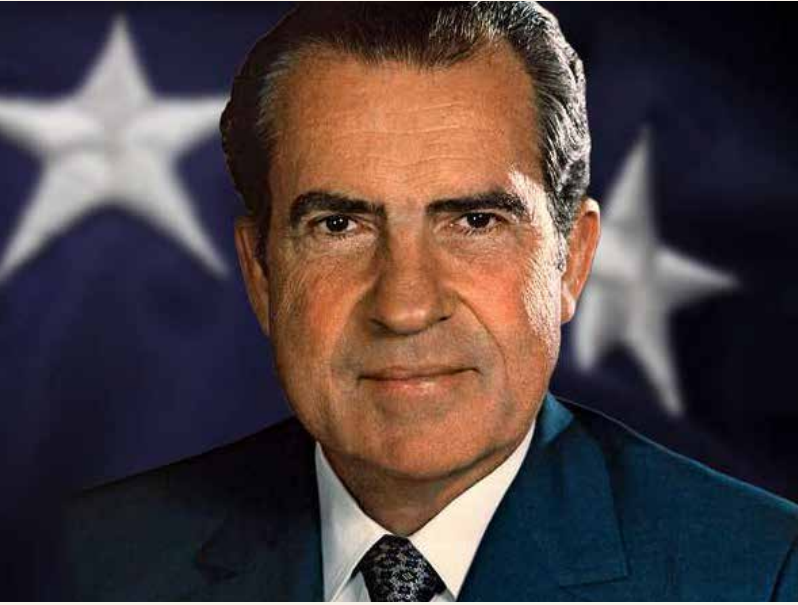
Güneş dışı gezegenler, ilk olarak Polonyalı gökbilimci Alexander Wolszczan tarafından keşfedildi.

22 NİSAN

Ruanda'da Hutu ve Tutsi kabileleri arasındaki çatışmalarda son iki

hafta içinde 100 bin kişinin hayatını kaybettiği bildirildi.

1969-1974 yılları arasında görev yapan 37. ABD Başkanı Richard Milhous Nixon hayatını kaybetti.

Richard Nixon (1913-1994)

girişimine karşı Karabük'te yaklaşık 15 bin kişi miting yaptı.

Bakanlar Kurulu, İmpexbankın tasfiyesini kararlaştırdı. 5 şubesi bulunan banka finans, menkul değerler ve yatırım bankacılığı yapıyordu. Bakanlar Kurulu, sıkıntı içindeki TYT ve Marmara Bankta olduğu gibi İmpexbankın da bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme yetkisini kaldırdı.

26 NİSAN

Güney Afrika'da ilk çok ırklı seçimler yapıldı. 22 milyon Güney Afrikalı'nın oy kullandığı parlamento genel seçimlerinde ırkçılığa karşı mücadelenin önderi Nelson Mandela oyların büyük çoğunluğunu alarak Güney Afrika'nın ilk siyah başkanı olmaya hak kazandı.

Çin Halk Cumhuriyeti'ne ait yolcu uçağı Japonya'da düştü. Olayda tüm yolcular ve mürettebat olmak üzere 264 kişi hayatını kaybetti.

28 NİSAN

Eski ABD Merkezi Haber Alma Teşkilatı (CIA) görevlisi Aldrich Ames ABD sırlarını Sovyetler Birliği'ne ve daha sonra da Rusya'ya verdiğini itiraf etti.

23 NİSAN

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlandı.

TBMM'de 23 Nisan Özel Oturumu yapıldı.

24 NİSAN

5 Nisan Kararları arasında yer alan Karabük Demir Çelik Fabrikaları'nın yıl sonuna kadar kapatılması

29 NİSAN

Standard & Poor's (Uluslararası derecelendirme kuruluğu) Türkiye'nin uzun vadeli kredi notunu bir kez daha indirerek BB'den B artıya düşürdü. Kuruluş, bunu ekonomik istikrar paketine rağmen Türk Lirası'na güven sağlanamamasına bağladı.

2 MAYIS

20 Mart'tan beri süren ve "Çekiç 1" adı verilen operasyonda, resmî rakamlara göre 555'i ölü, 13'ü yaralı 568 PKK'lı etkisiz hâle getirilmiş; 4 subay, 5 astsubay, 55 erbaş ve er, toplamda 64 Türk ordusu mensubu şehit olmuştur. 13 subay, 8 astsubay, 164 erbaş ve er ise yaralanmıştır.

4 MAYIS

Filistin Kurtuluş Örgütü ile İsrail, Batı Şeria ve Gazze'de yaşayan Filistinlilere özerklik verilmesini öngören antlaşmaya imza attı.

5 MAYIS

Naim Süleymanoğlu, Çek Cumhuriyeti'nde düzenlenen Avrupa Halter Şampiyonası'nda 64 kilo-da dünya rekoru kırdı, 3 altın madalya aldı.

YSK, RP'nin kazandığı Fatih ve Beykoz ile DYP'nin kazandığı Yalova seçimlerini iptal etti.

6 MAYIS

Manş Denizi'nin altından İngiltere ile Fransa'yı denizden birbirine bağlayan Manş Tüneli açıldı.

10 MAYIS

Güney Afrika Cumhuriyeti'nin ilk siyahi devlet başkanı Nelson Mandela göreve başladı.

13 MAYIS

İSKİ eski Genel Müdürü Ergun Göknel, "Kuruma yüksek fiyatla klor alarak zarara uğrattığı" iddiasıyla yargılandığı mahkemece 8 yıl 4 ay hapis cezasına çarptırıldı. Aynı davada yargılanan İstanbul Büyükşehir Belediyesi eski başkanı Nurettin Sözen'le, iş adamı Halil Bezmen hakkında beraat kararı verildi.

15 MAYIS

İçişleri Bakanı Nahit Menteşe, son 14 günde yapılan operasyonlarda, 168'i ölü, toplam 500 teröristin etkisiz hâle getirildiğini açıkladı.

16 MAYIS

IMF ile 15 gündür Ankara'da sürdürülen görüşmeler tamamlandı. Başkan Thomas Reichmann, IMF ile başlangıçtan bu yana iki yıl olarak yapılan stand-by anlaşmalarının bu yıl bir yıl olması konusunda anlaşmaya varıldığını belirtti.

17 MAYIS

Türkiye ekonomisi, 14 yıl aradan sonra yeniden IMF denetimine girdi.

Gümrük İş birliği Komitesi (GİK) 13. dönem toplantısı yapıldı.

İstanbul Savaş Karşıtları Derneği kapatıldı.

18 MAYIS

TSK'ya ait savaş uçakları, terör örgütü PKK'nın Kuzey Irak'taki Zeli Kampı'nı bombaladı. Yüzlerce militanın etkisiz hâle getirildiği belirtildi. Hakkâri, Bingöl ve Kahramanmaraş'taki operasyonlarda da 52 terörist etkisiz hâle getirildi.

19 MAYIS

Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı kutlandı.

Türkiye'nin ikinci GSM operatörü Telsim kuruldu.

21 MAYIS

Hac'da "şeytan taşlaması" sırasında izdiham çıktı; 7'si Türk olmak üzere 185 hacı hayatını kaybetti.

25 MAYIS

Memur sendikalarının başkanları "grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkı" için Güvenpark'ta 3 günlük açlık grevine başladı.

27 MAYIS

20 yıldır Amerika'da sürgünde olan Sovyet yazar Aleksandr Soljenitsin ülkesine döndü.

31 MAYIS

Müzisyen ve besteci Uzay Heparı, motosiklet kazasında hayatını kaybetti.

2 HAZİRAN

DEP Şanlıurfa İl Başkanı ve HADEP MKYK üyesi Muhsin Melik ile şoförü silahlı saldırıda öldürüldü.

PKK'nın önemli bir üssü konumuna gelen Ağrı Dağı'nın MGK kararı gereğince boşaltılacağı ve yasak bölge ilan edileceği belirtildi.

8 HAZİRAN

SBP ve 5 sosyalist grubu çatısı altında toplayan Birleşik Sosyalist Parti (BSP) kuruldu; genel başkanlığına Sadun Aren getirildi.

10 HAZİRAN

İş güvencesiyle ilgili 158 sayılı ILO Sözleşmesi, TBMM Genel Kurulunda kabul edildi. Sözleşmeye göre işçinin kapasitesine, işin görülmesine veya iş yerinin gereklerine dayalı geçerli bir neden olmadıkça işçi çıkartılmayacağı belirtildi.

Marlboro'nun Türkiye'deki temsilcisi Philsa kriz nedeniyle üretimine 4 Temmuz gününe kadar ara verdi ve 290 işçisini ücretli izne çıkardı.

12 HAZİRAN

Boeing 777, ABD, Paine Field'den kalkarak ilk uçuşunu gerçekleştirdi.

14 HAZİRAN

TBMM, 36. paralelin kuzeyinde Bağdat'ın egemenliğini sınırlandıran "Çekiç Güç"ün görevini 7. kez 6 ay uzattı.

15 HAZİRAN

İsrail ve Vatikan, tam diplomatik ilişki anlaşmasına vardı.

İş adamı Vehbi Koç'a, İsviçre'de Birleşmiş Milletler Nüfus Faaliyetleri Ödülü verildi.

16 HAZİRAN

Anayasa Mahkemesi, "Demokrasi Partisi"nin (DEP) kapatılmasına ve parti mensubu 13 milletvekilinin TBMM üyeliğinin sona ermesine karar verdi.

17 HAZİRAN

FIFA'nın organize ettiği 15. Dünya Futbol Şampiyonası Amerika'da başladı.

12 Eylül Askerî Darbesi sonrası, 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu'na dayanılarak işlerine son verilen kamu personelinin görevlerine dönme hakkı yasalaştı.

19 HAZİRAN

RP'li Gebze Belediyesince işten çıkarılan 733 çalışanın direnişi 9. gününe girerken yaklaşık 500 kişi yürüyüş yaptı.

DSP lideri Bülent Ecevit'in hedef alındığı belirtilen parça tesirli iki bombadan biri DSP'nin İstanbul mitinginde patladı, 6 kişi yaralandı. Diğer bomba ise etkisiz hâle getirildi.

25 HAZİRAN

SHP'li Devlet Bakanı Mehmet Kahraman, bazı DYP'lilerin muhalefet etmesi nedeniyle İnsan Hakları Bakanlığı Kuruluş Kanunu'nun Meclisten geçmemesini gerekçe göstererek partisinden ve bakanlık görevinden istifa etti.

26 HAZİRAN

Ankara'da yapılan HADEP 1. Olağan Büyük Kongresinde genel başkanlığa Murat Bozlak seçildi.

28 HAZİRAN

Doğan Şirketler Grubu sahibi Aydın Doğan Hürriyet Holding'in %50 hissesini satın aldı.

1 TEMMUZ

Yaser Arafat, 27 yıllık sürgünden sonra Gazze'ye döndü.

Anayasa Mahkemesinin gerekçeli kararının açıklanmasının ardından meclis üyeliği düşen eski DEP milletvekilleri Selim Sadak ve Sedat Yurttaş gözaltına alındı.

Türkiye'nin Almanya'da işlem gören iki şirketi Tuborg ve Çimentaş'ın hisse senetlerinin satışına aracılık yapan Ekinciler Menkul Değerler, borsacılık sisteminde Türkiye'nin ilk uzaktan satış işlemini İzmir'de başlattı.

KKTC, Türkiye'ye bağlanmak için resmen başvurdu.

4 TEMMUZ

Türkiye'nin Atina Büyükelçiliği Müsteşarı Ömer Haluk Sipahioğlu Atina'da uğradığı silahlı saldırı sonucu hayatını kaybetti. Suikastı 17 Kasım Örgütü üstlendi.

5 TEMMUZ

Hükûmetin ikinci vergi reformu olarak adlandırdığı 9 ayrı vergi yasasında değişiklik yapan yasa, Cumhurbaşkanı Demirel tarafından onaylandı. Söz konusu yasaya göre, vergi kaçırıcı ya da teşebbüs edenlere söz konusu rakamın iki katı ceza kesilecek, ayrıca 6 aydan 3 yıla kadar hapis cezasına çarptırılacak. Süresi geçtikten sonra beyanname verenler de kayba neden oldukları verginin yarısı kadar ceza ödeyecek.

7 TEMMUZ

✍ DiSK'in yeni genel başkanı Rıdvan Budak oldu.

✍ Hükûmete, 3 ay süreyle özelleştirmeye ilgili kararname yetkisi veren kanun, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi.

8 TEMMUZ

✍ Kuzey Kore Devlet Başkanı Kim İl Sung yaşamını yitirdi.

✍ IMF Yönetim Kurulu, Türkiye ile Stand- by anlaşması yapılması kararını görüşerek onayladı. Bu onay ile Türkiye 713 milyon dolarlık IMF stand-by kredisi alma imkanına kavuştu. IMF Türkiye direktörü Riechmann, "Türkiye olumlu yöne doğru gidiyor. Hükûmetin aldığı kararlara destek veriyoruz." dedi.

11 TEMMUZ

✍ Millî Savunma Bakanlığı, PKK eylemlerini gerekçe göstererek er ve erbaşların terhislerini 4 ay erteledi.

✍ Yenilenen seçimler sonrası, daha önce RP'nin kazandığı söylenen Fatih ilçesini ANAP'lı Saadettin Tantan kazandı. Yalova'yı DYP, Beykoz'u ise yeniden RP kazandı.

12 TEMMUZ

✍ Kapatılan DEP eski milletvekilleri Selim Sadak ile Sedat Yurttaş tutuklandı.

14 TEMMUZ

✍ ANAP'ın, DYP Genel Başkanı ve Başbakan Tansu Çiller hakkında mal varlığını araştırma önergesi Mecliste reddedildi. Buna karşılık, 1983'ten o güne Mecliste yer alan partilerin lider ve yakınlarının mal varlıklarının araştırılmasıyla ilgili önerge kabul edildi.

16 TEMMUZ

✍ "Shoemaker-Levy 9" adlı kuyruklu yıldızın parçaları Jüpiter'e çarptı; NASA çarpışmayı naklen yayınladı.

Irak KYB ile KDP heyetleri, iç savaşa son vermek amacıyla Paris'te buluştu. Fransız hükûmeti ile Birleşik Krallık ve ABD elçiliklerinden gelen gözlemcilerin yardımı ile Irak Kürdistan Bölge hükûmeti için yeni bir anayasa taslağı hazırlandı. Türkiye, Kürt ulusunun oluşumuna yönelik dolaylı bir yol haritası olduğu gerekçesiyle endişelendi ve Paris mutabakatına sert tepki gösterdi. İki Kürt lider Mesut Barzani ve Celal Talabani Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterand'ın huzurunda, anlaşmayı imzalamak için Paris'e geçmek isterken Türkiye, geçiş vizesi vermedi.

17 TEMMUZ

Bu yıl 15.si yapılan Dünya Kupası'nda final için Brezilya ve İtalya karşılaştı. Şampiyon penaltılarla belirlendi; İtalya'yı 3-2 yenen Brezilya Dünya Kupası'nı dördüncü kez aldı.

19 TEMMUZ

Cudi Dağı operasyonu gerçekleştirildi. 1994 başından bu yana bütün OHAL'de büyük operasyonlar yapılmış, Diyarbakır'dan Şırnak'a ve Hakkâri'ye; Hakkâri'den Tunceli'ye kadar her tarafta teröristlere ağır darbe indirilmişti. Cudi Dağı operasyonu ile PKK'ya karşı yurt içindeki büyük operasyonlar tamamlandı.

22 TEMMUZ

"Taksim'e Cami Projesi" İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın başkanlığını yaptığı Olağanüstü Meclis toplantısında RP, ANAP ve DYP'li-lerin oylarıyla kabul edildi.

25 TEMMUZ

Ürdün Kralı Hüseyin ile İsrail Başbakanı İzak Rabin, savaş durumunu sona erdiren deklarasyonu imzaladılar.

Gelibolu Yarımadası'nda 2000 hektarlık orman alanı yandı.

26 TEMMUZ

Rusya Devlet Başkanı Boris Yeltsin, Rus askerlerinin Estonya'dan çekilmesini onayladı.

TSK'ya bağlı savaş uçaklarının, Kuzey Irak'taki Mezi bölgesinde yaptığı hava harekâtında 70 PKK'lı etkisiz hâle getirildi.

Liberal Demokrat Parti (LDP) kuruldu.

28 TEMMUZ

Hakkâri/Yüksekova ilçesi Kısıklı Karakolundan bir grup asker, 140 kişilik terörist grup tarafından pusuya düşürüldü ve çıkan çatışmada 15 asker şehit oldu, 26 asker yaralandı. 13 terörist ise etkisiz hâle getirildi.

30 TEMMUZ

Avrupa Komisyonu, Gümrük Birliği'nin, Türkiye-AT arasında 1963 yılında imzalanan Ankara Anlaşması'nda belirtildiği şekilde gerçekleşmesini sağlayıcı ilkeleri tespit etti.

1 AĞUSTOS

Cindoruk, iller'e Ekim'de ara seçim önerdi.

3 AĞUSTOS

Hükûmetin memura yaptığı zamlarla ilgili Kararname Resmî Gazete'de yayımlandı. Taban aylığı göstergesine uygulanacak katsa-

yı ilk üç ay için 2925, son üç ay için ise 3575 olarak saptandı.

TSK'ya bağlı savaş uçakları, sınır ötesi hava harekâtında 120'den fazla teröristi etkisiz hâle getirdi.

8 AĞUSTOS

Küba'da ülkeden kaçmaya çalışanların polisle çatışmasının ardından 600 bin kişi Havana'da yönetime destek gösterisi yaptı.

9 AĞUSTOS

Hürriyet Holding'in %20 hissesi daha, Doğan Şirketler Grubu sahibi Aydın Doğan tarafından satın alındı. Aydın Doğan'ın Holding'deki hissesi %70'e yükseldi.

10 AĞUSTOS

Türkiye'nin ilk uydusu Türksat 1B, Fransız Guyanası'ndaki Kourou Üssü'nden fırlatıldı. Böylece Türkiye, uzayda uydusu olan 18 ülke arasına girdi. 13 yıl ömrü olacak uydunun 11 kanalı Türk özel televizyonlarına ayrıldı.

11 AĞUSTOS

Gebze'de pis su yüzünden 4 kişi hayatını kaybetti. Kolera kuşkusuyayılmaya başladı.

14 AĞUSTOS

- ✍ Nobel ödüllü yazar Elias Canetti (d. 1905), yaşamını yitirdi.

15 AĞUSTOS

- ✍ Roman ve filmlere konu olan "Çakal Carlos", Sudan ve Fransız gizli servislerinin düzenlediği operasyonla Sudan'da yakalandı. Carlos, daha sonra Paris'te mahkeme önüne çıkarıldı.

17 AĞUSTOS

- ✍ Beykoz Poyrazköy'de çıkan yangında 400 hektar orman yandı. Çevredeki tüm köyler boşaltıldı.

18 AĞUSTOS

- ✍ Halk Bankası, terörle mücadelede sakat kalan gazilerin kendi iş yerlerini açabilmeleri için "Malul gazi destek kredisi" başlattı.

24 AĞUSTOS

- ✍ Diyarbakır/Lice'de PKK sempatizanları ile güvenlik güçleri arasında çıkan çatışmada, 1 kişi hayatını kaybetti, 20 kişi yaralandı ve 100'den fazla ev hasar gördü.

26 AĞUSTOS

- ✍ İMKB seanslarının, TRT'nin Teletext kanallarından beş dakika arayla izlenmesine başlandı. Borsadaki gelişmelerin, her 5 dakikada bir yenilenecek bilgilerle borsa bilgisayarından naklen izlenebileceği belirtildi.

27 AĞUSTOS

- ✍ 171 kişiyle iniş yapan THY uçağı, pistten savrulup Florya yolunu geçti, tren raylarına bir metre kala kayaya çarparak durdu.

28 AĞUSTOS

- ✍ İstanbul'da yapılan Dünya Güreş Şampiyonası'nda Serbest Güreş Millî Takımı 28 yıl sonra dünya birincisi oldu.

29 AĞUSTOS

- ✍ Yavuz Özkan'ın yönettiği "Bir Sonbahar Hikayesi" filmi Iskenderiye 10. Uluslararası Film Festivali'nde en iyi kadın oyuncu, en iyi erkek oyuncu ve en iyi senaryo ödülleri aldı.

30 AĞUSTOS

- ✍ Zafer Bayramı kutlandı.

✍ Petrol aramalarını ilk kez yurt dışına kaydıran TPAO, Kazakistan'ın Aktau bölgesindeki 5 numaralı kuyuda Enerji Bakanı Veysel Atasoy'un da katıldığı törenle deneme üretimine başladı. Kuyudan günde 1000 ile 2500 varillik petrol üretiminin hedeflendiği belirtildi.

1 EYLÜL

✍ TBMM'nin 19. Dönem 4. Yasama Yılı açıldı.

✍ Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, TBMM'nin yeni yasama yılının açılış konuşmasını yaptı.

✍ Mercedes-Benz Türk, sadece Türkiye'de üretilecek ve dünyaya pazarlanacak şehirler arası yeni bir otobüs üretti. "O 403" isimli otobüsün tasarımı Türk mühendisleri ve Mercedes'in ünlü tasarımcısı Bruno Sacco'nun ekibince gerçekleştirildi.

2 EYLÜL

✍ Uluslararası Olimpiyat Komitesi, halterci Naim Süleymanoğlu'na "Yüzyılın En Güçlü Sporcusu Ödülü" verdi.

4 EYLÜL

✍ İçişleri Bakanı Nahit Menteşe, ağustos ayında 404'ü ölü, 17'si yaralı olmak üzere 1182 teröristin ele geçirildiğini açıkladı.

8 EYLÜL

✍ 2. İstanbul Uluslararası Yeni Yıl Profesyonel Promosyon Fuarı (PRO 94) Hilton'da açıldı. 190 firmanın katıldığı fuarda ilk kez mücevher standına da yer verildi.

10 EYLÜL

✍ TKP/ML Hareketi ve Türkiye Komünist İşçi Hareketinin (TKİH) gizli birleşme kongresi ile Marksist Leninist Komünist Parti (MLKP) kuruldu.

11 EYLÜL

✍ Terör örgütü PKK militanları, Tunceli'nin Mazgirt ilçesi Darıkent bölgesinde 6 öğretmeni kurşuna dizerek katletti.

Dev-Sol'un kurucularından olan ve ömür boyu hapis cezasına mahkûm edilen firari lider Dursun Karataş, Fransa-İtalya sınırında yakalanarak gözaltına alındı.

14 EYLÜL

Akşam gazetesi, Mehmet Ali Ilıcak yönetiminde tekrar yayın hayatına başladı.

17 EYLÜL

20. yüzyılın en etkin düşünürlerinden Karl Popper hayatını kaybetti.

20 EYLÜL

Bakü'de petrol anlaşması imzalandı. Socar, İngiliz BP, Amerikan Amaco, Pennzoil, Rus Lukoil ve Türk Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO), bir konsorsiyum oluşturdu.

23 EYLÜL

Batman'ın Beşiri ilçesine bağlı Çevrimova köyünü basan PKK'lı teröristler 2 öğretmeni öldürdü.

28 EYLÜL

Modern deniz tarihinin en büyük kazası yaşandı ve M/S Estonia feribotu Baltık Denizi'nde battı; 852 kişi hayatını kaybetti, 137 kişi kurtuldu.

Erzincan'da güvenlik güçleriyle girdikleri çatışmada, 5 TKP (ML)-TİKKO militanı etkisiz hâle getirildi.

29 EYLÜL

ANAP hükûmetindeki Adalet Bakanlığı döneminde 1988'de cezaevlerine yönelik "1 Ağustos Genelgesi"ni çıkaran Mehmet Topaç, Ankara'daki avukatlık bürosunda 4 kişinin silahlı saldırısında hayatını kaybetti. Eylemi DHKP-C üstlendi.

1 EKİM

Beşiktaş'ta bir kafeteryaya Terörle Mücadele Timi'nin baskınında hayatını kaybeden Bem-Sen'in kurucusu Elmas Yalçın toprağa verildi.

3 EKİM

II. Nükleer Karşıtı Kongre İstanbul'da toplandı.

Adana'da HADEP Yüreğir ilçe başkanı ile bir yönetici silahlı saldırıda hayatını kaybetti; 1 hafta önce de başka bir yönetici öldürülmüştü.

4 EKİM

Emlakbank eski Genel Müdürü Engin Civan, "Rüşvet" aldığı iddiasıyla tutuklanarak cezaevine gönderildi.

5 EKİM

UNESCO ve ILO tarafından 5 Ekim Dünya Öğretmenler Günü olarak ilan edildi.

ENKA tarafından yeniden düzenlenen Rusya Parlamento Binası törenle açıldı. 26 Haziran'da başlayan ve 5 bin Türk işçisinin vardiyalar halinde çalışarak tamamladığı binanın sabit mobilyaları bir Türk firmasından (Kelebek)seçildi. Açılıшта işadami Şarık Tara'ya Rus Parlamentosu onur plaketi verildi.

6 EKİM

SHP'li Meclis Başkan Vekili ve Tunceli Milletvekili Kamer Genç, güvenlik güçlerinin Tunceli'nin Ovacık ilçesine bağlı köylere operasyon düzenleyerek 17 köyü tamamen yaktığını açıkladı.

9 EKİM

MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş, partisinin 4. Olağan Kurultayı'nın kapanış konuşmasında Nâzım Hikmet'in "Memleketim" şiirinden bir dize okudu.

Nükleer santrallerin zararını kamuoyuna duyurmak amacıyla İstanbul'da bir araya gelen nükle-

er karşıtı platforma üye bisiklet tutkunu çevreciler Sirkeci'den Ortaköy'e kadar pedal çevirdi. Platform üyeleri Silifke Akkuyu Nükleer Santrali'nin çevreye zarar vereceğini belirterek "Temiz enerji, temiz araç" sloganıyla yola çıktıklarını söylediler.

11 EKİM

PKK, Erzurum'un Tekman ilçesine bağlı 2 köyden kaçırdığı 4 öğretmeni kurşuna dizdi.

12 EKİM

MÜSİAD'ın hazırladığı ekonomik rapor açıklandı. Raporda "Devletin borçlanma stratejisi devam ederse 1995 yılında bütçenin %45'i, 1999'da ise %100'ü faiz ödemelerine gidecek. Bu da devletin ilan edilmiş iflası olacak." denildi.

13 EKİM

İnsan Haklarından Sorumlu Devlet Bakanı Azimet Köylüoğlu, Amerika'nın Sesi Radyosuna, "600 köy ve 800 mezranın PKK tarafından yakıldığını" açıkladı.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü, Mali Şube Müdürlüğü ekipleri, Halil Bezmen'e ait trilyonlarca lira değerindeki antika, tarihi eser ve tabloyu, Amerika Birleşik Devletleri'ne kaçırılmak üzereyken ele geçirdi.

14 EKİM

✍ Nobel Barış Ödülü, "her iki taraf açısından da büyük cesaret gerektiren ve Orta Doğu'da kardeşliğin gelişimi için yeni imkânlar açan siyasi hamleyi onurlandırmak" gerekçesiyle FKÖ Lideri Yaser Arafat, İsrail Başbakanı İzak Rabin ve İsrail Dışişleri Bakanı Şimon Perez arasında paylaştırıldı.

✍ 102. Türkiye-AB Ortaklık Komitesi Toplantısı yapıldı.

✍ Ordu Valiliği, Ahmet Kaya'nın "Şarkılarım Dağlara" ve Ferhat Tunç'un "Özlemim Dağ Rüzgarı" adlı kasetlerinin satışı ve yayınlanmasını yasakladı.

15 EKİM

✍ Sabancı Holding-Japon Toyota Firması ortaklığıyla kurulan Toyota Otomobil Fabrikası törenle üretime başladı. Şirket hisselerinin %50'sinin Sabancı Holding, %40'ının Toyota Motor Corporation, %10'unun ise Mitsui And. Co. Ltd.'ye ait olduğu açıklandı. Fabrikanın kurdelesi, Demirel, Çiller, Cindoruk, Mehmet Döner, Toyota, Kumagai ve Sabancı'nın tuttuğu 7 altın makasla kesildi.

16 EKİM

✍ Leyla Onur ile Cem Özdemir, Almanya Federal Meclisine milletvekili olarak seçilen ilk Türk asıllı Alman vatandaşları oldu.

18 EKİM

✍ İkinci Türk Zirvesi, İstanbul'da yapıldı.

✍ Katrilyon da yaşamımıza girdi. Cumhuriyet tarihinde ilk kez, bütçe katrilyonla bağlandı. 1995 yılı bütçesi 1.4 katrilyon olarak öngörüldü.

19 EKİM

✍ Philip Morris SA, "LM" adında yeni bir sigarayı piyasaya sürdü. Türkiye'de üretilen sigaranın Virginia, Burley ve Türk tütününün harmanından yapıldığı açıklandı.

23 EKİM

✍ Pamukbank, Bahreyn'de şube açtı. Şubenin, kıyı bankacılığı çerçevesinde hizmet vereceği belirtildi.

24 EKİM

✍ Tofaş stokların artmasını ve satışlardaki azalmayı gerekçe göstererek üretime bir hafta süreyle ara verdi. Yarı ücretli izne çıkarılan işçilerin 31 Ekim'de işbaşı yapacağı duyuruldu.

✍ DİSK, 15 gün sürecek "Sigortasız çalışma" kampanyasına Merter/Keresteciler Sitesi'nde başladı.

26 EKİM

İsrail ile Ürdün arasındaki 46 yıllık savaşa son veren tarihî barış anlaşması, iki ülke arasındaki sınırda, 5 bin kişinin katıldığı bir törenle imzalandı.

28 EKİM

Eğitimde Katkı Payı'nın kaldırılmasını isteyen öğrenci, öğretmen ve veliler Cağaloğlu'nda gösteri yaptılar.

Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Ebelik Bölümündeki "Türbanla uygulamalı derslere girilsin" başlıklı imza kampanyasına katılan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan: "Batı ülkelerindeki bazı hastanelerde rahibeler kendi inançları doğrultusunda giyinerek hizmet veriyor." dedi.

29 EKİM

Cumhuriyet Bayramı tüm yurttan ve dış temsilciliklerde kutlandı.

Beyaz Saray'a giren Francisco Martin Duran adlı bir kişi, ABD Başkanı Bill Clinton'a suikast girişiminde bulundu.

31 EKİM

Bir Amerikan yolcu uçağı İndiana'da düştü, 68 kişi hayatını kaybetti.

İSKİ eski Genel Müdürü Ergun Göknel, İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından "İhtilâsen zimmet" suçundan 3 yıl hapis ve 40 milyon lira para cezasına çarptırıldı.

İstanbul Bilgi Üniversitesi kuruldu.

3 KASIM

Türkiye ile İsrail arasında teröre karşı iş birliği anlaşması imzalandı.

Esenyurt Belediyesi ve Emlakbankın iş birliğiyle yapılan 600 öğrenci kapasiteli "Rıfat Ilgaz İlköğretim Okulu" Rıfat Ilgaz'ın oğlu Aydın Ilgaz, Hababam Sınıfı oyuncularını ve yazarların katıldığı bir törenle açıldı.

4 KASIM

SEKA'nın İzmit müessesesindeki 2200 işçinin, toplu sözleşme ücret farklarını 6 ay erteleme nedeniyle hükûmet aleyhine açtıkları dava sonuçlandı. Mahkeme işçilere, en yüksek işletme faizi esas alınarak gecikme faizi ödenmesine karar verdi.

5 KASIM

45 yaşındaki George Foreman, Michael Moorer'ı nakavt ederek "en yaşlı ağır sıklet boks şampiyonu oldu.

✍ Mardin-Savur karayolunda öğretmenleri taşıyan bir aracın önünü kesen PKK'lı teröristler, 4 öğretmeni kurşuna dizdi.

6 KASIM

✍ SHP ile CHP birleşti. SHP lideri Murat Karayalçın ile CHP lideri Deniz Baykal "Bütünleşme Protokolü"nü imzaladılar. 24 Aralık'ta her iki partinin bütünleşme kurultaylarının, 28 Ocak'ta da eşitlenmiş delegelerle bütünleşme ortak kurultayının toplanacağı belirtildi.

7 KASIM

✍ Bakanlar Kurulu, sözleşmeli personel aylıklarına brüt 1 milyon lira zam yapılmasını kararlaştırdı.

8 KASIM

✍ Karabük'te demir-çelik fabrikalarının kapatılma kararına karşı "Şehir Meclisi" 10:00-14:00 arasında hayatı durdurdu: Esnaf kepenk, araçlar kontak kapattı, öğrenciler okula gitmedi, halk belediye meydanında toplandı.

9 KASIM

✍ GAP'ın en önemli bölümlerinden biri olan Urfa tünellerinden birinin yapımı tamamlandı ve Fırat ile Harran Ovası bugün yapılan törenle birleşti. 26 kilometre uzunluğundaki tünel, Fırat Nehri'nin, Atatürk Barajı'nda biriken suyunu Harran Ovası'na ulaştırırken, olay bir bayram sevinci içinde kutlandı. Açılış törenine Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel de katıldı. Tünelden gelecek suyla 30 bin hektarlık bir alanın sulanabileceği ifade edildi.

10 KASIM

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk, saat 09:05'te tüm yurttan anıldı.

17 KASIM

17-27 Kasım tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilen Dünya Halter Şampiyonası'nda, Halil Mutlu, 54 kg'da 7 dünya rekoru kırarak, 3 altın madalya; Naim Süleymanoğlu 64 kg'da 5 dünya rekoru kırarak 3 altın madalya; Fedail Güler 70 kg'da 2 dünya rekoru kırarak 2 altın madalya kazandı. Halter millî takımı dünya ikincisi oldu.

Naim Süleymanoğlu (1967-2017)

19 KASIM

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB), Ankara'da "hükûmetin IMF'ye endeksli ve anti-demokratik uygulamalarını" protesto mitingi düzenledi.

20 KASIM

RTÜK, özel radyo ve televizyonlarda 900'lü hat reklamlarını yasakladı.

22 KASIM

İstanbul'da iki gündür iş bırakan PTT çalışanları, ilk gün akşam Tüm Haber-Sen Genel Başkanı ve 22 sendikacının gözaltına

alınmasını İstanbul Telefon Başmüdürlüğü önünde protesto etti. Gözaltına alınan sendikacılardan 17'si serbest bırakıldı.

Demir yolu çalışanları grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkı için 10 ilde toplu viziteye çıktı, seferler 12 saat süreyle aksadı.

23 KASIM

Özelleştirme Yasası çıktı.

Kömür ocaklarının kapatılma kararına karşı Zonguldak'ta 4 saat boyunca esnaf kepenk, araçlar ise kontak kapattı.

24 KASIM

Galatasaray Barselona'yı 2-1 yendi; kutlamalarda 3 kişi hayatını kaybetti.

Başbakan Tansu Çiller, Özelleştirme Yasası'nın gece Meclisten geçmesinin ardından teşekkür konuşması yaptı.

İstanbul'da 30'a yakın iş yerinden sabah saatlerinde Gayrettepe Telefon Başmüdürlüğüne gelen 4 bin kadar PTT çalışanı kurumun özelleştirilmesi kararını protesto etti.

Türkiye Elektrik Kurumunun İstanbul'daki çeşitli iş yerlerinde çalışan Ener-Sen üyesi memurlar toplu viziteye çıkarak özelleştirmeyi protesto ettiler.

Üniversite öğretim üyelerinin maaşlarına zam yapılmasını öngören teklif TBMM'de kabul edildi. Buna göre Devlet Memurları Kanunu'na tabi en yüksek devlet memuru aylığının, memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarın %135'inin rektör, rektör yardımcıları, dekan, dekan yardımcısına aylık olarak ödeneceği; bu rakamın %120'sinin profesörlere, %105'inin doçentlere, %95'inin yardımcı doçentlere, %80'inin de diğer öğretim üyelerine verileceği belirtildi.

25 KASIM

Kamu çalışanları, Özelleştirme Kanunu'nu protesto ve grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkı için pek çok ilde iş bırakarak yürüdü, alanlara çıktı.

23 Kasım'da Meclisten geçen Özelleştirme Kanunu'nun ardından bütçe tasarısındaki "işçilerin memur statüsüne geçirilmesi" hükmüne karşı yaklaşık 5 milyon çalışanı temsil eden "Demokrasi Platformu"nun Meclise yürüme kararı üzerine DYP-SHP hükümeti hükmü geri çekti.

26 KASIM

1995 Bütçe Yasa tasarısındaki kimi maddelerle çalışanların haklarına getirilmek istenen kısıtlamalar karşısında ilgili maddelerin geri çekilmesi amacıyla yaklaşık 70 bin işçi başkent Ankara'da eylem yaptı. Türkiye'nin dört bir yanından otobüslerle Ankara'ya gelen, DİSK, TÜRK-İŞ, Hak-İş ve Kamu-Sen'den binlerce işçi, bütçe kanunu tasarısında bulunan, "İşçilerin memur statüsüne geçirilmesi" hükmünü protesto amacıyla Tandoğan Meydanı'nda

toplandıktan sonra Anıtkabir'e yürüdü. Bu yürüyüş sırasında pankart taşınmadı, slogan atılmadı. Polis işçilere müdahale etmedi. İşçilerin Meclise yürümekteki kararlılığı, maddelerin geri çekildiği açıklamasına rağmen sürünce gergin saatler yaşandı. İşçiler hem Meclise hem de TÜRK-İŞ yönetimine tepki gösterdiler; Meclis yolundaki polis barikatına yüklenen işçiler, TÜRK-İŞ Başkanı Bayram Meral'i konuşturmayarak protesto ettiler.

27 KASIM

“Özelleştirme İdaresi” kuruldu. Resmî Gazete’de yayımlanan kararnameyle Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı, başbakanlığa bağlı kamu tüzel kişiliğine sahip “Özelleştirme İdaresi Başkanlığı”na dönüştürüldü.

28 KASIM

Tüm Taşıma İşçileri Sendikası (TÜMTİS), üyesi İzmir ve İstanbul ambar işçileri, “Büyük Ankara Yürüyüşü” sırasında İzmir’de sendika binasının bilinmeyen kişilerce basılıp tahrip edilmesini protesto için öğlene kadar iş bırakıp basın açıklaması yaptı.

Dışişleri Bakanı Mümtaz Soysal, görevinden istifa etti.

29 KASIM

109 ülkeden 2.500’ü aşkın katılımcıyla 1 haftadır süren “Küba’yla Dayanışma Dünya Buluşması”nın son gününde konuşan Castro, “Şurası bilinmelidir ki ve bizler söz veriyoruz ki, asla kapitalist olmayacağız.” dedi.

Özelleştirme Yasası ile KİT’lerin üretim, borçlanma ve yatırımları dahil tüm yönetim yetkileri 35 kişilik Özelleştirme İdaresi Başkanlığı’na (ÖİB) devredildi. Böylelikle KİT’lerin genel müdürlük ve idari kadrolarının, işletmelerinin ancak ÖİB’nin talimatları doğrultusunda yönetebileceği belirtildi.

1 ARALIK

Tunceli’nin Mazgirt ilçesine bağlı Kirzi köyünde, güvenlik güçleri tarafından düzenlenen operasyon sonucunda 10 TKP (ML) - TİKKO militanı etkisiz hâle getirildi.

2 ARALIK

Gümrük İşbirliği Komitesi (GİK) 14. dönem toplantısı yapıldı.

5 ARALIK

AGİK Budapeşte Zirvesinde, konferansın adı Avrupa Güvenlik İşbirliği Teşkilatı (AGİT) olarak değiştirildi.

Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 11.12.1994 Sayı : 22138)

Kanun No
4058

Kabul Tarihi
9.12.1994

MADDE 1. – Hükümetimiz adına 14 Eylül 1990 tarihinde imzalanan Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin ilişik ihtirazi kayıt ile onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ÇOCUK HAKLARINA DAİR SÖZLEŞME ÖNSÖZ

Bu Sözleşmeye Taraf Devletler;

Birleşmiş Milletler Andlaşmasında ilân edilen ilkeler uyarınca insanlık ailesinin tüm üyelerinin, doğuştan varlıklarına özgü bulunan haysiyetle birlikte eşit ve devredilemez haklara sahip olmalarının tanınmasının, dünyada özgürlük, adalet ve barışın temeli olduğunu düşünerek,

Birleşmiş Milletler halklarının, insanın temel haklarına ve bireyin, insan olarak taşıdığı haysi-

8 ARALIK

DEP davası sonuçlandı. İdamları istenen Hatip Dicle, Orhan Doğan, Leyla Zana, Selim Sadak, Sırrı Sakık ve bağımsız milletvekili Mahmut Alınak toplam 89 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırıldılar. Aldıkları cezalar, cezaevinde tutuklu olarak yattıkları süreyi karşılayan Mahmut Alınak ve Sırrı Sakık tahliye oldular.

9 ARALIK

TBMM, Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni onayladı.

İstanbul'da 250 kamu avukatı, İstanbul Barosu Yönetim Kurulu üyeleriyle birlikte Sultanahmet Adliyesi önünde toplanarak toplu sözleşmeli sendika hakkı, maaşlarının arttırılması, statülerinin düzeltilmesi vb. taleplerle Valiliğe yürüdü.

Türkiye Gazete Sahipleri Birliği kuruldu.

11 ARALIK

- Çeçenistan tek yanlı olarak bağımsızlığını ilan etti. Rusya yüzlerce tank ve askerle Çeçenistan'a girdi.
- Adana'da yaklaşık 6 bin kamu çalışanı "Demokrasi Mitingi" yaptı. TÜRK-İŞ ve DİSK'in desteklediği, çevre illerden de katılımın olduğu yürüyüş ve mitingde "Devlet güdümlü sendikaya hayır." denildi.
- Fikri Sağlar, SHP genel sekreterliğinden istifa etti. Sağlar, Terörle Mücadele yasa tasarısının yasalasmaması nedeniyle istifa ettiğini açıkladı.

14 ARALIK

- DEP'in avukatlarından olan Faik Candan öldürülmüş olarak bulundu.
- Ülke genelinde başlatılan "Sanata Evet" kampanyası çerçevesinde İzmir'de devlet tiyatrosu bahçesinde toplanan opera-bale-tiyatro sanatçıları "Sanata evet, karanlığa hayır", "Laik demokratik Türkiye" sloganlarıyla Cumhuriyet Alanı'na yürüdü.
- EuroBusiness dergisi, Aralık sayısında iş adamı Sakıp Sabancı'ya Avrupa'nın en başarılı 15 iş adamı arasında yer verdi ve halk tarafından çok sevilmesi nedeniyle "Halk kahramanı" olarak ilan etti.

15 ARALIK

- Yeni Yüzyıl gazetesi yayın hayatına başladı.
- Önümüzdeki yıl tedavüle çıkarılacak olan 1.000.000 TL, tek banknot şeklinde; 10.000 lira ise madeni para olarak tanıtıldı.

16 ARALIK

- SHP'nin ev sahipliğinde Ankara'da yapılan Sosyalist Enternasyonal Orta Doğu Çalışma Grubu/İnsan Hakları ve Kürt Alt Komitesi'nin basına kapalı yapılan toplantısında konuşulanların, otel personeli kılığında içeri giren polislerce gizlice teybe alındığı ortaya çıktı.

17 ARALIK

- The Economist dergisinin geliştirmekte olan 26 ülke arasında yaptığı araştırmaya göre, Türkiye en riskli 8. ülke oldu. Ekonomik kriz öncesi 9. olan Türkiye'nin böylece riskinin artmış olduğu ifade edildi.

19 ARALIK

35. Türkiye-AB Ortaklık Konseyi Toplantısı Brüksel’de yapıldı.

İstanbul’da Türkiye Elektrik Kurumu çalışanları toplu sözleşme, maaşlarda iyileştirme vb. taleplerle Taksim’deki TEK binası önünde bir araya geldiler.

Olay TV kuruldu.

20 ARALIK

Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu’na (KESK) üye memurlar, hükûmetin önerdiği maaş zammını protesto için tüm yurttan iş bıraktı. İstanbul’da yaşam felç oldu. Boğaz Köprüsü’nde sadece iki turnikenin çalışması nedeniyle araç kuyruğu kilometrelerce uzarken, vapur ve banliyö seferleri “yavaşladı”. Elektrik ve telefon arızaları giderilmedi, hastanelerde acil dışında hizmetler durdu. Okullarda öğretmenler derslere girmeyemedi. Eylemle ilgili olarak Hükûmet Sözcüsü Yıldırım Aktuna, “Ne yaparlarsa yapsınlar, 1996’dan önce iyileştirme mümkün değil.” dedi.

Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı, “Hazine Müsteşarlığı” ve “Dış Ticaret Müsteşarlığı” şeklinde ikiye

ayrıldı. Teşkilat ve görevleri hakkındaki kanun Resmî Gazete’de yayımlandı.

22 ARALIK

Yeni Demokrasi Hareketi (YDH), aynı adla partileşti; genel başkanlığa Cem Boyner seçildi.

26 ARALIK

Pir Sultan Abdal’ı anma törenleri sırasında, Sivas’taki Madımak Oteli’nde bulunan 37 sanatçı ve vatandaşın yanarak ölmesine neden oldukları gerekçesiyle yargılanan sanıklarla ilgili dava sonuçlandı. Ankara 1 Numaralı DGM, 22 sanığa verilen idam cezasını 15’er yıl ağır hapis cezasına çevirdi. 60 sanığı 3’er yıl hapis cezasına çarptırdı. 37 sanık ise beraat etti. Mahkeme, Aziz Nesin’in halkı tahrik ettiğini ve olayların çıkmasına yol açtığını gerekçe olarak kararında gösterdi. Karar, sanıkları da Madımak Oteli yangınında hayatlarını kaybedenlerin yakınlarını da memnun etmedi. Sanıklar cezaların çok olduğu gerekçesiyle mahkeme salonunda olay çıkardı. Ölenlerin yakınları ise cezaların az olduğunu öne sürdüler.

29 ARALIK

THY'nin 278 sefersayılı Ankara-Van uçuşunu yapan Boeing 737 tipi Mersin adlı uçağı Van Havaalanı'na inişe geçmek isterken, kötü hava şartları nedeniyle havaalanı yakınlarındaki bir tepeye çarparak parçalandı. Kazada uçakta bulunan 69 yolcu ve 7 mürettebattan 54'ü hayatını kaybetti, 22'si ise yaralı olarak kurtuldu.

Sabancı Holdinge ait İzmit'te kurulu Kordsa Fabrikasında Teksif Sendikası ile işveren arasında sürdürülen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlandı. 552 işçiyi kapsayan sözleşmede ücretler ilk yıl için %65, ikinci yıl için %50 oranında artırıldı. Sözleşmeyle artık brüt işçi aylığı 17.8 milyondan 30 milyona yükseldi.

Etibank, bazı işletmelerini birleştirdi. Etibank Keçiborlu Kükürtleri İşletmesi, Halıköy Maden İşletmeleri, Elâziğ Fosfat İşletmesi, Ergani Bakır İşletmesi, müesseselerini maden müdürlüğüne dönüştürerek diğer kuruluşlarıyla birleşti.

30 ARALIK

Taksim'de The Marmara Otel'i'nin girişindeki Cafe Marmara'da bomba patladı; Sinema eleştirmeni Cüneyt Cebenoyan'ın abla-

sı arkeolog Yasemin Cebenoyan hayatını kaybetti; yazar, sinema eleştirmeni Onat Kutlar ağır yaralandı ancak o da 11 Ocak 1995'te yaşamını yitirdi.

31 ARALIK

Ankara-İstanbul seferini yapan bir yolcu otobüsüne binen biri kadın 4 kişi otomatik silahlarla yolcuları taradı; 2 kişi hayatını kaybederken 26 kişi yaralandı.

Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası ile Birleşik Metal İş ve Özçelik-İş sendikaları arasında sürdürülen toplu iş sözleşmesi görüşmeleri anlaşma ile sonuçlandı. 30 bin işçiye ilk altı ay %42, ikinci 6 ay için %32 zam yapılacağı açıklandı.

İstanbul'da 1885 yılından beri faaliyet gösteren Cıbalı Sigara Fabrikası kapatıldı. Önceleri tütün işlemek amacıyla kurulan fabrika, 1900'lerin başlarında ilk fabrikasyon sigara üretimini gerçekleştirmiş, günümüzde tiryakilerin anı ve koleksiyonlarında kalan birçok ünlü sigara, örneğin, Bahar, Salon, Hususi Kokulu, Boğaziçi sigaraları burada üretilmişti. Yıllar boyunca Türkiye'nin tek sigara fabrikası olma özelliğini koruyan fabrikanın kapatılmasına gerekçe olarak "tasarruf tedbirleri" gösterildi.

Toptan eşya fiyatları indeksi %149.6, tüketici fiyatları indeksi %125.5 olarak açıklandı. Cumhuriyet tarihinin bu zamana kadarki en büyük enflasyonu 1994 yılında gerçekleşti.

1995

1 OCAK

Avusturya, Finlandiya ve İsveç Avrupa Birliği'ne tam üye oldu. Birliğin üye sayısı 15'e çıktı.

Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organization-WTO) kuruldu.

Diyarbakır'ın Kulp ilçesine bağlı Hamzalı köyüne saldıran terör örgütü PKK mensupları, 7'si çocuk 19 kişiyi katletti. Teröristlerden biri güvenlik güçleriyle çıkan çatışmada etkisiz hâle getirildi.

2 OCAK

İSKİ eski Genel Müdürü Ergun Göknel'in 8,5 yıllık hapis cezası kesinleşti.

3 OCAK

21 Kasım 1991'de göreve başlayan DYP-SHP koalisyon hükûmetinin 4 yıllık döneminde -büyük çoğunluğu OHAL bölgesinde- 1.151 faili meçhul cinayet işlendi. Bu sayı, 8 yıllık ANAP iktidarında 39 kişiydi.

AB'den ithal edilen kozmetik ürünler ile ilaç ve bazı hammadde-lerin gümrük vergileri düşürüldü. İthalat rejimi kapsamında kişisel bakım ürünleri ithali de kolaylaştırıldı. Parfüm, tuvalet suları, saç müstahzarları ithalinde gümrük vergisi AB-EFTA için %20'den %10'a, diğer ülkeler için %34.6'dan %20.6'ya düşürüldü.

4 OCAK

Basın Konseyi'nin 1994 yılına ilişkin raporuna göre, Öldürülen gazeteci 1; silahlı saldırıya uğrayan gazeteciler 6; emniyet, kamu görevlileri, parti görevlileri ve üçüncü şahısların saldırısına uğrayan gazeteciler 22; gözaltına alınan gazeteciler 57; tutuklanan gazeteciler 56; bombalı saldırıya uğrayan gazete bürosu 10; top-
latma 172; kapatma 38; suikast 1 olarak açıklandı.

DiE, 1994 Aralık ayı enflasyonunu toptan eşyada %8, tüketici fiyatlarında ise %6.3 olarak açıkladı. Buna göre yıllık enflasyon, Cumhuriyet tarihi rekorunu kırarak toptan eşya fiyatlarında %149.6 , tüketici fiyatlarında ise %125.5'e çıktı.

5 OCAK

Hükûmet, mevduatların dövize kaymasını önlemek amacıyla bankaların mevduat faizlerini serbestçe belirlemesine olanak tanıyan bir karar aldı. Resmî Gazete'de yayımlanan karar, bankalararası yeni bir süper faiz yarışı başlattı. Ayrıca bankalara toplam 30 trilyon lira yük getiren yeni disponibilitate tebliği de Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

7 OCAK

Gümrük Tarifesi indirimi yürürlüğe girdi. Bakanlar Kurulu kararı na göre katma protokol gereğince Türk gümrük tarifesi ile topluluk ortak gümrük tarifesi arasında 22 yıllık listede bu yıl yapılması gereken %30'luk uyumun yalnızca %15'lik bölümü gerçekleştirilecek. Geri kalan kısım ise yılbaşından geçerli olmak üzere ertelendi.

10 OCAK

TBMM televizyonu kuruldu ve oturumlar canlı olarak TRT-3'ten yayımlanmaya başladı.

11 OCAK

The Marmara Oteli pastanesinin 30 Aralık 1994'te bombalanması sırasında ağır yaralanarak tedavi altına alınan Cumhuriyet gazetesi sinema eleştirmeni, yazar Onat Kutlar hayatını kaybetti.

Amerikalı matematikçiler "en büyük asal sayı"yı buldu. Kendisi ile 859 bin 433 kez çarpılan 2'den, 1 çıkarılmasıyla elde edilen bu sayı 258 bin 716 haneli.

14 OCAK

İlk defa düzenlenen Uluslararası Nâzım Hikmet Şiir Ödülü, İstanbul'da yapılan bir törenle Lübnanlı şair Adonis'e verildi.

16 OCAK

Arka yüzünde Atatürk Barajı ve Hidroelektrik Santrali resmi bulunan Cumhuriyet tarihinin en büyük değerdeki kağıt parası, 1 milyon liralık banknotlar tedavüle çıkarıldı. İlgililer, yeni banknotların taklidinin çok zor olduğunu ifade etti.

17 OCAK

Japonya'nın Osaka - Kobe bölgesinde 7,2 büyüklüğünde bir deprem meydana geldi, 6 binden fazla kişi hayatını kaybetti.

Avrupa Parlamentosu, "Sakharov Ödülü"nü cezaevinde bulunan DEP eski milletvekili Leyla Zana'ya verdi.

20 OCAK

Japonya'da Aum Shinrikyo tarikatı, Tokyo metrosuna sarın gazı kullanılarak bir saldırı gerçekleştirdi. Olayda 12 kişi hayatını kaybederken 1300 kişi de yaralandı.

Hükûmet, İstanbul Boğazı çevresinde yapılacak imar yetkilerini RP'li Belediye Başkanı Erdoğan'dan alıp Ankara'ya taşıdı.

23 OCAK

Eğit-Sen ve Eğitim-İş sendikalarının birleşmesiyle oluşan Eğitim-Sen'in (Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası) kuruluş başvurusu Ankara Valiliği'ne yapıldı. İlk genel başkan, Eğitim-Sen Kırşehir Şube Başkanı Yıldırım Kaya oldu.

Posta ve Yeni Şafak gazeteleri, yayın hayatına başladı.

25 OCAK

Rusya, Norveç tarafından fırlatılan bir araştırma roketini ABD'nin Trident füzeleriyle karıştırınca neredeyse bir nükleer karşı saldırı başlatıyordu.

"Eğitim Gönüllüleri Vakfı" kuruldu. Koç, Sabancı, Tekfen, Borusan ve Çukurova gruplarının sahipleri, DİE eski Başkanı Orhan Güvenen, Merkez Bankası eski Başkanı Bülent Gültekin ve Millî Eğitim Bakanı Nevzat Ayaz, eğitimde devletin yükünü azaltmak amacıyla bir araya gelerek Eğitim Gönüllüleri Vakfını kurdular.

26 OCAK

Deniz otobüslerinin sefere başlamasıyla ilgili düzenlenen törende İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan dualar eşliğinde güverteye bayrak çekti.

27 OCAK

Türkiye, BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni bazı maddelere çekince koyarak kabul etti. Çekince konulan maddeler özetle şöyle:

Madde 17: Kitle iletişim araçlarının azınlık grubuna veya bir yerli ahaliye mensup çocukların dil gereksinimlerine özel önem göstermeleri konusunda teşvik edilmesi.

Madde 29: Çocuğun anne-babasına, kültürel kimliğine, dil ve değerlerine, çocuğun yaşadığı veya geldiği menşee ülkenin ulusal değerlerine ve kendisinininkinden farklı uygarlıklara saygısının geliştirilmesi.

Madde 30: Dinî ya da dilsel bir azınlığa ya da yerli halka mensup bir çocuğun, kendi kültüründen yararlanma, kendi dininin gereklerini yerine getirme ya da kendi dilini kullanma hakkından yoksun bırakılmaması.

Eylül 1994'ten beri Paris'te cezaevinde bulunan Dev-Sol lideri Dursun Karataş 1995'te serbest bırakıldı. Dursun Karataş sahte kimlikle Fransa'ya giriş yaparken tutuklanmıştı.

29 OCAK

8 aydır cezaevinde bulunan Petrol-İş eski Genel Başkanı Münir Ceylan tahliye edildi.

30 OCAK

TÜSİAD tarafından hazırlanan "konjonktür raporu" açıklandı. Raporda 1994'te başlayan durgunluğun 1995'te de devam edeceği ve orta vadeli bir istikrar programına şiddetle ihtiyaç duyulduğu belirtildi. Rapora göre belirsizliğin sürmemesi için ilk şart, iktisadi alıcılara güven veren siyasi bir iradenin olması. 1994'te gerileyen reel ücretlerin 95'te de aynı eğilimi sürdürmesinin sosyal sorunları ağırlaştıracağı belirtildi.

1 ŞUBAT

Bakanlar Kurulu, bütçe gelirlerini artırmak için bazı vergi, dolaylı vergi ve fon oranlarını artırdı. Sigorta pulu, puro, pipo tütün, sigara, kıyılmış tütün, enfiye ve benzeri tütün mamullerinin yurt içi satışlarında uygulanan ek KDV oranı %80'den %90'a çıkarıldı. Tütün mamullerinin ithalatında uygulanmak üzere de %20 ek KDV getirildi. İş yerlerinin gerçek ve tüzel kişilere mal ve hakların kiralanması karşılığı yaptıkları ödemeler için %20 olan stopaj %25'e çıkarıldı. Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin ödedikleri vergiler üzerinden ayrıca alınan %7 oranındaki pay %10'a çıkarıldı.

2 ŞUBAT

Et ve Balık Kurumu (EBK), "Hak-İş" ve "Öz Gıda-İş" in oluşturduğu ortak girişime satıldı. EBK'nun 1.5 trilyona devredildiği ve kurumun 9.5 trilyon olan borcunun da devlet tarafından üstlenileceği bildirildi. Satışla, alıcılara 60 milyar liralık et stoku verilirken, kombinaların %20'sini sendikanın satmasına izin verildi.

İş insanı Vehbi Koç siyasi partilere çağrıda bulunarak, "Sorunlara çözüm getirecek bir hükûmet kuralım." Son iki yılda enflasyonun büyük ölçüde arttığını belirten Koç, ekonomisi güçlü olan bir ülkede demokrasinin daha kolay gelişeceğini belirterek, siyasi parti liderlerine şöyle seslendi: "Sizlerden rica ediyorum. Artık kavgaları bırakıp ülkenin sorunlarına çözüm getirecek bir hükûmet kuralım." dedi.

4 ŞUBAT

Gözaltında kaybolan ve faili meçhul cinayetlere kurban gidenlerin aileleri, Düşünce Özgürlüğü Platformu'nun İstanbul Tabip Odası'nda düzenlediği toplantıda SHP, CHP ve YDH'li milletvekili ve yöneticilerle bir araya gelerek atılması gereken adımları konuştular.

DİE endeksine göre, Ocak ayında fiyatlar toptan eşyada %8.4, tüketici fiyatlarında %6.8 oranında arttı. 12 aylık enflasyon ise toptan eşya fiyatlarında %156.8, tüketici fiyatlarında ise %130.6'ya ulaştı.

6 ŞUBAT

Birçok zirai ürüne uygulanan KDV oranı düşürülürken, kitaba uygulanan KDV oranı tam 8 kat artırıldı. Bakanlar Kurulu kararına göre buğday, arpa, mısır, yulaf, çeltik, küçük ve büyükbaş hayvanda %8 olan KDV %1'e düşürüldü, kitapta %1 olan oran %8'e yükseltildi. Talih oyunları, salon işletmeciliği çerçevesinde verilen hizmetlerde %15 olan KDV oranı da %23'e yükseltildi.

Topkapı Ambarlar'da Tümtis'te örgütlü işçilere yönelik saldırılar nedeniyle 1.500 işçi süresiz iş bıraktı.

7 ŞUBAT

Amerikan uzay mekiği Discovery, Rus uzay istasyonu Mir ile tarihi buluşmasını gerçekleştirdi.

9 ŞUBAT

Yeni açıklanan "Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Disiplin ve Ödül Yönetmeliği"nde, okul müdürlerine, kız öğrencilere bekaret kontrolü yaptırma yetkisi tanındı. Bunun

üzerine Türkiye'nin dört bir yanında "bekaret kontrolüne hayır" eylemleri başladı. İzleyen günlerde, Bakan Nevzat Ayaz kontrol yapılmayacağına ilişkin bir genelge yayınladı.

10 ŞUBAT

Et Balık Kurumunun, Hak-İş Konfederasyonuna satış işlemi Başbakanlık'ça iptal edildi. Özelleştirme Yüksek Kurulu toplantısından sonra bir açıklama yapan Başbakan Çiller, "Kamu vicdanının rahatlatılması için Et Balık Kurumu'nun satış kararını iptal ettiklerini" açıkladı. Hak-İş Konfederasyonu, sadece arazilerinin değeri 11 trilyon lirayı bulan EBK'na, iki yıl sonra ödenmek üzere 1.5 trilyon vermişti. Hak-İş, işletme sermayesi olarak 500 milyon lira ucuz kredi istemiş, arazilerin %20'sini de satma hakkı elde etmişti.

11 ŞUBAT

Meksika ordusu Chiapas eyaletinde Zapatistalar'a karşı büyük bir harekât başlattı. EZLN'nin önde gelen 2 lideri tutuklandı, kimliği afişe edilen 38 yaşındaki efsane lider "Komandante Marcos" ise yakalanamadı.

12 ŞUBAT

Meksika'da Zapatistalar'a karşı başlatılan büyük operasyon, Başkanlık Sarayı önünde protesto edildi.

13 ŞUBAT

Türk mühendisler tarafından geliştirilen ilk Türk füzesi, Konya-Karapınar füze fırlatma üsünden başarıyla fırlatıldı.

14 ŞUBAT

İstanbul Samandıra Askerî Havaalanından Ankara'ya gitmek için havalanan Dornier-28-D2 tipi askerî uçak, kalkışından kısa bir süre sonra geri dönme kararı aldı, ancak uçak geri dönemedi ve yakınlarda bulunan Alemdağ'da yerleşim birimi üzerine düştü. Olayda 3 personel şehit oldu.

15 ŞUBAT

Hacker Kevin Mitnick ABD'nin bazı en güvenli bilgisayar sistemlerine izinsiz girmek suçundan FBI tarafından gözaltına alındı.

16 ŞUBAT

İstanbul Moda Fuarı açıldı. Türkiye Giyim Sanayicileri Derneği (TGD), İTO ve CNR Uluslararası Fuarçılık tarafından düzenlenen fuarın açılışını Devlet Bakanı Yıldırım Aktuna yaptı.

Maaşlarını alamayan TCDD memurları İstanbul ve Adana'da iş bırakma eylemi yaptı.

18 ŞUBAT

SHP ve CHP, Cumhuriyet Halk Partisi çatısı altında birleşti. Kurultaya katılan 1003 delege CHP'de, 635 delege SHP'de birleşmek için oy kullandı. İki partinin genel başkanlarının anlaşması sonucu SHP'li Hikmet Çetin oy birliğiyle genel başkan seçildi.

23 ŞUBAT

Mardin'in Ömerli ilçesine bağlı Kocakuyu köyünü basan teröristler, 6 vatandaşı katlettiler.

Grevleri "millî güvenlik" gerekçesiyle Bakanlar Kurulunca ertelenen Hava-İş üyesi THY çalışanları Genel Müdürlüğe yürüdü.

24 ŞUBAT

Bugün başlaması beklenen THY ve HAVAŞ grevi, Bakanlar Kurulunca millî güvenlik gerekçesiyle iki ay ertelendi.

TBMM Genel Kurulunda "Tüketicinin Korunması Hakkındaki Yasa Tasarısı" kabul edildi.

27 ŞUBAT

Kuzey Irak'ın Zaho kentinde bir ticaret merkezinde bomba patladı; 76 kişi öldü, 83 kişi yaralandı.

28 ŞUBAT

Sivas'ta öğrencilerin gittiği kafeteryayı basan 12 tarikat üyesi, "Oruç yiyorlar" diye sopa ve zincirlerle öğrencilere saldırdı; 7 kişi yaralandı.

1 MART

İstanbul Büyükşehir Belediyesi eski Başkanı Nurettin Sözen dö-

neminde Koç Üniversitesi için imar izni verilmeyen Rumelifeneri'ndeki 160 hektarlık devlet ormanı, CHP'li Belediye Meclisi üyelerinin karşı çıkmasına karşın RP, ANAP ve DSP'li üyelerin oyuyla imara açıldı.

2 MART

İnternet üzerinden arama motoru Yahoo kuruldu.

6 MART

36. Türkiye-AB Ortaklık Konseyi Toplantısı Brüksel'de yapıldı. Toplantıda, Türkiye'nin 1963'te Ankara Antlaşması'yla başlattığı Avrupa'yla bütünleşme sürecinde bir adım daha atıldı ve toplantıda, Türkiye-AB arasında Gümrük Birliğini tesis eden 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı alındı ve yürürlük tarihi 1 Ocak 1996 olarak belirlendi.

Beş bin ve bin liralıklar bozuk para oldu. Madeni bin ve 5 bin liralara bugün tedavüle çıkarıldı. İçerdikleri düşük oranda metalle para basma maliyetini üçte bir oranında azaltan yeni bin liralıklarda %90 bakır, %10 çinko bulunuyor. Beş bin liralık madeni paralarda ise bu oran %70 bakır, %30 çinko şeklinde değişiyor.

11 MART

Pişmanlık yasasından yararlananların sayısının 1955 olduğu açıklandı.

12 MART

12 Mart günü akşam saatlerinde bir taksiyi gasp eden saldırganlarca, İstanbul'da Alevi vatandaşların çoğunlukta yaşadığı Gazi Mahallesi'ndeki dört kahvehane ve bir pastane otomatik silahlarla tarandı. Saldırıların sonucu Alevi dedesi olduğu söylenen Halil Kaya adlı bir vatandaş hayatını kaybederken, beşi ağır yirmi beş kişi yaralandı. Saldırganların olay yerinden uzaklaştıktan sonra gasp ettikleri taksinin şoförünü öldürdükleri ve taksiyi ateşe vererek kaçtıkları anlaşıldı. Olayların ardından çok sayıda Alevi vatandaş, Gazi Mahallesi'nde toplandı, emniyet kuvvetlerinin olaya geç müdahale

ettiklerini öne sürerek Gazi Polis Karakolu'na yürüdü. Polis takviye güç talep ederek Gazi Karakoluna barikat kurdu. Olayı protesto için yürüyüş yapan halkla polis çatıştı. Polis mahalle halkını havaya ateş açarak durdurmaya çalıştı. 1 kişi hayatını kaybetti ve pek çok kişi de yaralandı. Gece boyunca durulmayan olaylar ertesi gün de sürdü. 13 Mart günü olayı protesto etmek için İstanbul'un dört bir yanından gelen yaklaşık 15 bin kişi polis karakoluna tekrar yürüyüşe geçti, çevik kuvvet ve özel timlerle desteklenen polisler tekrar ateş açılınca çatışma başladı. Çatışmalar sonunda 15 kişi hayatını kaybederken, aralarında polis, jandarma ve gazetecilerin de bulunduğu 100'den fazla insan yaralandı. Aynı gün İstanbul Valiliği Gazi Mahallesi ile iki mahallede (Zübeyde Hanım ile Esentepe) daha sokağa çıkma yasağı ilan etti. Gazi Mahallesi'ne giriş ve çıkışlar polis kontrolüne alındı. 14 Mart günü Cemevi önünde toplanan kitlenin kendi arasından çıkardığı komite 4 maddelik bir istek listesi hazır-

ladı ve istekleri yerine getirilmezse protestoların devam edeceğini belirtti. Yapılması istenen 4 madde ise şöyleydi: i) Cenazelerin verilmesi, ii) Sokağa çıkma yasağının iptal edilmesi, iii) Gözaltındakilerin geri verilmesi, iv) Asker ve polisin bölgeden çekilmesi. Ancak bu istekler reddedildi ve aynı gün içinde 15 kişi yaşamını yitirdi. 14 Mart günü, Gazi Mahallesi'nde konan sokağa çıkma yasağına rağmen olayların bir türlü yatıştırılamaması üzerine bölgeye askerî birlikler sevk edildi. Yine aynı gün Gazi Mahallesi'nde çıkan olaylar nedeniyle Ankara Kızılay Meydanı'nda çıkan olaylarda otuz altı kişi yaralandı. 15 Mart'ta olaylar Ümraniye'ye sıçradı. Ümraniye'de 4 kişi yaşamını yitirdi. Mustafa Kemal Mahallesi'nde çıkan olaylarda beş kişinin ölmesi ve yirmiden fazla kişinin yaralanması üzerine bu bölgede de sokağa çıkma yasağı ilan edildi. 16 Mart'ta dönemin İstanbul Valisi Hayri Kozakçıoğlu olayların yatıştırıldığını söyleyerek bölgedeki sokağa çıkma yasağının kaldırıldığını açıkladı.

15 MART

İstanbul'un Ümraniye ilçesinin eski adı 1 Mayıs olan Mustafa Kemal Mahallesi'nde, 13 Mart günü Gazi Mahallesi'nde polisin ateş açması sonucu 15 kişinin ölmesinin protesto gösterisi yapıldı. Gösteriyi engelleyemeyen polis, göstericileri ateş açarak durdurmaya çalışınca çıkan çatışmada 4 kişi hayatını kaybetti, 20'den fazla kişi yaralandı. İstanbul Valiliği Ümraniye'de sokağa çıkma yasağı ilan etti.

Gazi Mahallesi'nde hayatını kaybeden 17 kişiden 6'sının cenazesi 5 bin kişinin katılımıyla Gazi Mezarlığı'nda toprağa verildi.

17 MART

Azerbaycan'da 13 Mart'ta başlatılan, Türkiye'nin de adının karış-

tığı bir darbe girişimi bastırıldı. Devlet Başkanı Haydar Aliyev'i devirmek isteyen OMON birliklerinin komutanı Albay Ruşen Cevadov öldürüldü.

Michael Jordan, basketbola geri dönme kararı aldı.

18 MART

Turist Ömer tiplemesiyle tanınan sinema sanatçısı Sadri Alışık, İstanbul'da hayatını kaybetti. 47 yıllık sinema yaşamına 600'e yakın film sığdırdı. Kartallar Yüksek Uçar adlı televizyon dizisinde oynamış, 1994 yılında çevirdiği ve son filmi olan Yengeç Sepeti'yle Antalya'da Altın Portakal Ödülü almıştı.

Sadri Alışık (1925-1995)

19 MART

PKK militanları Tunceli'den Ovacık ilçesine doğru yol alan 50 araçlık konvoyu roketatarlarla saldırdı. Olayda 18 asker şehit olurken 10 asker de yaralandı.

20 MART

Japonya'da Aum Shinrikyo tarikatı, Tokyo metrosuna sarin gazı kullanarak bir saldırı daha gerçekleştirdi. 16 metro istasyonuna içinde zehirli sarin gazı bulunan paketlerin bırakılması sonucu 10 kişi yaşamını yitirdi, 4 bin 695 kişi zehirlenerek hastaneye kaldırıldı.

21 MART

Nevruz bayramı ilk kez resmen kutlandı.

Türk Silahlı Kuvvetleri 35 bin askerle Kuzey Irak'a en kapsamlı sınır ötesi operasyonunu başlattı. Operasyon "Çelik-1" kod adıyla gece yarısı başladı.

22 MART

Irak'ın kuzeyindeki "Çelik-1" harekâtı kapsamında 3 bin PKK mensubu terörist çembere alındı, 200'ü etkisiz hâle getirildi, 8 asker şehit oldu, 11 er yaralandı.

23 MART

Kuzey Irak harekâtında 89 PKK militanı daha etkisiz hâle getirildi.

26 MART

4 Haziran 1985 tarihinde Fransa, Batı Almanya, Belçika, Hollanda ve Lüksemburg arasında imzalanan Schengen Anlaşması yürürlüğe girdi.

Yozgat'ın Sorgun ilçesindeki Matsan Madencilik Şirketine ait kömür ocağında saat 15.30'da grizu patlaması sonucu oluşan göçük altında kalan 38 kişi hayatını kaybetti, 8 işçi ağır yaralı olarak kurtarıldı.

Türk sinemasının "Küçük Hanımefendi"si Belgin Doruk (d. 1936), İstanbul'da hayatını kaybetti.

27 MART

ABD Büyükelçiliği Uyuşturucuya Mücadele Birimi, Özelleştirme Yüksek Kurulunu, HAVAŞ ihalesine katılan Kumarhaneler Kralı Ömer Lütfü Topal'ın uyuşturucu bağlantısı olduğu konusunda uyardı.

Silopi'ye bağlı Gürümlü köyüne baskın düzenleyen PKK'lı teröristler, roket ve el bombalarıyla köye saldırdı; bir korucuyu ve onun üç çocuğunu katletti.

Pratisyen hekimlerin mecburi hizmeti kaldırıldı. Bakanlar Kurulu gerektiğinde sınav şartı aranmaksızın ihtiyaç duyulacak yerlere atama yapabilecek. Karar Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

28 MART

Kanal 6 TV'de Ümit Zileli'nin "Pusulâ" programına katılan Ankara ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanları Recep Tayyip Erdoğan ve İ. Melih Gökçek, icraatlarının anlatıldığı 2 bandın gösterimine izin verilmemesi ve soruların yöneltişi tarzını gerekçe göstererek stüdyoyu terk etti.

29 MART

Cezayir'de ordu birliklerince aşırı dinci militanlara karşı düzenlenen son dört operasyonda 2500 kişinin öldüğü bildirildi.

31 MART

Kuzey Irak'ta devam eden Çelik Harekâtını izleyen Reuters muhabiri Fatih Sarıbaş ile Agence France-Presse muhabiri Kadri Gürsel, Cizre-Nusaybin yolunu kesen PKK militanları tarafından kaçırıldı. PKK, kaçırdıkları gazetecileri 4 hafta sonra serbest bıraktı.

1 NİSAN

Karabük Demir Çelik Fabrikalarının çalışanlar, yöre halkı, yöre ticaret ve sanayi odaları ile esnaf derneklerince oluşturulan Karadimir AŞ'ye devrine ilişkin sözleşme imzalandı.

6 NİSAN

Emlakbank eski Genel Müdürü Engin Civan, "Rüşvet aldığı iddiasıyla" yargılandığı mahkemece 7.5 yıl hapis ve 62.5 milyar lira

para cezasına çarptırıldı. Aynı mahkemede "Adam yaralamaya azmettirmek" iddiasıyla yargılanan iş adamı Selim Edes'e 1 yıl 8 ay hapis cezası, "Rüşvet vermek suçundan" da 111 milyar lira para cezası verildi. Engin Civan'ı yaralayan Davut Yıldız ise, 7 yıl 4 ay hapis cezasına çarptırıldı.

7 NİSAN

Ankara Devlet Tiyatrosu Mahir Canova Sahnesi açıldı.

8 NİSAN

20 Mart'ta Kuzey Irak'ta düzenlenen Çelik Harekâtı adlı operasyon sona erdi. Operasyon sırasında 369 PKK'lı teröristin etkisiz hâle getirildiği, 36 askerin ise şehit olduğu açıklandı.

Gaziantep'te BM'nin desteğiyle kurulan "Uluslararası Aflatoksin Laboratuvarı" deneme çalışmalarına başladı.

11 NİSAN

Aylık çalışma süreleri 65 saatten 80 saate çıkarılan THY pilotları sefere çıkmadı.

GAP'ta bir adım daha atıldı ve kanaletler devreye sokularak Fırat Nehri, çatlayan topraklarla buluştu. Başbakan Çiller, Abdurrahman Dede köyünde ana kanallardan kanaletlere su verme törenine katıldı.

13 NİSAN

İş adamı Aydın Doğan, İstanbul'da gelir vergisi rekortmeni oldu. Doğan Holding sahibi Aydın Doğan, 206 milyar 244 milyon 55 bin lira vergi ödeyecek. Sanatçılar arasında ise ilk sırayı 4 milyar 251 milyon 288 bin lirayla Cem Özer aldı.

Güvenlik güçlerinin bir eve yaptığı operasyonda 3 Dev-Sol militanı etkisiz hâle getirildi.

15 NİSAN

Çelik-1 Operasyonunun 26. gününde çıkan çatışmada 11 asker şehit oldu.

16 NİSAN

Güney Afrika Cumhuriyeti ağır insan hakları ihlalleri olduğu gerekçesiyle Türkiye'ye silah ambargosu koydu. Söz konusu ambargo 16 Nisan 1997'de kaldırıldı.

19 NİSAN

ABD'nin Oklahoma kentinde Alfred P. Murrah Federal binasına konan bombanın patlaması sonucunda 100'den fazla kişi hayatını kaybetti. Bombayı eski bir asker olan 28 yaşındaki Timothy McVeigh'in yerleştirdiği belirtildi.

2 Temmuz Sivas Katliamı'nın tüm tanıkları (55 kişi) "sanıklar lehine yalancı tanıklık" yaptıkları suçlamasıyla sanık durumuna düştü; haklarında 5-15 yıl arası hapis cezası istemiyle dava açıldı.

21 NİSAN

İstanbul Sarayburnu'nda bomba yüklü otomobilin patlaması sonucu 1 kişi yaşamını yitirdi, çok sayıda vatandaşı yaralandı.

22 NİSAN

Rauf Denktaş, üçüncü kez, KKTC cumhurbaşkanlığına seçildi.

DYP-SHP koalisyon hükûmeti, kent merkezlerinde de toplantı ve gösteri düzenlenebilmesini mümkün kılan yasal değişikliğin yapılması kararını aldı. Mevcut yasada valiler gösteri ve yürüyüşler için "kamu düzeni" gerekçesiyle çoğu durumda şehir dışı yerlere izin verebiliyor.

23 NİSAN

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlandı.

TBMM'de 23 Nisan Özel Oturumu yapıldı.

24 NİSAN

- Ruanda'da bir mülteci kampında bulunan 8 bin kişi Tutsilerin hükûmetine bağlı birliklerce öldürüldü.

26 NİSAN

- Türkiye'nin ilk kadın kaymakamları Elif Arslan ile Özlem Bozkurt görevlerine başladı.
- Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren yönetmeliğe göre, artık TBMM'deki gazetecilerin de iç tüzükte belirtilen giyim kurallarına göre giyinecekleri belirtildi.

27 NİSAN

- Yemen'de 1994 yılında iki ay süren iç savaştan bu yana yapılan ilk seçimler sırasında olaylar meydana geldi; 16 kişi hayatını kaybetti.
- Yapı Kredi Bankasının davetlisi olarak Türkiye'de bulunan dağılan SSCB'nin son Devlet Başkanı Gorbaçov ODTÜ'de protestoya uğradı. Gorbaçov, ODTÜ'ye konferans vermek üzere geldiğinde Lenin ve Stalin posterleri taşıyan gençler Gorbaçov'a taş ve yumurta fırlatarak, "Go Home" sloganları attı. Gorbaçov, "Eğer liberal teorisyenler yaşanan gelişmelere bakarak sosyalizmin öldüğünü savunuyorlarsa, Don Kişotluk yapıyorlar." dedi.

30 NİSAN

- ABD Başkanı Bill Clinton İrlanda'yı ziyaret eden ilk ABD Başkanı oldu.
- 30 Aralık 1994'te Cafe Marmara'ya koydukları bombanın patlaması sonucu yazar Onat Kutlar ve Yasemin Cebenoya'nın ölümüne neden olan 10 PKK'lı İstanbul'da yakalandı.

1 MAYIS

- Hırvat Ordusu, Batı Slavonya'yı geri almak için Bljesak Operasyonu başlattı.

2 MAYIS

- Genelkurmay Başkanlığı, Çelik Harekâtı'nın 43 gününü değerlendirdi. 2 trilyon 800 milyar liraya mal olan harekât sırasında 555 terörist etkisiz hale getirildi.

5 MAYIS

- Türkiye-İran Doğalgaz Anlaşması Esenboğa Havaalanı Şeref Salonu'nda İran Petrol Bakanı Golamreza Agazade ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Veysel Atasoy arasında imzalandı.

6 MAYIS

 IMF, Türkiye ile stand-by anlaşmasının süresini uzattı ve 160 milyon dolarlık yeni kredi limitini serbest bıraktı.

7 MAYIS

 Fransa'da sağın adayı Jacques Chirac, Cumhurbaşkanı seçildi.

11 MAYIS

 Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel Avrupa ve Gümrük Birliği için referanduma gidilmesi gerektiğini açıkladı.

12 MAYIS

 İstanbul Çiftelhavuzlar'daki bir evde Dev-Sol liderlerinden Dursun Karataş'ın eşi Sabahat Karataş'la birlikte üç kişinin öldürüldüğü baskına katılan polisler hakkında yargısız infaz iddiasıyla dava açıldı.

15 MAYIS

 İMKB'nin İstinye'deki yeni binası Başbakan Çiller tarafından açıldı.

17 MAYIS

 Nasuh Mahruki dünyanın en yüksek tepesi olan Everest'in zirvesine çıkan ilk Türk oldu.

 Hava-İş Sendikası başkanı Atıl Ayçin bir konuşmasında bölücülük yaptığı iddiasıyla yargılandı, 1 yıl 8 ay hapis cezasına çarptırıldı ve tutuklandı.

19 MAYIS

 Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı kutlandı.

20 MAYIS

 "Tatlises Radyo Televizyon ve Medya Hizmetleri AŞ" kuruldu.

23 MAYIS

 "Kömür kralı" olarak tanınan Yeni Günaydın ve Tan gazetelerinin sahibi Bekir Kutmangil silahlı saldırı sonucu hayatını kaybetti.

24 MAYIS

Her yıl dünyanın bir başka ülkesinde düzenlenen ve 76'ncısı Türkiye'de yapılan Tekstil Olimpiyatı sona erdi. 3 gün süren olimpiyatta Fransa, Almanya, ABD, İtalya, Avustralya başta olmak üzere 34 ülkeden 295 yönetici katıldı.

25 MAYIS

Batman'da bir minibüs durağına bomba yerleştirmek isteyen PKK'nın yerleştirmek istediği bomba elinde patladı. Olayda PKK militanının yanı sıra 7 kişi öldü, 20 kişi yaralandı.

27 MAYIS

Bir grup kadın, cumartesi günü saat 12:00'de gözaltında kaybolan insanların bulunması, sorumluların ortaya çıkarılarak yargılanması ve artık kimsenin gözaltında kaybolmaması talebiyle İstanbul Galatasaray Lisesi önünde oturdu. Daha sonra, "Cumartesi anneleri" olarak anılan insan hakları savunucuları polisin çeşitli müdahalelerine karşın her Cumartesi saat 12:00'de aynı yerde buluştu.

29 MAYIS

Gümrük İşbirliği Komitesi (GİK) 15. dönem toplantısı yapıldı.

30 MAYIS

Balgat Katliamı davasında ölüm cezasına çarptırılan, firari İsa Armağan Almanya tarafından Türkiye'ye iade edildi.

2 HAZİRAN

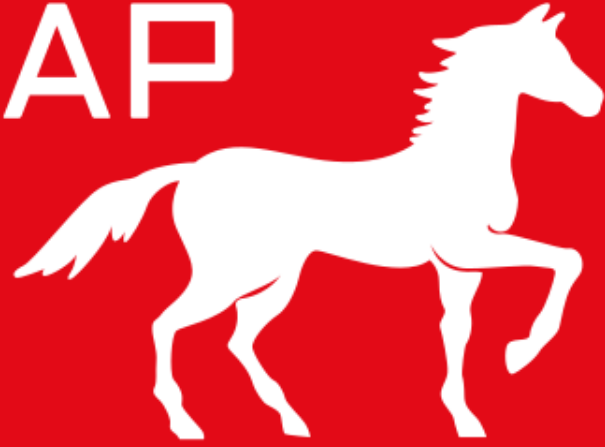
Hükûmetin güvenlik gerekçesiyle ertelediği, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının YHK'ya gönderdiği THY toplu iş sözleşmesi sonuçlandırıldı. YHK'nın aldığı karara göre, THY'deki 7 bin çalışanın ücretlerine 1 Ekim-31 Aralık 1994 döneminde %71, Ocak'tan geçerli olmak üzere de ilk altı ay için %16, ikinci altı ay içinde %20, üçüncü altı ay için %19 ve dördüncü altı ay için %20 zam yapılacağı belirtildi.

3 HAZİRAN

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Aydın Güven Gürkan, Kilis, Yalova ve Karabük'ün il yapılması hakkındaki kararnameyi imzaladı ve sonrasında uygulamanın haksızlık olduğunu söyleyerek bakanlıktan istifa etti.

4 HAZİRAN

- 12 Eylül döneminde kapatılmış olan Adalet Partisi yeniden kuruldu.

6 HAZİRAN

- Kilis, Karabük ve Yalova il oldu. Bazı ilçelerin il yapılması için hükûmete kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi veren yasayı Cumhurbaşkanı Demirel, inceleme süresini kullanmadan birkaç saat içinde onaylamıştı. KHK, Resmî Gazete’de yayımlandı. Bu kararın ara seçimler için bir seçim yatırımı olduğu iddia edildi.

7 HAZİRAN

- Evrensel gazetesi yayın hayatına başladı.
- Türk vatandaşlarına, bulundukları ülke vatandaşlığına geçme hakkı veren yasa TBMM’de kabul edildi.

8 HAZİRAN

- Rasmus Lerdorf, PHP (Hypertext Preprocessor), yaygın olarak kullanılan web tabanlı ve açık kaynak kodlu bir programlama dilinin ilk sürümünü yayımladı.
- TBMM oy birliğiyle, Yunanistan Ege Denizi’ndeki kara sularını 12 mile çıkarması hâlinde hükûmete savaş yetkisi de dahil olmak üzere önlemlerin alınacağı yönünde bir bildiri yayımladı.

10 HAZİRAN

- Mercedes-Benz firması tarafından yaptırılan ve dünyanın en modern otomobil üretentesisisi olduğu açıklanan “Mercedes-Benz Türk Hoşdere Otobüs Fabrikası” Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından üretime açıldı. 300 bin metrekarelik arazi üzerinde, 40 bin metrekarelik kapalı alanda kurulan fabrikada yılda 2 bin oto-

büs üretilecek. 65 milyon marklık yatırımla kurulan fabrikada "0403" otobüslerinin üretileceği açıklandı.

18 HAZİRAN

Çeçen lider Şamil Basayev, Budennovsk kenti hastanesine baskın yaptı; binden fazla Rus'u rehin aldı. Böylece Rusya, savaşın durdurulması ve görüşmelerin başlatılması taleplerini kabul etti.

20 HAZİRAN

Türkiye genelinde 600 bin memur "sendika hakkı" için iki günlüğüne iş bıraktı.

21 HAZİRAN

TBMM Anayasa Komisyonunda CHP'nin kamu çalışanlarına grevli-toplu sözleşmeli sendika yolunu açan Anayasa değişikliği önerisi ile Genel Kurulda grevsiz-toplu sözleşmesiz sendika hakkını tanıyan önerge koalisyon hükûmetini oluşturan ANAP ve DYP oylarıyla reddedildi.

Kamu çalışanlarına grev ve toplu sözleşmeli sendika hakkı için anayasa değişikliği önermeleri Mecliste görüşülürken çalışanlar 3 büyük ilde iş bırakıp alanlara çıktı.

22 HAZİRAN

Kamu çalışanları grevli-toplu sözleşmeli sendika tasarısını engelleyen DYP'nin Genel Merkezi önünde oturma eylemi yaptı.

23 HAZİRAN

Kültür Bakanı Ercan Karakaş OHAL ve Çekiç Güç süresini uzatma kararnamesini imzalamadı. Karakaş bakanlık görevinden istifa etti. Karakaş istifa açıklamasında Koalisyonun 90 günlük icraatını da eleştirdi.

26 HAZİRAN

Dünyanın 3. büyük kredi notu değerlendirme şirketi Duff & Phelps, Türkiye'yi yatırım yapılabilecek ülkeler listesinin altında gösteren, ancak borç ödeme konusunda güvenilir olduğu anlamına gelen, "BB (orta düzey)" notu verdi.

TBMM, hükûmete gümrük birliğiyle ilgili kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi veren yasayı kabul etti.

29 HAZİRAN

 Anayasa Mahkemesi, 3996 sayılı "Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret" Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkındaki Kanun'un taraflar arasında imtiyaz teşkil etmeyecek nitelikte sözleşme yapılmasını öngören hükmünü iptal etti.

 Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi Ankara'nın Hitit Güneşi amblemini değiştirdi. Ankara'nın yeni amblemi Kocatepe Camii'ni ve Atakule'yi simgeleyen bir tasvir oldu.

1 TEMMUZ

 THY, iç hat bilet ücretlerine %30,4 ile %94,4 oranında zam yaptı.

3 TEMMUZ

 Kırklareli Polis Evinde patlama meydana geldi.

 "Vergi numaralı" hayata geçiş bugün başladı. Yaklaşık 5 milyon vatandaşa vergi numarası gönderileceği açıklandı.

4 TEMMUZ

 TSK, PKK'ya karşı sınır ötesi Ejder Harekâtı'nı başlattı.

5 TEMMUZ

 Türkiye İş Bankasının uluslararası mali piyasalardan sendikasyon yoluyla sağladığı 250 milyon dolarlık kredi anlaşması Londra'da imzalandı. Libor artı 1,25 faizli ve bir yıl vadeli kredinin sendikasyonuna 41 banka katıldı.

 Asıl adı Mehmet Nusret olan yazar Aziz Nesin, imza günü için gittiği İzmir'in Çeşme ilçesinde geçirdiği kalp krizi sonucu 80 yaşındayken hayatını kaybetti. Mizah, kısa öykü, tiyatro oyunu ve şiir dallarında pek çok yapıtlarıyla yurt içinde ve yurt dışında birçok ödüle layık görülen Nesin, 1972'den beri hizmetlerini sürdüren Nesin Vakfı'nın da kurucusuydu.

6 TEMMUZ

 Ankara Valiliği, Büyükşehir Belediye Meclisinin şehrin simgesi Hitit Güneşi'ni "cami" ile değiştirme kararını reddetti.

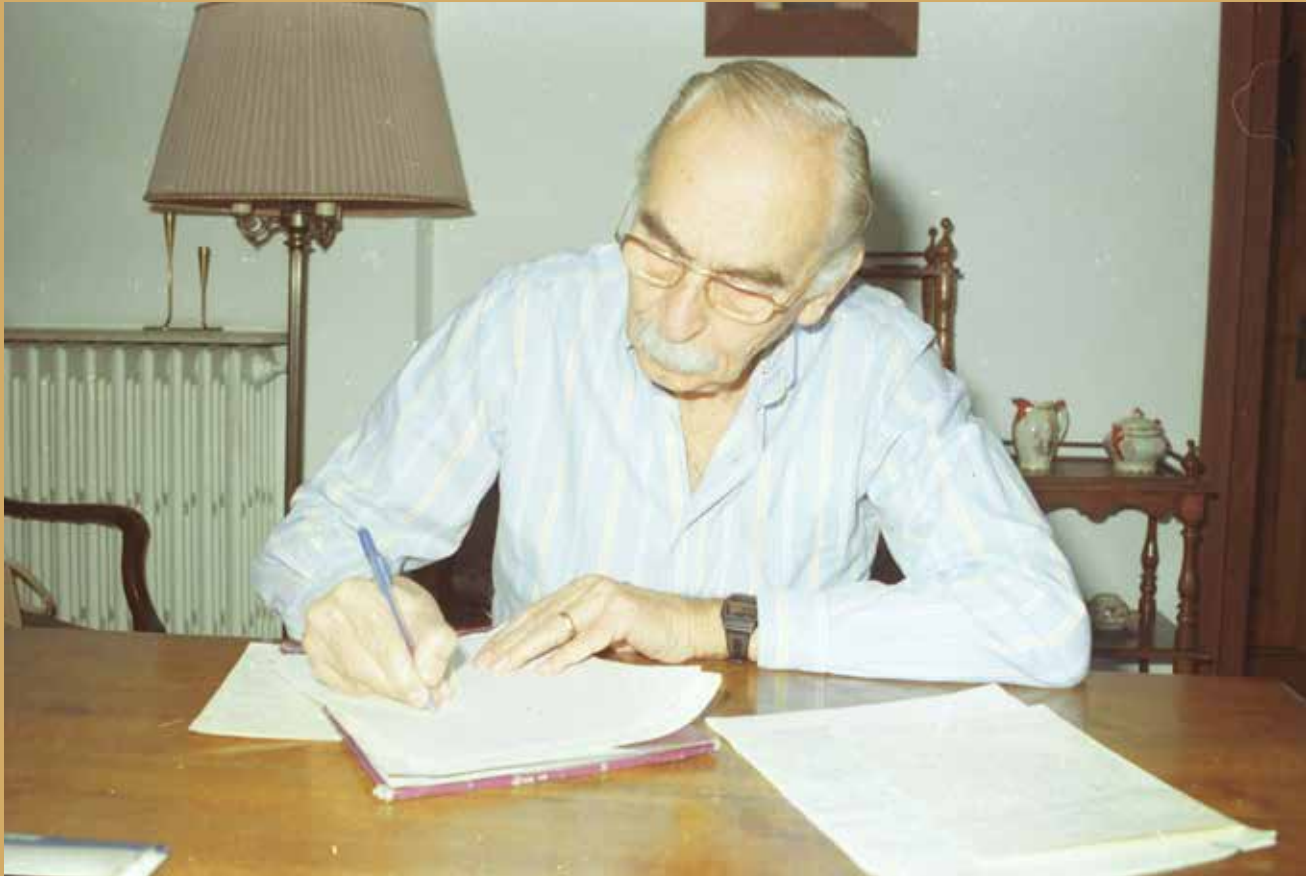
9 TEMMUZ

✍ Sıcak çatışmanın sona erdiği Kuzey Irak'ta Kanimasi, Mergasor ve Barzan bölgesinde kontrolü ele geçiren Türk askerin birlikleri, 6 teröristi etkisiz hâle getirdi. Harekâta toplam etkisiz hâle getirilen terörist sayısı ise 127'ye ulaştı.

10 TEMMUZ

✍ Türk solunun önde gelen isimlerinden, hukukçu ve politikacı Mehmet Ali Aybar İstanbul'da hayatını kaybetti. Aybar, Türkiye İşçi Partisinin

genel başkanlığını yapmış, 1965 ve 1969 dönemlerinde TİP İstanbul Milletvekili olarak Meclise girmişti. Daha sonra görüş ayrılıkları nedeniyle genel başkanlık ve partiden istifa eden Aybar, 1975 yılında Sosyalist Devrim Partisini kurmuştu. Aybar, "Türkiye'ye özgü sosyalizm", "güler yüzlü sosyalizm" şeklinde ifade ettiği sosyalizm anlayışını savunmuştu. Aybar, ABD'nin Vietnam'daki savaş suçlarını soruşturan Russel Mahkemesinin üyesiydi. 1928-35 arası Türkiye millî atletizm takımında yer alan bir sporcu olan Aybar, 100 ve 200 metre bayrak yarışlarında Türkiye rekorları da kırmıştı.

Mehmet Ali Aybar (1908-1995)

11 TEMMUZ

Bosna Sırp Cumhuriyeti ordusu birlikleri Srebrenitsa'ya girdi. En az 8.350 Boşnak, Bosna-Hersek'in Srebrenitsa kentinde öldürüldü. Katliam 5 gün boyunca devam etti.

13 TEMMUZ

Isparta'nın Senirkent ilçesinde, bir haftadır süren şiddetli yağışlar yüzünden Kapıdağı'ndan kopan tonlarca toprak, dağın eteklerine kurulan kerpiç evleri önce yıktı, sonra da tamamen örttü. Felakette 74 kişi yaşamını yitirdi.

14 TEMMUZ

Filozof ve yazar Bilge Karasu hayatını kaybetti. Karasu, "Uzun Sürmüş Bir Günün Akşamı" kitabıyla 1971 Sait Faik Hikaye Armağanı'nı, 1991'de "Gece" adlı kitabıyla uluslararası Pegasus Ödülü'nü ve 1994'de "Ne Kitapsız Ne Kedisiz" adlı deneme kitabıyla da Sedat Simavi Vakfı Edebiyat Ödülü'nü kazanmıştı. Yazarın "Usta Beni Öldürsene" adlı öyküsü 1997'de yönetmen Barış Pirhasan tarafından sinemaya aktarıldı.

18 TEMMUZ

Daha önce 18 Temmuz'da Türkiye'ye geleceği açıklanan BM Genel Sekreteri Butros Gali, halkın tepkisinden çekindiği için ziyaretini iptal ettiğini açıkladı.

19 TEMMUZ

Anayasa Mahkemesi, tüzük ve programında "devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne aykırılıklar bulunduğu" gerekçesiyle Sosyalist Birlik Partisinin kapatılmasına karar verdi. SBP Ocak 1991'de TBKP, TSİP ve SDP'den ayrılan gruplarca kurulmuştu.

23 TEMMUZ

TBMM Genel Kurulunda 21 maddelik Anayasa değişikliği paketinin 15 maddesi 360 oyla kabul edildi. 32 üye ret oyu kullandı. Böylece "İlk sivil Anayasa değişikliği" TBMM tarafından gerçekleştirilmiş oldu.

Yapılan değişiklikle Anayasa'nın başlangıç kısmındaki 12 Eylül'ü öven cümleler çıkarıldı, sendikaların siyaset yapmasıyla ilgili yasak kaldırıldı, kamu çalışanlarının sendika kurmasına çıkartılacak bir yasayla izin verilmesi

öngörüldü. Seçmen ve partilere girme yaşının 18'e indirilmesi, milletvekili sayısının 550'ye çıkarılması da yapılan değişiklikler arasında yer aldı. 12 Eylül yöneticilerini koruyan maddelere ilişkin değişiklik önergeleri ise reddedildi.

24 TEMMUZ

Batı Trakya Türklerinin lideri Sadık Ahmet, Gümölcine yakınlarında geçirdiği ve üzerindeki sis perdesi hala aralanamayan bir trafik kazasında vefat etti.

Van'ın Gürpınar ilçesine PKK'lılar tarafından silahlı eylem düzenlendi. Saldırı sonucunda 2 güvenlik görevlisi şehit oldu 12 kişi hayatını kaybetti, 1 güvenlik görevlisi yaralandı.

26 TEMMUZ

İstanbul Altın Borsası, Başbakan Çiller'in start gonguyla resmen açıldı. Çiller yaptığı konuşmada altın borsasının kadınların ve ailelerin elindeki altını ekonomiye kazandıracağını söyledi. Başbakan sembolik olarak 20 kg altını Garanti Bankasından Finansbank adına alış emri verdi.

27 TEMMUZ

103. Türkiye-AB Ortaklık Komitesi Toplantısı yapıldı.

Sakarya- Pamukova'daki mühimmat bölüğünde yangın çıktı, cephanelik havaya uçtu. 15 bin nüfuslu ilçe boşaltıldı.

30 TEMMUZ

Çeçenistan ile Rusya arasındaki savaşa son veren bir dizi anlaşma Grozni'de imzalandı.

31 TEMMUZ

Türkiye-Gürcistan arasındaki Türkgözü Sınır Kapısı, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ve Başbakan Tansu Çiller'in de katıldığı törenle açıldı. Bu kapıyla birlikte, Türkiye'nin yurt dışına açılan kapılarının sayısı 71'e çıktı.

3 AĞUSTOS

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Prof. Dr. Doğu Ergil'e hazırlattığı "Doğu Raporu"nu açıkladı.

4 AĞUSTOS

✍ Hırvatistan'ın Krayina Sırp Cumhuriyeti'ne karşı saldırılarına başlamasıyla, Fırtına Harekâtı başladı.

✍ OHAL Bölge Valisi Ünal Erkan, Tunceli'deki ilk cemevinin temelini attı.

✍ Uluslararası Borsalar Federasyonu'nun (FIVB) yayınına göre, Haziran 1994-Haziran 1995 yılları arasında geçen bir yıllık sürede İstanbul Menkul Kıymetler Borsası %144.1'lik artışla 44 üye borsa arasında birinci oldu. Yine 1995'in ilk altı ayında da borsa bileşik endeksi %76'lık artışla geçen yılki dünya birinciliğini korudu.

✍ Bergamalılar Almanya'da "Kardeş Şehirler Olimpiyatları"na katıldı ve Bergama'da siyanürle altın arayacak Eurogold firmasını destekleyen Dresdner Bankı protesto etti.

5 AĞUSTOS

✍ PKK militanları Hatay'ın Hassa ilçesine bağlı Akbez beldesine roket atarlar ile saldırı gerçekleştirdi. Silahlı saldırıda 3'ü çocuk 8 kişi öldü, 4 kişi yaralandı.

8 AĞUSTOS

✍ TÜRK-İŞ hükûmetle toplu pazarlıkta anlaşamadı. TÜRK-İŞ üyesi 600.000 kamu işçisi 1 günlük iş bırakma eylemi yaptı.

✍ Türkiye'de giderek yaygınlaşan cep telefonu alanında teknoloji hızla yenileniyor. Siemens de 1996 model cep telefonu olan S4 modelini düzenlediği bir basın toplantısı ile tanıttı. 50 saat süreyle dayanan pil kapasitesine sahip Siemens S4'ün, 4 saat kesintisiz konuşma imkânı sağladığı belirtildi.

18 AĞUSTOS

✍ "Bosna İçin İnsanlık Girişimi" adıyla 74 aydın, sanatçı, gazeteci Saraybosna'ya gitti. Gidenler arasında Erol Akyavaş, Mehmet Güteryüz, Türkkaya Ataöv, Ertuğrul Günay, Hüseyin Hatemi, Kezban Hatemi, Cem Karaca, Asaf Ataseven, Gülsen Ataseven, Cem Behar, Ataol Behramoğlu, Necdet Konak, Hadi Uluengin bulunuyordu.

19 AĞUSTOS

✍ ABD'nin tanınmış askerî elektronik firması Litton Guidance and

Control Systems, ASELSAN'a üstün kalite ödülü verdi. ASELSAN'ın bu değerlendirme sonucu uluslararası projelerde aranan firma hâline geleceği bildirildi.

24 AĞUSTOS

Windows 95 işletim sistemi Microsoft tarafından dünyaya tanıtıldı.

OHAL Bölge Valiliği, 15 Ağustos 1984'den 23 Ağustos 1995'e kadar 10.020 PKK militanının etkisiz hâle getirildiğini, 3467 PKK militanının yakalandığını, 1328 teröristin de teslim olduğunu açıkladı.

29 AĞUSTOS

Yeni Politika gazetesi Muhabiri Seyfettin Tepe, Bitlis Emniyet Müdürlüğünde gözaltındayken intihar ederek hayatını kaybetti.

30 AĞUSTOS

Zafer Bayramı kutlandı.

NATO, Sırlara karşı hava harekâtı başlattı. Kararlı Güç Harekâtı, İkinci Dünya Savaşı'ndan beri Avrupa'daki en yoğun bombardımanlardan biri oldu.

1 EYLÜL

Vakıfbank, küçük ve orta ölçekli idarelere düşük faizli ihracat kredisi kullandırmaya başladı.

Köy Tarım ve Sanayi Makinele-ri AŞ'nin (KÖYTAŞ), %85,59'unun 150 bin dolara ABG ortak girişimine satışını öngören Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı Resmî Gazete'de yayımlandı.

2 EYLÜL

İnönü hükûmetinin İçişleri Bakanı ve gazeteci Hıfzı Oğuz Bekata (d. 1911), hayatını kaybetti.

Hıfzı Oğuz Bekata (1911-1995)

3 EYLÜL

İnternet üzerindeki en büyük açık artırma usulü alışveriş sitesi olan Amerikan şirketi eBay, İran asıllı Amerikalı girişimci Pierre Omidyar tarafından San José, Kaliforniya'da kuruldu.

5 EYLÜL

Dünya Ekonomik Forumu tarafından hazırlanan rapora göre dünyada rekabet gücü sıralamasında Türkiye geçen yıla göre 37. sıradan 40. sıraya indi. Rekabet gücü en yüksek ülke Amerika olurken, Singapur ikinci sırada yer aldı.

7 EYLÜL

Hatay'ın Samandağ ilçesinde krom madeni ocağını basan PKK'lı teröristler, maden ocağında çalışan 9 kişiyi kurşuna dizdi.

9 EYLÜL

Türkiye Güzeli Yeşim Palandüz, Dünya Güzeli seçildi. Palandüz'den önce, Keriman Halis 1932'de dünya güzeli seçilmişti.

10 EYLÜL

CHP'nin 27. Kurultayında genel başkanlığa Deniz Baykal seçildi. Baykal, 1083 delegeden 681'inin oyunu alırken, rakibi Murat Karayalçın'ın aldığı oy 309 olarak belirlendi. Baykal'ın seçilmesinden sonra kabinede yer alan 10 bakan istifalarını Baykal'a verdi.

11 EYLÜL

🌿 Türkiye'nin en eski kamu iktisadi teşebbüslerinden biri olan Sümerbank, 103 milyon 460 bin dolara, iş adamı Hayyam Garipoğlu'na satıldı.

12 EYLÜL

🌿 Merkez Bankası, döviz varlıklarında oluşan maliyetleri kısmak için kredi mektuplu döviz tevdiat hesabı ve süper döviz hesabına uyguladığı faiz oranlarını düşürdü. Kredi mektuplu döviz tevdiat hesaplarının faizini Alman Markı ve İsviçre Frangı cinsi hesaplar için yarımşar puan aşağıya çekti.

14 EYLÜL

🌿 İhracatçılar ve çeşitli sektörlerde faaliyet gösterenlerin dış ticaretle ilgili bilgileri anında öğrenebilmesi için kurulan sesli yanıt yöntemi faaliyete geçti. "Alo Dış Ticaret" olarak adlandırılan sistemin, 4 telefon ve bir faks hattından oluştuğu; sistemden yararlanacaklara PTT'nin normal şehir içi ve dışı görüşmelerinde uygulanan fiyatın tahakkuk ettirileceği açıklandı.

17 EYLÜL

🌿 Tansaş mağazasına bomba koyan terör örgütü PKK, 5 kişinin ölümüne yol açtı. Patlamada 28 kişi yaralandı. İlerleyen günlerde bomba koyan 3 terörist 70 kilo TNT ile birlikte yakalandı.

20 EYLÜL

🌿 Deniz Baykal, İstanbul Emniyet Müdürü Necdet Menzir'in görevden alınma isteğini reddeden Başbakan Tansu Çiller'le yürüttüğü DYP-CHP Koalisyon hükûmetini bozdu. Tansu Çiller hükûmetin istifasını Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e verdi. Baykal, yaptığı açıklamada Çiller'le devlet anlayışında fikir ayrılığına düştüklerini belirterek, "Bu koalisyon bitmiştir." dedi.

🌿 TÜRK-İŞ, 123 bin işçinin bugün kademeli olarak başladığı grevle hükûmete bayrak açtı. 160 bin işçi greve çıktı; grev yasağı kapsamındaki 190 bin işçi de 1 gün süreyle iş bırakarak destek verdi.

21 EYLÜL

🌿 Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, yeni hükûmeti kurma görevini DYP Genel Başkanı Tansu Çiller'e verdi. Çiller, bir azınlık hükûmeti kurmayı düşündüğünü açıkladı.

22 EYLÜL

✍ Cumhurbaşkanı Demirel, TEK'in yeniden yapılandırılması projesi için Uluslararası İmar Kalkınma Bankasından sağlanan 300 milyon dolarlık kredinin TEAŞ ve TEDAŞ'a yeniden tahsisine ilişkin anlaşmaları onaylayan Bakanlar Kurulu kararını onayladı.

23 EYLÜL

✍ Tomris Özden, CHP parti meclisi üyeliğinden istifa etmek zorunda bırakıldı. Güneydoğu'da ölen Albay Rıdvan Özden'in eşi Tomris Özden sorunun yalnızca askerlerle çözülemeyeceğini söylemiş ve öldürülen bir PKK militanının kız kardeşiyle el ele tutuşarak barış mesajı vermiş, bir süre sonra CHP'ye girerek Parti Meclisi üyeliğine en yüksek oyla seçilmişti.

24 EYLÜL

✍ Sivil toplum örgütleriyle Marmara ve Boğazlar Belediyeler Birliği, önümüzdeki aylarda boğazlardan 700 bin varil Azerbaycan petrolünün geçecek olmasını protesto amacıyla gösteri düzenledi. Gösteriye katılan tekneler, İstanbul Boğazı'nda deniz trafiğini bir süre tıkadı. Eylemin ardından Ortaköy Meydanı'nda toplandı ve Grup Bulutsuzluk Özlemi konser verdi.

25 EYLÜL

✍ SEKA, Petlas, TCDD, Liman İşletmeleri ve MKE işçilerinin de aralarında olduğu 65 bin işçi daha greve başladı. 300 bin kamu işçisinin grevi sürerken Tüm Haber-Sen, Tüm Bel-Sen ve Tüm Maliye-Sen'liler de "genel eylem" yaptı.

28 EYLÜL

✍ FKÖ lideri Yaser Arafat ile İsrail Başbakanı İzak Rabin Batı Şeria'nın Filistin yönetimine devri konusunda anlaştılar.

29 EYLÜL

✍ İstanbul Maslak'ta İl Jandarma Alay Komutanlığı giriş kapısı önünde gece nöbeti tutan jandarma erlerine DHKP-C tarafından silahlı saldırı düzenlendi. Saldırıda 2 er şehit oldu.

1 EKİM

✍ TBMM'nin 19. Dönem 5. Yasama Yılı açıldı.

✍ Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, TBMM'nin yeni yasama yılı açış konuşmasını yaptı.

✍ Afyon'un Dinar ilçesinde meydana gelen 6.1 şiddetindeki deprem can ve mal kaybına yol açtı. Deprem sırasında kişilere ait taş binaların ayakta kaldığı, buna karşılık kamuya ait çok katlı binaların yerle bir olduğu görüldü, ilk belirlemelere göre, 90 kişi hayatını kaybetti, 200'ü aşkın kişi de yaralandı. Sokakta kalan halka Kızılay tarafından çadır ve battaniye dağıtılırken, Cumhurbaşkanı Demirel incelemelerde bulunmak üzere Dinar'a gitti.

2 EKİM

✍ Yol-İş'in örgütlü olduğu Köy Hizmetleri Müdürlüğünde geçici işçiler haricindeki 23 bin sürekli işçi greve başladı.

5 EKİM

✍ DYP lideri Tansu Çiller bir azınlık hükûmeti kurdu. MHP ve DSP'nin dıştan destek vermeyi vaat ettiği Türkiye Cumhuriyeti'nin 51. hükûmeti, Cumhurbaşkanı Demirel tarafından onaylandı.

10 EKİM

✍ Türk sinemasında 115 filmde rol alan "babacan" rollerin oyuncusu Kadir Savun yaşamlarını yitirdiler.

11 EKİM

✍ Bosna-Hersek'te ateşkes ilan edildi.

13 EKİM

✍ İngiliz fizikçi Joseph Rotblat ve içinde bulunduğu anti-nükleer grup, Nobel Barış Ödülü'nü aldı.

✍ Prag'da düzenlenen Dünya Grekoromen Güreş Şampiyonası'nda, 82 kiloda güreşen Hamza Yerlikaya dünya şampiyonu oldu.

15 EKİM

✍ DYP azınlık hükûmeti 191'e karşı 230 oyla güvenoyu alamadı.

16 EKİM

✍ Rus satranç ustası Garry Kasparov, New York'ta bir ay süren satranç turnuvasında, rakibi Viswanathan Anand'ı yenerek dünya şampiyonu oldu.

✍ Tunceli Hozat Seypertek'te, güvenlik güçleriyle çıkan çatışmada 1 TKP (ML) - TIKKO militanı etkisiz hâle getirildi.

17 EKİM

✍ Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, yeni hükûmeti kurma görevini yeniden DYP Genel Başkanı Tansu Çiller'e verdi.

✍ Bakanlar Kurulu, genel sağlığı ve millî güvenliği bozucu nitelikte görüldüğü gerekçesiyle SEKA, Şeker Fabrikaları, limanlar ve kara yollarındaki grevleri iki ay süreyle erteledi.

18 EKİM

✍ Hükûmet krizi Türkiye'nin kredi kanaat notunun düşürülmesine neden oldu. Uluslararası rating kuruluşu Standard&Poor's, B artı olan dış kredi notunu değiştirmede, ancak pozitif olan işlemini, "durağan"a çevirdi.

✍ TBMM Başkanlık seçimleri yapıldı. İsmet Sezgin, 230 oyla TBMM'nin yeni Başkanı oldu.

✍ Çiller ve Baykal, erken seçime gidilmesi koşuluyla seçim hükûmeti kurulması konusunda uzlaşma sağladı.

20 EKİM

✍ Fransa, İngiltere ve Amerika, Güney Pasifik'te atom bombası tatabikatı yaptı.

21 EKİM

✍ Cumartesi Anneleri 23. kez toplandı.

23 EKİM

✍ 104. Türkiye-AB Ortaklık Komitesi Toplantısı yapıldı.

✍ Mahkûm yakınları Ankara, Yüksel Caddesi'ndeki basın açıklamalarında 23 cezaevinde 1.200 mahkûmun açlık grevinin 30. güne girdiğine dikkat çekti.

25 EKİM

✍ Temmuz'da gözaltında kayıplar için eylem yaparken gözaltına alınıp dava açılan Cumartesi Anneleri'nin yargılanmalarına başlandı.

26 EKİM

✍ İslami Cihat lideri Fethi Şikaki, Malta'daki otelinde Mossad ajanları tarafından öldürüldü.

✍ DEP davası, karara bağlandı. Yargıtay, Leyla Zana, Hatip Dicle, Orhan Doğan ve Selim Sadak'ın on beşer yıl, Mahmut Alınak ve Sırrı Sakık'ın üçer yıl altışar ay hapis cezasını onadı. Cezaları bozulan Ahmet Türk ve Sedat Yurtdaş tahliye edildi.

✍ TÜRK-İŞ ile hükûmet arasında sürdürülen kamu kesiminde çalışan işçilerin toplu iş sözleşmeleri görüşmeleri anlaşmayla sonuçlandı. İşçi ücretlerine bir ve ikinci altı aylar için %16'şar zam yapıldı; İkinci yıl zammının birinci altı ay için %18, ikinci altı ay için %20 olacağı belirtildi.

✍ Kanada'nın Québec Eyaletinde özerklik isteyenler, bu konuda yapılan halk oylamasını çok az farkla kaybetti (Oy oranı %49'a %50.6 idi). Yapılan halk oylamasını şayet kazansalardı Québec'in Kanada'dan bağımsızlığı için görüşmelere başlayacaklardı.

27 EKİM

- ✍ Litvanya, üyelik için Avrupa Birliği'ne başvurdu. (2007'de kabul edilerek tam üye oldu.)
- ✍ 105. Türkiye-AB Ortaklık Komitesi Toplantısı yapıldı.
- ✍ Terörle Mücadele Yasası'nın 8. maddesini değiştirip terör suçunun kapsamını daraltan düzenleme TBMM'de kabul edildi.

28 EKİM

- ✍ Bakü'de dünyanın en ölümcül metro kazası yaşandı. Kazada, 28'i çocuk 300 kişi hayatını kaybetti, 265 kişi yaralandı. Azerbaycan genelinde üç günlük yas ilan edildi.

29 EKİM

- ✍ Cumhuriyet Bayramı tüm yurttan kutlandı.

30 EKİM

- ✍ Ortaklık Konseyi, 1/95 sayılı Karar çerçevesinde, Türkiye'nin Gümrük Birliğinin iyi işlemesi için gerekli teknik koşulları yerine getirdiğini tespit eden 37. dönem toplantısını Lüksemburg'da gerçekleştirdi.
- ✍ DYP-CHP koalisyonu kuruldu. CHP Genel Başkanı Baykal'ın, yeni hükûmette Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı olarak görev yapacağı açıklandı. Kabinede 8 CHP'li bakan bulunurken, üç bakanlığa (Adalet, İçişleri ve Ulaştırma), seçim nedeniyle bir atama yapılmadı. Yeni hükûmet, Cumhurbaşkanı Demirel tarafından onaylandı.

1 KASIM

- ✍ Eski Yugoslavya devletleri ile Bosna barış görüşmeleri başladı.

4 KASIM

İsrail Başbakanı İzak Rabin (d. 1922), 27 yaşındaki fanatik Yahudi dinci bir genç tarafından öldürüldü.

İzmir’de yaşanan selde 65 kişi hayatını kaybederken yüzden fazla insan yaralandı; bir o kadar kişi de evsiz kaldı.

5 KASIM

30 Ekim’de kurulan CHP-DYP Koalisyon hükûmeti, TBMM’de 172 ret oyuna karşılık, 243 kabul oyuyla güvenoyu aldı.

7 KASIM

SEK’e ait son beş işletmenin de satışı Özelleştirme İdaresince onaylandı. Böylece SEK’in bütün varlığı toplam 3.3 trilyon liraya özelleştirilmiş oldu.

8 KASIM

GİK 16. dönem toplantısı yapıldı.

Av. Eşber Yağmurdereli, 1991’deki şartlı salıverme sonrası aldığı 1 yıl 8 aylık hapis cezası gereği tutuklanarak cezaevine konuldu.

9 KASIM

Avrupa Parlamentosu, hapisteki DEP milletvekili Leyla Zana’ya “Sakharov Düşünce ve İfade Özgürlüğü Ödülü”nü verdi.

Tiyatro ve sinema sanatçısı Yılmaz Zafer (d. 1956), geçirdiği beyin kanaması sonucu yaşamını yitirdi.

10 KASIM

Atatürk, ölüm yıl dönümünde tüm yurttta saygıyla anıldı.

Fatih’te 500 yıllık adı “Sarigez” olup Cumhuriyet’le birlikte “Sarıgüzel” olarak değiştirilen caddeye İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisinin kararıyla -1980’de ölen- İskenderpaşa Cemaatinin Nakşibendi Şeyhi “Mehmed Zahid Kotku”nun adı verildi.

12 KASIM

İstanbul Yeniköy’deki Sait Halim Paşa Yalısı tamamen yandı.

Osman Hamdi Bey’in, eşini resmettiği “Naile Hanım” portresi 17 milyar TL’ye satıldı.

13 KASIM

İçişleri Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığınca Kürt kökenli 193 iş adamına devlet ihalelerine girme yasağı getirildiğini doğruladı. Aralarında SHP'li eski Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Ziya Halis'in de bulunduğu iş adamlarının listesi 26 Eylül'de bir gazete-de yayımlanmıştı.

14 KASIM

KKTC 1. İhraç Ürünleri Sergisi İstanbul'da açıldı. KKTC ile ticari ilişkilerin geliştirilmesi ve ortak girişim olanaklarının artırılması amacıyla Hilton'da açılan sergiye tekstil, konfeksiyon, deri, gıda, içki, kimya, kozmetik ve metal, dallarında 60 firma katıldı.

15 KASIM

Türkiye millî futbol takımı İsveç'le berabere kalarak, ilk kez Avrupa Şampiyonası finallerine katılma hakkı kazandı.

Gazi davasında 7 kişinin ölümünden sorumlu sanık 20 polisin ilk duruşmasına Trabzon'da başlandı. Mahkeme, "sanıkların memur olmaları nedeniyle yargılamanın gerekliliği için dosyanın İstanbul İl İdare Kuruluna gönderilmesi ve davanın durdurulması" ön kararını aldı.

16 KASIM

Emekli olan Ankara DGM eski Başsavcısı Nusret Demiral, MHP'ye üye oldu.

17 KASIM

Osman Hamdi Bey'in "Yeşil Türkiye'de Dua" tablosu Birleşik Krallık'ta 37 milyar liraya satıldı.

19 KASIM

Pakistan'ın başkenti Islamabad'daki Mısır Büyükelçiliğine intihar saldırısı düzenlendi; 15 kişi hayatını kaybetti, 39 kişi yaralandı. Saldırıyı İslami Cemaat Örgütü üstlendi.

21 KASIM

Aliya İzzetbegovic ve Hırvatistan Cumhurbaşkanı Tudjman Bosna için barış anlaşması yapılması hususunda anlaşmayı paraf ettiler. Anlaşma resmen 14 Aralık'ta taraflarca imzalandı.

22 KASIM

Milletvekili Seçimi Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin Anayasa Komisyonunda kırk sekiz saat geçmeden görüşülmesine ilişkin DYP ve CHP grupları müşterek önerisi TBMM'de kabul edildi.

✍ Tamamı bilgisayar desteği ile oluşturulmuş ilk uzun metrajlı konulu film olan "Oyuncak Hikayesi" gösterime verildi.

23 KASIM

✍ Bolivya Devlet Başkanı Lozada, Che'nin toplu mezarda gömülü olan na'shının kesin yerinin bulunması ve cenaze töreni için topraktan çıkarılması talimatını verdi. Bir emekli general, Che'nin öldürülüp cesedinin ülkenin güneyindeki 1 toplu mezara gömüldüğünü ihbar etmişti.

✍ %10 ülke geneli barajının seçim çevrelerinde de uygulanmasına yönelik yasa DYP, CHP ve bazı ANAP milletvekillerinin oylarıyla kabul edildi. Anayasa Mahkemesi seçim çevresi barajının temsilde adalet ilkesiyle bağdaşmadığı gerekçesiyle daha önce iptal kararı almıştı.

27 KASIM

✍ RTÜK, TRT Genel Müdürü Tayfun Akgüner'i "Ulusa Sesleniş" programıyla ikinci kez tarafsızlık ilkesini ihlal ettiği gerekçesiyle görevden aldı.

✍ Sanat müziği sanatçısı ve bestekâr Abdullah Yüce hayatını kaybetti.

28 KASIM

✍ Yahudi asıllı Türk iş insanı Nesim Malki, Bursa'da uğradığı silahlı saldırı sonucunda yaşamını yitirdi.

✍ Felsefeci, yazar ve çevirmen Aziz Çalışlar (53) hayata veda etti. Yönetiminde yer aldığı Türkiye Yazarlar Sendikası'nın faaliyetleri nedeniyle 12 Eylül sonrası yargılanan Çalışlar; özellikle tiyatro, sanat kuramları ve tarihi üzerine yazdığı ve çevirdiği kitaplarla tanındı.

1 ARALIK

✍ KPK Genişletilmiş Başkanlık Divanı toplantısı yapıldı.

4 ARALIK

✍ DİE verilerine göre geçtiğimiz Ekim ayında %7,8 olan tüketici fiyatlarındaki artış Kasım ayında %5,5'e geriledi. Yıllık enflasyon ise gerileyerek %83,8 olarak gerçekleşti.

8 ARALIK

✍ Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) yüzlerce kamu çalışanının İstanbul Valiliğine yaptığı başvuruyla resmen kuruldu.

13 ARALIK

“Gümrük Birliğinin Son Döneminin Uygulanmaya Konmasına ilişkin 1/95 Sayılı Türkiye-AT Ortaklık Konseyi Kararı” Avrupa Parlamentosu tarafından onaylandı. (343 Kabul, 149 Ret, 36 Çekimser).

1 Ocak 1996'dan geçerli olmak üzere Türkiye resmen gümrük birliği üyesi oldu. Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki gümrük birliğine ilişkin anlaşma Strasbourg'da oylanarak, 149 ret oyuna karşılık 343 oyla kabul edildi. 36 üye çekimser kaldı. Gümrük Birliğiyle ilk aşamada Türkiye'de AB bütçesi kaynaklarından 375 milyon ECU'nun (European Currency Unit) beş yıl içinde; ayrıca, proje karşılığında Avrupa Yatırım Bankasından 300 milyon ECU'nun hibe edileceği; 5 yıl içinde bu yardımların toplamı 2 milyar doları bulacağı belirtildi. Oylamadan sonra Cumhurbaşkanı Demirel, “Bu gelişme Türkiye ve Avrupa ilişkilerinde tarihî bir aşamadır. Zenginlik denizine daldık.” dedi. Başbakan Çiller ise, sıranın tam üyeliğe geldiğini belirterek, “Ülkemize kutlu olsun, hayırlı olsun.” dedi. CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, “Kimse Türkiye'yi gümrük birliğine ben soktum diye dolaşmasın. Türkiye'nin Avrupa'daki yeri tescil edilmiştir. Bu milletin başarısıdır.” dedi. RP lideri Erbakan ise, anlaşmanın “Paçavra” olduğunu ileri sürdü, iktidara gelmeleri hâlinde tanımayacaklarını söyledi. ANAP

Genel Başkanı Mesut Yılmaz, Kıbrıs konusunda taviz verilerek bu sonuca ulaşıldığını öne sürdü.

14 ARALIK

Dayton Barış Anlaşması ile Bosna Savaşı sona erdi.

Bayrampaşa Cezaevinde bulunan tünelin ardından 192 tutuklu ve hükümlünün bulunduğu Üsküdar E Tipi Cezaevine mahkûm nakli sonrasında başlatılan direnişe polis ve asker müdahalesi sonucu 12'si mahkûm 48 kişi yaralandı.

15 ARALIK

Avrupa Adalet Divanı, Jean-Marc Bosman'ın başvurusu üzerine futbolcuların sözleşmeleri ile ilgili "Bosman Kuralları" olarak anılan kararını açıkladı.

16 ARALIK

Uğur Mumcu'nun anısını yaşatmak, yetenekli gençleri gazeteciliğe kazandırmak amacıyla kurulan "Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı"nın eğitim ve araştırma merkezi Ankara'da geniş davetli topluluğunun katılımıyla açıldı.

19 ARALIK

Olay TV, yayın hayatına başladı.

20 ARALIK

Bir Amerikan yolcu uçağı, Cali'nin (Kolombiya) 50 km kuzeyinde dağa çarptı, 160 kişi hayatını kaybetti.

NATO kuvvetleri Bosna'da görev yapmaya başladı.

21 ARALIK

Beytüllahim şehrinin kontrolü İsrail'den Filistin'e geçti.

AB ile Türkiye arasında, AKÇT (Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu) ürünlerinde tercihli ticaret koşullarını düzenleyen Serbest Ticaret Anlaşması parafe edildi.

23 ARALIK

Hindistan'ın Dabwali kentinde, yıl sonu partisi sırasında çıkan yangında 170'i çocuk 540 kişi hayatını kaybetti.

Cumartesi Anneleri, bu hafta Uluslararası Af Örgütü'nün "Kaybolmaların Önlenmesi İçin 14 Maddelik Program"ını okudu.

24 ARALIK

Gerçekleşen erken genel seçimde hiçbir parti tek başına hükümet kuracak çoğunluğu sağlayamazken, Refah Partisi az bir farkla seçimden birinci parti olarak çıktı. Seçimde partilerin aldıkları oy oranları ve çıkardıkları milletve-

kili sayısı şöyle oluştu: RP %21,3 oranıyla 158 milletvekili, ANAP %19,6 oranıyla 132 milletvekili, DYP %19,1 oranıyla 135 milletvekili, DSP %14,6 oranıyla 76 milletvekili, CHP ise %10,7 oranıyla 49 milletvekili çıkardı. Seçime katılan diğer partiler MHP, YDH ve HADEP %10'luk barajı aşamadıkları için parlamentoya temsilci gönderemedi. Seçim sonuçlarının resmen açıklanmasından sonra Başbakan Çiller, istifasını Cumhurbaşkanı Demirel'e verdi.

25 ARALIK

Figen Akad isimli Türk ticaret gemisinin Kardak Kayalıkları'nda karaya oturmasıyla, Kardak Kayalıkları'nın hangi ülkeye ait olduğu konusundaki anlaşmazlık bir Türk-Yunan (Kardak Krizi) krizine döndü.

26 ARALIK

Uzun yıllar devam edecek olan Manisa davasına konu olan 16 Manisalı genç, "DHKP-C üyesi olmak, tren vagonuna 'Paralı Eğitime Hayır' yazmak" vb. iddialarla gözaltına alındı.

28 ARALIK

Yargıtay, 723 sanıklı Ana Dev-Yol Davası'nda temyize giden 359 sanık hakkında incelemesini tamamladı; 7 idam, 36 müebbet ve 152 çeşitli

hapis cezasını (64'ünü düzelterek) onadı. 23'ünün cezasını -aleyhte-bozdu ve 176 sanığın cezasını zaman aşımından düşürdü.

29 ARALIK

Türkiye, Yunanistan'a verdiği notayla Kardak Kayalıkları'nın Türkiye'ye ait olduğunu bildirdi.

Türkiye ve Yunanistan arasında krize dönüşen konu, 25 Aralık'ta Kardak Kayalıkları'na oturan bir Türk teknesinin hangi tarafça kurtarılaacağı tartışmasıyla başladı. Türkiye'nin notasına karşılık, Yunanistan, 10 Ocak 1996'da kayalıkların kendisine ait olduğunu iddia etti. Karşılıklı bayrak dikilmesinden sonra Yunan sahil güvenlik botunun Türk Bayrağı'nı kayalıklardan indirerek Yunan Bayrağı çekmesi üzerine, Türk savaş gemilerinin korumasında Sualtı Taarruz Timleri, 31 Ocak gece yarısı Kardak'a bitişik bir kayalığa çıktı. ABD'nin de araya girmesiyle, Kardak'tan Yunan Bayrağı indirildi ve gemiler çekildi.

31 ARALIK

Ankara Anlaşması uyarınca, Türkiye'nin AB ile entegrasyonunda 22 yıl süren "Geçiş Dönemi" tamamlandı.

DİE enflasyon rakamlarına göre tüketici fiyatları endeksi %76,0, toptan eşya fiyatları endeksi %65,6 olarak açıklandı.

1996

1 OCAK

Türkiye ile AB arasında sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünlerini kapsayan Gümrük Birliği tesis edildi.

4 OCAK

Cezaevlerinde peş peşe gelen ölümleri protesto için sayım vermemeye eylemi yapılan Üsküdar E Tipi (Ümraniye) Cezaevine düzenlenen operasyonda üç tutuklu hayatını kaybederken, 28 tutuklu ve hükümlüyle 6 asker ve 1 gardiyan yaralandı.

5 OCAK

Mardin'de vurularak ölen Albay Rıdvan Özden'in eşi Tomris Özden, eşinin ordudan firar eden Komando Üsteğmen Hurşit Can tarafından öldürüldüğünü ileri sürdü. Genelkurmay Başkanlığı iddiayı yalanladı.

Mobil, Türkiye'deki arama-üretim şirketini sattı.

6 OCAK

Küçük ve orta ölçekli (KOBİ) işletmelerin bir araya gelerek ihracata yönelmelerini teşvik için sektörel dış ticaret şirketlerinin kuruluş koşulları kolaylaştırıldı.

Yeni ihracat rejimi yürürlüğe girdi. Uluslararası anlaşmalarla yasaklanmış olan mallar dışındaki tüm malların ihracatı serbest bırakıldı.

8 OCAK

Fransa'da Beşinci Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra Sosyalist Partiden seçilen ilk cumhurbaşkanı François Mitterrand (d. 1916) hayatını kaybetti.

Antonov 32 tipi bir kargo uçağı, Kinşasa'da (Zaire) bir pazar yerine düştü, 350 kişi hayatını kaybetti.

TBMM'nin 20. Dönem 1. Yasama Yılı açıldı.

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, TBMM'nin yeni yasama yılı açış konuşmasını yaptı.

Evrensel gazetesi muhabiri Metin Göktepe, cezaevinde öldürülen iki tutuklunun cenazesini izlemek için görevi başındayken polislerce gözaltına alındı ve birkaç gün sonra öldürülmüş olarak bulundu.

Metin Göktepe, o tarihe kadar gözaltında öldürülmüş bütün gazeteciler arasında, katillerinin suç mahkeme kararı ile onaylanan ilk gazeteci oldu. Göktepe'nin doğum günü olan 10 Nisan günü verilmek üzere 1998 yılından bu yana 'Metin Göktepe Gazetecilik Ödülleri' düzenleniyor.

✍ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, 3 Kasım 1995 tarihinde Çukurova Elektrik için aldığı el koyma kararını 3 Ocak 1996 tarihi itibarıyla kaldırdığını duyurdu.

9 OCAK

✍ Sabancı Holding Yönetim Kurulu üyesi Özdemir Sabancı, Toyota-Sa Genel Müdürü Haluk Görgün ve sekreter Nilgün Hasefe uğradıkları silahlı saldırıda öldürüldüler. Olayı, DHKP-C örgütü üstlendi.

14 OCAK

✍ Besteci Onno Tunç, Bursa'dan İstanbul'a gelirken kullandığı tek motorlu uçağın Armutlu, Bozburun'da düşmesi sonucu beraber yolculuk ettiği Hasan Kanık'la birlikte hayatını kaybetti.

15 OCAK

✍ PKK militanları Şırnak, Güçlüköy'de bir minibüsü kurşunlayıp yakarak 11 kişiyi öldürdü.

✍ Yayınına uzunca bir süre ara vermiş olan Son Havadis gazetesi, yeniden çıkmaya başladı.

16 OCAK

✍ Trabzon-Soçi seferine hazırlanan "Avrasya Feribotu", silahlı Çeçen eylemciler tarafından, "Rusya'nın

Çeçen politikasını" protesto amacıyla 177 yolcu ve 55 mürettebatıyla Trabzon limanından kaçırıldı.

20 OCAK

✍ Filistin'de ilk kez devlet başkanlığı seçimleri yapıldı. Yaser Arafat devlet başkanı seçildi.

✍ Yunan Gramma gazetesi, Kardak Kayalıkları konusunu haber yaparak ilk kez kamuoyuna duyurdu.

22 OCAK

✍ ÖDP, İçişleri Bakanlığına verilen dilekçe ile resmen kuruldu. ÖDP'li-ler, İçişleri Bakanlığına kuruluş dilekçelerini verdikten sonra sloganlarla Genel Merkez'e yürüdü.

23 OCAK

✍ İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı R. Tayyip Erdoğan, kaba inşaatı bitmiş olan Gaziosmanpaşa yeni İSKİ binası ile Güngören İSKİ binasının "temel atma törenlerine" katıldı.

Recep Tayyip Erdoğan (1954-)

25 OCAK

- ✍ Rusya Federasyonu Avrupa Konseyine girdi.
- ✍ Kütahya Milletvekili Mustafa Kalemli, 343 oy alarak TBMM'nin yeni başkanı seçildi.
- ✍ Metin Göktepe'nin ölümüyle ilgili yürütülen idari soruşturmada 15 polis açığa alındı.
- ✍ Bursa'da Oyak-Renault Fabrikası, stokların artması nedeniyle üretime bir süre ara verdi.

27 OCAK

- ✍ Kardak Kayalıkları'na Yunan ve Türk gazetecilerin ayrı ayrı bayrak dikmeleri Türkiye ile Yunanistan arasında gerilim yarattı.

"Figen Akat" isimli Türk kargo gemisi, 25 Aralık 1995 tarihinde Ege Denizi'nde Bodrum'un 6,1 kilometre (3,8 mil) uzaklığında ki Kardak Kayalıkları'nda karaya oturdu. Yunan yetkilileri geminin kaptanı ile irtibata geçip yardım teklifinde bulundu. Bunun üzerine geminin kaptanı kayalıkların Türk kara sularında olduğunu belirterek yardımlarını istemedi. Gemi kaza yerinden kendi motorlarıyla kurtulmayı başardı. Ancak hem Yunanistan hem de Türkiye söz konusu kayalıkların kendi sınırları içerisinde olduğunu öne

sürmekteydi. Olayı 20 Ocak 1996 tarihinde ilk kez Yunan Gramma gazetesi kamuoyuna duyurdu. Bunun üzerine çevre adalardan birisinin belediye başkanı yanında Yunan bir papaz ile birlikte doğudaki kayalıklara Yunan bayrağı dikip Yunan marşını okudu. Dönemin Dışişleri Bakanlığı müsteşarı Onur Öymen'e göre Yunanistan, kendilerine notalar gönderip kayalıkların kendi sınırları içerisinde bulunduğunu iddia ederek bir kriz çıkarmaya başlamıştı. Söz konusu kayalıkların kime ait olduğu anlaşmalarla belirlenmemişti. Türk tarafı da tepki olarak nota gönderdi. Daha sonra 27 Ocak'ta Türk gazeteciler Yunan bayrağını indirip kayalığa Türk bayrağı diktiler. Bunun üzerine Yunanistan ordusu kayalıklara asker çıkarıp kayalıkları denizden abluka altına aldı. 29 Ocak 1996 gecesi başkent Ankara'da dönemin başbakanı Tansu Çiller, Dışişleri Bakanı Deniz Baykal, Deniz Kuvvetleri Komutanı Güven Erkaya Yunanistan'a nasıl karşılık verileceği üzerine toplanmıştı. Dönemin başbakanı Tansu Çiller, "O bayrak inecek, o asker gidecek." diyerek Türk Silahlı Kuvvetleri'nin savaşa hazır olduğunu belirtti ve en yakın zamanda batıdaki kayalıklara asker çıkarılmasını istedi. Tansu Çiller'in açıklaması ve Türk Deniz Kuvvetlerinin de uluslararası sulara inmesiyle tam bir kriz oluştu ve iki ülke savaşla burun

buruna geldi. Türk komandolarının Yunan gemilerini geçip doğudaki adaya sızması gerekiyordu. SAT komandoları operasyon için Atatürk Havalimanına yönlendirildi. Komandoların hazırlıkları eksikti ve onları Bodrum'a götürecekt uçağın pilotu yanlarındaki botlarda kullanacakları yakıtların uçağa alınmasına izin vermemişti. Komandolar boş yakıt bidonları ile Bodrum'a yol aldılar. 30 Ocak 1996 gecesi komandolar Bodrum'daki askerî kampa vardı. Operasyonda görev yapan SAT komandolarının verdikleri röportajlara göre operasyon bir aldatma harekâtıydı. 12 komando bir sahil güvenlik gemisi eşliğinde 2 bot ile Yunan gemilerine doğru ilerleyecekti. Türk Sikorsky helikopterleri TCG Yavuz fırkateynine asker indiriyormuş gibi gösterilip Yunan filosunun dikkati dağıtılacak ve bu sırada komandolar gemiden ayrılıp botlarla irili ufaklı Yunan gemilerinin arkasına, Batı Kardak Kayalıkları'na sızacaktı. SAT komandolarının başarısız olması durumunda ise helikopterler havadan personeli kayalıklara çıkaracaktı. Komandoların kumanya ve benzin ihtiyaçları zaman kazanmak için yerel tedarikçilerden temin edildi. Yerel halkın da yardımıyla komandolar kısa süre içerisinde denize açıldı. Helikopterlerin aldatması eşliğinde botlar başarı ile Batı Kardak Kayalıkları'na ulaştı. Adadaki Yunan bayrağı Türk komandoları

tarafından indirildi ve yerine Türk bayrağı dikildi. Türk bayrağının dikilme haberi Ankara'da büyük bir sevince yol açtı. Bu haber ABD'ye de ulaştı. Dönemin ABD Başkanı Bill Clinton, her iki tarafa itidal çağrısı yapıyor, bölgede 'küçük kayalıklardan daha önemli meseleler, ortak çıkarlar olduğunu' söylüyordu. Geceyi sabaha bağlayan saatlerde Amerikan Dışişleri Bakan Yardımcısı Richard Holbrooke, Türk Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Onur Öymen'e haberi doğrulamak için telefon açtı. Hattın bir ucunda Yunan Dışişleri Bakanı Theodoros Pangalos da vardı. Holbrooke'un Onur Öymen'e "Türkiye'nin Kardak'a asker çıkarmayı planladığını duyduk, doğru mu?" diye sormasından sonra Öymen "Hayır, böyle bir plan yok, askerler zaten orada." diyerek haberi doğruladı. Yunanistan gerçekten Türk askerlerinin Yunan gemilerini geçip adaya çıkarma yapıp yapmadıklarını görmek için adaya bir helikopter gönderdi. Keşif uçuşu sonrasında gece 3 sularında Türklerin kayalıklardaki askerî varlığı doğrulandı. Türk medyasına göre keşif uçuşunu gerçekleştiren Yunan helikopteri arızalandı ve TCG Yavuz'un yardım tekliflerini reddetti. Yunan helikopteri düştü ve helikopterin 3 Yunan mürettebatı kazada hayatını kaybetti. Onur Öymen, Holbrooke'a tüm diplomatik yöntemleri denediklerini, krizin çözümü için Yunanistan'ın

askerlerini çekmesi gerektiğini söyledi. Onur Öymen'e göre telefon trafiği sabaha kadar devam etmiş ve Yunan tarafı Türklerin de aynısını yapmaları şartıyla askerlerini çekip bayraklarını indirmeyi kabul etmişti. Teklif, Dışişleri Bakanlığı ve hükûmete iletdikten sonra kabul edildi. Sabah 5 sularında iki taraf anlaşmaya vardı. İki taraf da askerlerini kayalıklardan çekip bayraklarını indirdi ve kriz dindirilmiş oldu. Stelyo Berberakis'e göre 1996'da Türkler Batı Kardak Kayalıkları'na asker konuşlandırdıklarında Yunanistan Genelkurmay Başkanı sonucu savaş olacaksa bile kayalıkların bombalanmasını önerdi. Konstantinos Simitis bu olaydan sonra istifa etmesini istedi ve Yunanistan Genelkurmay Başkanı istifa etti. 8 Ekim 1996'da bir çift Yunan Mirage 2000, Ege adası Sakız Adası yakınlarında 2 Türk F-16'sı ile karşılaştı. F-16'lar simüle edilmiş bir SEAD misyonuna (4 Türk F-4E) eşlik ediyordu. Uzun bir it dalaşından sonra, Türk F-16'larından birinin Thanos Grivas tarafından yönetilen Yunan Mirage 2000 tarafından ateşlenen Magic II füzesi ile vurulduğu iddia edildi. Yunan makamları jetin mekanik arıza nedeniyle düştüğünü söylerken, Türk Savunma Bakanlığı 2014 yılında jetin Yunan pilotu tarafından düşürüldüğünü söyledi. Bazı Yunan medya organları bunun bir kaza olduğunu ve Türk uçağının istemeden düşürüldüğünü bildirdi. Türk

pilot Nail Erdoğan şehit olurken, arka koltuk pilotu Osman Çiçekçi bir Yunan helikopteri tarafından kurtarıldı ve Türk tarafına teslim edildi. Yunanistan resmen Türkiye'ye Türk savaş uçağı bulma ve kurtarma çabalarında yardımcı olmayı teklif etti. 2013 yılının Ocak ayında Yunanistan'ın Altın Şafak Partisi milletvekili İlias Panagiotaros, parlamentodaki konuşmasında Yunan hükûmetinin Kardak'a Yunan bayrağını dikmesini yoksa bunu kendilerinin yapacağını söyledi. Partinin lideri Nikos Mihaloliakos ise Türk komandoların kayalara çıkıp Türk bayrağı çektiği 30 Ocak gecesinin kendileri için "utanç gecesi olduğunu" söyledi. 2013 yılının Şubat ayında Radikal Sol Koalisyon Partisi SYRIZA'nın İnsan Hakları Komitesi üyesi avukat Nasos Theodoridis, İmia kayalıklarının adı bence Kardak'tır. İtalya 12 Adaları, Yunanistan'a bıraktığında, bu adalara yakın kayalıkları dahil etti. Kardak, Kilimli Adası'na kıyasla Türkiye'ye daha yakın şekilde açıklamada bulununca İnsan Hakları Komite üyeliğinden alındı ve SYRIZA, Theodoridis'in partinin değil kendi görüşlerini dile getirdiğini belirtti. Yunan medyası "Theodoridis vatan hainidir." yorumları yaptı.

Bursa'da 1963 yılından beri hizmet veren Teleferik, özelleştirildi.

28 OCAK

 Bodrum açıklarında kayalıklardan oluşan Kardak Adası olayıyla ilgili olarak haber yapmak üzere bölgeye giden Hürriyet Haber Ajansı muhabirleri Aykut Fırat ve Cesur Sert, adaya Türk bayrağı dikince, ortalık büsbütün karıştı. Adaya çıkan Yunan askerleri, Türk bayrağını indirerek, Yunan bayrağını çektiler. Yunan hücumbotları da adayı kuşattı, ancak iki Türk hücumbotunun geldiğini görünce kendi kara sularına döndüler.

29 OCAK

 Jacques Chirac, Fransa'nın nükleer denemelere son verdiğini açıkladı.

 "Kardak krizi" bugün de tüm yoğunluğuyla sürdü. Yunanistan Başbakanı Kostas Simitis, Kardak Adası'nın kendilerine ait olduğu iddialarını yineledi. Ankara'da yapılan açıklama ise çok sert oldu. Kardak Kayalıkları'na bayrak dikilmesi savaş nedeni olacaktı! Başbakan Çiller başkanlığında yapılan ve üst düzey komutanların da katıldığı toplantıda, Türkiye'nin adadaki fiilî durumu kabul etmeyeceği kararı alındı. Çiller, toplantıdan sonra yaptığı açıklamada, "Kardak Kayalıkları, Türkiye'nin toprak parçasıdır. Orada fiilî bir durumu kabul etmeyiz. O bayrak inecek, asker çekilecek." dedi.

30 OCAK

 Mehmetçik, Kardak'ta! Deniz Kuvvetleri'ne bağlı Sualtı Taarruz Timleri (SAT), sabaha karşı çok kısa süren başarılı bir operasyonla, adeta tereyağından kıl çekercesine, tek kurşun atmadan, kan dökmeden adaya çıktı ve Türk bayrağını dikti. ABD Başkanı, Çiller ve Demirel'le yaptığı telefon görüşmelerinde yumuşak bir üslupla itidal tavsiye etti. Bu tavsiyeye Türk yetkililerinin cevabı, "Bu durumu kabul etmiyoruz" oldu. Türkiye'nin cevabı açıktı. Yunanlılar çekilmediği takdirde, Türk askeri adadan ayrılmayacaktı. Bu kararlı tutum etkisini gösterdi ve Amerika'nın çabası sonucu Yunan askerleri sabah saat 06.00'da adayı terketmek zorunda kaldılar. 3 saat sonra da Türk askerleri adadan ayrıldı. İki ülkeyi savaşın eşiğine kadar getiren Kardak Krizi'nin çözümü daha sonra diplomatlara bırakıldı.

1 ŞUBAT

 Bakanlar Kurulu, sosyal güvenlik kurumlarından maaş alan emeklilerden emlak vergisinin %50 indirimle %2 olarak tahsil edilmesini kararlaştırdı.

2 ŞUBAT

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, Darülaceze'nin 100. kuruluş yıl dönümü etkinliklerini, Darülaceze'yi kuran II. Abdülhamit'in türbesini ziyaret ederek başladı.

"Bauhaus Yapı Marketi", İstanbul Kozyatağı'nda açıldı.

3 ŞUBAT

AP Yeşiller Meclis Grubu Başkanı Claudia Roth, Cumartesi Annelerinin Galatasaray'daki oturma eylemine katıldı.

26 Aralık 1995'te yapılan milletvekiliği erken seçimlerinden ikinci parti olarak çıkan ve Cumhurbaşkanı Demirel'den hükûmet kurma görevini alan ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz, hükûmet kurma arayışlarına başladı.

5 ŞUBAT

Harçların kaldırılması, öğrenci kredilerinin arttırılması, üniversiteden polisin çıkması talepleriyle yurt genelinde topladıkları 10 bin imzayla Kızılay'da toplanıp Millî Eğitim Bakanlığına yürüyen yaklaşık 3 bin üniversite ve lise öğrencisi imzaları Bakanlığa sundu.

6 ŞUBAT

Birgenair'e ait 301 sefer sayılı Boeing 757 tipi uçak, Dominik Cumhuriyeti'ndeki Puerto Plata Havaalanı'ndan Frankfurt'a gitmek üzere havalanmasından kısa süre sonra tırmanma esnasında düştü. Kazada 13'ü mürettebat olmak üzere 189 kişi hayatını kaybetti.

7 ŞUBAT

Pamuk ihracatında uygulanan 50 bin tonluk kota, 100 bin tona çıkarıldı.

10 ŞUBAT

IBM'in süper bilgisayarı Deep Blue, Dünya Satranç Şampiyonu Garry Kasparov'u ilk oyunda yenmeyi başardı.

11 ŞUBAT

İTÜ'de üretilen ilk ağır sanayi robotu (ASR 60), Altınay İkbet Robotik ve Otomasyon AŞ tarafından Arçelik'e teslim edildi.

13 ŞUBAT

Türkiye-Türkmenistan doğal gaz anlaşması Ankara'da imzalandı.

Üniversite harçlarını protesto eden SİP İstanbul il yöneticileri Taksim'de diplomalarını yaktı.

53. hükûmeti kurmakla görevlendirilen ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz, seçimlerin galibi RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'la görüştü.

15 ŞUBAT

Kardak Kayalıkları'na düzenledikleri operasyonla adlarını duyuran SAT komandoları, Ege Denizi'nde kaza geçirdi. Komandoları taşıyan helikopter denize düştü, 5 görevli şehit oldu.

Ankara 9. İdare Mahkemesi, METAŞ'ın hisse senetlerinin bir bölümünün satışına ilişkin olarak Özelleştirme Yüksek Kurulunun aldığı kararı iptal etti.

17 ŞUBAT

Daha önce Deep Blue adlı bilgisayara yenilen Dünya Satranç Şampiyonu Garry Kasparov, bu sefer bilgisayarı yenmeyi başardı.

ANAP Genel Başkanı Yılmaz, RP Genel Başkanı Erbakan ile hükûmet kurmak için bir kez daha bir araya geldi.

19 ŞUBAT

AB-Türkiye Gümrük Birliği Ortaklık Komitesi (GBOK) ilk toplantısı gerçekleşti.

53. hükûmet için Yılmaz ve Erbakan 4. kez bir araya geldi.

21 ŞUBAT

Suudi Arabistan Kralı Fehd bin Abdülaziz, sağlık nedenleriyle geçici olarak kardeşi Veliaht Prens Abdullah'a devrettiği yetkileri tekrar devraldığını açıkladı.

24 ŞUBAT

✍ Küba savaş uçakları, Küba hava sahasını ihlal ettikleri gerekçesiyle, Miami'deki Kübalı sürgün gruplara ait olan iki sivil ABD uçağını vurarak düşürdü.

25 ŞUBAT

✍ Türk iş aleminin duayeni, Türkiye'de ulusal sanayinin kurucularından Vehbi Koç, 95 yaşındayken Antalya'da geçirdiği bir kalp krizi sonucu yaşamını yitirdi. 1901 Ankara doğumlu olan Vehbi Koç'un ölümü tüm Türkiye'de büyük üzüntü yarattı. Koç Holding'in Nakkaştepe'deki genel merkezinde bayraklar yarıya indirilirken, Vehbi Koç'un 23 yıl önce kaybettiği eşi Sadberk Hanım'ın yanında toprağa verileceği açıklandı.

29 ŞUBAT

✍ Bosna hükûmeti Saraybosna Kuşatması'nın sona erdiğini açıkladı.

✍ Peru Hava Yollarına ait Boeing 737 tipi bir yolcu uçağı And Dağları'na düştü: 123 kişi yaşamını yitirdi.

✍ 53. hükûmet konusunda, RP lideri ile uzlaşa sağlayamayan ANAP lideri Yılmaz bu sefer DYP lideri Çiller ile masaya oturdu.

✍ Sovyet uzay aracı Soyuz TM-23, dünyaya geri döndü.

1 MART

✍ Avrasya Menkul Kıymetler Yatırım Ortaklığı kuruldu.

2 MART

✍ ABD Dışişleri Bakanlığı, Uluslararası Uyuşturucu Denetim Stratejisi Raporu'nda, Türkiye'yi kara paranın en rahat aklandığı ülkeler listesinde gösterdi.

3 MART

✍ 24 Aralık 1995 Seçimlerinden beri yaklaşık 2 aydır devam eden hükûmet kurma çabaları, Mesut Yılmaz başkanlığında ANAP-DYP arasında ANAYOL hükûmetinin kurulmasıyla sonuçlandı.

Hükûmetin kurulması için Anavatan Partisi ve Doğru Yol Partisi arasında 3 Mart 1996 tarihinde bir koalisyon protokolü imzalandı ve partiler hizmet alanlarını belirledi: Başbakan ve başbakan yardımcısı aynı partiye mensup olmayacak.

Atama ve görevlendirme işlemlerinde başbakan yalnız karar verebilecek, alınan kararlarda başbakan yardımcısının da imzası olacak.

1996'da ANAP, 1997 ve 1998'de DYP, 1999'da ANAP ve 2000'de iki partinin de mutabık kalacağı DYP'ye mensup bir kişi başbakanlık görevini yürütecek.

Bakanlar Kurulu 33 bakan-
dan oluşacak, devlet bakan-
lıkları eşit sayıda bölüşüle-
cek ve icracı bakanlıklardan 8'i
ANAP ve 9'u DYP'ye ait olacak.

Eğer bakanlık sayısı artılacaksa
partiler arasında DYP'nin bakanlık
fazlalığı sürdürülecek.

5 MART

Kamu kuruluşlarına, açıktan ele-
man alabilmek için Devlet Perso-
nel Başkanlığından, "Uygun ele-
man bulunmadığına" ilişkin yazının
yanı sıra Maliye Bakanlığı ve Baş-
bakanlıktan izin alma zorunluluğu
getirildi.

6 MART

Mesut Yılmaz tarafından ANAP-
DYP ortaklığıyla kurulan Türki-
ye'nin 53. hükûmeti Cumhurbaş-
kanı Süleyman Demirel tarafından
onaylandı. Çiller, hükûmette görev
almadı. Yeni hükûmet başta iş dün-
yası olmak üzere toplumun çeşitli
kesimlerinden olumlu tepki aldı.

9 MART

1990 yılında öldürülen gazeteci
Çetin Emeç'i vuran İslami Hare-
ket Örgütü'nün İcra Şurası üyesi
ve Ameliyat Timi sorumlusu İrfan
Çağırıcı İstanbul'da yakalandı.

Eğitim-Sen tarafından sendikal
haklarını kullanabilmek amacıy-
la Ankara Güven Park'ta çadır
kurarak oturma eylemi başlatan
öğretmenleri polis dağıttı. Çıkan
olaylarda ikisi ağır olmak üzere 36
kişi yaralandı, 34 kişi de gözaltına
alındı.

Cavit Çağlar'ın sahibi olduğu
Nergis Grubu, İnterbank hisseleri-
nin %71,93'ünü satın aldı.

10 MART

CHP Gençlik Kolları, 12 Eylül 1980
Darbesi sonrası tüm partilerle bir-
likte kadın ve gençlik kollarının da
kapatılmasından 16 yıl sonra ilk
kongresini yaptı.

11 MART

- Demokrasi ve Barış Partisi (DBP) kuruldu.

12 MART

- ANAYOL hükûmeti, TBMM'de 207'ye karşı 257 oyla güvenoyu aldı.
- Geçen yıl özelleştirmeden 28,86 trilyon lira gelir sağlanırken, giderlerin 25,21 trilyon lira düzeyinde gerçekleştiği açıklandı.

13 MART

- Irak, İran ve Suriye'ye yapılan ihracatta döviz beyan tutanağı uygulaması kaldırıldı.
- Efes Pilsen basketbol takımı İstanbul'da 8 sayı farkla yendiği Stefanel Milano'ya 7 farkla yenilmesine rağmen Koraç Kupası'nı kazandı. Efes Pilsen Türk spor tarihinde Avrupa şampiyonu olan ilk kulüp olarak tarihe geçti.

14 MART

- Türkiye-İsrail Serbest Ticaret Anlaşması imzalandı.

15 MART

- Adnan Menderes'in en küçük oğlu, RP İstanbul Milletvekili Aydın Menderes, Afyon'un Sandıklı ilçesinde geçirdiği trafik kazası sonucunda felç oldu.

16 MART

- Emekli olduktan sonra Milliyetçi Hareket Partisine (MHP) katılan Ankara DGM eski Savcısı Nusret Demiral, 24 Aralık 1995 seçimlerinden önce katıldığı bir konferansta söylediği "Ezan Türkçe okunmalı" sözleri nedeniyle partiden ihraç edildi.
- Prof. Dr. İlhan Arsel'in, "Biz Profesörler" adlı kitabının davasında savcı Abdurrahman Yılcı, hâkim Yücel Yurdakul'u taraflılıkla suçlayarak reddetti. Savcının hâkimi reddetmesi adliye tarihinde ilk kez gerçekleşti.

18 MART

- Şırnak-Diyarbakır-Giresun güzergâhında silah kaçakçılığı yapan bir şebeke çökertildi. Şebeke liderinin Şırnak'ta görevli bir korucu olduğu belirlendi.

19 MART

The Economist Grubu bünyesindeki Araştırma kuruluşu "The Economist Intelligence Unit" (EIU) Türkiye'nin kredi risk puanını değiştirmedir.

20 MART

İngiltere'de hükümet "deli dana" (Mad Cow Disease - MCD) hastalığının insanlara da bulaştığını açıkladı. Bu açıklama İngiliz hayvancılığının krize girmesine yol açtı.

21 MART

1984 yılından bu yana, yurt dışına çıkışta alınan 100 dolarlık Toplu Konut Fonu harcı kaldırıldı.

22 MART

İngiltere'de büyükbaş hayvanlarda "deli dana" hastalığının görülmesi nedeniyle bu ülkeden et ithali yasaklandı.

24 MART

İş yerlerinde kadınlarda 20, erkeklerde 25 yılını dolduran çalışanların zorunlu olarak emekli edilmesini ortadan kaldıran Başbakanlık Genelgesi yayımlandı.

25 MART

68. Akademi Ödülleri (Oscar) Whoopi Goldberg'in sunuculuğunda Los Angeles'ta gerçekleştirildi. "Braveheart" (Cesur Yürek) En İyi Film Ödülü'nü kazandı.

26 MART

IMF, Rusya'ya 10,2 milyar USD kredi verilmesini onayladı.

Geçen yıl 35,7 milyar dolarlık ithalata karşılık, 21,6 milyar dolarlık ihracat yapıldığı açıklandı. İhracatın ithalatı karşılama oranı %60,6 olarak saptandı. Bu arada sanayi üretiminin geçen yıl %12,2 oranında arttığı açıklandı.

27 MART

ABD Başkanı Bill Clinton, eşi Hillary Clinton ve kızı Chelsea ile Türkiye'ye geldi.

İstanbul'dan Ankara'ya giden 150 öğrenci, Gar'dan Zafer Meydanı'na yürüyerek ODTÜ'lüler, liseliler ve Tüm Bel-Sen üyeleriyle buluştu.

1 NİSAN

1863 yılında kurulan ve Türkiye'nin en eski bankası olma özelliğini koruyan Osmanlı Bankasına ait %99 hisseyi Garanti Bankası satın aldı.

2 NİSAN

Emlak Bankası eski Genel Müdürü Engin Civan tahliye edildi. Civan, iş adamı Selim Edes'ten rüşvet aldığı iddiasıyla yargılanmış ve 7 yıl 6 ay hapis cezası almıştı.

3 NİSAN

Deli dana hastalığı "bildirimi zorunlu" hastalıklar kapsamına alındı.

Bakanlar Kurulu, 350 bin ton şeker ithaline izin verdi. Şeker ithalindeki 400 dolarlık fon kaldırıldı.

4 NİSAN

Evrensel gazetesi, bir yazıda "Halkı sınıf farklılığı gözeterek kin ve düşmanlığa sevk etmek suçu işlendiği" gerekçesiyle kapatıldı.

"Enerjisa Enerji Üretim AŞ" kuruldu. 100 milyar lira sermayeli şirketin elektrik üretimine 1 Ekim 1997'de başlayacağı açıklandı.

5 NİSAN

TSK, 5 Nisan-27 Nisan tarihleri arasında PKK'ya karşı Lice, Hani, Kulp ve Genç ilçeleri arasındaki dağlık kesimde Atmaca Harekâtını düzenledi.

Türkçe ve Ermenice yayımlanan Agos gazetesinin ilk sayısı çıktı.

7 NİSAN

Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü'nün yayınladığı raporda, kadınların şiddete maruz kaldıkları belirtildi.

8 NİSAN

TSK'nın gerçekleştirdiği Atmaca Harekâtı kapsamında, Lice, Hani ve Genç ilçelerinde PKK'ya karşı düzenlenen operasyonlarda 110 PKK'lı'nın etkisiz hâle getirildiği ve 27 askerin şehit olduğu açıklaması yapıldı.

AB'nin üçüncü ülkelere uyguladığı vergi oranlarında yaptığı değişikliğe paralel olarak ithalat rejimi kararında değişiklik yapıldı.

9 NİSAN

Avrupa Birliği Yugoslavya Federal Cumhuriyeti'ni resmen tanıdığını açıkladı.

11 NİSAN

İran yanlısı Hizbullah'ın Lübnan'daki yuvalarını imha için İsrail büyük bir operasyon başlattı ve İsrail, Hizbullah'a karşı 'Gazap Üzümleri Operasyonu'nu düzenledi; Beyrut'u 14 yıl sonra vurdu.

14 NİSAN

Azerbaycan'ın %100 yabancı sermayeli ilk bankası Bayraktar Holding tarafından kuruldu. "Baybank" adıyla Bakü'de faaliyete geçen bankanın, Bayraktar Topluluğu finans grubu kuruluşlarınca da destekleneceği belirtildi.

16 NİSAN

Emir İbn el-Hattab komutasındaki 50 kişilik Çeçen grubu, Çeçenistan'ın güneyindeki Shatoy kasabası yakınlarında 223 Rus askerini öldürdü ve 50 araçlık konvoyu imha etti. Bu olay tarihe Şatoy Pususu olarak geçti.

Japon rating kuruluşu JCR, Türkiye'nin "BB artı" olan kredi notunu değiştirmede.

18 NİSAN

İsrail birlikleri Lübnan'daki bir BM yerleşim birimini bombaladı, saldırıda 106 sivil hayatını kaybetti.

Merkez Bankası Başkanlığına, Tütünbank Genel Müdürlüğü görevinde bulunan Gazi Erçel atandı.

19 NİSAN

TOFAŞ'ın en büyük ve en modern entegre tesisleri Konya'da düzenlenen törenle hizmete girdi. Avrupa standartlarında bir anlayışla projelendirilen tesislerin açılışına bazı bakanlar, TOFAŞ yöneticileri ve bayiler katıldı.

20 NİSAN

DSP lideri Bülent Ecevit, bir gazeteye verdiği demeçte, korucuların orduya bağlanması gerektiğini söyledi.

Dünyanın üçüncü, Avrupa'nın birinci büyük eğlence merkezi Tatilya, İstanbul'da açıldı.

21 NİSAN

Çeçenistan Devlet Başkanı Cevher Musayevîç Dudayev (d. 1944), Rus füze saldırısında hayatını kaybetti.

HADEP Kadıköy'de geniş katılımlı "Barış ve Demokrasi Mitingi" düzenledi. "Barış Treni" çatışmaların sona ermesi dileğiyle 140 kişiyle Haydarpasha Garı'ndan Diyarbakır'a yola çıktı.

22 NİSAN

DYP lideri Tansu Çiller'i Yüce Divana göndermeyi amaçlayan önergeye, ANAP'a üye 30 milletvekilinin karşı oy vereceğini açıklaması üzerine DYP Genel Başkanı Tansu Çiller "bu durumda ben de Refah'la koalisyonla giderim." dedi.

23 NİSAN

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı tüm ülkede kutlandı.

TBMM'de 23 Nisan Özel Oturumu yapıldı.

Kahramanmaraş'ın Ekinözü ilçesinde, 3 öğretmen PKK'lı teröristlerce öldürüldü.

24 NİSAN

DYP lideri Tansu Çiller'i Yüce Divan'a göndermeyi amaçlayan Refah Partisinin TEDAŞ önergesi TBMM Genel Kurulunda 179 ret oyuna karşılık 232 oyla kabul edildi.

Ankara 6. İdare Mahkemesi Ereğli Demir Çelik Fabrikalarına ait olan %51,66 oranındaki kamu hissesinin özelleştirilmesine ilişkin Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı ile ihale duyurusunun iptali istemini reddetti. Kararda, Erdemir'in özel tekel durumunun olmadığı ve stratejik öneminin bulunmadığı belirtildi.

25 NİSAN

Bursa'nın Karacabey ilçesinde bir araya gelen üreticiler, hükûmetin tarım politikasını eleştirip traktör yaktı. İki saat süreyle Bursa-İzmir kara yolunu kapatan üreticiler, alıcı yokluğu nedeniyle kilosu 300 liraya düşen soğanları yollara döktü.

26 NİSAN

Rusya, Çin, Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan arasında imzalanan

sınır bölgelerinde askerî güvenliğin güçlendirilmesi antlaşması ile Şanghay Beşlisi (Şanghay Paktı) kuruldu. Şanghay İşbirliği Örgütü, 2001 yılında Özbekistan'ın katılımıyla üye sayısını altıya çıkarttı. 9 Haziran 2017'de Nur-Sultan'da gerçekleştiren zirvede Hindistan ve Pakistan'ın örgüte katılması ile üye sayısı sekize çıktı.

✍ Türkiye'nin ilk üst geçit lokantası Mc Donald's tarafından Sapanca'da açıldı. TEM otoyolu üzerinde ve İstanbul'a 100 kilometre uzaklıktaki Mc Donald's şubesi 140 kişilik olup kara yolunun her iki tarafında da seyahat edenler için tasarlandı.

30 NİSAN

✍ Kamuoyunda büyük yankı yapan "İSKİ skandalı"nı ortaya çıkaran, Hürriyet gazetesi muhabiri ve köşe yazarı Yıldırım Çavlı kalp krizi sonucu 52 yaşında hayatını kaybetti.

1 MAYIS

✍ TÜRK-İŞ, DİSK ve KESK'in birlikte düzenledikleri 1 Mayıs kutlamaları, Kadıköy'de yasa dışı örgüt mensuplarının müdahale ve provokasyonları sonucu olaylı geçti. Örgüt militanları, aralarında çeşitli banka şubelerinin de bulunduğu 100'e yakın iş yerini tahrip etti, yollarda park edilmiş araçları yaktı. Çıkan olaylar

sırasında 3 kişi hayatını kaybetti, 67 kişi yaralandı, bir polis memuru da militanlar tarafından linç edilmek istendi. Güçlkle bastırılan olaylardan sonra 350 kişi gözaltına alındı.

2 MAYIS

✍ ABD, Türkiye'den ithal edilen inşaat demirinde dumping soruşturması açtı.

4 MAYIS

✍ Sinop'un İnceburun kesiminde yapılması düşünülen nükleer santralin yapımını engellemek amacıyla müzik şöleni eşliğinde protesto gösterisi düzenlendi.

6 MAYIS

✍ CIA eski Başkanı William Colby'nin cesedi güney Maryland'da bir nehirde bulundu.

✍ Sümer Holding, Orüs, EBK, SEK ve Sivas Demir Çelik Fabrikalarında ki kamu hisselerinin devredileceği; akaryakıt ürünleri, otomobiller, tütün mamulleri, alkollü içkiler ve bazı lüks tüketim mallarına ÖTV (özel tüketim vergisi) getirileceği; ikinci konutlarda emlak vergisinin bir kat artırılacağı; belediyelere emlak vergisini %50 artırma yetkisi verileceği; tapu harçlarının makul

seviyeye çekileceği, yeni personel rejiminin hazırlanacağı ve Meclise sevk edileceği belirtildi.

✍ Eczacıbaşı Holding Yönetim Kurulu emekli üyesi Haluk Eczacıbaşı 76 yaşında hayatını kaybetti.

7 MAYIS

✍ Fransa'nın Türkiye'ye mali iş birliği protokolü çerçevesinde 4 proje için 300 milyon frank kredi ve özelleştirme çalışmaları için de 5 milyon frank hibe vermesine ilişkin mali iş birliği anlaşması imzalandı.

8 MAYIS

✍ Başbakanlık tarafından yayınlanan genelgeyle Ekonomik ve Sosyal Konsey'in yapısı değiştirildi. Konseyin üye sayısı 22'den 30'a çıkarılırken, kamu ve özel kesimin 15 kişiyle eşit temsil edilmesi sağlandı. Yeni düzenlemeyle özel kesimin 7 olan temsilci sayısı 15'e çıkarıldı.

9 MAYIS

✍ TOFAŞ yolsuzluğu nedeniyle Çiller hakkında verilen Meclis soruşturması önergesi, TBMM Genel Kurulunda 374 oyla kabul edildi.

10 MAYIS

✍ 15. Millî Eğitim Şurası'nda ilköğretimin kesintisiz 8 yıllık zorunlu eğitim olarak uygulanması kararı alındı.

14 MAYIS

✍ RP'nin başvurusunu esastan inceleyen Anayasa Mahkemesi, TBMM'de yapılan Çekiç Güç, OHAL ve ANAYOL hükûmetinin güven oylamasına ilişkin oylamaları içtüzüğe aykırı oldukları gerekçesiyle iptal etti.

15 MAYIS

✍ Gözcü gazetesi, yayın hayatına başladı.

16 MAYIS

✍ Kurumlar Vergisi 1995 yılı rekortmenleri açıklandı: PETKİM 7 trilyon 996 milyar lira ile birinci oldu.

17 MAYIS

✍ Yaşar Kemal'e İspanya'da, VIII. Katalonya Uluslararası Ödülü verildi.

Yaşar Kemal (1923-2015)

18 MAYIS

- ✍ Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e suikast girişiminde bulunuldu.

Süleyman Demirel (1924-2015)

19 MAYIS

- ✍ Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı, tüm yurttan coşkuyla kutlandı.
- ✍ Suna Kırac ile eşi İnan Kırac tarafından, Antalya Kaleiçi'nde tarihî bir kilise ve konağın restore edilmesiyle yaptırılan "Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü" hizmete girdi. Enstitünün, Antalya ve yöresinin tarihî, arkeolojik ve kültürel değerlerinin araştırılması, korunması ve belgelenmesini sağlayacağı belirtildi.

20 MAYIS

- ✍ GİK 17. dönem toplantısı yapıldı.
- ✍ Siyasi tutuklu ve hükümlüler Adalet Bakanı Mehmet Ağar'ın "6 Mayıs Genelgesi"ne karşı açlık grevine başladılar. 27 Temmuz'da anlaşmaya varılacak grev sırasında 12 kişi hayatını kaybetti.

23 MAYIS

- ✍ Türk pop müziği sanatçısı Tanju Okan (d. 1938) hayatını kaybetti.

24 MAYIS

Anayasa Mahkemesinin, PTT'nin T'sinin özelleştirilmesini öngören yasanın bazı maddelerinin iptaline ilişkin gerekçeli kararı Resmî Gazete'de yayımlandı.

Gaziantep Karkamış Barajı'nın temeli Cumhurbaşkanı Demirel ve Başbakan Mesut Yılmaz tarafından atıldı.

25 MAYIS

Soruşturma önermeleri ve örtülü ödenek olayı nedeniyle ortağıyla arası açılan DYP Genel Başkanı Çiller, koalisyondan çekildiğini açıkladı ve "Anayol bitmiştir." dedi. Başbakan Mesut Yılmaz ise, koalisyondan çekildiğini açıklayan Çiller'e, "Çekildik sözyle hükûmet bitmez. Bana ya bakanların istifasını getir ya da gensoru ver" çağrısını yaptı. Yılmaz, Mecliste yeni bir koalisyon modeli ortaya çıkmadan istifa etmeyeceğini de açıkladı.

27 MAYIS

Rusya lideri Boris Yeltsin, Çeçen isyancılarla ilk kez bir araya geldi ve Birinci Çeçen Savaşı için ateşkes görüşmeleri başladı.

Sheraton'un iki yıl önce Türkiye'yi terk etmesi üzerine Ceylan

Holding ve Intercontinental'ın girişimiyle turizme kazandırılan Ceylan Intercontinental, Cumhurbaşkanı Demirel tarafından açıldı.

Çarşı mağazalarına bir kadın militanını sokarak, sahibi Cem Boyner'i öldürme hazırlığı yapan DHKP-C timi, eylemden 48 saat önce yakalandı.

29 MAYIS

Siverek halkı, aralarında Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in de bulunduğu 13 politikacı hakkında tazminat davası açtı. Politikacılar Siverek'i il yapacakları vaadinde bulunup yerine getirmemekle suçlanıyordu.

30 MAYIS

Gümrük Birliği Ortak Komitesi, (GBOK) 2. dönem toplantısı yapıldı.

Koç Üniversitesinin, Rumelifeneri'ndeki yeni kampüsünün temeli Cumhurbaşkanı Demirel, Başbakan Yılmaz ve Rahmi Koç tarafından birlikte atıldı.

31 MAYIS

FIFA'nın Zürih'te düzenlenen toplantısında 2002 FIFA Dünya Kupası'nın Japonya ve Güney Kore tarafından ortaklaşa yapılmasına karar verildi.

1 HAZİRAN

 ANAYOL hükûmetindeki gerginlik hala çözülemedi.

2 HAZİRAN

 Yaklaşık 600 bin seçmenin 41 belediye başkanlığı için oy kullandığı kısmi yerel seçimlerde ANAP 13, DYP 10, RP 8, CHP 6, MHP 2, Bağımsızlar 1 ve DSP 1 belediye başkanlığı kazandı.

3 HAZİRAN

 BM himayesinde düzenlenen “Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı”, Habitat II Kent Zirvesi’nin resmî açılışı İstanbul’da yapıldı. Açılışa BM Genel Sekreteri Boutros Boutros-Ghali, çok sayıda devlet ve hükûmet başkanı, bakan ve hükûmet temsilcisinin yanı sıra 5 bine yakın sivil toplum örgütü temsilcisi katıldı.

4 HAZİRAN

 TÜSİAD’ın, Brüksel temsilciliği açıldı.

5 HAZİRAN

 DYP Genel Başkanı Tansu Çiller hakkındaki mal varlığı soruştur-

ması önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, DYP dışındaki bütün partilerin oylarıyla kabul edildi. DYP’nin, RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan için verdiği mal varlığı soruşturma önergesi ise reddedildi.

 Milliyet Abdi İpekçi Dostluk ve Barış Ödülü, Yunanistan eski Başbakanı Konstantin Miçotakis’e verildi.

6 HAZİRAN

 Anayasa Mahkemesinin ANAYOL hükûmetinin güven oylamasını iptal eden gerekçeli kararını açıklamasının ardından, Başbakan Mesut Yılmaz, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel’e 53. hükûmetin istifasını sundu.

 İş adamı Halis Toprak’ın, boşandığı eşi Ayşe Toprak’a 5 trilyon 100 milyar lira tazminat vermesi kesinleşti. Bu, Türkiye tarihinin en yüksek boşanma tazminatı oldu.

7 HAZİRAN

 Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, yeni hükûmeti kurma görevini RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan’a verdi.

8 HAZİRAN

- Fransa Açık Tenis Turnuvası tarihinin en uzun süren bayanlar final maçında, Steffi Graf rakibi Arantxa Sánchez Vicario'yu yenerek 19. Grand Slam şampiyonluğunu elde etti.
- 10. Avrupa Futbol Şampiyonası Birleşik Krallık'ta başladı.

9 HAZİRAN

- Hükûmet kurmakla görevlendirilen RP Genel Başkanı Erbakan, liderlerle görüşmelere başlamadan önce parti tabanına yaptırdığı "kiminle koalisyon yapalım" anketinden ANAREFAH çıktı.

10 HAZİRAN

- RP lideri Erbakan, hükûmet kurmak için liderlerle görüşmelere başladı.

12 HAZİRAN

- Habitat II Konferansı'nda liderler zirvesi yapıldı. Zirveye Pakistan Başbakanı Benazir Butto, Küba Devlet Başkanı Fidel Castro ve İsrail Cumhurbaşkanı Weizman'ın da aralarında bulunduğu çok sayıda davetli katıldı.

13 HAZİRAN

- BM İnsan Yerleşim Konferansı Habitat II Kent Zirvesi'ne katılmak için İstanbul'a gelen Küba Devlet Başkanı Fidel Castro bir soru üzerine: "Ben kendimi geleceğe ait görüyorum, komünizm gelecektir... Ulusal ve uluslararası düzeyde yaşanan göç dalgasının yarattığı çarpık kentleşme ve çevre felaketinin müsebbibinin dünya ölçeğindeki adaletsiz sömürü düzensidir..." dedi.

14 HAZİRAN

- Habitat II, İstanbul Olimpiyat Komitesi'nin Çırağan Sarayı'nda verdiği davetle sona erdi.
- TSK'nın Kuzey Irak'ta sürdürdüğü "Tokat Operasyonu"nda 90 PKK'lı'nın etkisiz hâle getirildiği; 6 askerin ise şehit olduğu açıklandı.

17 HAZİRAN

- Cezaevlerinde 56. gününe giren açlık grevlerine duyarsız kalınmasına tepki olarak, ÇHD üyesi avukatların DGM'lerdeki duruşmalara girmeyecekleri açıklandı.
- 1995 yılında en fazla ihracat yapan üç firmanın EGS, GSD ve Ram olduğu açıklandı. Başarılı ihracatçıları Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından ödüllendirildi.

18 HAZİRAN

✍ Sigorta ve reasürans şirketlerinde, asgari sermaye limiti 500 milyar liraya yükseltildi.

19 HAZİRAN

✍ "Örtülü ödenekten 5,5 milyar TL'yi Genel Muhasebe Yasası'na aykırı olarak harcadığı" iddiasıyla dönemin Başbakanı Tansu Çiller ve Maliye Bakanı İsmet Atilla hakkında DSP'nin Meclis Soruşturması açılması önergesi, RP ve DYP oylarıyla reddedildi. 511 milletvekilinin katıldığı oylamada 264 üye ret, 246 üye kabul oyu kullandı.

✍ Dünyanın ilk sanal eylemi Türkiye'de gerçekleştirildi. Katılımın yüksek olduğu sanal mitingde binlerce kullanıcı, Türk Telekom'dan daha hızlı internet için harekete geçmesini istedi. Tamamen bilgisayar ortamında gerçekleşen bu ilk bilgisayar mitingi, Milliyet gazetesi yazarı Şeref Oğuz tarafından Medya Text internetten ekran başında yönetildi.

20 HAZİRAN

✍ Avrupa Parlamentosu (AP) şu kararı kabul etti: "AP, çıkmazı aşmak ve sorunun barışçıl biçimde siyasi bir çözüme doğru gidebilmesi için ülkenin (Türkiye'nin) güneydoğusundaki askerî operasyonları dur-

durması ve tüm Kürt örgütlerle görüşmelere başlaması için Türk hükûmetine çağrıda bulunur."

✍ Çiller'in RP ile koalisyon kurma girişimine karşı çıkan DYP Genel İdare Kurulunun 4 üyesi, partilerinden istifade ederek, ANAP'a geçtiler.

21 HAZİRAN

✍ İstanbul Eczacı Odası "ilacın meta olmadığı" gerekçesiyle "İlaç Tanıtım Yönetmeliği"nin iptali için mahkemeye başvurdu.

✍ Cezaevlerindeki açlık grevleri için Ankara Güvenpark'ta eylem yapan tutuklu ve hükümlü yakınları gözaltına alındı.

23 HAZİRAN

✍ Yunanistan başbakanlarından Andreas Papandreu (d. 1919), Atina'da hayatını kaybetti.

HADEP 2. Kongresi'nde salonda asılı olan Türk bayrağı, yüzünü poşuyla gizleyen bir genç tarafından indirildi, yerine PKK amblemlili flama ve Abdullah Öcalan'ın resmi asıldı.

Konuyla ilgili yürütülen soruşturma çerçevesinde, Ankara 1 No.lu DGM, Ankara Atatürk Spor Salonunda yapılan kongreyle ilgili davada yargılanan biri tutuklu, 46 sanık hakkındaki kararına göre Türk bayrağını indiren Faysal Akcan 22 yıl 6 ay, HADEP Genel Başkanı Murat Bozlak'la kongrede divan başkanı seçilen HADEP İstanbul İl Başkanı Hikmet Fidan altışar yıl, 29 sanık dört yıl altışar ay hapis cezasına çarptırıldı. 14 sanık ise beraat etti.

24 HAZİRAN

HADEP Kongresi'nden Elbistan'a dönerken Kayseri/Pınarbaşı yakınında araçları kimliği belirsiz kişilerce durdurulup silahla taranan 4 yöneticiden 3'ü hayatını kaybetti.

25 HAZİRAN

Türkiye'de uygulanan "Karayolları İyileştirme ve Trafik Güvenliği Projesi" için Dünya Bankasından sağlanan 250 milyon dolarlık krediye ilişkin anlaşma, Washington'da imzalandı.

26 HAZİRAN

38. Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu (KPK) toplantısı, Ankara'da yapıldı.

Tiyatro sanatçısı, çevirmen ve yazar Zihni Küçümen (d. 1929) hayatını kaybetti.

27 HAZİRAN

Cezaevlerinde yürütülen açlık grevlerinin 40. gününde Adalet Bakanı Mehmet Ağar, ilk kez bir grup tutuklu yakınıyla görüştü.

28 HAZİRAN

Arjantin Cuntası'nın 1976-1983 arasında "kaybettirdikleri" için "Plaza de Mayo Anneleri" bininci kez yürüdü.

RP lideri Erbakan, görevi aldıktan 21 gün sonra Türkiye Cumhuriyeti'nin 54. hükûmeti olan Refah-DYP koalisyon hükûmetini kurdu. Erbakan'ın Başbakanlığındaki hükûmette, Çiller Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı olarak görev aldı.

Ziraat Bankasının, Makedonya sermayeli Komercijalna Banka ile ortak kuracağı bankaya ilişkin ön anlaşma imzalandı.

Tekstil ipliklerinin üçüncü ülkelerden ithalinde %7,5 vergi alınması kararlaştırıldı.

29 HAZİRAN

- ✍ Cumartesi Annelerinin Galatasaray Lisesi önünde son 1 aydır engellenen oturma eyleminde polis 100'e yakın kişiyi gözaltına aldı.

30 HAZİRAN

- ✍ Tunceli'de kendisine hamile süsü veren PKK militanı bir kadın karına sardığı bombalarla bayrak töreni yapan askerî birliğe intihar saldırısı düzenledi. Bu PKK'nın ilk intihar saldırısıydı. Saldırıda ikisi astsubay, 6'sı er toplam 8 asker şehit olurken 35 asker yaralandı.
- ✍ Kuzey Irak'ta sürdürülen Tokat Harekâtı'nda 147 PKK üyesi etkisiz hâle getirildi.
- ✍ Posta çeki ve posta havalesi ile vergi ödeme uygulaması yürürlükten kaldırıldı.
- ✍ Londra'da oynanan 1996 Avrupa Futbol Şampiyonası Finali'nde, Almanya, Çek Cumhuriyeti'ni uzatmalarda 2-1 yenerek şampiyon oldu.

1 TEMMUZ

- ✍ Türkiye'nin ilk nükleer reaktörü, Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezinde yapılmaya başladı.

3 TEMMUZ

- ✍ SPK hisselerinin tamamı nama yazılı, konu ve faaliyeti özellikle başka şirketlere iştirak etmek olan holding şirketlerini de mali kuruluş kapsamına aldı.

5 TEMMUZ

- ✍ Dolly adı verilen bir koyun, bir erişkin hücreden klonlanmış ilk memeli oldu.

- ✍ Eski Adalet Bakanı Mehmet Ağar'ın 6 Mayıs'ta yayınladığı genelgeye karşı Buca Cezaevinde açlık grevi yapan tutuklu ve hükümlülerin 140'ı eyleme ara verirken 30'u ölüm orucuna çevirdi.
- ✍ Metin Göktepe davası Aydın'a nakledildi. Yargıtay 10. Ceza Dairesi, 15 Temmuz'da Eyüp 6. Ağır Ceza Mahkemesinde başlayacak olan Metin Göktepe davasının dosyasını "kamu güvenliği" gerekçesiyle Aydın'a nakletme kararı aldı.

6 TEMMUZ

✍ Kıbrıslı gazeteci, yazar, şair Kutlu Adalı (d. 1935) evinin önünde uğradığı silahlı saldırı sonucu hayatını kaybetti.

✍ 13. Aydın Doğan Vakfı Hürriyet Uluslararası Karikatür Yarışması'nda Romanyalı sanatçı Mihai Ignat birinciliğe layık görüldü.

7 TEMMUZ

✍ Açlık grevindeki tutuklu ve hükümlülerin yakınlarının İzmir'in Konak alanındaki oturma eylemi polis müdahalesiyle sona erdi.

✍ Wimbledon Tenis Turnuvası'nı Richard Krajicek kazandı. Krajicek, turnuvayı kazanan ilk Hollandalı oldu.

8 TEMMUZ

✍ Kıbrıs'ta "Yenidüzen gazetesi" yazarı-şair Kutlu Adalı cinayetini "Türk İntikam Tugayı" üstlendi.

✍ Necmettin Erbakan Başbakanlığı'nda kurulan 54. hükûmet (DYP-RP koalisyonu) TBMM'den 278 kabul, 265 ret ile güvenoyu aldı. DYP'den 10 milletvekili grup kararına rağmen ret oyu verirken, 4 milletvekili de oylamaya katılmadı. Güvenoyu kilidini, BBP'ye mensup 7 milletvekilinin kabul oyu çözdü.

Necmettin Erbakan (1926-2011)

9 TEMMUZ

✍ Adalet Bakanı Şevket Kazan'ın yayımladığı yeni genelge, cezaevi koşullarının iyileştirilmesi talebiyle 20 Mayıs'ta başlayan açlık grevleri ve ölüm oruçlarının yaygınlaşmasına neden oldu.

10 TEMMUZ

✍ Türksat 1C uydusu sabaha karşı Fransız Guyanası'ndan uzaya fırlatıldı. Yörüngesine 8 gün sonra yerleşecek olan, Türkiye'nin ikinci uydusunun, haberleşme, eğitim, bankacılık, data sistemlerinde daha iyi hizmet olanağı sağlayacağı belirtildi.

Memur ve emekli aylıklarına yılın ikinci yarısı için %50,4 ile %52,8 arasında; işçi emeklilerinin aylıklarına ortalama %50, Bağ-Kur emeklilerinin aylıklarına ise %65 ile %136 arasında değişen oranlarda zam yapıldı. Zammın bütçeye 125 trilyonluk yük getireceği açıklandı.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığının, gazete promosyonlarına sınırlama getiren tebliği yayımlandı.

Türk Sanat Müziği sanatçısı Hamiyet Yüceses (d. 1916), hayatını kaybetti.

12 TEMMUZ

Çeşitli cezaevlerinde "Eskişehir E tipi tabutluğuna nakledilmeye karşı" açlık grevleri/ölüm oruçları sürerken, Refahyol koalisyonunun Adalet Bakanı Şevket Kazan, "Cezaevlerindeki 1.000 adet din ve ahlak öğretmeni tahsis edeceğiz." açıklamasında bulundu.

15 TEMMUZ

Cezaevlerinde kritik günlere giren açlık grevlerine dikkat çekmek için İstanbul Valiliği önünde eylem yapan tutuklu yakınları ve gazeteciler polislerce dağıtıldı; çıkan arbede sonrası Cağaloğlu'ndaki Gazeteciler Cemiyetine sığınan gazeteciler gözaltına alındı.

31 Aralık 1995 tarihi itibarıyla 1 milyar liranın üstünde kamu borcu olan ve bu borçlarını 30 Haziran 1996 tarihine kadar ödemeyen 11 bin 511 mükellef vergi dairelerinde ilan edildi.

16 TEMMUZ

Güney Koreli Kia marka araçların İhlas Motor ile ortak üretimine ilişkin anlaşma imzalandı. Kurulan ortaklıkta İhlas Holdingin %55, Japon Nichimen firmasının %30, Kia firmasının ise %15 hissesi bulunduğu belirtildi.

17 TEMMUZ

Gümrük Birliği Ortak Komitesi (GBOK), 3. dönem toplantısı yapıldı.

18 TEMMUZ

Paris'e gitmekte olan bir ABD yolcu uçağı Long Island-New York açıklarında havada infilak etti, 229 yolcu ve mürettebattan kurtulan olmadı.

Ziraat Bankası; dekar, kilogram ve hayvan başına verilen kredi miktarlarını %50 ile %129 arasında değişen oranlarda artırdı.

19 TEMMUZ

Taksim'e cami yapılmasının engellenemeyeceğini savunan RP'li Kültür Bakanı İsmail Kahraman, "Orası artık Beyoğlu'dur, Pera değil." dedi. Bakan Kahraman, "Toplumun geniş kesimleri Kırkpınar güreşlerini seviyor. Opera ve Bale için aynı şeyi söylemek mümkün değil" açıklamasını yaptı.

Yaz Olimpiyatları, Atlanta-Georgia'da başladı.

20 TEMMUZ

İspanya'da ayrılıkçı terör örgütü ETA (Bask Yurdu ve Özgürlük, Baskça: Euskadi Ta Askatasuna), bir havalanına bombalı saldırı gerçekleştirdi. Olayda 35 kişi hayatını kaybederken çok sayıda insan yaralandı.

Yaşam Radyo'nun 1. kuruluş yıl dönümünde "Yaşam 96" ödülleri dağıtıldı.

21 TEMMUZ

Türk Hava Kuvvetlerine ait uçaklar, PKK'nın Kuzey Irak'taki en büyük kamplarından Bote'yi vurdu.

22 TEMMUZ

Ümraniye E Tipi Cezaevinde ölüm orucunun 63. gününde hayatını kaybeden 1 mahkûmun ardından 6 hükümlünün daha durumlarının kritik olduğu bildirildi.

23 TEMMUZ

Merkez Bankası mevduat munzam karşılıkları ve disponibiliteler uygulama esaslarını basitleştirdi. İthalatın finansmanına %6 fon getirildi.

Aydın İdare Mahkemesi, Gökova, Yeniköy ve Yatağan termik santrallerinin çevreye zarar verdiği gerekçesiyle faaliyetlerinin durdurulması istemini kabul etti.

24 TEMMUZ

ABD Ticaret Bakanlığı, Türk makarnalarına antidamping vergisi uygulamaya başladı.

TBMM Genel Kurulunda, OHAL uygulamasıyla ilgili genel görüşme yapıldı.

25 TEMMUZ

Türkiye ile AB arasında parafe edilen Avrupa Kömür Çelik Topluluğu ürünlerinin ticareti ile ilgili serbest ticaret anlaşması Brüksel'de imzalandı.

TSK, Kuzey Irak'ta bulunan; Sinat, Avagöze, Birkiavdal, Elagiş ve Haf-tanın bölgelerindeki PKK kampla-rını bombaladı.

27 TEMMUZ

ABD-Atlanta'da düzenlenen 1996 Yaz Olimpiyatları'nın 8. gününde olimpiyat parkında patlayan bom-ba, 3 kişinin ölümüne, 111 kişinin yaralanmasına yol açtı. Hayatını kaybedenlerden biri de TRT kame-ramanı Melih Uzunyol'du.

Ölüm oruçlarının 69. gününde 4 mahkûm yaşamını yitirdi. 20 Mayıs 1996'da başlayan eylem-de bugüne kadar 12 kişi hayatını kaybetti.

6 Mayıs'ta Adalet Bakanı Mehmet Ağar'ın yayımladığı "Mayıs Ge-nelgesi" adıyla anılan cezaevleri genelgesi nedeniyle cezaevlerin-de siyasi tutuklu ve hükümlülerin başlattığı açlık grevleri ve ölüm oruçlarında Yaşar Kemal, Zülfü Livaneli ve Eşber Yağmurdereli'nin arabuluculuğuyla uzlaşma sağ-landı.

28 TEMMUZ

Muğla, Aydın ve Antalya'da çıkan yangınlarda 1300 hektar yeşil alan yandı.

29 TEMMUZ

Özelleştirme İdaresi Başkanvekili Uğur Bayar görevinden alındı, yeri-ne İsmail Karakaya getirildi.

Arçelik, 3 yıl süreli bir ortaklık anlaşmasıyla kimyasal alandaki tüm hammadde temini, planlama ve araştırma geliştirme işlerini Türk-Henkel'e bıraktı.

30 TEMMUZ

Refahyol hükûmetinin "Birinci Kaynak Paketi" açıklandı.

Yeni asgari ücret geçen yıla oranla %101,1 artışla 16 yaşın-dan büyükler için brüt 17 milyon 10 bin lira (neti 11 milyon 84 bin 62lira)olarakbelirlendi.Yeniücret, işverenin muhalefetine karşın işçi ve hükûmet yetkililerinin oyuyla kabul edildi.

31 TEMMUZ

Gazetelerin promosyon faaliyetleri-ni, yalnızca kültürel ürünlerle kısıt-layan yasa kabul edildi.

Romen futbol yıldızı Hagi, 3 yıllığına Galatasaray'a transfer oldu.

1 AĞUSTOS

- Türkiye-AKÇT Serbest Ticaret Anlaşması Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.
- Dalaman Akköprü Barajı'nın yapımına başlandı.

2 AĞUSTOS

- Hakkâri'nin Şemdinli ilçesinde operasyona çıkan güvenlik kuvvetlerine teröristlerce pusu kuruldu. Çatışmada 6 er ile 5 korucu şehit oldu.
- Süper döviz hesabı açılabilmesi için gerekli olan asgari tutar; 15 bin dolara, 30 bin marka çekildi.

3 AĞUSTOS

- 1922'de Tacikistan'da savaşırken hayatını kaybeden Enver Paşa'nın naaşı İstanbul'a getirildi. Şişli Camii'nde kılınan cenaze namazından sonra Hürriyet-i Ebediye Tepesi'ne defnedildi.
- Atlanta Olimpiyatlarında Mahmut Demir, serbest güreşte altın madalya kazanarak Olimpiyat Şampiyonu oldu.

4 AĞUSTOS

- Yüksek Askerî Şura, Başbakan Necmettin Erbakan başkanlığında toplandı. 13'ü "irticai faaliyette" bulunduğu gerekçesiyle 29 subay ve astsubayın ordudan ilişiğinin kesilmesi kararlaştırıldı.

5 AĞUSTOS

- Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, müşterek kararnamelerde başbakan ve ilgili bakanın yanı sıra başbakan yardımcısının da imzasının bulunmasını öngören yasayı onayladı.

6 AĞUSTOS

- Çeçen direnişçiler başkent Grozni'yi ele geçirdi.
- NASA, 13 bin yıl önce Mars'tan Dünya'ya düşen 4,5 milyar yaşındaki ALH84001 meteoritinin üzerinde bulunan mikro organizma fosillerinin, bu gezegende Dünya henüz oluşmadan yaşam olabileceğini gösterdiğini açıkladı.

7 AĞUSTOS

✍️ Anıtkabir'i ziyaret eden rektörler, "cumhuriyetin temel ilkelerine sadık kalacaklarını ve laiklik karşıtlarına saygı duymayacaklarını" açıkladı.

8 AĞUSTOS

✍️ TV 8, yayın hayatına başladı.

9 AĞUSTOS

✍️ Boris Yeltsin yemin ederek, Rusya Federasyonu Başkanı olarak ikinci dönemine başladı.

11 AĞUSTOS

✍️ Kıbrıs'ta motosikletli Rumlar sınır delme eylemi yapmak istedi. Eyleme Türkiye'den giden bir grup müdahale etti. Olaylarda 1 Rum vatandaşı hayatını kaybederken, 5'i Türk polisi olmak üzere 50 kişi yaralandı.

12 AĞUSTOS

✍️ Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, promosyona sınırlama getiren yasa ile yetki yasasını bir kez daha görüşülmek üzere TBMM'ye geri gönderdi.

✍️ Türkiye ile İran arasında doğal gaz anlaşması imzalandı. Başbakan Erbakan'ın İran gezisi neticesinde İran'la 23 yıllık, toplam bedeli 23 milyar dolar olan doğal gaz anlaşması yapıldı. Anlaşmayı, Türkiye adına Enerji Bakanı Recai Kutan imzaladı. Anlaşmaya göre, Türkiye'nin 1999 yılından itibaren yılda 3 milyon metreküp doğal gaz ithal etmeye başlayacağı, bu miktarın 2005 yılında 10 milyar metreküpe kadar çıkacağı belirtildi.

13 AĞUSTOS

✍️ Galileo uzay aracı tarafından gönderilen bilgilerde, Jüpiter'in uydularında su olabileceği ortaya çıktı.

✍️ 2'si kadın 9 PKK militanı, Sivas-Kangal'daki Akçaşehir köyü Demiriz Tren İstasyonu'na baskın düzenledi. Silahlı saldırıda 6'sı TCDD çalışanı, 8 kişi öldürüldü.

14 AĞUSTOS

✍️ Kuzey Kore ile birleşme talebiyle gösteri yapılan Seul'de polis Yonsei Üniversitesine helikopter destekli baskın yaptı.

✍️ Kıbrıs'ta Rumlar bir kez daha sınıra yürüyüş yapıp Türk bayrağını indirmeye kalkışınca asker ateş etti, bir kişi hayatını kaybetti.

15 AĞUSTOS

- ✍ Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, kumarhaneleri yasaklayan yasa'yı onayladı.

17 AĞUSTOS

- ✍ Rusya ile Çeçenistan arasında resmî olarak ateşkes antlaşması imzalandı.
- ✍ ABD başkanı Bill Clinton, Kuveyt'e 3 bin 500 asker gönderilmesine onay verdi ve Irak'ı saldırgan davranışlarına son vermesi konusunda uyardı.
- ✍ Etiyopya birlikleri, Somalili 232 Müslümanı öldürdü.

18 AĞUSTOS

- ✍ TÜSİAD, ekonomik bunalım yaşanabileceği konusunda uyarıda bulundu.

19 AĞUSTOS

- ✍ Haliç Köprüsü'nde trafiği rahatlatmak amacıyla köprünün iki yanına inşa edilen yeni çelik köprüler hizmete girdi.

21 AĞUSTOS

- ✍ Kahire-İstanbul seferini yapan Mısır Hava Yolları'na ait Boeing 707 tipi "Tutankhamun" yolcu uçağı Atatürk Havalimanına inişi sırasında yağan şiddetli yağmurun da etkisiyle savrulurak pistten çıkıp Florya Sahil Yolu'nda bir taksiye çarptı.

22 AĞUSTOS

- ✍ Yunanistan Türkiye'den bitkisel ürün ithalatını yasakladı.
- ✍ Merkez Bankası ile Alman Merkez Bankası Deutsche Bundesbank arasında "Teknik iş birliği, yardım ve eğitim anlaşması" imzalandı.
- ✍ Türkiye'nin en büyük alt yapı yatırımlarından biri olan TAG otolunun Gaziantep-Narlı arasındaki 43 kilometrelik bölümü ulaşımına açıldı.
- ✍ Bir grup PKK'lı Şemdinli'de görevlerine giden köy korucularına Örencik Mezrası yakınlarında roketatarlar ile saldırdı. Saldırıda 3'ü korucu 5 kişi hayatını kaybetti, 11 kişi yaralandı.

27 AĞUSTOS

- ✍ TBMM, çalışanlardan yapılmakta olan zorunlu tasarruf kesintilerinin kaldırılmasına ilişkin yasa teklifini kabul etti.

28 AĞUSTOS

- ✍ Prens Charles ile Prenses Diana boşandılar.
- ✍ Bosna Hersek'e verilecek 20 milyon dolarlık hibe yardımına ilişkin anlaşma imzalandı.
- ✍ Türkiye-İsrail Savunma Sanayi ve Askerî İşbirliği Antlaşması imzalandı.

29 AĞUSTOS

- ✍ Türkiye ile İsrail arasında F-4 savaş uçaklarının modernizasyonunu da kapsayan bir askerî anlaşma yapıldı.
- ✍ Türkiye ile Rusya arasında imzalanan protokolle Türkiye'ye TIR nakliyecileri için 8 bin belge daha verilmesi kararlaştırıldı.
- ✍ İzmir Ticaret Borsası Vadeli İşlemler Piyasasının kurulmasına ilişkin Sanayi Bakanlığı tebliği yürürlüğe girdi.

30 AĞUSTOS

- ✍ Zafer Bayramı tüm yurttan kutlandı.
- ✍ Ankara'nın ilk hafif raylı sistemi Ankaray tamamlanarak AŞTİ-Dikimevi güzergahında hizmete açıldı.

31 AĞUSTOS

- ✍ Irak ordusu, Kürdistan Yurtseverler Birliği'nin (KYB) elindeki Erbil kentini 31 Ağustos 1996'da ele geçirdi. Irak ordusu, Mesut Barzani liderliğindeki Kürdistan Demokrat Partisini (KDP) destekliyordu. Olay, ABD ile Irak arasındaki gerginliği tırmandırdı.

3 EYLÜL

- ✍ ABD, Irak güçlerinin Erbil'e girmesi üzerine Çöl Darbesi Harekâtı'nı düzenledi.

4 EYLÜL

- ✍ Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren yönetmeliğe göre bankaların kiralık kasa hizmetleri ile tutarı 1 milyarı aşan her türlü mevduat hesabı açtırma, alım satım, havale, çek, senet tahsili gibi işlemlerde müşterilerinin kimliklerini tespit edip bunu 5 yıl süreyle muhafaza edecekleri belirtildi.
- ✍ Abdi İpekçi cinayetinin sanıklarından Oral Çelik, İsviçre tarafından Türkiye'ye iade edildi. Çelik, 16 Eylül'de 17 yıl aradan sonra çıkarıldığı mahkemece tutuklandı.

5 EYLÜL

Lütfi Kırdar Uluslararası Konferans Salonu (Uluslararası adıyla İstanbul Convention And Exhibition Center-ICEC), resmen açıldı.

Dünyanın önde gelen petrol şirketlerinden CONOCO'nun Türkiye'deki ortağı Türkiye Akaryakıt Bayileri AŞ (TABAŞ), Türk Petrol'ün %82 hissesini toplam 139,5 milyon dolara satın aldı.

7 EYLÜL

Nevteks AŞ kuruldu. Daha önce Sümerbank'a bağlı olarak konfeksiyon üreten fabrika özelleştirilerek Nevşehirli girişimcilerin ortak kurduğu Nevşehir Tekstil AŞ tarafından satın alındı.

11 EYLÜL

Türkiye Ulusal İnternet Altyapı Ağı (TURNET) hizmete girdi.

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, çalışanlardan yapılmakta olan tasarruf kesintilerine son verilmesi hakkındaki kanunu bir kez daha görüşülmek üzere TBMM'ye iade etti.

8 EYLÜL

KKTC sınırını geçen Rum saldırıganlar Magosa'da nöbet tutan Türk askerlerine otomatik silahlarla saldırdı, 1 asker şehit oldu.

12 EYLÜL

Amerika'daki Bridgestone fabrikalarında Birleşik Lastik ve Çelik İşçileri Sendikasının (USWA) sürdürdüğü grevle dayanışma amacıyla aynı şirketin Türkiye'deki ortak yatırımı olan Brisa fabrikasında bir dayanışma eylemi gerçekleştirildi.

Bakanlar Kurulu, Yeniköy, Gökova ve Yatağan Termik Santrallerinde enerji üretimine belirli şartlar içinde izin verdi.

10 EYLÜL

Nükleer Denemelerin Kapsamlı Yasaklanması Antlaşması, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından onaylandı.

Kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmaz malların satışına ilişkin Kanun yürürlüğe girdi.

Aliya İzzetbegović (1925-2003)

13 EYLÜL

🌿 Bosna-Hersek'te Bosna Savaşı'ndan sonra düzenlenen ilk seçimde Aliya İzzetbegović Bosna-Hersek Cumhurbaşkanı seçildi.

🌿 Dünya Bankası, Bakü-Ceyhan Boru Hattı teknik yardım çerçevesinde Türkiye'ye 5 milyon dolar verilmesini onayladı.

14 EYLÜL

🌿 Refahyol'un bütün muhalefete rağmen hazırladığı ve köşke sunduğu bedelsiz otomobil ithaline olanak sağlayan karara karşı Bursa'da işçi-işveren örgütlerinin ortak katılımıyla "Yerli üretime saygı" mitingi düzenlendi.

17 EYLÜL

🌿 ABD başkanı Bill Clinton, Kuveyt'e 3.500 asker gönderdi. Bill Clinton, Irak'ı saldırgan davranışlarına son vermesi konusunda uyardı.

19 EYLÜL

🌿 Destekleme ve fiyat istikrar fonundan, birliklerin kullanımı için Ziraat Bankası'na 22 trilyon 250 milyar lira aktarıldı.

🌿 Refahyol hükûmetinin "İkinci Kaynak Paketi" Başbakan Erbakan tarafından açıklandı. Bu paketten 10 milyar dolarlık gelir beklendiği bildirildi.

20 EYLÜL

🌿 Avrupa Parlamentosu, "Dönemin Başbakanı Çiller'in vaatlerini yerine getirmediği, insan hakları ve demokratikleşmede iyileşmenin olmadığı, gerek Ege'de ve gerekse Kuzey Irak'ta olumlu adımlar atılmadığı" gerekçesiyle 450 milyon dolarlık mali yardımı askıya aldı. Karar, büyük çoğunlukla alındı.

🌿 Refahyol hükûmetinin kurulmasına ılımlı bakan Türk sanayinin iki devi Koç ve Sabancı, TÜSİAD'ın yapılan toplantısında hükûmetin ekonomideki kaynak paketlerini eleştirdi ve erken seçim istedi.

22 EYLÜL

PKK militanlarının Elâzığ'daki Etibank Şark Krom İşletmesi Müessesese Müdürlüğüne silahlı saldırıda bulunması sonucu 4'ü özel güvenlik görevlisi 5 kişi hayatını kaybetti. Ayrıca PKK, Tatvan'da yol kesip 2 kişiyi öldürdü.

23 EYLÜL

Anayasa Mahkemesi, Türk Ceza Kanunu'nda evli erkeğe zinada ayrıcalık tanıyan maddeyi iptal etti.

24 EYLÜL

ABD Başkanı Bill Clinton Nükleer Denemelerin Kapsamlı Yasaklanması Antlaşması'nı imzaladı.

Diyarbakır E Tipi Cezaevinde çıkan olaylarda 12 PKK'lı mahkûm hayatını kaybetti.

Türk Sanat Müziği'nin ünlü ismi Zeki Müren, "Batmayan Güneş" isimli belgeselin çekimleri için gittiği TRT İzmir stüdyolarında kalp krizi geçirerek yaşama veda etti. 4 yıldır Bodrum'daki evinden çıkmayan Zeki Müren, çekim öncesi 1951 yılında radyoda ilk şarkısını söylediği mikrofonun kendisine hediye edilmesi sırasında aşırı derecede heyecanlandı, daha sonra çekimlere geçilirken birden fenalaştı ve hayatını kaybetti. Zeki Müren'in 65 yaşında ölümü, tüm yurttaki büyük üzüntü yarattı.

25 EYLÜL

TOFAŞ, bugünden başlamak üzere 15 gün süreyle üretime ara verdi.

İhracat sayılan iç satış ve teslimlerde gümrük muafiyeti uygulanması kararlaştırıldı.

26 EYLÜL

İsrail askerilerinin açtığı ateş neticesinde 46 Filistinli hayatını kaybetti.

Hazine tarafından ihraç edilen döviz ödemeli tahviller İMKB Tahvil ve Bono Piyasası bünyesinde işlem görmeye başladı.

Vefat eden Sanat Güneşi Bursa'da toprağa verildi. Zeki Müren'in Türk bayrağına sarılı tabutunu polisler taşıdı.

27 EYLÜL

✍ Komünist Afganistan Demokratik Cumhuriyeti'nin son Devlet Başkanı Necibullah, Taliban tarafından Kabil'de yakalandı ve işkence edilerek öldürüldü. Taliban milisleri Kabil'i tamamen kontrol altına aldı.

✍ Kudüs Belediye Başkanı Kubbet üs-Sahra'nın altında tünel açtırdı. Bu olay neticesinde intifadadan beri şiddetin en çok yükseldiği olaylar patlak verdi. 3 gün süren olaylar bütün Filistin topraklarına yayıldı ve 76 kişi hayatını kaybetti.

30 EYLÜL

✍ Özelleştirme İdaresi, toplam 3 trilyon lira nominal sermayeli Petlas Lastik Sanayi ve Ticaret AŞ'de bulunan %99,96 oranındaki hissesinin tamamını satış yöntemi ile özelleştirmek için ihale açtı. İhale teklif almak ve görüşmeler yapmak üzere pazarlık usulüyle belirlenecek. Son başvuru tarihi 4 Kasım 1996 olarak açıklandı.

1 EKİM

✍ TBMM, 20. Dönem 2. Yasama Yılına başladı.

✍ Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, TBMM'nin yeni yasama yılını açış konuşmasını yaptı.

✍ Diyarbakır Cezaevinde 10 mahkûmun öldürülmesi iddiasıyla ilgili tutuklu yakınları, partiler ve örgütler suç duyurusunda bulundu.

✍ Diyarbakır'ın Eğil ilçesi Hantepe köyünde, 4 öğretmen PKK'lı teröristlerce kurşuna dizilerek öldürüldü.

✍ Vergi borçlarını erken ödeyenlere indirim uygulaması bugün başladı.

✍ Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB), Türkiye Denizcilik İşletmeleri'nin, Antalya, Tekirdağ, Trabzon, Rize, Ordu, Sinop, Giresun ve Hopa Limanları'nın özelleştirilmesi için ihale açtı.

✍ İçişleri Bakanlığının Türk vatandaşlarına kumarhane yasağı genelgesi, Antalya ve Kapadokya'dan sonra İstanbul ve İçel'de de valilikler tarafından uygulamaya başladı.

2 EKİM

✍ Peru Hava Yollarına ait bir Boeing 757 yolcu uçağı, Lima'dan kalktıktan hemen sonra Büyük Okyanus'a düştü; yolcu ve mürettebat olmak üzere 70 kişi hayatını kaybetti.

4 EKİM

- ✍ Türkiye - Bosna Hersek Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması imzalandı.
- ✍ Diyarbakır'da, aralarında 1 Ekim günü 4 öğretmeni katleden teröristlerin de bulunduğu 32 terörist etkisiz hâle getirildi.
- ✍ Greenpeace örgütü aksine yargı kararına rağmen çalıştırılan Gökova, Yatağan ve Yeniköy santrallerini protesto eylemi yaptı. Greenpeace üyeleri, kendilerini Gökova Santrali'ne zincirledi.

6 EKİM

- ✍ Başbakan Erbakan'ın Libya ziyareti sırasında Kaddafi Türkiye'ye hakarete varan düzeyde sözler sarf etti.

7 EKİM

- ✍ Türkiye ile Makedonya arasında çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması imzalandı.
- ✍ Vicdani retçi Osman Murat Ülke tutuklandı. Ülke, Türkiye'de vicdani ret nedeniyle tutuklanan ilk retçi oldu.
- ✍ Anayasa Mahkemesi, 1996 Yılı Bütçe Kanunu'nun bazı maddelerini iptal etti.

8 EKİM

- ✍ Kuzey Irak sınırında yapılan operasyonlarda, 118 terörist etkisiz hâle getirildi, 11 güvenlik görevlisi de şehit oldu.
- ✍ Barış İçin Bir Milyon İmza girişimi başladı.

9 EKİM

- ✍ Söke'de pamuk üreticileri, TARİŞ ve Ziraat Odaları, "prim sisteminin hayata geçirilmesi" talebiyle miting gerçekleştirdi.
- ✍ Amerikan Express Kredi Kartı, Türkiye'de de kullanıma sunuldu.

10 EKİM

Gümrük Birliği Ortak Komitesi (GBOK), 4. dönem toplantısı yapıldı.

Esbank, 57 milyon dolar sendikasyon kredisi aldı. Fuji Bank ve ING Bank önderliğinde toplam 19 banka tarafından sağlanan kredinin ihracatın finansmanında kullanılacağı belirtildi.

11 EKİM

Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da sürdürülen operasyonlarda toplam 66 terörist etkisiz hâle getirildi.

Bursa'da kurulu Tofaş Otomobil Fabrikasında artan stoklar nedeniyle üretime 3 gün ara verildi.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 44 baraj ve hidroelektrik santralinin yapımı için firmalara çağrıda bulundu.

13 EKİM

Radikal gazetesi yayın hayatına başladı.

15 EKİM

Türkiye'nin Avrupa'da görev yapan 7 büyükelçisi Dışişleri Bakanı Tansu Çiller'e diplomatik bir muhtıra vererek, "Avrupa'dan kopuyoruz." uyarısı yaptı.

Güneydoğu'da sürdürülen operasyonlarda 57 terörist etkisiz hâle getirilirken 61 terörist güvenlik güçlerince yakalandı.

Pamukta fon ve kotalar kaldırıldı.

16 EKİM

Küçük ve orta ölçekli işletmelere (KOBİ) yönelik teşvik kararnamesi çıktı.

17 EKİM

Türkiye - ABD Ortak Ekonomik Komite Toplantısı Washington DC'de yapıldı.

18 EKİM

Gazeteci Metin Göktepe'nin öldürülmesinin üzerinden 284 gün geçtikten sonra dava Aydın'da başladı.

Altın borsasına vadeli işleme geçebilme olanağı tanındı.

Gazeteci yazar Kemalettin Tuğcu (d. 1902) İstanbul'da hayatını kaybetti.

22 EKİM

Avrupa Kalite Büyük Ödülü'nü Sabancı Grubuna bağlı Brisa kazandı.

Tecil edilen amme alacaklarına uygulanan yıllık faiz %144'ten %120'ye indirildi.

İslam ülkelerinden temsilcilerin katıldığı Kalkınmada İşbirliği Konferansı İstanbul'da gerçekleştirildi.

24 EKİM

Osmaniye, Türkiye'nin 80. ili oldu.

8 İslam ülkesinin iş birliği ile kurulan D-8 Grubunun temeli İstanbul Çırağan Sarayı'nda atıldı.

Cumhurbaşkanı Demirel, hükûmetin bedelsiz ithalat kararnamesini ithalatın mahdut kalması şartıyla onayladı. Karar mükerrer Resmî Gazete'de yayımlandı.

Türk sanayinin duayeni Vehbi Koç'un cenazesi, gece kimliği belirsiz kişilerce Zincirlikuyu'daki mezarı açılarak çalındı. Çalınan naaş 2,5 ay sonra 200 metre ileride boş bir mezarda bulundu. Naaşı çalan 1'i kadın 5 kişi tutuklandı.

Geçmişten bugüne önemli dinî hizmetler veren ve Müslüman halk ve toplulukların ihtiyacı olan din hizmetleri ve din eğitiminin muntazaman ve koordineli bir şekilde verilmesini sağlama amacı güden 1. Avrasya İslam Şurası, Türkiye'de toplandı.

25 EKİM

Rusya, Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) dönem başkanlığını Türkiye'ye devretti.

PKK'nın ikinci intihar eylemi yine bir kadın terörist tarafından Adana'da gerçekleştirildi.

26 EKİM

Demokratik Barış Hareketinin (Barış Partisi) kapatılması için Anayasa Mahkemesinde dava açıldı.

29 EKİM

Cumhuriyetin 73. yılı, tüm yurttan ve dış temsilciliklerde kutlandı.

Sivas'ta, PKK'lı bir kadın örgüt üyesinin, polis aracı ile nakledilmesi sırasında üzerindeki bombayı patlatmasıyla bir intihar saldırısı düzenlendi.

Bitlis, Şırnak ve Diyarbakır'da düzenlenen terörle mücadele operasyonlarında, 27 örgüt üyesi etkisiz hâle getirildi. Diyarbakır'ın Kulp ilçesindeki çatışmada 14 er şehit olurken, 10 er yaralandı.

30 EKİM

Denizcilik İşletmelerine ait özelleştirilecek 8 liman için 45 teklif alındı.

Carrefour ile Sabancı Holding arasında ortaklık anlaşması imzalandı.

31 EKİM

- ✍ Bir Brezilya yolcu uçağı Sao Paulo'da düştü, 98 kişi hayatını kaybetti.
- ✍ Fenerbahçe tam 40 yıldır sahasında yenilmeyen Manchester United'ı 1-0 yendi.

1 KASIM

- ✍ Türkiye, BM'nin Ekonomik ve Sosyal konsey üyeliğine seçildi.

NTV yayın hayatına başladı.

3 KASIM

Balıkesir'in Susurluk ilçesi yakınlarında bir Mercedes arabayla bir kamyon çarpıştı. Arabada bulunan Ülkü Ocakları Birliğı eski başkanı ve 1977'de Ankara'da 7 TİP'linin öldürölmesi ve Mehmet Ali Ağca'nın Maltepe Cezaevinden kaçırılması olaylarına karıştığı iddia edilen Abdullah Çatlı, İstanbul eski Emniyet Müdür Yardımcısı Hüseyin Kocadağ ve eski güzellik kraliçesi Gonca Us hayatını kaybetti, DYP Şanlıurfa milletvekili Sedat Bucak ise yaralandı. "Susurluk Olayı" veya "Susurluk Skandalı" olarak anılan olaydaki arabanın içinde susturucu silahlar bulundu. Kazanın soruşturulması boyunca devletin gizli güvenlik güçleri-politikacılar ve organize suç örgütleri arasındaki karanlık ilişkiler açığa çıktı. Bu olay Türk siyasal hayatında uzun yıllar konuşuldu ve bu "Dörtlü"nün aynı araçta neden bulunduğı sorusu kamuoyunu uzun süre meşgul etti.

Yaşanan kazanın ardından kamuoyu, "devlet, siyaset, mafya" üçgeninde yasa dışı ilişkilerin ortaya çıkartılmasını talep etti. "Sürekli Aydınlık İçin Bir Dakika Karanlık" ismi verilen sivil toplum eylemleriyle ve medyanın desteği ile üstü örtülen ilişkilerin ve faaliyetlerin açıklanması talep edildi. Cumhurbaşkanlığı, TBMM Başkanlığı, Başbakanlık, emniyet ve sivil toplum kuruluşları olaya dahil olarak, konunun aydınlatılması için pek çok rapor hazırlandı. Birinci Susurluk Raporu, MİT tarafından hazırlandı ve doğruluğu çok tartışıldı. En çok milliyetçi çizgideki Alparslan Türkeş'in Susurluk beyanati dahil pek çok siyasi kesimden raporun doğruluğunun şüpheli olduğu biçiminde tepkiler aldı, manipülasyon olduğu da beyan edildi. Bunun üzerine Başbakan Mesut Yılmaz Başbakanlık Müsteşarı Kutlu Savaş'a yeni bir Susurluk Raporu hazırlattı. TBMM tarafından görevlendirilen Mehmet Elkatmış başkanlığında CHP'den de Fikri Sağlar'ın katıldığı Susurluk Komisyonu da bir rapor hazırladı. İddialarda sıkça adı geçen İçişleri Bakanı Mehmet Ağar istifa etti ve yerine Meral Akşener göreve geldi. Açılan kamu davasında Mehmet Ağar ve Sedat Bucak'ın hapsi istendi ancak bu iki isim 1999'daki seçimlerde yeniden milletvekili seçilince haklarındaki yargılama durduruldu.

5 KASIM

ABD başkanlık seçimlerini, ikinci kez Bill Clinton kazandı.

6 KASIM

Susurluk kazası bağlantılı "çete" iddiaları İçişleri Bakanı Mehmet Ağar'a da yönelince DYP Genel Başkanı Tansu Çiller, Ağar'ın istifasını istedi.

7 KASIM

Rusya Devlet Başkanı Boris Yeltsin, bir kararnameyle "Devrim Günü" olarak bilinen yıl dönümünü "Uzlaşma ve Barış Günü" olarak değiştirdi.

Nijerya hava yollarına ait Boeing-727 tipi bir yolcu uçağı Lagos'un 40 mil güney doğusunda bir laguna'ya düştü. 143 kişi hayatını kaybetti.

8 KASIM

Sigara Yasağı Kanunu TBMM'de kabul edildi. Yasayla sağlık eğitim ve kültür hizmeti verilen yerlerde, spor salonları, toplu taşıma araçları ile bunların bekleme salonlarında, kamu hizmeti yapan kurum ve kuruluşlarda sigara içmek yasaklandı.

İçişleri Bakanı Mehmet Ağar istifa etti. Yerine, Meral Akşener İçişleri Bakanı oldu.

PKK militanları Hakkâri'nin Çukurca ilçesine bağlı Köprülü köyünde bir minibüse roketli saldırı gerçekleştirdi. Olayda 12'si köy korucusu 17 kişi hayatını kaybetti, 8 kişi yaralandı. Ayrıca aynı gün güvenlik güçlerince Güneydoğu'daki çeşitli illerde gerçekleştirilen operasyonlarda 22 PKK üyesi etkisiz hâle getirildi.

10 KASIM

Ulu Önder, ölümünün 58. yıldönümünde özlemle anıldı.

Ankara'da 1 milyona yakın kişi, şeriate geçit yok pankartı altında Anıtkabir'e yürüyerek, Ata'nın manevi huzurunda saygı duruşunda bulundu.

11 KASIM

İçişleri Bakanlığına atanan Meral Akşener görevi Mehmet Ağar'dan

devralırken, "Ağar'ın yükselttiği çıta aşağı düşürülmeyecektir." dedi.

Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü, şans oyunu Sayısal Lotoyu başlattı. 1'den 49'a kadar uzanan sayılar içinden 6 sayıyı doğru tahmin etme esasına dayanan Sayısal Loto ilk haftadan başlayarak büyük ilgi gördü.

12 KASIM

Suudi Arabistan Hava Yollarına ait bir Boeing 747 tipi yolcu uçağı ile Kazak İlyuşin İl-76 tipi kargo uçağı Yeni Delhi yakınlarında havada çarpıştı. 349 kişi yaşamını yitirdi.

Cumhuriyet tarihinde ilk kez maddeni 50.000 liralıklar tedavüle çıkarıldı.

Susurluk kazası sonrası ortaya atılan "devlet-mafya-siyaset" ilişkisini incelemek üzere TBMM araştırma komisyonu kuruldu.

13 KASIM

- ASELSAN ile NETAŞ arasında Kara Kuvvetlerine modern haberleşme sistemi sağlayacak "Tasmus Projesi" imzalandı.

14 KASIM

- 12. İslam Ülkeleri Ekonomik İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK), Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in başkanlığında İstanbul'da toplandı.

15 KASIM

- Türkiye'de oturan kişilere de bedelsiz ithalat yapma olanağı sağlandı.

18 KASIM

- Türk Eximbank, Özbekistan'a 125 milyon dolarlık kredi açtı.

19 KASIM

- Türkiye, 750 milyon mark tutarında 5 yıl vadeli Euro tahvil ihracına başladı.
- Japon Rating kuruluşu JCR, Türkiye'nin kredi notunu BB artıdan BB'ye düşürdü.
- "Kara Para'nın aklanmasının önlenmesine" ilişkin yasa, Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

20 KASIM

- 39. Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu (KPK) toplantısı Brüksel'de yapıldı.
- TOFAŞ'tan 1 Ocak 1997 itibarıyla 1011 işçinin çıkarılacağı açıklandı.
- Şair Enver Gökçe 61 yaşında hayatını kaybetti.

21 KASIM

- Milletlerarası Ticaret Odası Yönetim Kurulu, Rahmi Koç Başkanlığı'nda Antalya'da toplandı. Rahmi Koç, TOFAŞ'ın gerekirse kapana-cağını bildirdi.
- Başbakanlık tasarruf genelgesi yayınladı. Özel idare, belediyeler ile tüm kamu kurum ve kuruluşlarının alım harcamaları 31 Aralık'a kadar durduruldu.

22 KASIM

- Başbakan Yardımcısı Tansu Çiller, DYP Şanlıurfa Milletvekili Sedat Bucak için: "O bir kahraman." dedi.
- MGK tarafından HADEP raporu yayımlandı.
- Bankalar Birliği Genel Kurulu yapıldı. Ünal Korukçu birlik başkanlığına seçildi.

23 KASIM

Bergama'da siyanürle altın üretimine karşı çıkan köylüler büyük bir gösteri yaptı.

Etiyopya Hava Yollarına ait bir yolcu uçağı kaçırıldı. Yakıtı biten uçak Hint Okyanusu'na düştü; uçakta bulunan yolcu ve mürettebat toplam 123 kişi hayatını kaybetti.

24 KASIM

ANAP Genel Başkanı Mesut Yılmaz, Budapeşte'de bir otelin lobisinde saldırıya uğradı. Saldırgan Yılmaz'ın burnuna yumruk attıktan sonra kaçtı. Daha sonra kimliği belirlenen saldırıganın, Yılmaz'ı, Susurluk kazasında ölen Abdullah Çatlı aleyhine söylediğı sözler nedeniyle yumrukladığı öne sürüldü.

25 KASIM

DYP Genel Başkanı Tansu Çiller, TEDAŞ Komisyonunda RP ve DYP'lilerin oylarıyla akladı. Komisyon, Çiller'in görevi kötüye kullanmak suçunu işlemediğine karar verdi.

Emek Partisi (EMEP) kuruldu.

Refahyol hükûmetinin "Üçüncü Kaynak Paketi" açıklandı.

26 KASIM

Cezaevinde bulunan Gazeteci Işık Yurtçu, Uluslararası Gazetecileri

Koruma Örgütü'nün (CPJ) 1996 yılı "Basın Özgürlüğü Ödülü"ne Meksikalı, Hindistanlı ve Filistinli 3 gazeteciyle birlikte layık görüldü. New York'taki ödül törenine Işık Yurtçu katılamadı.

Sigara yasağına ilişkin kanun yürürlüğe girdi.

27 KASIM

Emek Partisi Genel Başkanı A. Levent Tüzel, basın toplantısında Partinin kuruluş amacını ve programını anlattı. Partinin kurucuları arasında Adnan Özyalçiner, Sennur Sezer, Can Yücel, İhsan Çaralan, Zihni Anadol ve Sunay Akın da bulunuyor.

29 KASIM

OHAL Mardin'de kaldırıldı, diğer 9 ilde 4 ay daha uzatıldı.

Uluslararası Savaş Suçluları Mahkemesinde, 1200 Boşnak'ın öldürülmesine karışan bir Hırvat asker 10 yıl hapis cezasına mahkûm oldu.

Eşkıya filmi gösterime girdi. Başrollerini Şener Şen ve Uğur Yücel'in oynadığı, Yavuz Turgul'un yönettiğı ve senaryosunu yazdığı Eşkıya, 1996-1997 sezonunda 2 milyon 568 bin 339 kişi tarafından izlenerek o tarihe kadar Türk sinemasının en yüksek gişe hasılatı elde eden filmi oldu.

2 ARALIK

- ✍ Bursa Ovaakça Doğalgaz Çevrim Santralinin temeli atıldı.
- ✍ Türkiye'de Mobil akaryakıt istasyonları resmen BP'ye devredildi.
- ✍ 24 Eylül'de Diyarbakır Cezaevinde 10 mahkûmun ölümüyle ilgili olarak Meclis İnsan Hakları Komisyonu Raporu yayımlandı.

3 ARALIK

- ✍ İçişleri Bakanlığı müfettişlerinin hazırladığı raporda, Susurluk'ta meydana gelen trafik kazasında hayatını kaybeden Abdullah Çatlı'nın 7 ayrı kimlik kullandığı açıklandı.

4 ARALIK

- ✍ GİK 18. dönem toplantısı yapıldı.
- ✍ İstanbul Menkul Kıymetler Borsası "Gözüaltı pazarı" çalışmaya başladı.

6 ARALIK

- ✍ Danıştay, Sivas ve Başbağlar katliamlarında hayatını kaybeden 70 kişinin yakınları ve zarara uğrayanların İçişleri Bakanlığı aleyhine açtıkları davalarda, Sivas İdare Mahkemesince verilen yaklaşık 120 milyon TL'lik tazminat kararlarını onadı.

- ✍ SSK'nın 2.489 memur alımı için açtığı sınava 90.000 kişi başvurdu. Sınav üç gün sürdü.

8 ARALIK

- ✍ PKK, rehin tuttuğu 6 askeri Kuzey Irak'taki Zap kampında RP Van Milletvekili Fethullah Erbaş, İnsan Hakları Derneği Genel Başkanı Akın Birdal ve Mazlum-Der İzmir Şube Başkanı Halit Çelik'e teslim etti.

9 ARALIK

- ✍ 61 üniversite rektörünün katıldığı "Rektörler Komitesi", bir deklarasyon yayınlarak Susurluk Skandalı ve basına baskı konularında sert uyarıda bulundu.

10 ARALIK

- ✍ Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü (RSF) ve Fransa Vakfı, 1996 yılı Gazetecilik Ödülü'nün Işık Yurtçu'ya verilmesini kararlaştırdı. Cezaevinde bulunan Yurtçu'nun ödülünü RSF Türkiye Temsilcisi Nadire Mater aldı.

12 ARALIK

- ✍ Uluslararası rating kuruluşu Standard & Poor's, Türkiye'nin kredi notunu B artıdan "B"ye indirdi.

 Türkiye Tütüncüler Bankası AŞ, Olağanüstü Genel Kurulunda banka unvanına "Yaşarbank" ı ilave etme kararı alındı.

13 ARALIK

 Kofi Annan (1938-2018), Boutros Boutros-Ghali'den sonra BM'nin 7. Genel Sekreteri olarak seçildi.

14 ARALIK

 KESK'in Ankara'da düzenlediği "Demokratik Devlet, Halk İçin Bütçe" mitingine 100 bine yakın kişi katıldı. Mitinge DİSK ve partiler destek verdi.

15 ARALIK

 HADEP, Şişli Abide-i Hürriyet Meydanı'nda "Temiz Türkiye" mitingini yaptı.

 Türkiye tarihinin o güne kadarki en büyük ikramiyesi (211 milyar TL) Sayısal Loto'yu bilen bir kişiye çıktı.

16 ARALIK

 Körfez krizinden bu yana kapalı olan Kerkük-Yumurtalık Petrol Boru Hattı, Başbakan Erbakan ve Dışişleri Bakanı Çiller tarafından resmen açıldı. Hattın kapalı olduğu 6 yıl içinde zararın 30 milyar dolar olduğu tahmin ediliyor.

17 ARALIK

 Susurluk kazasında, Sedat Bucak'ın otomobilinde bulunan silahların Emniyet Müdürlüğüne ait olduğu belirlendi.

 Özelleştirme kapsamındaki üç kamu bankası için teklif verme süresi bugün sona erdi. Etibank, Denizbank ve Anadolu Bank için toplam 41 teklif verildi. Bunlardan 9'u Etibank, 15'i Denizbank, 17'si de Anadolu Bank için verildi.

 Akkuyu Nükleer Santralinin yapımı için ihale açıldı.

18 ARALIK

 Merkezi Londra'da bulunan Avrupa Kredi Derecelendirme Kuruluşu (IBCA) Türkiye'nin uzun vadeli kredi notunu BB eksiden B artıya düşürdü.

19 ARALIK

 Gümrük Birliği Ortak Komitesi (GBOK), 5. dönem toplantısı yapıldı.

 3 liman, 241 milyon dolara özel sektörün oldu.

20 ARALIK

NeXT, Apple Computer ile birleşti ve böylece Mac OS X in doğumuna giden yol açıldı.

Başbakan Necmettin Erbakan başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu, 76 kumarhanenin kapatılması için 2634 sayılı Yasa'nın 19. maddesinin değiştirilmesini kararlaştırdı.

Rafineri çıkış fiyatının istedikleri düzeye çıkarılamaması nedeniyle üretime 24 Ekim günü ara veren ATAŞ'ta üretime yeniden başlandı.

22 ARALIK

Kocaeli'de "Özgürlükçü Demokratik Türkiye İçin Miting" yapıldı.

PKK'nın Karadeniz Bölgesindeki faaliyetleri ivme kazandı.

Çankaya Köşkü'nde Cumhurbaşkanı Demirel'in başkanlığında liderler zirvesi yapıldı.

26 ARALIK

Küba Parlamentosu 1997'yi "Che Guevara Yılı" ilan etti. Che'nin yıl boyunca çeşitli etkinliklerle anılacağı açıklandı.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bugün ilk kez TV kanalında (HBB) naklen yayınladı, "Şeffaf ihale yöntemi" gerçekleştirdi.

27 ARALIK

Nuh Şirketler Grubu, Türkiye'de ilk kez "Beyaz Tuğla" üretti.

28 ARALIK

Güney Kore/Seul'de yeni iş yasasını protesto için yürüyen 5 bin işçi polisle çatıştı.

Erzurum Palandöken'de facia; çığ düşmesi sonucu 6 çocuk kayakçı hayatını kaybetti.

Hakkında 2 yıl kesinleşmiş hapis cezası bulunan Aczmendi Müslüm Gündüz, müridi olan bir kadın ile İstanbul'da yakalandı.

29 ARALIK

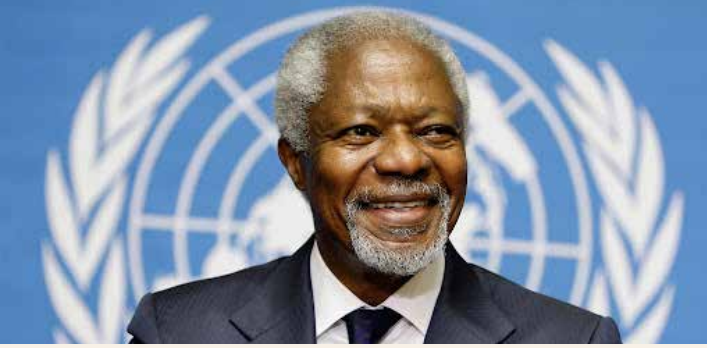
Güney Kore'de işverene lokavt hakkını getiren yasanın Meclisten geçmesine karşı düzenlenen gösteriler 4. gününe girdi.

Yurt dışından yolcu beraberinde getirilecek radyo, video, televizyon, uydu alıcıları bileşik cihazlardan alınacak bandrol ücreti yeniden belirlendi.

1997

1 OCAK

☞ Kofi Annan, BM Genel Sekreterliği görevine başladı.

Kofi Annan (1938-2018)

- ☞ Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, "Susurluk" takipsiz kalmayacak açıklaması yaptı.
- ☞ Kuzey Irak'ın Sinnat Bölgesi'nde 30 Aralık 1996'da başlayan operasyonlarda etkisiz hâle getirilen terörist sayısı 72'ye yükseldi.
- ☞ İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) Başkanlığı, endekslerin rakamsal ifadesinin kolaylaştırılması için endeksin başlangıç değerlerini revize etti ve çift sıfır attı.
- ☞ Yeni yılla birlikte herkesin ödeyeceği vergi ile yükümlülükler de değişti. Hemen hemen tüm vergiler yeniden değerlendirme oranı olan %72,8 oranında artırıldı.
- ☞ Yeni Trafik Yasası, yürürlüğe girdi. Yeni yasa trafik kurallarına uymayanlara 1 milyon 800 bin lira ile 108 milyon lira arasında para cezası getiriyor. Ayrıca, ehliyetin iptali ve ağır hapis cezaları da yürürlüğe girdi.

☞ Tirajlarda 1996 lideri Milliyet gazetesi oldu.

3 OCAK

☞ Demokratik Kitle Partisi (DKP) kuruldu. Partinin genel başkanlığına Şerafettin Elçi seçildi.

4 OCAK

☞ Güney Kıbrıs Yönetimi'nin Rusya'dan Türk savaş uçakları ve füzelerine karşı S-300 füze sistemlerini alacağını açıklaması üzerine Türk-Yunan ilişkileri gerginleşti. Türkiye, Kıbrıslı Türklerin güvenliğini tehdit edecek herhangi bir gelişmeye göz yummayacağını açıkladı.

☞ Bir sempozyumda konuşan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan ile İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Burhan Kuzu, "Anayasa değiştirilmeli, cumhurbaşkanını halk seçmeli ve başkanlık sistemine geçilmeli." dedi.

☞ DİE tarafından yapılan açıklamaya göre, 1996 enflasyonu toptan eşyada %84,9, tüketici fiyatlarında ise %79,8 olarak gerçekleşti. Aralık ayında ise bir önceki aya oranla toptan eşya fiyatları %3,9, tüketici fiyatları ise %3,4 oranında arttı.

5 OCAK

- ✍ Rusya, barış anlaşması uyarınca Çeçenistan'daki son askerlerini de geri çekti.
- ✍ İş adamı Özdemir Sabancı, Haluk Görgülü ve Nilgün Hasefe'yi öldürdükleri iddiasıyla aranan üç sanıktan Mustafa Duyar, Şam Türkiye Büyükelçiliğine teslim oldu. Duyar, mensup olduğu örgütün kendisini kullandıktan sonra gözden çıkardığını söyledi.

6 OCAK

- ✍ Kamu-Sen tarafından yapılan bir araştırmaya göre, Türkiye'de "Yoksulluk sınırı" olarak da adlandırılan asgari para ihtiyacı (4 kişilik bir ailenin beslenme ve sosyal ihtiyaçlarının alt sınırı) 62 milyon 910 bin lira olarak belirlendi. İki kişilik bir ailede ise bu miktarın 43 milyon 522 bin lira tutarında olduğu açıklandı.

7 OCAK

- ✍ DYP'den ayrılan Yeni Oluşumcular, Demokrat Türkiye Partisini (DTP) kurdu. Partinin genel başkanlığına Hüsamettin Cindoruk seçildi.
- ✍ Ereğli Demir Çelik Fabrikalarında 42.00 işçiyi kapsayan 16. dönem

toplu sözleşme görüşmeleri, Türk Metal ile MESS'in anlaşmasıyla sonuçlandı.

- ✍ Sabancı suikastı tetikçisi Mustafa Duyar Sabancı Center'a getirilerek suikastı anlattı.

8 OCAK

- ✍ Türkiye-Macaristan Serbest Ticaret Anlaşması imzalandı.
- ✍ Vehbi Koç'un çalınan naaşı, boş bir mezarda bulundu ve çalanlar yakalandı. Koç'un naaşı, 10 Ocak'ta ikinci kez toprağa verildi.

9 OCAK

- ✍ Başbakanlık Kriz Yönetimi Merkezi Yönetmeliği Resmî Gazete'de yayımlandı. Yönetmeliğe göre kriz hâllerinde bazı yürütme yetkilerinin MGK Genel Sekreteri'nin koordinasyonundaki Başbakanlık Kriz Yönetimi Merkezince yerine getirileceği belirtildi.

10 OCAK

- ✍ Abdi İpekçi suikastı davasında 20 yıla kadar hapis istemiyle tutuklu yargılanan Oral Çelik, daha önce aleyhte ifade veren tanığın ifade değiştirmesi üzerine tahliye edildi. Çelik, Malatya'daki bir yaralama olayından tutuklu yargılandığı için tekrar cezaevine gönderildi.

11 OCAK

Başbakan Necmettin Erbakan, 51 tarikat ve cemaat liderine Başbakanlık Resmî Konutunda iftar yemeği verdi.

13 OCAK

Susurluk soruşturması kapsamında özel tim görevlisi polisler Ayhan Çarkın, Oğuz Yorulmaz ve Ercan Ersoy, tutuklanarak cezaevine gönderildi. 14 Ocak'ta ise Sedat Bucak'ın 3 koruma polisi ile şoförü de DGM'ye sevk edildi. Koruma polisi Ömer Kaplan, savcılık tarafından serbest bırakıldı, diğer 2 polis ile şoför tutuklandı.

Sabancı cinayeti sanıklarından Mustafa Duyar'ın itiraflarından yola çıkarak yakalanan Raziye Katirci'nin evinde, iş adamı Rahmi Koç'a suikast planlarının ele geçirildiği açıklandı.

14 OCAK

Millî Savunma Bakanı Turhan Tayan, Güney Kıbrıs Rum yönetiminin, son günlerde, Rusya Federasyonundan füze temin ederek barış ortamını bozucu tutum ve davranışları münasebetiyle gündem dışı açıklamada bulundu; ANAP İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı, DYP Kilis Milletvekili Doğan Güreş, RP Gaziantep Milletvekili Kahraman Emmioğlu, CHP İstanbul Milletvekili Altan Öymen ve DSP İstanbul Milletvekili Bülent Ecevit grupları adına, Adana Milletvekili Orhan Kavuncu da şahsı adına aynı konuda görüşlerini belirtti.

Susurluk Komisyonu Mehmet Ağar ve Sedat Bucak'ı komisyonda dinleme kararı aldı.

15 OCAK

Basında promosyonu yasaklayan yasa Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edildi. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ise 28 Ocak'ta promosyonu yasaklayan yasa değişikliğinin iptali için Anayasa Mahkemesine başvurdu.

Çiller'in malvarlığını araştırmak için kurulan komisyon aklamaya kararı verdi. Çiller 7'ye karşı 8 oyla Yüce Divan'a gitmekten kurtuldu.

Emlakbank Yolsuzluğu Araştırma Komisyonu da 15 üyenin tamamının oyu ile Mesut Yılmaz'ın görevi kötüye kullanmadığına dair karar verdi.

19 OCAK

Yaser Arafat, İsrail kontrolü altındaki son Batı Şeria şehri Hebron'un Filistin'e verilmesini kutlamak üzere 30 yıl aradan sonra ilk kez Hebron'a gitti.

20 OCAK

TÜSİAD'ın hazırladığı "Demokratikleşme Perspektifleri" isimli öneri paketi, Başkan Halis Komili tarafından TBMM Başkanı Mustafa Kalemli'ye sunuldu. Pakette, "Halk tarafından seçilmiş başkanlık sistemi, MGK'nın Anayasal kuruluş olmaktan çıkarılması, TSK'nın sadece millî savunma ile ilgili alanlarda kalması, Genelkurmay Başkanlığının Millî Savunma Bakanlığına bağlı olması, İmam Hatip Okullarına kız öğrenci alınmaması, Kürtçe eğitimin serbest bırakılması" gibi öneriler yer aldı. TBMM Başkanı Mustafa Kalemli, önerilerin takipçisi olacağını, gerekirse kendi imzasıyla teklif hâline getireceğini söyledi.

Özelleştirme kapsamındaki Etibankın %100 kamu hissesinin blok satışı televizyondan naklen yayımlandı. Etibankın özelleştirilmesi ihalesini Doğan Kumaşçılık Tekstil Sanayi 185 milyon dolarlık en yüksek teklifle kazandı.

IMF Türkiye'yi, acil önlem alınmazsa ekonomik kriz olacağı ile ilgili uyardı.

21 OCAK

Genel Kurulu ziyaret eden KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'a Başkanlıkça "Hoş geldiniz" denildi ve Kıbrıs'la ilgili son gelişmeler hakkında bilgi verme isteği kabul edilen Denktaş, Genel Kurula hitaben bir konuşma yaptı.

23 OCAK

ABD Senatosu, Madeleine Albright'ın ülkenin ilk kadın dışişleri bakanı olarak atanmasını onayladı.

24 OCAK

Denizbank, çekişmeli bir ihale ile 66 milyon dolara Vestelin de sahibi olan Zorlu Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Nazif Zorlu'ya satıldı. Satış televizyondan canlı olarak yayımlandı.

Uğur Mumcu, ölümünün yıl dönümünde ülkenin pek çok yerinde anıldı.

25 OCAK

Aydınlık İçin Yurttaş Girişimi'nin "Sürekli Aydınlık İçin 1 Dakika Karanlık" kampanyasının 1 Şubat'ta başlayacağı duyuruldu. "Susurluk tipi kirliliğin devlet şemsiyesi altında gizlenmemesi, çetecilerin yargılanması" talepleriyle ışıkların akşam 21:00'de 1 dakika süreyle söndürüleceği belirtildi.

Resmî Gazete'de yayımlanan kanun hükmündeki kararname ile polislere %19 oranında ek zam yapıldı.

Yaşar Kemal, Uluslararası Nonino Ödülü'nü İtalya'da düzenlenen bir törenle aldı.

26 OCAK

Refah Partisi, türban sorununun çözülmesi için kararlı olduklarını açıkladı. DYP'den destek geldi.

27 OCAK

MGK toplantısı sonrası yıkıcı, bölücü ve yasal olmayan TV ve radyoların önlenmesi kararı alındı. Ayrıca Kıbrıs'ı millî politika olarak değerlendiren MGK Kıbrıs stratejisinin ödün vermeden uygulanacağı açıklandı.

28 OCAK

Güney Afrika'da, ırkçı yönetim döneminde görevli dört polis, devrimci öğrenci lideri Steve Biko'yu 1977'de öldürdüklerini resmen itiraf etti.

Promosyon Yasası yürürlüğe girdi. Yasaya göre, süreli yayın kuruluşları kültürel amaçlar dışında promosyon yapamayacak.

29 OCAK

Türk Cumhuriyetleri arasında bir parlamentolar arası birlik kurulması ve bu konuda resmî girişimlere başlanmasına; ayrıca, TBMM'nin, Latin Amerika Parlamentosu ile gözlemci statüsü çerçevesinde ilişki tesis etmesine ve bu kuruluş nezdinde akredite edilmek üzere, tüm siyasi parti gruplarının temsil edeceği 6 milletvekilinden oluşan bir Latin Amerika Parlamentosu Türk Grubunun kurulmasına ilişkin Başkanlık tezkeresi kabul edildi.

30 OCAK

Çiller, Roma'daki temaslarında AB'ye üyelik için güvence almak istedi ancak olumlu karşılık alamadı. Almanya Dışişleri Bakanı, Kürt Sorunu çözülmeden Türkiye AB'ye yaklaşamaz açıklaması yaptı.

Alanındaki fuarların en büyüklerinden olan "Compex Multimedya Fuarı 97" Tepebaşı TÜYAP'ta başladı. 2 Şubat akşamına kadar açık kalacak fuar süresince gelişen iletişim, internet konularında konferansların verileceği belirtildi.

31 OCAK

ABD kongresi, Türkiye'ye Sea Hawk helikopterinin satışı ile ilgili ambargo uygulanması kararı aldı.

1 ŞUBAT

"Temiz siyaset, temiz toplum" talebini duyurma amacını taşıyan "Süreklili aydınlık için 1 dakika karanlık" eylemi saat 21.00'de ışıkların bir dakika süreyle kapatılmasıyla başladı ve bütün ay boyunca eylem sürdü.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığından Refah Partisine "kapatma" uyarısı yapıldı. Parti lideri Erbakan'ı, Kayseri gezisi sırasında parti amblemli, özel üniformalı gençlerin karşılaması ve koruması üzerine harekete geçen savcılık, RP'ye Siyasi Partiler Yasası'na aykırı davrandığı gerekçesiyle uyarıda bulundu.

3 ŞUBAT

Pakistan'da erken genel seçimler yapıldı. Seçimlere katılan siyasi partilerin başında Navaz Şerif'in başkanlığını yaptığı Pakistan Müslüman Birliği (Pakistan Muslim League-PML) ve Benazir Butto'nun başkanlığını yaptığı Pakistan Halk Partisi geliyordu. Seçimlerden Nevaz Şerif'in Pakistan Müslüman Birliği adlı partisi zaferle çıkarak 217 üyeli parlamentoda 124 sandalye kazandı. Benazir Butto'nun kazandığı sandalye sayısı ise 15'e düştü. Butto, sonuçları kabul etmedi ve seçimlere hile karıştığını ileri sürdü. Verilen bilgilere göre seçimlere katılım oranı oldukça düşüktü.

4 ŞUBAT

2 Şubat'ta Sincan Belediyesinin düzenlediği geceye tepki olarak, Etimesgut Zırhlı Birlikler Okulu ve Eğitim Tümen Komutanlığı'na bağlı 15 tank ve 20 askerî zırhlı personel taşıyıcısı, normal güzergâhını değiştirip Sincan'dan geçerek Yenikent'teki tatbikat alanına gitti. Bu durum ülkede büyük heyecan yarattı. "Darbe mi yapılıyor" söylentileri kulaktan kulağa yayılırken borsa aniden düştü. Reuters, AP gibi büyük ajanslar gösteriyi tüm dünyaya duyurdu. Tankların Sincan sokaklarından geçişi "İrticaya karşı TSK'nın gövde gösterisi" şeklinde yorumlanırken, Başbakan

Necmettin Erbakan "Cumhuriyet Bayramı'nda 240 tank geçiyor. Ne olmuş yani?" dedi. Genelkurmay 2. Başkanı Orgeneral Çevik Bir ise, 20 Şubat'ta yaptığı açıklamada bunun "Demokrasiye Balans Ayarı" olduğunu söyledi.

İlk kez 19 Şubat 1982'de açılan ve daha sonra kapatılan Güneş gazetesini, tekrar yayın hayatına başladı.

5 ŞUBAT

Sincan Belediye Başkanı Bekir Yıldız, düzenlediği "Kudüs Gecesi"nden dolayı gözaltına alındı.

10 ŞUBAT

Bülent Ecevit'in sola açılım hamlesi oldu. Deniz Baykal'a sıcak mesajlar gönderdi. Bunun üzerine Deniz Baykal da samimi karşılık verdi. Solda birleşme umudu arttı.

12 ŞUBAT

ABD Dışişleri Bakanlığı, laiklik konusunda hassas olunması gerektiğini Erbakan'a ilettiklerini açıkladı.

13 ŞUBAT

Sincan Belediye Başkanı Bekir Yıldız, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından tutuklandı.

Uzay mekiği Discovery'nin astro-notları, Hubble Teleskopunu tamir etmeye başladı.

Moody's Türkiye'ye ekonomik kriz uyarısı yaptı.

Tuzla'daki Gensan Tersanesinde bakıma alınan Türkiye'nin en büyük gemilerinden 307 metre uzunluğundaki TPAO tankerinde kaynak yapılırken büyük bir patlama oldu ve yangın çıktı. Yangın sırasında biri ağır olmak üzere 4 gemici ile ikisi ağır 22 itfaiye görevlisi yaralandı. İtfaiye erlerinden İbrahim Kolay'ın elbiselerinin tutuşarak alev alev yanmasına ilişkin görüntüleri televizyonlardan izleyenler dehşet içinde kaldı.

14 ŞUBAT

Yurt dışında çalışan işçilerin Türkiye'ye kesin dönüş yapma şartıyla bir günlüğü 1 dolar üzerinden emekli olma hakkı Bakanlar Kurulu kararıyla bir gün karşılığı 2.5 dolara yükseltildi.

Anayasa Mahkemesi, memurlara fazla çalışma ücreti yerine izin verilmesini öngören düzenlemeyi Anayasa'ya aykırı bularak iptal etti.

15 ŞUBAT

✍ Ankara'da 50'yi aşkın kitle örgütünden on binlerce kadın "Şeriata karşı laik Türkiye" mitingine katıldı.

18 ŞUBAT

✍ DYP Genel Başkanı, Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Tansu Çiller, TEDAŞ ve TOFAŞ so-
ruşturmalarında aklandı. Çiller, TEDAŞ oylamasında 171 oya kar-
şı 327 oyla, TOFAŞ oylamasında ise 257 kabul oyuna karşı 270 ret
oyuyla Yüce Divana sevk edilmek-
ten kurtuldu.

19 ŞUBAT

✍ İstanbul Barosu avukatları "çete-
lere karşı hukukun yolunun açıl-
ması" talebiyle Tünel'den Taksim'e
yürüdü.

✍ İran'ın Ankara Büyükelçisi Bagheri, Sincan'da düzenlenen Kudüs ge-
cesindeki konuşmaların ardından, artan tepkiler nedeniyle ülkesine
gitti.

21 ŞUBAT

✍ Kocaeli'nin Körfez ilçesinde kurulu
bulunan TÜPRAŞ'a ait İzmir Rafi-
nerisi Hydrocracker Kompleksi ve
CCR Reformer Tesisleri, Başbakan
Yardımcısı Çiller tarafından üreti-
me açıldı.

✍ Ekonomist dergisinin yılın iş ada-
mı, bürokrati ve profesyoneli an-
ketinde dereceye girenlere ödülleri
Hürriyet Medya Towers'de yapılan
törenle verildi. Yılın iş adamı ödülü-
nü Sakıp Sabancı, yılın profesyoneli
ödülünü Sabancı Otomotiv Grubu
Başkanı Hazım Kantarcı, yılın bü-
rokrati ödülünü de Merkez Bankası
Başkanı Gazi Erçel aldı.

23 ŞUBAT

✍ Genetik kopyalama yöntemiyle
üretilen ilk memeli hayvan olan
ve 14 Şubat 2003 tarihinde ölen
Dolly adlı koyunun, İskoçya'daki
Roslin Enstitüsünde klonlandığı
duyuruldu.

26 ŞUBAT

✍ Cumhurbaşkanı Süleyman De-
mirel'in, Başbakan ve RP Genel
Başkanı Necmettin Erbakan'a,
rejim konusunda endişelerini
dile getiren bir mektup gönderdi-
ği açıklandı.

27 ŞUBAT

ANAP lideri Mesut Yılmaz geniş tabanlı hükûmet çağrısı yaptı. "Tüm kavgaları askıya alıp darbe olmasın diye iş birliği arıyorum." açıklaması yaptı.

28 ŞUBAT

28 Şubat sürecinin başlangıcı kabul edilen ve yaklaşık 9 saat süren MGK toplantısı o güne kadar yapılan en uzun toplantı olarak tarihe geçti. Toplantıda laik devlet ilkesine aykırı hareketlerin arttığına dikkat çekilerek RefahYol hükûmetine bir dizi önlem tavsiye edildi; Atatürk ilke ve inkılaplarının ödünsüz uygulanmasına karar verildi, konuyla ilgili olarak 20 maddelik bir karar alındı. MGK, sekiz yıllık eğitime bir an önce geçilmesi, irtica ile mücadele, devlet dairelerindeki İslamcı örgütlenme gibi konularda önemli mesajlar verdi. Bu konuda hazırlanan istihbarat raporları da hükûmete sunuldu. Toplantıda ayrıca, Sincan Olayı, Kıyafet Yasasına aykırı giysiler, tarikat yönetimindeki özel okullar da gündeme getirildi. Ayrıca ordunun irtica ile ilgili görüşlerini sadece Genelkurmay Başkanının değil, MGK üyesi dört kuvvet komutanının da ayrı ayrı dile getirmesi kararlaştırıldı. MGK kararları, kimi çevrelerce

hükûmete verilmiş bir muhtıra olarak nitelenirken, Başbakan Erbakan, MGK'nın bu "tavsiye kararlarını" 5 gün boyunca imzalamadı.

1 MART

"Persona non grata" (istenmeyen kişi) ilan edilen İran'ın Erzurum Başkonsolosu Said Zare ülkesine geri döndü. İran da misilleme olarak Türkiye'nin Tahran Büyükelçisi Osman Korutürk ile Urumiye Başkonsolosu Ufuk Özsancağı'ı istenmeyen adam ilan etti.

2 MART

28 Şubat yaptırımları, hükûmete tavsiye kararları olarak iletildi.

Başbakan Erbakan, 28 Şubat'ta toplanan MGK sonrası hazırlanan bildiriye imzalamadı. Liderler turu yapacağını açıkladı.

3 MART

Tansu Çiller, Erbakan'a MGK kararlarına uyması yönünde şart koştu. Aksi takdirde hükûmetten çekileceklerini açıkladı.

4 MART

- ABD başkanı Bill Clinton, ülkesinde insan klonlama araştırmalarını yasakladı.
- Hale-Bopp kuyruklu yıldızı, Güneş'in tam üzerinden geçti.
- Ekonomide "Kara salı" olarak nitelendirilen olumsuz gelişmeler yaşandı. Şubat ayı enflasyon oranı beklenenin çok üstünde çıktı. Top-tan eşya fiyatları endeksi, bir önceki aya göre %6,3 arttı. Son bir yıllık enflasyon ise %63'ten %78,6'ya çıktı. Hükûmetin yaşadığı 28 Şubat krizi ekonomideki kaygıları artırdı ve ikinci el bono piyasasında faiz oranları bileşik bazda 7 puan yükseliş gösterdi. En çok işlem yapılan 10 Aralık 1997 vadeli bonolarda faiz oranı %7,06 oranında yükselerek %103,30'a çıktı. Borsada şok düşüş yaşandı. Özellikle yabancı yatırımcılardan gelen satış baskısıyla borsa günü %5,19 oranında düşüşle kapattı ve bileşik endeks 1522'den 1443 puana kadar geriledi.

5 MART

- Birleşmiş Milletler Yatırımlar Komitesi, iki Türk firmasının Güvenlik Konseyinin 986 sayılı Kararı çerçevesinde Irak'a satacağı gıda maddeleriyle ilgili sözleşmelere onay verdi. Onay alan ilk iki Türk firması Narin Dış Ticaret ile Etsun Entegre Tarım Ürünleri Ticaret AŞ oldu.

6 MART

- Picasso'nun Tête de Femme (Head of Woman) adlı tablosu, Londra'daki bir galeriden çalındı. Tablo, bir hafta sonra bulundu.
- RP'li Abdullah Gül seçime gitme önerisi yaptı. "Halka hesap vermeye gelince askerlerin durumu da değişir." dedi.

7 MART

- Bir televizyon kanalına katılan Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, "MGK kararları muhtıra değildir, darbe spekülasyonu yapmak yanlıştır." dedi.

8 MART

- Genelkurmay Başkanlığından yapılan açıklamada, "TSK anayasal bir kuruluştur, görevi yasalarla belirtilmiştir ve demokrasiye bağlıdır." dendi.

11 MART

- Hakkında gıyabi tutuklama kararı bulunan eski Özel Harekât Dairesi Başkan Vekili İbrahim Şahin teslim oldu ve cezaevine konuldu.

12 MART

✍ Hopa'dan Karadeniz'e açılan ve Gürcistan kara sularını ihlal eden Türk balıkçı teknelerine bir Rus hücumbotundan ateş açıldı. Olayda 1 balıkçı hayatını kaybetti, 23 balıkçı Batum'da tutuklandı. Tutuklanan balıkçılar iki gün sonra serbest bırakıldı.

13 MART

✍ Dünyaca ünlü değerlendirme kuruluşlarından olan Moody's, Türkiye'nin kredi notunu indirdi. Moody's, Türkiye'nin dış borç notunu "Yatırım yapılmamalı" anlamına gelen BA 3'ten "Borçlanma şartlarına uymama ihtimali yüksek" anlamına gelen B 1'e düşürdü. Türkiye'nin ihraç ettiği döviz cinsi tahvillerin notları da B 1 seviyesine indi.

✍ MGK kararları Bakanlar Kurulundan 3 buçuk saatlik toplantının ardından geçti.

15 MART

✍ Memura ve emeklilere yapılacak ek zam oranı %18-40 olarak açıklandı.

16 MART

✍ 6 Kasım 1996'daki YÖK protestosunda gözaltına alınan öğrenciler duruşmada ortak savunma yaptılar.

17 MART

✍ Arnavutluk'ta çıkan olaylardan sonra orada bulunan 300 vatandaşımız başarılı bir operasyonla kurtararak ülkeye getirildi.

✍ Çiller iki siyasi misyon açıkladı: 1- AB üyeliği 2- Merkez Sağı birleştirmek.

18 MART

✍ Antonov An-24 tipi bir Rus yolcu uçağının kuyruğu, Türkiye'ye gitmekte olduğu sırada havada koptu; düşen uçaktaki 50 kişi hayatını kaybetti.

19 MART

✍ Tuzla tren istasyonuna bomba koymaktan yargılanan iki PKK sanığı idama mahkûm edildi.

☞ Sabah gazetesi, 28 Şubat'ta toplanan MGK'nın aldığı kararların tam metnini yayınladı.

☞ Diriliş Partisi, iki genel seçime girmediği için kapatıldı.

23 MART

☞ Dünya Bankasının yayınladığı Küresel Kalkınma Finansmanı raporunda Türkiye yabancı özel sermayenin rağbet ettiği 12 gelişmekte olan piyasa arasında yer aldı. Raporunda Türkiye'nin 1995 yılında 2 milyar dolar net özel sermaye akışının, 1996 yılında 4 milyar 700 milyon dolara çıktığı belirtildi. Yabancı sermaye pastasından en büyük payı ise 52 milyar dolarla Çin, 28 milyar dolarla Meksika ve 17 milyar dolarla Endonezya aldı. (Türkiye 10. sırada yer aldı)

26 MART

☞ Gazeteci Yazar Turhan Dilligil (d.1920), Ankara'da hayatını kaybetti.

28 MART

☞ İstanbul'da CHP, ÇYDD, ADD ve ÇHD üyesi kadınlar "8 yıllık kesintisiz eğitim" in hayata geçirilmesi için Millî Eğitim Bakanlığı ve TBMM'ye telgraf çekti.

30 MART

☞ 14. Ankara Müzik Festivali, Cumhurbaşkanı'nın katılımı ve açılış konseri ile başladı.

31 MART

☞ Almanya'da Türklerin kaldığı yerlerde kundaklama olayları yaşanmaya başladı.

☞ TOBB, "Hükûmetin derhal istifa etmesini" istedi. Daha önce de TÜRK-İŞ, DİSK ve TİSK de aynı yolda açıklamalar yapmıştı.

1 NİSAN

☞ İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından iki yıl önce İstanbullulara ucuz et satmak için kurulan et marketleri kapatıldı.

2 NİSAN

☞ Avrupa'da Türklere yönelik ırkçı saldırılar devam etti. 3 kundaklama olayı daha yaşandı.

✍ Aydın Doğan Ödülü'nü "Romantik Bir Viyana Yazı" adlı eseriyle Adalet Ağaoğlu kazandı.

3 NİSAN

✍ DSP'den 3 milletvekili ihraç edildi. Sandalye sayısı 68'e indi.

4 NİSAN

✍ MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş bir kalp krizi sonucu Ankara'da hayatını kaybetti.

5 NİSAN

✍ Alparslan Türkeş'in devlet mezarlığına gömülmesi ve anıt mezar yapılması kararlaştırıldı.

7 NİSAN

✍ Cumhurbaşkanı Demirel, dövizle emeklilik olarak bilinen "Yurtdışında bulunanların sosyal güvenlikleri hakkında borçlanma Kanunu"nu Anayasa'nın 89. maddesi gereğince bir defa daha görüşülmek üzere TBMM'ye iade etti.

✍ DTP lideri Hüsamettin Cindoruk Haziran'a kadar bunalımdan çıkış için yarı başkanlık sistemi önerdi.

8 NİSAN

✍ Alparslan Türkeş'i son yolculuğuna yoğun kar yağışına rağmen on binlerce insan uğurladı.

9 NİSAN

✍ İsrail Dışişleri Bakanı Levy, Türkiye'de ziyaretlerde bulundu.

✍ Doğan Holding Yönetim Kurulu Başkanı Aydın Doğan, üst üste üçüncü kez İstanbul'un gelir vergisi rekortmeni oldu.

✍ Aydın İli Yenihisar İlçesi Adının "Didim" Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun Resmî Gazete'de yayımlandı.

10 NİSAN

- EGM, telefonların dinlendiğini doğruladı ve "Bu sayede 5440 olayın aydınlatıldığını" belirtti.

11 NİSAN

- Atatürk Uluslararası Barış Ödülü'nün, Bosna-Hersek'te görev yapan Türk Barış Gücü'ne verilmesi kararlaştırıldı.
- Rahmi Koç, 393 milyar 508 milyon lira ile dördüncü kez Ankara gelir vergisi rekortmeni oldu.
- Avrupa ülkeleri, Tahran'la diplomatik ilişkileri askıya aldı. İran, ABD'nin isteği ile giderek yalnızlaştırılıyor.

14 NİSAN

- Tutuklu bulunan Genel Başkan Murat Bozlak'la birlikte HADEP'in 13 yöneticisi tahliye edildi.
- Türkiye'nin dış borcunun 80 milyar dolara ulaştığı açıklandı. 30 milyar dolar tutarındaki iç borçla bu rakamın toplam 110 milyar doları bulduğu; Türkiye'nin, dünyanın en borçlu 8 ülkesi arasında yer aldığı belirtildi.

15 NİSAN

- Başbakan ve RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan ve ailesi, 127 kişilik kafiyeyle birlikte uçakla hac için Suudi Arabistan'a gitti.

16 NİSAN

- Güney Afrika Cumhuriyeti'nin ağır insan hakları ihlalleri olduğu gerekçesiyle Türkiye'ye koyduğu silah ambargosu kaldırıldı.
- 40. Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu (KPK) toplantısı Ankara'da yapıldı.

20 NİSAN

- Başbakan Erbakan'ın, Güneydoğu ile ilgili bölgesel kalkınma hamlesi raporu açıklandı.

22 NİSAN

- Bergama'da 6 bin köylü, sabaha karşı 03:00'da 500 traktörle girdikleri Eurogold'ün maden sahasını 12 saat boyunca işgal etti.

23 NİSAN

- Cezayir'in Mediya bölgesindeki Ömeriye köyünde İslamcı asiler tarafından 42 sivil katledildi. 25 sivilin yaralandığı olayda 17'si kadın,

3'ü bebek 42 kişi balta ve bıçaklarla öldürüldü. Aynı köye 1996 yılında gerçekleşen saldırıda da 25 sivil hayatını kaybetmişti.

Uluslararası Egemenlik ve Çocuk Bayramı tüm yurttan kutlandı.

TBMM'de 23 Nisan Özel Oturumu yapıldı.

Ocak-Mart döneminde taşıt ve yan sanayii ihracatının, 1996'nın aynı dönemine göre %19 oranında azalarak 284,3 milyon dolara düştüğü açıklandı.

24 NİSAN

107. Türkiye-AB Ortaklık Komitesi Toplantısı yapıldı.

25 NİSAN

Devrimci Sosyalist İşçi Partisi (DSİP) kuruldu.

26 NİSAN

Sanayi Bakanı Yalım Erez ile Sağlık Bakanı Yıldırım Aktuna, Refahiyol hükûmetinin Cumhuriyet'in temel niteliklerini tahrip ettiğini, Türkiye için fayda değil, zarar getirdiğini açıklayarak istifa etti.

İlk Kürtçe dil kursu açıldı.

27 NİSAN

RP'li bakan Abdullah Gül, erken seçim önerisini yineledi.

Türk bestekâr ve ses sanatçısı Arif Sami Toker (d.1926), vefat etti.

28 NİSAN

1993'te imzalanan Kimyasal Silahlar Antlaşması yürürlüğe girdi. Rusya, Irak ve Kuzey Kore antlaşmayı imzalamadı.

Ecevit parti liderleri turuna çıkarak alternatif hükûmet girişimlerini değerlendirdi.

29 NİSAN

Türkiye-Romanya Serbest Ticaret Anlaşması imzalandı.

38. Türkiye-AB Ortaklık Konseyi Toplantısı Lüksemburg'da yapıldı.

1 MAYIS

Türkiye-İsrail Serbest Ticaret Anlaşması yürürlüğe girdi.

Renault ve Oyak, üretim ve pazarlama şirketlerinde hisse eşitledi. Renault Mais'ten yapılan açıklamada

Renault modellerinin, Türkiye'deki üretim ve pazarlama faaliyetleri arasındaki uyumu pekiştirmek, Türk Cumhuriyetleri ve Orta Doğu ülkelerine ihracatı artırmak amacıyla hisse eşitlemesine gidildiği bildirildi.

2 MAYIS

İngiltere'de yapılan seçimde 18 yıldır muhalefetteki İşçi Partisi oyların %45'ini alarak 419 milletvekilliği kazandı. 43 yaşındaki Tony Blair yakın tarihin en genç başbakanı oldu.

3 MAYIS

Dublin'de düzenlenen 1997 Eurovision Şarkı Yarışması'nda Türkiye Şebnem Paker'in seslendirdiği Dinle adlı şarkıyla üçüncü oldu. Bu başarı bugüne kadar Türkiye'nin Eurovision tarihinde aldığı en iyi puan ve derece oldu.

Uğur Mumcu cinayetinin açıklığa kavuşturulması amacıyla kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun görev süresi uzatıldı.

4 MAYIS

Avrupa ülkelerine iltica etmek isteyen Irak Türkmen'i 25 kişiyi taşıyan iki tekne Ege Denizi'nde battı. Kazada 17 kişi boğuldu, 7 kişi kayboldu.

6 MAYIS

Resmî ziyaret için Türkiye'ye gelen Azerbaycan Cumhurbaşkanı Haydar Aliyev, TBMM Genel Kuruluna hitap etti.

Haydar Aliyev (1923-2003)

7 MAYIS

İstanbul'daki Yenikapı Mevlevihanesi yandı.

8 MAYIS

ABD-İsrail ve Türkiye Doğu Akdeniz'de ilk defa ortak tatbikat düzenledi.

Abdi İpekçi Uluslararası Dostluk ve Barış Ödülü, kısa adı TÜRK-İŞ olan Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonuna verildi.

10 MAYIS

SPK'nın "Hisse Senetlerinin Kurul Kaydına Alınmasına ve Satışına İlişkin Esaslar" Tebliği, Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Buna göre hisse senetleri borsada işlem görmek üzere halka arz edilecek ortaklıklarda son 3 yılda aynı faaliyet konusunda fiilen iştigal etmiş olmaları şartı aranacak.

11 MAYIS

IBM bilgisayar şirketinin süper bilgisayarı Deep Blue, gelmiş geçmiş en büyük satranç ustası kabul edilen Garry Kasparov'u üç maçın berabere bittiği karşılaşmaların sonunda 2-1 yendi. 1996 yılında yapılan karşılaşmaları 4-2 Kasparov kazanmıştı.

12 MAYIS

TSK, Kuzey Irak'a yönelik en büyük sınır ötesi harekâtı başlattı. 50.000 asker ve köy korucusu Kuzey Irak'a girdi. Resmî açıklamalarda, 7 Temmuz'a kadar süren "Çekiç Harekâtı" adlı operasyonda 114 güvenlik mensubu şehit olurken, 338 görevli yaralandı. Operasyon sonucunda 2730 PKK militanı etkisiz hâle getirilirken 415 terörist teslim oldu.

13 MAYIS

İçişleri Bakanlığı, 1993'te öldürülen Uğur Mumcu'nun ailesine 9,5 milyar liralık maddi tazminat ödedi.

14 MAYIS

Olağanüstü Askerî Şura toplandı. Toplantıya Başbakan Erbakan da davet edildi.

Danıştay, Bergama köylülerinin siyanürle altın üretimine son verilmesi talebini haklı buldu.

Balkan Ülkeleri Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerarası İşbirliği Merkezi (Balkan Center For Smes) İstanbul'da toplandı.

15 MAYIS

Alman Kitap Yayımcıları Birliği Barış Ödülü, Yaşar Kemal'e verildi.

TSK Kuzey Irak'a "Balyoz" adlı sınır ötesi operasyon gerçekleştirdi. 60 bin askerin Kuzey Irak'a girdiği ve 40 bin askerin geriden destek verdiği operasyon PKK'nın Simat, Avagöze, Aftanin, Kerşan, Zam kamplarına yönelik düzenlendi. Genelkurmay Başkanlığından 23 Mayıs 1997'de yapılan açıklamaya göre operasyonda 1200 PKK'lı etkisiz hâle getirildi.

17 MAYIS

- Refahyol hükûmetinden 3. Bakan da istifa etti.
- "Barış İçin Bir Milyon İmza" girişiminin topladığı imzalar Meclise iletili.

18 MAYIS

- Alparslan Türkeş'in ölümünden sonra Ankara'da düzenlenen MHP Olağanüstü Kongresi'nde başkanlık için adaylar yarıştı. İlk turda Tuğrul Türkeş 412, Devlet Bahçeli 359, Ramiz Ongun 231, Enis Öksüz 104, Muharrem Şemsek 80 ve İbrahim Çiftçi 13 oy aldı. Kurultayın ilerleyen saatlerinde Türkeş dışındaki tüm adaylar Bahçeli lehine çekildi ve MHP'liler arasında çıkan kavga sonucu kongre hâkim kararıyla 1 ay ertelendi.

19 MAYIS

- Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı kutlandı.
- Refahyol hakkında gensoru verildi.

20 MAYIS

- Anayasa Mahkemesi, Emekli Sandığı'nın gayrimenkullerinin satış usul ve esaslarının Bakanlar Kurulunca belirlenmesini öngören düzenlemeyi iptal etti. Mahkeme düzenlemenin yürütülmesinin durdurulmasına karar verdi. İptal

istemi DSP Zonguldak Milletvekili Mümtaz Soysal ve 114 milletvekili tarafından yapılmıştı.

21 MAYIS

- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş, Refah Partisinin "Anayasa'nın laiklik ilkesine aykırı eylemlerin odağı hâline geldiği" ve Türkiye'yi "iç savaşa sürüklediği" gerekçesiyle sürekli kapatılması istemiyle Anayasa Mahkemesine dava açtı. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş, düzenlediği basın toplantısında 18 sayfalık iddianame okudu ve Refah Partisinin kapatılmasının istendiğini bildirdi.
- Başbakan Necmettin Erbakan ve Bakanlar Kurulu üyeleri için verilen gensoru açılmasına ilişkin önerge TBMM'de kabul edilmedi.
- Akbank, Ankara, İstanbul ve İzmir'de "Görüntülü ev bankacılığı" uygulamasını başlattı.

22 MAYIS

- Anayasa Mahkemesi Demokratik Barış Hareketi'nin (DBH'nin) kapatılma istemini reddetti.
- Çiller, Erbakan'dan erken seçim şartıyla başbakanlığı talep etti.

23 MAYIS

- ✍ DYP Iğdır Milletvekili Şamil Ayırım partisinden istifa etti.

24 MAYIS

- ✍ DYP'den 2 milletvekili daha istifa etti.

25 MAYIS

- ✍ Afganistan'dan kaçan General Raşid Dostum, Türkiye'ye sığındı.

27 MAYIS

- ✍ Rusya Devlet Başkanı Boris Yeltsin, Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı'na (NATO) üye 16 ülkeyle güvenlik anlaşması imzaladı.

- ✍ Başbakan Erbakan YAŞ'ta irticacı subayların ordudan atılması kararını imzaladı.

29 MAYIS

- ✍ Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı (TESEV) ile Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın (UNDP) ortaklaşa düzenlediği "Yoksulluk Zirvesi" bugün Diyarbakır'da başladı. İlk günkü konuşmalarda ortaya konulan rakam-

lara göre Türkiye'de yaşayan her 7 kişiden biri ve doğudaki her üç kişiden biri "Aç". Nüfusun en zengin %20'si, toplam gelirin %55'ini alırken, nüfusun geri kalan %80'i, gelirin %45'ini paylaşıyor. 1987'de zenginle fakir arasındaki bu fark 9,6 iken, bugün bu 11,2 kata çıktı.

30 MAYIS

- ✍ Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'te ülkenin ilk uluslararası bankası Demirbank IFC ve Avrupa Kalkınma Bankası ortaklığıyla açıldı. Demirbank'ın %60 hissedar olduğu "Demir Kyrgyz International Bank" 3 milyon dolar sermayeli. Demirbankın zaman içindeki hissesinin %51'e ineceği ve %9'luk hissenin Kırgız özel ya da tüzel kişilere devredileceği belirtildi.

- ✍ GİK 19. dönem toplantısı yapıldı.

2 HAZİRAN

- ✍ Türkiye-Litvanya Serbest Ticaret Anlaşması imzalandı.

- ✍ Susurluk Davası, İstanbul DGM'de başladı. 10'u tutuklu 11 sanığın 5-9 yıl arası hapsi istendi.

- ✍ Dünyanın en büyük armatörler ve gemi brokerleri birliği olan BIMCO'nun iki yılda bir gerçekleştirdiği genel kurul toplantılarının 53.üncüsü İstanbul'da başladı.

3 HAZİRAN

 Türkiye-Estonya Serbest Ticaret Anlaşması imzalandı.

4 HAZİRAN

 Irak'ın kuzeyinde terör örgütü PKK'ya karşı yürütülen Çekiç Harekâtı'na katılan askerî bir helikopter, Zap Kampı yakınlarında düştü. Hakkâri'de görevli 8 subay, 2 astsubay ve 1 er şehit oldu.

5 HAZİRAN

 Ankara DGM, 1996 yılındaki HADEP Kongresi'nden dolayı Genel Başkan Murat Bozlak dahil 31 kişiyi 4-22 yıl arası hapis cezasına çarptırdı. Mahkeme ayrıca, HADEP'in kapatılması için Yargıtay Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına karar verdi.

9 HAZİRAN

 Malta Hava Yolları'na ait Valetta-İstanbul seferini yapan uçak, İsmail Beyazpınar ve Nusret Akmercan tarafından Köln'e kaçırıldı.

12 HAZİRAN

 İSKİ'den atılan işçiler İstanbul Defterdarlığı önünde RP kadrolaşmasını protesto etti.

14 HAZİRAN

 DYP ve Refah ilk kez açık olarak koalisyonun bittiğini açıkladı.

15 HAZİRAN

 Türkiye, Bangladeş, Endonezya, İran, Malezya, Mısır, Nijerya ve Pakistan arasında "İstanbul Deklarasyonu" imzalandı ve böylece D-8 resmen kuruldu.

16 HAZİRAN

 İstanbul Emniyet Müdürlüğüne roketli saldırı yapıldı. Saldırıyı DHKP-C terör örgütü üstlendi.

17 HAZİRAN

 Alman İhracat Kredi Garanti Kurumu (HERMES), 1997 programını oluştururken, Türkiye için planlanan 400 milyon marklık düşük faizli ve uzun vadeli krediyi iptal etti.

18 HAZİRAN

Başbakan Necmettin Erbakan, RP-DYP Koalisyon hükûmetinin istifasını, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e sundu.

19 HAZİRAN

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, ANAP, DSP, CHP, DTP genel başkanlarıyla hükûmetin kuruluşu konusunda istişarelerde bulundu.

20 HAZİRAN

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, 55. hükûmeti kurmakla ANAP lideri Mesut Yılmaz'ı görevlendirdi. Yılmaz, görev verildikten sonra yaptığı açıklamada, hükûmeti 9 gün içinde kuracağını ve güvenoyu alacağını bildirdi.

Halk şiirinden, türkülerden yararlanarak çağdaş bir şiir oluşturan; konu olarak yurt, insan ve doğa sevgisini işleyen şair Cahit Külebi İstanbul'da hayatını kaybetti.

23 HAZİRAN

Özelleştirme kapsamındaki Etibankı 185 milyon dolara satın alan, ancak daha sonra para sıkıntısı çeken Doğan Kumaşçılık, bugün saat 18.00'e kadar gerekli parayı yatırmadığı için sözleşmesi iptal edildi ve 200 milyar liralık teminatı irat kaydedildi.

25 HAZİRAN

RP, DYP ve BBP genel başkanları düzenledikleri ortak basın toplantısında, hükûmeti kurma görevinin Mesut Yılmaz'a verilmesini eleştirdiler.

26 HAZİRAN

Kuzey Irak Harekâtı'nın büyük ölçüde tamamlandığı, az sayıda güç dışında birliklerin döndüğü ve toplam olarak 2811 PKK militanının etkisiz hâle getirildiği ve harekât sırasında 113 asker ve güvenlik görevlisinin şehit olduğu açıklandı.

J. K. Rowling'in kaleme aldığı Harry Potter serisinin ilk kitabı "Harry Potter ve Felsefe Taşı" yayımlandı.

28 HAZİRAN

Mike Tyson, boks maçının üçüncü raundunda rakibi Evander Holyfield'in kulağını ısırıldı ve dis-kalifiye oldu.

30 HAZİRAN

ANAP, DSP ve DTP'nin oluşturduğu, bağımsızlarla CHP'nin destek verdiği Mesut Yılmaz Başkanlığındaki ANASOL-D hükûmeti (55. hükûmet), Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından onaylandı. Böylece Mesut Yılmaz üçüncü kez Başbakanlık koltuğuna otururken, DSP lideri Ecevit de 18 yıl aradan sonra yeniden hükûmette görev alarak Başbakan Yardımcısı oldu.

1 TEMMUZ

Birleşik Krallık, 156 yıllık yönetiminden sonra Hong Kong'un idaresini Çin Halk Cumhuriyeti'ne bıraktı.

Paketlenmiş ekmek piyasasında en büyük pazar payına sahip olan UNO'yu Doğu Holding satın aldı.

3 TEMMUZ

Makine Kimya Endüstrisinin (MKE) Kırıkkale Mühimmat Fabrikasındaki imla deposunda saat 08.50'de kazanların patlamasıyla yangın çıktı.

Sabancı Holding, 5.400-6.600 lira fiyat aralığında halka açıldı.

4 TEMMUZ

- ✍ NASA'nın uzaya gönderdiği 'Pathfinder' keşif aracı, Mars'ın yüzeyine indi.
- ✍ Yargıtayın bozma kararının ardından 1 No.lu DGM'de yeniden görülmeye başlanan Sivas Katliamı Davası'nda DGM Savcısı 98 sanıktan 38'i hakkında idam, 40'ı hakkında 22 yıl 6'şar aya varan hapis cezaları istedi.

5 TEMMUZ

- ✍ Bakanlar Kurulu, yılın ikinci yarısı için memura %35 zam verilmesini kararlaştırdı. Bağ-Kur emeklilerine de aynı oranda zam yapılması benimsendi.

6 TEMMUZ

- ✍ MHP Olağanüstü Kongresi'nde Devlet Bahçeli, Genel Başkan seçildi. Devlet Bahçeli, 1193 delegeden 697'sinin oyunu alırken, Tuğrul Türkeş 487 oy aldı.

8 TEMMUZ

- ✍ NATO; Çek Cumhuriyeti, Macaristan ve Polonya'yı 1999'da birliğe katılmaya davet etti.
- ✍ İstanbul'da Metris Cezaevinde isyan çıktı. İki gün süren isyanda 5 kişi öldü.

9 TEMMUZ

- ✍ Örtülü ödenekten dönemin başbakanı Çiller'i dolandırdıkları gerekçesiyle yargılanan Selçuk Parsadan ve 2 kişi 6 yıl 3'er ay ağır hapis ve 13 milyar 750'şer bin TL para cezasına çarptırıldı.
- ✍ İzmir'in Çeşme ilçesi açıklarında, Avrupa'ya kaçak gitmek isteyen Kuzey Iraklı Türkmenleri taşıyan tekne alabora oldu; 19 kişi hayatını kaybederken, 6 kişi yaralandı, 15 kişi kayıp.
- ✍ Çankaya Üniversitesi kuruldu.

10 TEMMUZ

- ✍ Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkâri, Siirt, Şırnak, Tunceli ve Van illerinde devam etmekte olan olağanüstü hâlin 30.7.1997 günü saat 17.00'den geçerli olmak üzere dört ay süre ile uzatılmasına dair 3.7.1997 tarihli Bakanlar Kurulu istemi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 8.7.1997 tarihli 117'nci Birleşiminde onaylandı.

12 TEMMUZ

✍ Mesut Yılmaz başbakanlığındaki 55. hükûmet, TBMM'de 256'ya karşı 281 oyla güvenoyu aldı. Anasol-D olarak anılan koalisyon hükûmeti, ANAP, DSP, DTP ve 1 bağımsız üyeden oluşuyordu. Mesut Yılmaz, hükûmetin güvenoyu almasından sonra yaptığı açıklamada, özelleştirmenin mutlaka yapılacağını, tüketicilerin ve çalışanların haklarının korunacağını, faizlere ve kurlara müdahale edilmeyeceğini, ekonomik bilgilerin halktan saklanmayacağını, bu bilgilerin siyasi amaçlara alet edilmeyeceğini, işçi, memur ve emeklilerin maaşlarının kesintisiz şekilde ve zamanında ödeneceğini belirtti ve bu konuda söz verdi.

✍ Küba hükûmeti, Bolıya/Vallegrande'de bulunan "elsiz iskelet"ın Che'ye ait olduğunun kesinleştığını açıkladı.

13 TEMMUZ

✍ Che ile Kübalı 3 yoldaşının naaşı Bolıya'dan uçakla Küba'daki San Antonio Askerî Üssüne getirildi.

14 TEMMUZ

✍ Güvenoyu alan hükûmetin, ekonomide ilk icraatı benzine %15-32 oranında zam yapmak oldu. Bu

arada tüp gaza da %17 oranında zam geldi. Yeni hükûmet, bürokratik alanda da ilk icraatını İstanbul, Şırnak ve Konya Valileri ile Emniyet Genel Müdürü'nü görevden alarak yaptı. Merkeze alınan İstanbul Valisi Rıdvan Yenişen'in yerine İzmir Valisi Kutlu Aktaş atandı.

✍ Forbes dergisinin yayımladığı dünyanın en zengin 100 ailesi sıralamasında Koç ailesi 4,5 milyar dolarlık servetle 57'nci sırada, Sabancı ailesi de 4 milyar dolarlık servetle 67'nci sırada yer aldı.

✍ DYP Genel Başkanı Tansu Çiller'e yakınlığı ile tanınan Kilis Milletvekili ve Genelkurmay eski Başkanı Doğan Güreş, partisinden istifa etti.

✍ İstanbul'da Harbiye Orduevine lav silahı ile ateş açıldı. Maddi hasarın meydana geldiği saldırıyı DHKP/C üstlendi.

✍ Otokar AŞ kuruldu. Firmasının, Koç Holding'e bağlı olarak Adapazarı'ndaki fabrikasında hafif ticari araç üretimi gerçekleştireceği belirtildi.

15 TEMMUZ

✍ İtalyan modacı Gianni Versace (d. 1946), Miami'deki evinin önünde öldürüldü.

✍ Slobodan Milosevic, Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti başkanı seçildi.

Avrupa Birliği Komisyonu yayımladığı raporda Türkiye'yi, tam üyeliğe aday ülkeler arasına almadı.

Beyin cerrahı Profesör Dr. Gazi Yaşargil'e Dünya Nöroşirurji Birliği'nin onur madalyası verildi.

19 TEMMUZ

Türkmenistan'da düzenlenen Dünya Biyoloji Olimpiyatları'nda Aydın Albayrak birinci oldu.

20 TEMMUZ

Avrupa Birliği'nin Rum kesimiyle tam üyelik görüşmelerine karşılık Türkiye ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında ortak savunma doktrini oluşturulacağı yönünde ortak deklarasyon yayımlandı.

Antalya'da 16 saat süren orman yangınında 222 bin ağaç yandı.

23 TEMMUZ

Gümrük Birliği Ortak Komitesi (GBOK) 6. dönem toplantısı yapıldı.

25 TEMMUZ

MGK toplandı ve 28 Şubat kararlarının titizlikle uygulanmasını kararlaştırdı.

29 TEMMUZ

Asgari ücret geçen yıla göre %108,3 artışla 35 milyon 437 bin lira olarak belirlendi. Bu arada 1999 yılından itibaren asgari ücretin 1 Ocak'ta belirlenmesi kararlaştırıldı.

30 TEMMUZ

Ankara'da 8 yıl kesintisiz eğitim kararına karşı yapılan gösteride, polisin de göstericilerle birlikte gazetecilere müdahale etmesi İstanbul'da Gazeteciler Cemiyeti önünde protesto edildi.

31 TEMMUZ

İş insanı Feyyaz Tokar, geçirdiği rahatsızlık sonucu hayatını kaybetti.

İMKB, hükûmetin başlattığı 8 yıl kesintisiz eğitim için Güneydoğu'daki 24 ilin 196 ilçesinde birer ilkokul yapımını üstlenerek, 200 milyon dolar, yani 32 trilyon lira bağışta bulundu.

1999-2000 öğretim yılına yetiştirilmesi planlanan Sabancı Üniversitesi'nin temeli sanal sistemle atıldı.

2 AĞUSTOS

✍ Muhammed Hatemi, İran İslam Cumhuriyeti'nin yeni cumhurbaşkanı oldu.

✍ 54 farklı gazeteci cemiyeti ve derneğin oluşturduğu Gazeteciler Federasyonu resmen kuruldu.

6 AĞUSTOS

✍ Kore Hava Yollarına ait Boeing 747 tipi bir yolcu uçağı Guam'a inişe geçtiği sırada düştü, uçakta bulunan toplam 228 kişi hayatını kaybetti.

10 AĞUSTOS

✍ Güney Afrika Cumhuriyeti, insan hakları ihlalleri ve Kıbrıs Sorununun gerekçe göstererek Türkiye'ye askerî helikopter satışını durdurdu.

7 AĞUSTOS

✍ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, doğal gaz fiyatlarını yeniden belirledi.

13 AĞUSTOS

✍ ABD yapımı animasyon komedi dizisi South Park yayına başladı.

9 AĞUSTOS

✍ Eski YÖK Başkanı Prof. Dr. İhsan Doğramacı, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından dünya sağlığına son elli yılda en çok katkı yapan kişi seçildi.

✍ Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, "casino" adı altında faaliyet gösteren kumarhanelerin kapatılmasını öngören yasayı onayladı.

16 AĞUSTOS

✍ Hükûmetin 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitim yasası TBMM'de 242 ret oyuna karşılık 277 kabul oyuyla kabul edildi. Başbakan Yılmaz, "Asıl işimiz şimdi başlıyor." dedi.

✍ Tekel, 8 yıl kesintisiz zorunlu eğitime finansal destek sağlamak amacıyla sigara ve içki fiyatlarına zam yaptı.

17 AĞUSTOS

✍ Türkiye Büyük Millet Meclisinin 17.8.1997 Pazar gününden başlamak üzere tatile girmesi, Genel Kurulun 16.8.1997 tarihli 137'nci Birleşiminde kararlaştırıldı.

23 AĞUSTOS

✍ ABD'de Boston Belediyesi, 1927'de idam edilen İtalyan anarşist göçmenler Sacco ile Vanzetti'nin heykellerini dikme kararı aldı.

✍ MHP'nin İstanbul İl Kongresi'nde il başkanlığını Mehmet Gül kazandı.

25 AĞUSTOS

✍ Zapatistalar, hükûmetin Chiapas eyaletindeki askerî varlığını güçlendirmesini protesto için başkent Mexico City'ye yürüyeceklerini açıkladı.

28 AĞUSTOS

✍ Rusya doğal gazının Karadeniz'in altından geçecek bir boru hattıyla Türkiye'ye getirilmesine ilişkin anlaşma imzalandı.

30 AĞUSTOS

✍ Türkiye Cumhuriyeti'nin temel harcını oluşturan "Büyük Zafer" in 75. yıl dönümü tüm yurttaki büyük coşkuyla kutlandı.

31 AĞUSTOS

✍ Prenses Diana Spencer ile sevgilisi Dodi Al Fayed, Paris'te bir trafik kazasında hayatını kaybetti.

Prenses Diana(1961-1997)

Dodi Al Fayed(1955-1997)

1 EYLÜL

✍ Bilgi ve İletişim Teknolojisi Fuarı (Bilişim 97), Başbakan Mesut Yılmaz tarafından açıldı.

3 EYLÜL

Việt Nam Hava Yollarına ait Tupolev Tu-134 tipi bir yolcu uçağı, Phnom Penh Uluslararası Havalimanına yaklaşmakta olduğı sırada düştü ve 64 kiři hayatını kaybetti.

Altın bankacılığı yapanların ve menkul kıymet borsası üyesi kıymetli maden aracı kuruluşlarının yurt dışından altın kredisi sağlayabilecekleri açıklandı. Konuya ilişkin tebliğde bu amaçla yapılan değışiklik Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi.

Tiyatro sanatçısı Alev Sezer (d. 1945), vefat etti.

4 EYLÜL

Kudüs'te, çarşı merkezinde, üç büyük patlamada 7 kişi hayatını kaybederken, 192 kişi yaralandı. Saldırıyı Hamas üstlendi.

5 EYLÜL

Nobel Barış Ödülü sahibi Arnavut hayırsever Rahibe Teresa (doğum adı Agnes Gonca Boyacı, Arnavutça: Anjezë Gonxhë Bojaxhiu; d. 1910), hayatını kaybetti.

Microsoft'un yeni işletim sistemi "Windows 98" İstanbul'dan tüm dünyaya ilk kez tanıtıldı.

Dünya Bankası Yönetim Kurulu yaptığı toplantıda, ülke yardım stratejisi çerçevesinde Türkiye'ye 1,5 milyar dolar mali yardımda bulunulmasını onayladı.

12 EYLÜL

Halk Bankası, İnternet üzerinde bir "Web Sitesi" düzenleyerek elektronik iletişim çağına adım attı.

13 EYLÜL

Susurluk Davası'nda son isimler de tahliye oldu ve tutuklu kalmadı.

Polonya'da yapılan 43. Dünya Grekoromen Güreş Şampiyonası'nda Şeref Eroğlu ile Ercan Yıldız altın madalya kazandılar.

14 EYLÜL

Van'da gerilim hattına takılan askerî helikopterin düşmesi sonucu 10 asker şehit oldu.

16 EYLÜL

45 yıllık Akkök Sanayi Grubu, Ake-nerji bünyesinde Bozüyük Santra- li'ni devreye soktu. Resmî açılışı 14 Eylül'de Cumhurbaşkanı De- mirel tarafından yapılan santralde 2 gaz türbini ve bir buhar türbini bulunuyordu. Santralin toplam üretim kapasitesi 132 MW idi.

17 EYLÜL

Cumhurbaşkanı Demirel, 2000 yılı için Meclis yerine devlet baş- kanının atayacağı hükûmet için Anayasa değişikliği önerdi.

18 EYLÜL

Kara Mayınlarının Yasaklanma- sı Antlaşması'nı 89 ülke onayladı. ABD, metne imza atmayı reddetti.

Avrupa Kalite Derneğinin, bu yıl ilk kez KOBİ'ler için koyduğu büyük ödülün sahibi Beksa oldu.

"Bizimkiler" televizyon dizisinin "Hakim Bey"i, tiyatro ve sinema sanatçısı Orhan Çağman 70 yaşın- da hayatını kaybetti.

Orhan Çağman (1925-1997)

20 EYLÜL

Kocaeli'nin Alikahya beldesinde Türkiye-Güney Kore ortaklığıyla kurulan Hyundai Otomobil Fabri- kası, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ve Başbakan Mesut Yıl- maz tarafından, törenle işletmeye açıldı.

OHAL Bölge Valisi Aydın Arslan, son 9,5 ayda yapılan operasyonlar- da toplam 5333 teröristin etkisiz hâle getirildiğini açıkladı.

24 EYLÜL

Türk birlikleri Kuzey Irak'ta yeni bir operasyon başlattı.

27 EYLÜL

Doğan Medya Grubunun Anka- ra'daki modern baskı tesisleri Cumhurbaşkanı Demirel tarafın- dan törenle açıldı.

28 EYLÜL

- ✍ Kara paranın aklanmasına ilişkin mevzuat çerçevesinde 5 milyar liranın üzerindeki işlemlerle ilgili olarak 1 Ekim'de başlatılması öngörülen bilgi verme zorunluluğu 1 Ocak 1998 tarihine ertelendi.

1 EKİM

- ✍ TBMM'nin 20. Dönem, 3. Yasama Yılı açıldı.
- ✍ Kuzey Irak'ta etkisiz hâle getirilen terörist sayısı 361'e ulaştı.

2 EKİM

- ✍ AB üyesi ülkeler Amsterdam Antlaşması'nı imzaladı.

3 EKİM

- ✍ Türkiye-Çek Cumhuriyeti Serbest Ticaret Anlaşması imzalandı.

5 EKİM

- ✍ 34. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "En İyi Film Ödülü"nü, Ferzan Özpetek'in yönettiği "Hamam" filmi aldı.

7 EKİM

- ✍ THY, ABD'den 49 adet Boeing almaya karar verdi.

8 EKİM

- ✍ Koç Topluluğu şirketlerinden Kav Orman Sanayii, İsveçli kibrit üreticisi Swedish Match ile ortak oldu.

9 EKİM

- ✍ Nobel Edebiyat Ödülü, İtalyan oyun yazarı Dario Fo'ya verildi.

10 EKİM

- ✍ Arjantin Hava Yollarına ait bir DC-9 Uruguay'da düştü; 74 kişi hayatını kaybetti.

- ✍ Meksika'da yaşanan Pauline Kasırgası'nda 200 kişi hayatını kaybetti.

- ✍ Türk akademisyen ve dünyaca ünlü entomolog Niyazi Lodos (d. 1921), vefat etti.

12 EKİM

- ✍ İstanbul Bayrampaşa Cezaevinde mahkumlar, üç koğuşu ateşe vererek isyan başlattı.

13 EKİM

☞ Kuzey Irak'ta yürütülen Şafak Harekâtı'nın birinci aşaması sona erdi. Görevini tamamlayan birliklerden ilki yurda döndü. Etkisiz hâle getirilen terörist sayısı 816'ya ulaştı.

☞ 11. Altın Koza Film Festivali sonuçlandı. Zeki Demirkubuz'un yönettiği "Masumiyet" birinciliği aldı.

15 EKİM

☞ Merkez Bankası Para Piyasaları ve Fon Yönetimi Genel Müdürlüğü, onuncu kuruluş yıl dönümünü kutladı.

16 EKİM

☞ CHP'li Hikmet Çetin yapılan dördüncü tur oylamada 373 oy alarak TBMM'nin yeni başkanı seçildi.

☞ İstanbul-İzmir arasındaki 566 kilometrelik yolu 86 kilometre ve 1,5 saat kısaltacak olan 1,8 milyar dolarlık (320 trilyon lira) İzmit Körfez geçişi ihalesini kazanan AJTC ile Karayolları Genel Müdürlüğü arasında yap-işlet-devret sözleşmesi imzalandı.

☞ Türkiye'nin toplam dış borç stoku geçtiğimiz haziran sonu itibarıyla 82 milyar 166 milyon dolara yükseldi.

☞ Merkez Bankası döviz rezervi 21 milyar doları devirdi. Rezerv bir haftada 609 milyon dolar artarak 10 Ekim'de 21 milyar 144 milyon dolarla yeni bir rekor kırdı.

17 EKİM

☞ "Sürekli Aydınlık İçin Bir Dakika Karanlık" eylemi akşam gazeteci Abdi İpekçi'nin Nişantaşı'nda suikaste uğradığı sokakta yapıldı.

☞ AEG Eti Elektrik Endüstrisi AŞ'nin 4 trilyon lira olan sermayesinin hisselerinin %99,82'si uluslararası bir kuruluş olan GEC ALSTHOM tarafından alındığından ticari unvanı "GEC ALSTHOM" olarak değiştirildi ve tescil edildi.

21 EKİM

☞ Anadolu Ajansı, uydu ile kesintisiz haber yayını, Başbakan Mesut Yılmaz'ın da katıldığı toplantı ile başlattı.

22 EKİM

- ✍ Kültür Bakanlığı, Oscar ödülleri için yarışacak film olarak 'Eşkiya'yı seçti.

23 EKİM

- ✍ Türkiye-Slovak Cumhuriyeti Serbest Ticaret Anlaşması imzalandı.
- ✍ İMKB Başkanlığına Hazine eski Müsteşarı Osman Birsan atandı.

24 EKİM

- ✍ Demokratik Halk Partisi (DEHAP) kuruldu.
- ✍ Konya- Adana kara yolunun Karapınar ilçesi yakınlarında önceki gece saat 23.20 sıralarında yolcu otobüsü tankerle çarpıştı. 15'i kadının 33'ü erkek 48 kişi yanarak can verirken kazada 5 kişi yaralandı.

- ✍ Kangal Termik Santralinin 20 yıllık işletme hakkını Koç Holding aldı.

28 EKİM

- ✍ Uzakdoğu borsalarında başlayan finansal kriz, tüm dünyayı olduğu gibi İMKB'yi de etkiledi.

29 EKİM

- ✍ Cumhuriyet Bayramı tüm yurttta coşkuyla kutlandı.

2 KASIM

- ✍ Susurluk'ta, kazanın yıl dönümünde bir araya gelen on binler miting yaptı. Adana'da da beş bin kişi yürüdü.

3 KASIM

- ✍ Başbakan Mesut Yılmaz ve Yunan Başbakanı Kostas Simitis, Ege'de tansiyonu düşürmeyi kararlaştırdılar.

 Türk meteorolog ve Türkiye'nin ilk hava durumu yorumcusu, Gazeteci Ali Ersin vefat etti.

4 KASIM

 MGK'nın son kararına göre üst düzey bürokratlara 3 ay süreli "millî güvenlik dersi" verilmesi kararlaştırıldı.

6 KASIM

 ABD Hava Kuvetleri ülkelerinin dışında ilk defa yabancı finansal bir kurum olan Kentbanka, "1997 Bankacılık Üstün Hizmet Ödülü" verdi.

10 KASIM

 Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk ölüm yıl dönümünde saygıyla ve minnetle anıldı.

11 KASIM

 Bakanlar Kurulu yılbaşından itibaren öğretmenlere diğer memurlara göre %18 fazla zam yapılması kararı aldı.

12 KASIM

 "AB-212" tipi Türk helikopteri, NATO Akdeniz Daimi Deniz Kuvveti'ne bağlı gemilerin müşterek eğitimleri sırasında Rodos Adası açıklarında düştü: 3 asker şehit oldu.

13 KASIM

 TÜSİAD ve KALDER tarafından verilen "Ulusal Kalite Büyük Ödülü"nü, Koç Grubunun amiral gemisi Arçelik aldı.

15 KASIM

 Türkiye, yedinci otomobil fabrikasına kavuştu. Japon otomotiv devi Honda ve Anadolu Grubu ortaklığıyla 50 milyon dolar harcanarak (9,3 trilyon lira) Gebze'de kurulan "Anadolu Honda Otomobil Fabrikası" Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından açıldı.

18 KASIM

 Erbakan, Anayasa Mahkemesindeki savunmasına başladı. İlk gün 4 buçuk saat savunma yaptı.

19 KASIM

 Tüm bebeklerin canlı doğduğu ilk yediz doğum ABD'de gerçekleşti.

20 KASIM

 Tekel Tütün İşleme Fabrikası, Diyarbakır'da kuruldu.

21 KASIM

 GİK 20. dönem toplantısı yapıldı.

24 KASIM

“Tabutta Rövaşata” filmi Cinema Giovani Festivali’nde Jüri Özel ve Halk ödüllerini de alarak son 1 ayda 3 festivalden 6 ödül kazandı.

28 KASIM

Yargıtayın bozma kararının ardından Sivas Katliamı Davası’nda 1 No’lu DGM “Anayasal düzeni zorla bozmaya kalkışmak”tan 33 sanığa idam, 40 sanığa 2 – 20 yıl arası hapis cezası verdi, 14 sanık beraat etti.

Türkiye “Europe Tax Free Shopping (ETS)” adı verilen bir sisteme dahil oldu.

30 KASIM

Genel Nüfus Tespiti ve seçmen yazımı yapıldı. 11 Aralık günü alınan ilk sonuçlara göre Türkiye’nin nüfusunun 62 milyon 606 bin kişi olduğu, nüfusun %65’inin il ve ilçe merkezlerinde yaşadığı belirtildi.

1 ARALIK

Maliye Bakanlığının “Kira bildirim tebliği” yürürlüğe girdi.

KİT zamları donduruldu. Başbakan Mesut Yılmaz, devlet tarafından üretilen tüm ürün ve hizmetlere 6 ay süreyle hiç zam yapılmayacağını açıkladı.

2 ARALIK

Çağdaş Gazeteciler Derneği Güney Marmara Şubesinin “İnsan Hakları Ödülü” Cumartesi Anneleri’ne, Çevre Ödülü de Bergamalı köylülere verildi.

5 ARALIK

Bir süredir izlenecek ekonomi politikaları konusunda hükûmetle görüş ayrılığına düşen Hazine Müsteşarı Mahfi Eğilmez görevinden istifa etti.

Kuzey Irak’ta bazı kamplara yerleşerek kış mevsimini geçirmeye hazırlanan teröristlere karşı “Süpürme Harekâtı” başlatıldı.

6 ARALIK

Antonov tipi bir Rus kargo uçağı, Irkutsk-Sibirya’da evlerin arasına düştü, 67 kişi hayatını kaybetti.

11 ARALIK

- ✍ Kyoto Protokolü imzaya açıldı.
- ✍ Başbakan Mesut Yılmaz, Türkiye'yi diğer adaylarla aynı statüye sokmadığı için 15 Avrupa ülkesinin liderinin Lüksemburg'daki yemek davetine katılmayı reddetti. Mesut Yılmaz bu kararı, yarın başlayacak AB zirvesinde ele alınacak nihai karar taslağını görünce aldı. Türkiye-AB ilişkilerini Kıbrıs, Yunan, Kürt ve insan hakları sorunlarına bağlayan taslaktaki AB adaylığının onaylanmamasına Yılmaz "Ayrıcalık yapıyorsunuz" diyerek tepki gösterdi.
- ✍ Susurluk Skandalı nedeniyle, Doğru Yol Partisi milletvekilleri Mehmet Ağar ve Sedat Bucak'ın dokunulmazlıkları kaldırıldı.
- ✍ KESK %30'luk ücret zammını protesto etmek amacıyla bugün bütün yurttaki işi bırakma eylemi yaptı. Eylem nedeniyle trenler çalışmadı, vergi daireleri ve Bağ-Kur'da işler durdu, hastanelerde acil vakalar dışında çalışma yapılmadı, dersleri boş geçen okullar tatil edildi. Eyleme yurt çapında 1 milyon işçi katıldı.

✍ Amerikan Hastanesi ve İntermed Tıp Merkezi ortaklığıyla kurulan Medamerikan Polikliniği Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Rahmi Koç tarafından açıldı. Bağdat Caddesi'nde Çiftehavuzlar'da açılan poliklinik 1 milyon 200 bin dolara mal oldu.

✍ Madeni 500, 1000 ve 2500 liralıklar tedavülden kaldırıldı. Böylece Türkiye'de en küçük para birimi madeni 5 bin liralıklar oldu. Tedavülden kaldırılan bu paraların 15 Aralık 1999'a kadar mal sandıkları, Merkez Bankası ve Ziraat Bankası şubelerince değiştirileceği belirtildi.

13 ARALIK

AB Lüksemburg Zirve Toplantısı'nda, Türkiye'nin 12. Aday olarak alınması reddedildi. Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Güney Kıbrıs, Letonya, Litvanya, Macaristan, Malta, Polonya, Romanya, Slovak Cumhuriyeti ve Slovenya AB üyeliği için aday ülkeler olarak belirlendi. Aday ülkeler arasında yer almayan Türkiye'nin ise üyeliğe ehil olduğu teyit edildi.

14 ARALIK

AB'nin adaylık için Türkiye'ye bir dizi koşul sıralaması Ankara'da öfke kasırgası estirdi.

Başbakan Yılmaz'ın Cumhurbaşkanı Demirel'le yaptığı görüşmenin ardından olağanüstü toplanan Bakanlar Kurulu tüm koşulları reddetti ve Avrupa ile ilişkilerinin çerçevesini yeniden çizerek Avrupa'ya rest çekti. Türkiye'nin cevapları şu şekilde sıralandı: Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye koyduğu tüm koşullar reddedildi. Türkiye 1998'in Mart ayında Londra'da yapılacak Avrupa Konferansı'na katılmayacak. AB ile ilişkiler artık 1963 Ankara Anlaşması çerçevesinde yürütülecek. Böylece Turgut Özal'ın 1987'de yaptığı tam üyelik başvurusu gündemden düştü.

Türkiye Avrupa Birliği ile artık Kıbrıs, Ege ve İnsan Hakları konularını görüşmeyecek. Bu konular sadece AB ülkeleriyle ikili düzeyde ele alınacak. AB, Türkiye'ye söz verdiği mali yardımları yerine getirmediği takdirde gümrük birliği konusunda adım atılmayacak, geliştirilmesine çalışılmayacak. Rum yönetimi AB'ye üyelik müzakerelerine başlayacağı için KKTC ile Türkiye'nin entegrasyonu hızlanacak, ortak savunma doktrini oluşturulacak. NATO'ya eski Doğu bloku ülkelerinin alınmasını Türkiye veto edecek. Bu konudaki kararı TBMM verecek.

15 ARALIK

Türkiye ile Rusya arasında Mavi Akım projesini içeren anlaşma imzalandı.

✍ Mardin'in Dargeçit ilçesine bağlı Yoncalı köyünden ilçe merkezine giderken, Temelli köyü Konaklı mezrasında bir minibüs PKK örgütü tarafından yola döşenen mayına çarptı. Olayda 12 kişi öldü, 12 kişi yaralandı.

17 ARALIK

✍ Ukrayna'dan kalkan bir yolcu uçağı, Katerini (Yunanistan) yakınlarında dağa çarparak düştü, kaza da uçakta bulunan 70 kişi hayatını kaybetti.

✍ Başbakan Mesut Yılmaz, "AB için Haziran zirvesinde adaylar arasında olmaz isek üyelik başvurusunu çekeriz" açıklaması yaptı.

✍ Fazilet Partisi (FP), İsmail Alptekin başkanlığında kuruldu.

İsmail Alptekin (d. 1943)

18 ARALIK

✍ Dünya İnternet Konsorsiyumu (World Wide Web Consortium - W3C) HTML 4.0'ı duyurdu.

19 ARALIK

✍ Siirt'te 5 Aralık'taki konuşmasında "Minareler süngü, kubbeler miğfer" şiirini okuyan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan hakkında Siirt Cumhuriyet Savcısı Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'na bant çözümlerini gönderdi; Diyarbakır DGM de soruşturma başlatmıştı.

20 ARALIK

✍ Başbakan Yılmaz, RP'nin kapatılmasını istemediğini ancak kararın yargıda olduğunu açıkladı.

✍ Aile İçi Şiddetin Önlenmesi Yasası'nın Meclisten çıkarılmamasını protesto eden kadınlar İstiklal Caddesi'nde yürüdü.

23 ARALIK

✍ Meksika'da Zapatista Ulusal Kurtuluş Cephesinin (EZLN) kalesi sayılan Chiapas eyaletinin Chenalho yerleşim yerinde iktidardaki Kurumsal Devrimci Partiye (PRI) bağlı olduğu ileri sürülen milisler, aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu 45 yerliyi katletti.

24 ARALIK

Paris'te yargılanan Venezüella asıllı "Çakal Carlos" (Ilich Ramirez Sanchez) 2 Fransız ajan ile 1 muhbiri öldürdüğü gerekçesiyle ömür boyu hapse mahkûm edildi. 48 yaşındaki Carlos, 70'li yıllarda FHKC ile RAF ve Japon Kızıl Ordu örgütleriyle birlikte eylemler yapmıştı.

25 ARALIK

EZLN lideri Komutan Marcos, Zapatista sempatizanı 46 yerliyi katleden milisleri Meksika ordusunun eğittiğini açıkladı.

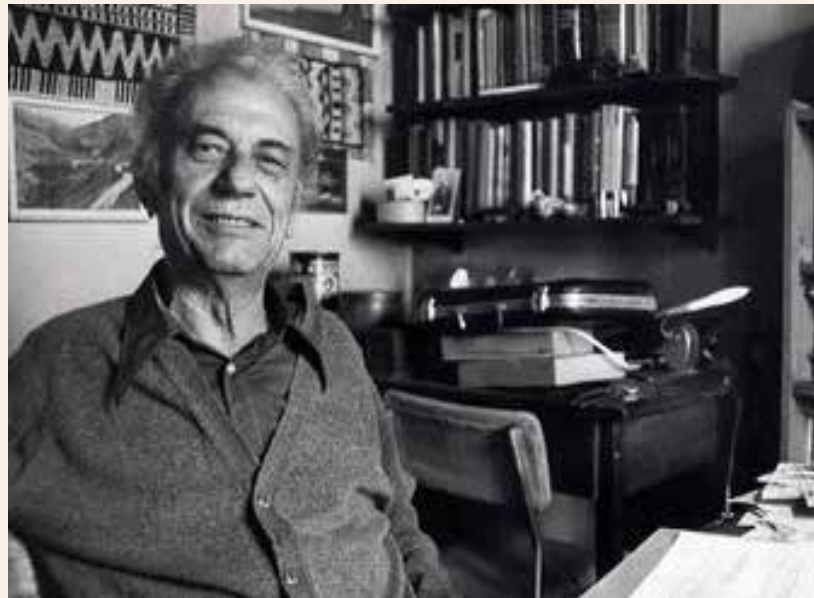
Tekel'in Samsun ve Yeni Harman markalarının kullanım hakkının ve Akhisar Sigara Fabrikasının %51 hissesi İngiliz-Amerikan şirketi BAT'a satıldı. Sigaraların isim hakkı ("Samsun" ve "Yeni-harman") da bu şirkete geçti. Ancak satışın ihale açılmadan ve danışman firma kullanılmadan yapılması tartışma yarattı.

Körfez Savaşı sonrasında alınan Irak ile ilgili Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarının hedeflerine ve ruhuna uygun olarak ve Irak'ın toprak bütünlüğünün muhafaza edilmesine özen göstererek, Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere hava unsurlarının katılımıyla, Türkiye tarafından

belirlenen ilke ve kurallara bağlı olarak ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin 25 Aralık 1996 tarihli ve 477 sayılı kararıyla hükûmete verdiği yetki çerçevesinde yürürlüğe konulan ve sadece keşif ve gerektiğinde önleme uçuşlarıyla sınırlı bir hava harekâtı olan "Kuzeyden Keşif Harekâtı"nın görev süresinin 31 Aralık 1997 tarihinden itibaren altı ay süre ile uzatılmasına; 477 sayılı Karar'da belirtilen hususlarda bütün kararları almaya Bakanlar Kurulunun yetkili kılınması için Anayasa'nın 92'nci maddesine göre izin verilmesi, Genel Kurulun 25.12.1997 tarihli 37'nci birleşiminde kararlaştırıldı.

26 ARALIK

Matematikçi Cahit Arf (d. 1910), İstanbul'da hayatını kaybetti.

Cahit Arf (1910-1997)

KIZILAY

KIZ

28 ARALIK

✍ Ankara Metrosu açıldı.

30 ARALIK

✍ Cezayir'de silahlı radikaller dört köyde katliam yaptı, 412 kişiyi öldürdü.

31 ARALIK

✍ Görev süresi sona eren Anayasa Mahkemesi Başkanı Yekta Güngör Özden, emekliye ayrıldı.

✍ Anayasa Mahkemesi, DYP milletvekilleri Mehmet Ağar ve Sedat Bucak'ın dokunulmazlıklarının kaldırılmasına ilişkin 11 Aralık tarihli TBMM Kararı'nın kaldırılması yönünde yaptıkları başvuruyu reddetti; Ağar ve Bucak'ın yargılanmalarının önünde bir engel kalmadı.

✍ Bakanlar Kurulu, kara para ile mücadele çerçevesinde 5 milyar liranın üzerindeki işlemler için devamlı bilgi verme zorunluluğunu kaldırdı. Kara para ile ilgili yeni yönetmelik Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Buna göre finans kurumları için öngörülen 2 milyar lira ve üzerindeki işlemlerde kimlik tespiti zorunluluğu Millî Piyango İdaresi ve Jokey Kulübü için de geçerli olacak. Bu kuruluşlar söz konusu kimlikleri 5 yıl süreyle muhafaza etmek zorunda bulunacaklar. Merkezi Türkiye'de bulunan yükümlülerin yurt dışındaki şube ve acenteleri ve yurt içinden yurt dışına, yurt dışından yurt içine yapılan transferler dahil Türkiye'de yapılan işlemler açısından ülkeler itibarıyla kimlik tespiti zorunluluğuna tabi tutulabilecek.

✍ 1997 Tüketici Fiyatları İndeksi, DİE'ye göre %99,1, İTO'ya göre %97,9; Toptan Eşya Fiyatları İndeksi ise DİE'ye göre %91, İTO'ya göre %88,1 olarak açıklandı.

1998

1 OCAK

Türkiye ile AB arasında karşılıklı tarım tavizlerine ilişkin 1/98 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı yürürlüğe girdi.

Savunma Sanayi İcra Komitesi Başbakan Mesut Yılmaz'ın başkanlığında toplanarak, F5 uçaklarının modernizasyonu ihalesini IAI firmasına (İsrail) vermeyi kararlaştırdı.

3 OCAK

Başbakan Yılmaz, Yardımcısı Ecevit ve DTP lideri Cindoruk 6 saat süren toplantı yaptı. Toplantı sonrası 1998'in hukuk yılı olacağını ve idam cezasının kaldırılmasını da içeren çalışma yapıp meclise gönderileceğini açıkladı.

5 OCAK

Enflasyonda son üç yılın rekoru kırıldı. Tüketici fiyatlarında %99,1, toptan eşya fiyatlarında ise %90 olarak belirlenen 1997 yılı enflasyonu 1994'ten bu yana yaşanan en yüksek enflasyon oldu.

Hükûmet yeni yılda özelleştirmeye önem verdiğini açıkladı. Büyük kuruluşlar özelleştirilme kapsamına alınırken, 10 milyar dolarlık özelleştirme hedeflendi.

6 OCAK

Yekta Güngör Özden'in yaş haddinden emekli olmasından sonra, Anayasa Mahkemesi Başkanlığına Ahmet Necdet Sezer seçildi.

Ahmet Necdet Sezer (d. 1941)

8 OCAK

İki önemli özelleştirme sonuçlandı. TEDAŞ Trakya yakası Doğan Holding Çukurova- Tekfen konsorsiyumuna verildi. Kablosuz telefon ihalesi Teletaş, Netaş ve Siemens'in oldu.

9 OCAK

Anayasa Adalet Karma Komisyonu, DYP Isparta Milletvekili Ömer Bilgin, DYP Denizli Milletvekili Kemal Aykurt, RP Van Milletvekili Mustafa Bayram'ın dokunulmazlıklarının kaldırılmasını kararlaştırdı.

1998 yılı ithalat rejimi yürürlüğe girdi. Türkiye AB çerçevesinde koruma alanlarında tüm indirimleri gerçekleştirdi.

12 OCAK

19 Avrupa ülkesi, insan klonlanmasının yasaklanması konusunda anlaştı.

Malatya'da oruç tutmadığı gerekçesiyle 7 Ocak'ta bıçaklanan Ümit Cihan Tarho'nun katil zanlıları olarak gözaltına alınan 5 kişi tutuklandı.

Nihat Erim hükûmetinin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sadi Koçaş (d. 1919), İstanbul'da hayatını kaybetti.

13 OCAK

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, RP'nin Hazine'den aldığı yardım ihtiyatı haciz konulması için Anayasa Mahkemesine başvurdu. Mahkeme bu başvuruyu kabul etti.

TBMM Genel Kurul Salonunun yenilenmesiyle ilgili olarak ileri sürülen yolsuzluk ve usulsüzlük iddialarını araştırmak amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına, bu araştırmayı yapacak komisyonun 13 üyeden kurulmasına, komis-

yonun çalışma süresinin Başkan, Başkanvekili, Sözcü ve Kâtip üye seçimi tarihinden başlamak üzere 3 ay olmasına ve gerektiğinde Ankara dışında da çalışmasına, Genel Kurulun 13.1.1998 tarihli 41'inci birleşiminde karar verildi.

14 OCAK

Bir Afganistan kargo uçağı güneybatı Pakistan'da bir dağa düştü. Kazada 50 kişi hayatını kaybetti.

TBMM inşaatındaki yolsuzluk için TBMM eski Başkanı Mustafa Kalemli hakkında Meclis soruşturması açılması için ANAP, DYP ve RP'nin verdiği araştırma önergesi kabul edildi.

Ses sanatçısı Safiye Ayla (d.1917), tedavi gördüğü hastanede hayatını kaybetti.

16 OCAK

Refah Partisi, "Laik cumhuriyet karşıtı eylemlerinin tespit edildiği" gerekçesiyle Anayasa Mahkemesince kapatıldı. Necmettin Erbakan, Şevket Kazan, Ahmet Tekdal, Şevki Yılmaz, Hasan Hüseyin Ceylan ve İbrahim Halil Çelik'in milletvekilliği düşürüldü ve 5 yıl siyaset yasağı getirildi.

19 OCAK

Kenan Şeranoğlu adlı bir kişi, Titan Saadet Zinciri adı altında 30 bin kişiden 8,6 trilyon lira topladı. 15 Haziran'da, Şeranoğlu ile aralarında babasının da bulunduğu 7 sanık dolandırıcılık suçuyla çeşitli hapis cezalarına mahkûm edildi.

26 OCAK

Compaq, Digital Equipment Corporation şirketini satın aldı.

27 OCAK

Vergi Reformu tasarısı TBMM'ye sevk edildi. 12 Vergi Yasası'nda değişiklik yapan tasarı 80 madde olarak düzenlendi.

30 OCAK

50 yıl boyunca Cumhuriyet gazetesinde karikatürleri yayınlanan Ali Ulvi Ersoy, 74 yaşında hayata veda etti.

1 ŞUBAT

Türkiye-Romanya Serbest Ticaret Anlaşması yürürlüğe girdi.

2 ŞUBAT

ABD ile Irak arasında başlayan ikinci Körfez krizi giderek tırmandı. Türkiye arabulucu olmayı kabul etti ve Dışişleri Bakanı İsmail Cem'i Bağdat'a gönderme kararı verildi.

3 ŞUBAT

Türkiye, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (International Labour Organization-ILO) "Çocuk İşçi Çalıştırmayı Yasaklayan" iki maddesine imza attı.

4 ŞUBAT

Afganistan'da 6,1 şiddetinde deprem meydana geldi. Depremde 5.000'den fazla kişi hayatını kaybetti.

Kamu zamlarının dondurulmasına rağmen ocak ayı enflasyonu tırmandı. Aylık enflasyon %6,5 olarak belirlendi. Yılık enflasyon ise %101,6 oldu.

6 ŞUBAT

DYP, erken seçim hazırlığına başladı.

Körfez krizi konusunda arabulucu olan Türkiye Dışişleri Bakanı

İsmail Cem Irak Lideri Saddam Hüseyin ile iki saat görüştü. Cem, Saddam'ın çatışma istemediği izlenimini edindiğini ifade etti.

DiE tarafından yapılan açıklamada, Türkiye'nin nüfusunun 62 milyon 610 bin 252 olduğu bildirildi.

7 ŞUBAT

18. Kış Olimpiyatları, Japonya'nın Nogano şehrinde başladı.

10 ŞUBAT

41. Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu (KPK) toplantısı Brüksel'de yapıldı.

İstanbul DGM Savcılığı, DYP Elâzığ Milletvekili Mehmet Ağar ile DYP Şanlıurfa Milletvekili Sedat Bucak hakkında 12'şer yıla kadar hapis cezası istemiyle dava açtı.

Fransa'da sinema dalında düzenlenen "Sadoul Ödülü"nü, yönetmenliğini Zeki Demirkubuz'un yaptığı "Masumiyet" adlı film kazandı.

11 ŞUBAT

"Turizm Teşvik Yasası'nda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Yasa" uyarınca Türkiye'de 12 kentte bulunan 78 kumarhane kapatıldı.

12 ŞUBAT

HADEP Genel Merkezinin bastırıldığı ve toplatılan 1998 yılı takvimiyle ilgili olarak Genel Başkan Murat Bozlak ve 6 yönetici DGM savcısı talimatıyla gözaltına alındı.

İsmail Cem (1940-2007)

13 ŞUBAT

Dışişleri Bakanı İsmail Cem, Ege sorunu konusunda Yunanistan'a nota verdi. Cem, Ege sorununu Türkiye ile Yunanistan'ın birlikte çözümlemesini istedi.

Türkiye'nin turizm sektöründe tanıdığı ünlü iş adamlarından Mehmet Kemal Dedeman evinin merdivenlerinden düştü. Dedeman geçirdiği beyin kanaması sonucu hayata veda etti.

16 ŞUBAT

Gümrük Birliği Ortak Komitesi'nin, 7. dönem toplantısı yapıldı.

Türk basınına 55 yıl hizmet veren ekonomi basının duayeni Fatih İnal 77 yaşında hayata veda etti.

19 ŞUBAT

- ✍ Rusya'dan Türkiye'ye boru hattı ile doğal gaz getirecek Mavi Akım Projesi için müteahhit firmalar arasında anlaşma imzalandı.

21 ŞUBAT

- ✍ Susurluk Raporu'nun sansürlenен bölümleri ortaya çıktı.

22 ŞUBAT

- ✍ Anayasa Mahkemesinin, Refah Partisinin kapatılmasına ilişkin gerekçeli kararı Resmî Gazete'de yayımlandı. Bu karardan sonra 14 yıllık siyasi geçmişi olan RP kapatılan partiler arasında tarihteki yerini aldı.
- ✍ KESK 1. Kadın Kurultayı sona erdi.

23 ŞUBAT

- ✍ El-Kaide terör örgütünün lideri Usame bin Ladin, bir fetva yayımlayarak bütün Yahudi ve haçlılara karşı "cihad" ilan etti.

25 ŞUBAT

- ✍ RP'nin kapatılmasından sonra, bu partinin mensupları Fazilet Partisi çatısı altında toplandı. FP'liler ilk meclis grup toplantısını yaptı.

1 MART

- ✍ Titanik dünya çapında 1 milyar dolar üstü hasılat yapan ilk film oldu.
- ✍ Türkiye, Kazakistan, Gürcistan ve Türkmenistan Dışişleri Bakanları ile Azerbaycan Dışişleri Bakan yardımcısı Bakü Ceyhan Hattı konusunda güç birliği oluşturmak için İstanbul'da toplandılar.
- ✍ Türkiye-Litvanya Serbest Ticaret Anlaşması yürürlüğe girdi.
- ✍ Motorlu taşıt alım ve satımları ile şirket kurmada istenilen vergi numarası alma uygulaması başladı.

2 MART

- ✍ Avrupa için tek para birimi olan "Euro" Brüksel'de Yunanistan, İngiltere, İsveç ve Danimarka dışındaki AB ülkeleri tarafından kabul edildi.
- ✍ Galileo uzay sondasından gelen bilgilere göre; Jüpiter'in uydusu Europa'nın kalın buzla kaplı yüzeyinin altında sıvı bir okyanus tespit edildi.

3 MART

- ✍ Türkiye-AB ilişkilerinin geliştirilmesine yönelik olarak Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan "Türkiye için Avrupa Stratejisi" başlıklı belge açıklandı.

4 MART

Başbakan Mesut Yılmaz, Bakanlar kurulu toplantısı öncesinde, üçlü zirve ile ilgili açıklama yaptı ve gündemlerinde seçim olmadığını söyledi.

5 MART

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, erken seçim tartışmalarına katıldı ve erken seçime ihtiyaç olmadığını söyledi.

13 MART

Fransa Cumhurbaşkanı Jacques Chirac, AB konusunda Türkiye'yi desteklediklerini açıkladı ve Kıbrıs'ın tam üyeliğinin, Türkiye'nin katılımı ile gerçekleşeceğini söyledi.

14 MART

YÖK, başörtüsü takma ve taktırmanın suç olduğu yönünde bir açıklama yaptı.

Gün ışığından daha fazla yararlanmak amacıyla bütün yurttaki saatlere düzenleme getirildi.

16 MART

Halk kültürü üzerine eserler üreten Pertev Naili Boratav, 91 yaşında hayata veda etti.

18 MART

ANAP Genel Başkanı ve Başbakan Yılmaz, TBMM'deki grup toplantısında yaptığı konuşmada "askerin sivil otoriteye tabi olduğunu" vurguladı.

19 MART

Gazeteci Metin Göktepe'nin öldürülmesi davasında, beş polis, kastı aşan adam öldürme suçundan 7 yıl 6'şar ay hapis cezasına çarptırıldı, altı polis ise beraat etti.

20 MART

Genelkurmay Başkanı İsmail Hakkı Karadayı ile Kuvvet komutanları ve Jandarma Genel Komutanı, Genel Kurmay Başkanlığında üç saat süren bir toplantı yaptı.

Terör örgütünün elebaşlarından Şemdin Sakık ve kardeşi, Irak'ın kuzeyinde Mesut Barzani kuvvetlerine teslim oldu.

23 MART

Bakanlar Kurulunda irticayla mücadelede alınması gereken önlemleri içeren yasa tasarılarının büyük bölümü imzalandı.

✍ Hükûmet irticaya topyekûn mücadele başlattı il ve ilçelerde denetim kurulları oluşturdu.

24 MART

✍ Titanic filmi, 11 dalda Oscar Ödülü'nü kazanarak rekor kırdı.

✍ İran'da Richter ölçeğine göre 6,9 büyüklüğünde deprem oldu.

✍ Hindistan'da çıkan fırtınada 250 kişi hayatını kaybetti, 3000 kişi yaralandı.

26 MART

✍ Şişli Belediyesi eski Başkanı Gülay Aslıtürk hakkında, yolsuzluk iddiaları nedeniyle giyabi tutuklama kararı çıkarıldı. Interpol'ce kırımızı bültenle aranan Aslıtürk,

21 Aralık 1999'da Londra'da yakalandı. Aslıtürk, 250 bin sterlin kefalet bedeline karşılık mahkemeye teminat sunulması sonucu serbest bırakıldı.

28 MART

✍ Millî Güvenlik Kurulu yaptığı toplantıda irtica konusunu görüştü. Toplantı sonunda yapılan açıklamada, Türk milletini çağdışı bir yaşama mecbur etmek isteyen zihniyetin bir grup azınlık olduğu belirtildi.

✍ Sahibi olduğu gazetede okurlara vadettiği televizyonları vermediği gerekçesiyle Akşam gazetesi Sahibi Mehmet Ali Ilıcak gözaltına alındı.

1 NİSAN

✍ Türkiye ile KKTC arasında ortaklık konseyi bildirisi yayınlandı ve tam entegrasyona ilk adım atıldı. Bu arada iki ülke arasında ekonomik komite kuruldu.

✍ Türkiye-Macaristan Serbest Ticaret Anlaşması yürürlüğe girdi.

2 NİSAN

✍ Hükûmet altı ay zam yok açıklaması yaparken, Türkiye Kâğıt ve Selüloz Fabrikası bütün ürünlerine %15 ile 30 arasında değişen oranlarda zam yaptı.

3 NİSAN

✍ Danıştay 6. Dairesi, Bergama/Ovacık'taki maden sahasında siyanürlü altın çıkarılmasına izin veren Çevre Bakanlığının işlemini iptal eden 1. İdare Mahkemesi kararını onayladı.

4 NİSAN

✍ Stockholm'de düzenlenen "Dünya Kültür Konferansı"na katılan 20 ülkeden 100 kadar yazar ve sanatçı, "72 yaşında ve hasta olan Can Yücel'in Yargıtay'ca onanan hapis cezasının uygulanmaması" talebiyle Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e bir mektup yazılması konusunda mutabık kaldı.

✍ Enflasyon hedefi tuttu. Hedefin tutmasında kamu zamlarının engellenmesi, enflasyonun iniş göstermesini sağladı. Mart ayında toptan eşya endeksi %4, tüketici endeksi ise %4,3 oldu.

✍ İstanbul Emniyet Müdürlüğüne bağlı bir polis helikopteri devriye uçuşu yaparken, Eminönü'nde bir binanın damına düştü. Kazada üç polis şehit oldu, üç polis de yaralandı.

5 NİSAN

✍ Japonya'daki Şikoku ve Honşu adalarını birbirine bağlayan, dünyanın en uzun asma köprüsü olan

Akashi Kaikyo Köprüsü hizmete açıldı. Köprü, 1991 metre uzunluğundadır, en yüksek noktası 282,8 metredir.

9 NİSAN

✍ Mekke yakınlarında Mina'da, 180 hacı adayı şeytan taşlama sırasında yaşanan izdihamda yaşamını yitirdi.

10 NİSAN

✍ Kuzey İrlanda'da 29 yıllık savaşı bitiren "Hayırlı Cuma" veya "Belfast" antlaşması, Belfast'ta imzalandı. Sivil ve kültürel haklar, silahların devreden çıkarılması, adalet ve kolluk ile ilgili hususlarını içeren Antlaşma, 22 Mayıs'ta referandumla kabul edildi.

13 NİSAN

✍ PKK'nın iki numaralı ismi Şemdin Sakık ile kardeşi Arif Sakık, Genelkurmay Başkanlığı Özel Kuvvetler Komutanlığının operasyonu ile Duhok'ta saklandığı yerde yakalanarak Türkiye'ye getirildi.

14 NİSAN

✍ İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan kavşak, refüj ve otoyol sınırlarına "400 bin fidan dikilmesi" kampanyası başlattı.

“III. Ulusal Hemofili Günü” nedeniyle düzenlenen toplantıda konuşan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan: “Türkiye hala sosyal devlet bilincini tartışıyor. Devlet sağlıktan elini çekerse bu ihanet-i vataniyedir.” dedi.

15 NİSAN

Kamboçya’nın eski lideri Pol Pot, Kızıl Kmer tarafından çarptırıldığı müebbet hapis cezasını çektiği cezaevinde öldü.

16 NİSAN

DYP Genel Başkanı Tansu Çiller’in mal varlığının soruşturulması için verilen önerge TBMM’de kabul edildi.

Van-Şırnak-Siirt üçgeninde başlatılan operasyonda 81 PKK militanının etkisiz hâle getirildiği açıklandı.

Aydın Doğan Vakfı tarafından ikincisi düzenlenen “Aydın Doğan Ödülü”nü Prof. Dr. Emre Kongar ile Prof. Dr. Doğan Kuban kazandı. Ödül bu yıl, Sosyal ve Beşeri Bilimler Dalı’nda 2 esere verildi. Prof. Dr. Emre Kongar, “21’inci Yüzyıl’da Türkiye”, Prof. Dr. Doğan Kuban da “Sinan’ın Sanatı ve Selimiye” başlıklı çalışmasıyla ödüle layık görüldü.

17 NİSAN

Borsada Endeks 4 bin puanın üzerine çıktı. Tarihi gün yaşayan borsanın yükselişe geçmesine Başbakan Yılmaz’ın seçim olmayacağı yolunda yaptığı açıklama neden oldu.

18 NİSAN

İstanbul Valiliği sendikaların 1 Mayıs İşçi Bayramı kutlama başvurusunu olağanüstü hâl uygulaması gerekçesiyle reddetti.

Yazar Oktay Rifat, yaşamını yitirdi.

Oktay Rifat (1914-1988)

19 NİSAN

Nobel Edebiyat Ödülü sahibi Meksikalı diplomat ve yazar Octavio Paz (d. 1914), yaşamını yitirdi.

20 NİSAN

- ✍ Air France şirketine ait Boeing 727-200 tipi bir yolcu uçağı Bogotá'dan (Kolombiya) kalktıktan sonra Cerro El Cable dağlarına çarparak düştü, kazada 53 kişi yaşamını yitirdi.

21 NİSAN

- ✍ Siirt'te, 5 Aralık'ta yaptığı konuşmada okuduğu "Minareler süngü, kubbeler miğfer, camiler kışlamız, müminler nefer" şiirinden dolayı Diyarbakır DGM'de yargılanan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, 10 ay hapis ve para cezasına çarptırıldı.
- ✍ Fransız filozof Jean-François Lyotard (d. 1924) hayatını kaybetti.

22 NİSAN

- ✍ 42. Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu (KPK) toplantısı Ankara'da yapıldı.
- ✍ Diyarbakır DGM tarafından 10 ay hapis cezasına çarptırılan Refah Partili İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan İBB önünde toplanan yaklaşık 4 bin RP'liye şöyle konuştu: "Hukukun siyasallaştırılması ve yargının siyasete alet edilmesi demokrasiyi yaralar."

23 NİSAN

- ✍ Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlandı.
- ✍ TBMM'de 23 Nisan Özel Oturumu yapıldı.
- ✍ KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş, TBMM Genel Kuruluna hitap etti.

25 NİSAN

- ✍ 30 Avrupa ülkesinden Muhafazakâr ve Hristiyan Demokrat liderler Avusturya'da Avrupa Demokratlar Birliği (EDU) zirvesinde bir araya geldi. Toplantıya, Anavatan Partisi adına Mesut Yılmaz katıldı.

27 NİSAN

- ✍ 22 Nisan'da PKK'ya karşı Muş, Diyarbakır, Elâzığ ve Bingöl'de 39.500 askerin katılımıyla başlanan "Murat Operasyonu"nda 35'i ölü, 8'i sağ 43 PKK'lı'nın etkisiz hâle getirildiği, 237 sığınak ve deponun imha edildiği açıklandı.

29 NİSAN

- ✍ TSK, 39 bin 500 personelle operasyon başlattı. 3 günde 77 PKK'lı etkisiz hâle getirildi.

30 NİSAN

✍ NATO Konseyi Kosova Bildirisi yayınladı. Şiddeti reddeden ittifak, Yugoslavya Devlet Başkanı Slobodan Miloseviç'e uyarılarda bulundu.

✍ ABD, PKK'yı en tehlikeli terör örgütleri arasında saydı.

✍ PKK, Yunanistan'ın başkenti Atina'da bazı Yunan parlamenterlerin de katılımıyla Balkanlar Bürosu'nu açtı.

✍ Dünya Türk İş Adamları Kurultayı İzmir Büyük Efes Otelinde yapıldı. İki gün süren toplantıya dünyanın 41 ülkesinden 1288 Türk iş adamı katıldı. Kurultaya Sakıp Sabancı başkanlık yaptı.

1 MAYIS

✍ Başbakan Mesut Yılmaz, ortaklarıyla yaptığı toplantıda seçimi görüştü. Yılmaz yaptığı açıklamada çifte seçime evet dediklerini, ancak 29 Mart'ın Kurban Bayramı olması nedeniyle seçimlerin nisan ayında yapılabileceğini ifade etti.

4 MAYIS

✍ Yunanistan'ın Atina'da PKK bürosuna izin vermesi sonucu Atina'ya nota verildi.

5 MAYIS

✍ Türkiye-Slovenya Serbest Ticaret Anlaşması imzalandı.

7 MAYIS

✍ Apple, iMac'i piyasaya sundu.

9 MAYIS

✍ Türkiye'nin nüfusunu belirlemek için 30 Kasım 1997 tarihinde yapılan nüfus tespitinde, Türkiye'nin seçmen sayısı 34 milyon 969 bin 154 olarak tespit edildi. Seçmen kütüklerinin bu yeni verilere göre düzenleneceği belirtildi.

12 MAYIS

✍ İstanbul'da, Hollanda ve Türk polisinin ortak çalışması sonucu, deniz yoluyla İtalya ve Hollanda'ya gönderilmek istenen, uluslararası uyuşturucu kaçakçısı Hüseyin Baybaşı'nın amcasının oğlu Nizamettin Baybaşı'na ait 10 trilyon lira değerinde eroin ve afyon sakızı ele geçirildi.

13 MAYIS

Memur Sendikaları Yasa Tasarısı'nı protesto eden memurlar hakkında, adli tarihin en geniş kapsamlı soruşturması açıldı.

İstanbul Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesindeki sınavlara türbanlı öğrenciler alınmadı. Türbanlı öğrenciler bu kararı protesto için eylem yaptılar.

14 MAYIS

Hindistan iki nükleer deneme yaptı. Hindistan'ın bu denemelerinden sonra, Japonya ekonomik yaptırımlar uygulayacağını, ABD ise, ekonomik ve askerî yardımları askıya aldığını açıkladı.

Fazilet Partisi Genel Başkanı Recai Kutan oldu.

15 MAYIS

- 36. Talu hükûmetinde başbakanlık yapan Naim Talu (d. 1919), vefat etti.

Naim Talu (1919-1988)

19 MAYIS

- Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı kutlandı.

21 MAYIS

- Türkiye aşırı yağışların etkisinde kaldı. Yurtta sel felaketleri yaşandı. Hatay'da 3, Bartın'da 3, Sakarya'da 1 kişi olmak üzere 7 kişi hayatını kaybetti. Binlerce ev oturulmaz hâle geldi. Şiddetli yağışlardan etkilenen Aydın ve Söke'de pamuk ve buğday büyük zarar gördü.

23 MAYIS

- Deniz Baykal, CHP olağan genel kurulunda genel başkan seçildi.

Deniz Baykal (d. 1938)

28 MAYIS

- GİK 21. dönem toplantısı yapıldı.

29 MAYIS

- Fransa Meclisi "Fransa, 1915 Ermeni Soykırımını tanır" ifadesini kabul etti.

30 MAYIS

- Afganistan'da 7,1 büyüklüğündeki depremde, yaklaşık 5 bin kişi yaşamını yitirdi.

31 MAYIS

Teröristler, Tunceli'nin Pertek ilçesi Sağman köyü yakınlarında köy minibüsünü durdurup yolcuları kurşuna dizdi. 9 vatandaş hayatını kaybetti.

1 HAZİRAN

Avrupa Merkez Bankası, Brüksel'de Avrupa Birliği'nin para politikalarını yönetmesi amacıyla, Almanya, Frankfurt genel merkez olmak üzere kuruldu.

Çanakkale Boğazı'na yapılacak köprü için ilk adım atıldı ve Karayolları Genel Müdürlüğü yapımçı firma grubuna niyet mektubu verdi. Köprü yap-işlet-devret modeli ile yapılacak. Köprünün yapımına İspanyol Dragados, İngiliz Amec ve Danimarkalı Monbero Thorste firmalarının oluşturduğu konsorsiyumun talip olduğu belirtildi.

4 HAZİRAN

Karadeniz Ekonomik İşbirliğini (KEİ) uluslararası bir örgüte dönüştüren KEİ Şartı, 11 ülke tarafından Ukrayna'nın Yalta kentinde imzalandı.

Erken seçim konusunda Başbakan Mesut Yılmaz ile CHP Genel Başkanı Deniz Baykal anlaştı.

18 Nisan 1999'da iki seçimin birlikte yapılması kararlaştırıldı. İki lider, Ocak'ta seçim hükûmeti ve reformlar için komite kurulması konusunda da anlaştılar.

10 HAZİRAN

1998 FIFA Dünya Kupası Brezilya-İskoçya maçı ile başladı.

11 HAZİRAN

Hükûmetin verdiği %20 zamma tepki gösteren memurlar, iş bırakma eylemi yaptılar. KESK başkanı memura yapılması gereken zammın %70 olduğunu söyledi.

15 HAZİRAN

Türkiye akaryakıt sektörünün önde gelen isimlerinden olan Shell, faaliyet alanının yarısını oluşturan akaryakıttan çekilme kararı aldı. Shell Ataş Rafinerisi'ndeki %27'lik hissesini de satacağını açıkladı.

Rusya'dan gelip Mısır'a gideceğini bildiren, ancak Güney Kıbrıs Rum Kesimi'ne gittiğinden şüphelenilen Malta bandralı Natasha-1 isimli gemide S-300 füzelerinin mobil rampaları bulundu. Devlet makamları arasında gerginliğe neden olan gemi, Bakanlar Kurulu kararıyla serbest bırakıldı.

16 HAZİRAN

 Türkiye-Letonya Serbest Ticaret Anlaşması imzalandı.

 Titancılar olarak bilinen Data Uluslararası Bilgi İşlem Merkezi tarafından yönetilen "Titan Matematiksel Kazanç Sistemi" Türkiye direktörü Kenan Şeranoğlu ile babası Fevzi Şeranoğlu'nun da aralarında bulunduğu 7 sanık Kadıköy 2. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından 25'er yıl hapse 24 milyar 681 milyon 454 bin 950'şer lira para cezasına çarptırıldı.

 İrtica gerekçesiyle 162 subay ordu-dan ihraç edildi.

17 HAZİRAN

 Danıştay, Gökova Termik Santrali için İzmir Çevre Hareketi'nin açtığı davada Aydın İdare Mahkemesinin "Çalıştırılmaz." kararını onadı.

18 HAZİRAN

 Yunan F-16'larının hareketlenmesi üzerine Türk F-16'ları Kıbrıs'a iniş yaptı.

19 HAZİRAN

 Hükûmet ve Genelkurmay, Kıbrıs'ta gerginliği tırmandırmak isteyen Yunanistan ile Rum Kesimine asla

taviz verilmemesi konusunda anlaş-tı ve "Yanlış yaparlarsa sonu-cuna katlanırlar" görüşünde bir-leşti.

25 HAZİRAN

 Microsoft, Windows 98'i piyasaya sürdü.

 Emeklilik yaşının uzatılması görüş-melerinde ANAP ve DSP uzlaştı ve protokol imzaladı. Emeklilik yaş-ının erkekte 60 kadında 57 olacağı açıklandı.

26 HAZİRAN

 Sabancı Holding Yönetim Kurulu üyesi Hacı Sabancı (d. 1935), yaşa-ma veda etti. Hacı Sabancı, akciğer kanseri teşhisiyle iki yıldır tedavi görüyordu.

27 HAZİRAN

 Adana'nın Ceyhan ilçesinde 6,3 şiddetinde meydana gelen dep-remde 200'den fazla insan hayatını kaybetti. Depremde Adana merkez ve Osmaniye'de 400 ev tamamen yıkıldı. 1239 ev ağır, 1054 ev orta ve hafif hasar gördü.

 Aydın Doğan Vakfı tarafından dü-zenlenen "15. Aydın Doğan Vakfı Hürriyet Uluslararası Karikatür Ya-rışması"nda, Seçiciler Kurulu tara-

findan Belçikalı sanatçı Danny De Haes birinciliğe layık görüldü.

- IMF ile Türk hükûmetinin yapacağı 17. anlaşma için Amerika'da bulunan Devlet Bakanı Güneş Taner, anlaşmanın tamam olduğunu açıkladı.

30 HAZİRAN

- 108. Türkiye-AB Ortaklık Komitesi Toplantısı yapıldı.
- PKK'nın iki numaralı ismi Şemdin Sakık, idam istemi ile yargılanmaya başlandı.
- Avrupa'nın en büyük blok satışı olarak tanımlanan Petrol Ofisi'nin %51 hissesinin özelleştirilmesi ihalesine katılan firmalardan Hayyam Garipoğlu 1 milyar 160 milyon dolarlık rekor bir teklif verdi. Hayyam Garipoğlu'nun kazandığı ihale, daha sonra yolsuzluk nedeniyle iptal edildi.

1 TEMMUZ

- Türkiye-Estonya Serbest Ticaret Anlaşması yürürlüğe girdi.
- IMF'li dönemin koşulları açıklandı. Başbakan Mesut Yılmaz, enflasyonun 18 aylık süre içinde tek haneli rakamlara indirileceğini söyledi.

2 TEMMUZ

- J. K. Rowling'in kaleme aldığı Harry Potter serisinin ikinci kitabı "Harry Potter ve Sırlar Odası" yayımlandı.

3 TEMMUZ

- Yeni Vergi Yasası kabul edildi.
- Bir basın toplantısı düzenleyen OHAL Bölge Valisi Aydın Arslan, OHAL'in başlangıcından bu yana geçen 11 yılda 21.041'i ölü olmak üzere 26.415 PKK'linin etkisiz hâle getirildiğini, aynı sürede 4.606 güvenlik görevlisi ve 4.399 vatandaşın hayatını kaybettiğini açıkladı.

5 TEMMUZ

- Japonya, Mars'a bir uzay aracı gönderdi ve uzay araştırmaları alanında, ABD ve Rusya'dan sonra üçüncü ülke oldu.

9 TEMMUZ

- İstanbul Mısır Çarşısı girişinde bulunan Ünlüoğlu büfede saat 14.00'de meydana gelen patlamada 7 kişi hayatını kaybetti, aralarında turistlerin de bulunduğu 5'i ağır 118 kişi yaralandı. Olayın tüp patlamasından mı kaynaklandığı, yoksa bomba mı olduğu tartışmaları 4 yıl sürdü. Sonunda bilirkişi raporlarıyla tüp patladığına karar verildi.

11 TEMMUZ

- ✍ Türkiye-Bulgaristan Serbest Ticaret Anlaşması imzalandı.

12 TEMMUZ

- ✍ Fransa, ev sahipliğini yaptığı FIFA Dünya Kupası'nın final maçında Brezilya'yı yenerek dünya şampiyonu oldu.

14 TEMMUZ

- ✍ Hükûmet tarafından verilen zammı yetersiz bulan kamu çalışanları Türkiye genelinde iş bıraktı.
- ✍ Vergi tasarısının bina vergisi ile ilgili maddesi, TBMM Genel Kurulunda kabul edildi. Mesken vergisi oranı binde 4'ten binde 1'e, bina vergisi de binde 5'ten binde 2'ye indirildi.

15 TEMMUZ

- ✍ Hakkâri'nin Kamışlı Köyü'nde devriye görevi yapan askerlere pusu kuran PKK, 17 askeri şehit etti.

16 TEMMUZ

- ✍ Özelleştirme Yüksek Kurulu, Hayyam Garipoğlu'nun teklif ettiği 1 milyar 160 milyon doları vermesi koşu-

luyula, POAŞ'ı üçüncü sıradaki İş Bankası-Bayındır Holding-Park Holding-PÜAŞ konsorsiyumuna verdi.

17 TEMMUZ

- ✍ Papua Yeni Gine'de 7 metre yüksekliğindeki Tsunami dalgaları 3000 insanın ölümüne neden oldu.
- ✍ İnsanlık ve savaş suçu işleyenlerin yargılanabilmeleri için uluslararası mahkeme kurulmasını öngören sözleşme, Roma'da imzalandı.

- ✍ 12 Eylül 1980 Askeri Harekâtı'nı gerçekleştirenlerden eski Jandarma Genel Komutanı emekli Orgeneral Sedat Celasun, Çanakkale'de kalp krizi sonucu hayatını kaybetti.

18 TEMMUZ

- ✍ Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Bülent Ecevit, Cumhuriyetin 75. kuruluş yıl dönümü nedeniyle af yasası çıkarılmasını önerdi.
- ✍ Türkiye ile Azerbaycan Sosyal Güvenlik Anlaşması imzaladı. Türkiye'nin dış ülkelerde imzaladığı ilk sosyal güvenlik anlaşması ile iki ülkede geçen sigortalı sürelerin birleştirileceği belirtildi.

- ✍ THY'nin İstanbul-Ankara seferini yapan uçağın motoru yandı. Yolculara korkulu anlar yaşatan yangın nedeniyle uçak Atatürk Havaalanı'na zorunlu iniş yaptı.

21 TEMMUZ

- ✍ TBMM'de yedi milletvekilinin dokunulmazlığı kaldırıldı.

22 TEMMUZ

- ✍ Vergide reform niteliği taşıyan yeni Vergi Yasası TBMM Genel Kurulunda kabul edildi. Oylamada 65 ret, 215 kabul oyu çıktı. Tasarı görüşülürken 500'ü aşkın değişiklik önergesi verildi. Tasarı 160 saat süren görüşmelerden sonra yasalaştı.
- ✍ İstanbul Altın Borsası Başkanı Erden Şaner, tedavi gördüğü ABD'de hayata veda etti.

25 TEMMUZ

- ✍ Burdur Cezaevinden bir süre önce firar eden organize suç örgütü elebaşı Kürşat Yılmaz, Bulgaristan'ın Başkenti Sofya yakınlarında yakalandı.

30 TEMMUZ

- ✍ Üniversite sınavlarının tek basamaklı olması YÖK Genel Kurulunda onaylandı.

31 TEMMUZ

- ✍ Dünya Gençleri'nin Bergama Buluşması gerçekleşti; 25 ülkeden yaklaşık 2 bin genç bir araya geldi.

1 AĞUSTOS

- ✍ Çıkarılan kararname ile "Atatürk'ün mirası" Atatürk Orman Çiftliği taşınmazlarının Tarım Bakanının "imtiyazı" ile isteyene 5 yıldan fazla süreyle kiralanabileceği, kişinin malvarlığındaki bir taşınmazın AOÇ arazisinin bir bölümü ile takas edilebileceği belirtildi.
- ✍ Türkiye Gazeteciler Federasyonu kuruldu.
- ✍ Ruhi Su Harbiye Açıkhava Tiyatrosu'nda türkülerle anıldı.

3 AĞUSTOS

- ✍ Türkiye ile Fransa arasında Enerji ve Savunma Sanayii Alanlarında İşbirliği Anlaşması imzalandı. Anlaşmaya göre, savunma sanayiinde füze, gemi, zırhlı araç konularında üçüncü ülkelere satışlarda iş birliği yapılacaktır. Enerji konusunda ise Hazar Havzası petrolünün Türkiye üzerinden taşınmasında ortak hareket edilecek.

5 AĞUSTOS

- Özelleştirme kapsamında olan Türkbank, 600 milyon dolara Korkmaz Yiğit'e verildi.
- Doğu Bloku'nun hayatta kalan son Stalinci liderlerinden Bulgaristan'ın uzun yıllar diktatörü olan Todor Jivkov, Sofya'da 96 yaşında hayatını kaybetti.
- OHAL Bölge Valisi, 31 Temmuz'dan bu yana gerçekleştirilen operasyonlarda 165'i ölü, 172 PKK militanının etkisiz hâle getirildiğini açıkladı.
- Devlet ve Sağlık eski Bakanlarından Münif İslamoğlu (d. 1917), vefat etti.

6 AĞUSTOS

- Van'ın Bahçesaray ilçesinde yol kesen PKK militanları, aralarında Bahçesaray Belediye Başkanı Naci Orhan'ın da bulunduğu 4 kişiyi kaçırdı.

7 AĞUSTOS

- ABD'nin Kenya ve Tanzanya büyükelçilik binalarına yapılan bombalı saldırılarda 224 kişi hayatını kaybetti, dört binden fazla insan yaralandı.

- Tarihî eser kaçakçılığından 4,5 yıl hapse mahkum olan ve Türkiye'den kaçan Ayşegül Tecimer için kırmızı bülten çıkarıldı.

- Trabzon'un Köprübaşı ilçesinin Beşköy beldesinde meydana gelen sel felaketinde 47 vatandaş yaşamını yitirdi.

8 AĞUSTOS

- Roman ve öykü yazarı Bekir Yıldız, 65 yaşında hayata veda etti.

17 AĞUSTOS

- Enerji Yapı Yol-Sen İstanbul Şubesi üyeleri, TEDAŞ'ın özelleştirilmesini protesto için Taksim'deki TEDAŞ Genel Müdürlüğü önünde 1 günlük iş bırakma eylemi yaptı.

18 AĞUSTOS

- Rusya krizi dünyayı sarstı. Rusya, bütün dış borç ödemelerini 90 gün süreyle durdurduğunu açıkladı. Ülkede, yabancıların 1 yıldan kısa vadeli finansal yatırım yapmaları yasaklandı.
- Büyük jüriye 5.5 saat ifade veren ABD Devlet Başkanı Bill Clinton, Beyaz Saray stajyeri Monica Lewinsky ile olan ilişkisini itiraf etti.

Yıllardır kırmızı bültenle aranan Alaattin Çakıcı, Fransa'nın Nice kentinde kadın arkadaşı ve korumasıyla birlikte yakalandı. Çakıcı'nın Fransa'ya sahte pasaportla girdiği belirlendi.

20'den fazla sabıkası bulunup 7 aydır "aranan" ve hakkında Interpol'ce kırmızı bülten çıkarılan mafya lideri Sedat Peker, Emniyet ile görüşüp teslim olma şartları konusunda uzlaşmaya vardıktan sonra özel bir uçakla Bükreş'ten İstanbul'a gelerek teslim oldu.

20 AĞUSTOS

ABD, Afganistan'daki bir El-Kaide kampına ve Hartum'daki bir kimya tesisine Cruise füzesi ile saldırı düzenledi. Saldırıların, 7 Ağustos'ta Kenya ve Zambiya'daki ABD elçiliklerinin bombalanmasına miksilleme olduğu belirtildi.

Maliye denetçileri, Ocak 1998'de Anayasa Mahkemesince kapatılan RP'nin malvarlığı incelemeleri sırasında, 1,2 trilyon lira nakit açığı buldu; kapatma kararının hemen ardından Genel Merkez hesaplarındaki 1 trilyon TL'lik Hazine yardımı ve bağışların teşkilatlara gönderilmiş gibi sahte belge düzenlenip gönderilmediğini saptadı.

22 AĞUSTOS

171 haftadır toplanan Cumartesi Annelerine polis "yasa dışı eylem

yapıldığı" gerekçesiyle müdahale etti, 30 kişiyi gözaltına aldı.

25 AĞUSTOS

DGM'de 17 adamıyla birlikte duruşmaya çıkarılan Sedat Peker ve 3 adamı "çete kurmak"tan tutuklanarak Bayrampaşa Cezaevine konuldu.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Maliyenin "kayıp trilyon" raporu üzerine Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu. Duyuruda, kapatılan RP'nin son Genel Başkanı Erbakan ve yöneticiler hakkında kamu davası açılması ve mallarına ihtiyati tedbir konulması istendi. RP'nin Genel Başkanı Necmettin Erbakan ve 78 kişi hakkında açılan dava sonucunda, 6 Mart 2002'de Erbakan "evrakta sahtekârlık" suçundan 2 yıl 4 ay hapisle cezalandırıldı.

27 AĞUSTOS

Rusya'daki kriz Türkiye'yi de sarstı. Borsa 259 puan ve %7,87 düşüşle 3 bin puan sınırının altına, 2997 puana indi. Merkez Bankası da döviz müdahale ederek 500 milyon dolar döviz satışı gerçekleştirdi.

29 AĞUSTOS

Polis, Cumartesi Annelerinin Galatasaray'daki eylemine bu hafta da müdahale etti. 150 kişi gözaltına alındı.

31 AĞUSTOS

- ✍ Kuzey Kore, uzaya ilk uydusunu fırlattı.

1 EYLÜL

- ✍ Türkiye ile Çek ve Slovak Cumhuriyetleri arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmaları yürürlüğe girdi.
- ✍ STFA'nın kurucusu ünlü işadamı Sezai Türkes, 90 yaşında İstanbul'daki evinde hayata gözlerini yumdu.
- ✍ Türk sinemasına 46 yıldır hizmet veren yönetmen Osman Fahir Seden (d. 1922), vefat etti.

2 EYLÜL

- ✍ İnsan Hakları Derneği Genel Başkanı Akın Birdal ve Mazlum-Der Genel Başkan Yardımcısı İhsan Aslan gözaltına alındı. Birdal ve Aslan PKK'nın 14 aydır rehin tuttuğu 8 askeri almak için Refah Partisi Van Milletvekili Fethullah Erbaş ile birlikte Zap kampına gitmişlerdi.
- ✍ Başbakan Yılmaz, Bakanlar Kurulu toplantısı sonrası piyasalara olumlu mesajlar verdi. Yılmaz, krizi aşmak için yeni tedbirler alınacağını söyledi.

4 EYLÜL

- ✍ 2007'nin sonları itibarıyla en popüler web arama motoru olan Google, Stanford'da doktora yapan iki öğrenci Larry Page ve Sergey Brin tarafından kuruldu. Şirket, 19 Ağustos 2004 tarihinde halka arz edildi.
- ✍ New York-Cenevre seferini yapmakta olan İsviçre Hava Yolları Swissair'e ait MD-11 tipi yolcu uçağının, kokpite duman girmesi üzerine Kanada'nın Halifax Havalanı'na zorunlu iniş yapmaya karar verdikten kısa bir süre sonra Kanada açıklarında Atlantik Okyanusu'na düşmesi sonucu, 14'ü mürettebat 229 kişi can verdi.

- ✍ Yıl sonu enflasyonu %50-60 bandına oturdu. Enflasyonda düşüş ağustos ayında da sürdü. Ağustos ayı rakamları toptan eşyada %2,4; tüketicide %4 olarak belirlendi.

9 EYLÜL

- ✍ Yaşamı boyunca çok sayıda okul ve hastane yaptıran hayırsever iş kadını Semiha Şakir (d. 1905) geçirdiği rahatsızlık sonucu İstanbul'da hayata veda etti.

11 EYLÜL

- ✍ 2008 Olimpiyatları'na hazırlanan İstanbul'da Olimpik Stad'ın teme-

li atıldı. 100 bin kişilik olacak stadın, 2000 yılında hizmete gireceği belirtildi.

13 EYLÜL

Halkçı Partinin Kurucu Genel Başkanı Necdet Calp (d. 1922), Ankara'da hayata veda etti.

14 EYLÜL

Komünikasyon devi, MCI Communications ve WorldCom, 37 milyar dolarlık birleşmelerini MCI WorldCom adı altında gerçekleştirdi.

İstanbul'un dört ayrı bölgesinde seri orman yangınları çıktı. Yangınlarda yaklaşık 200 hektar alanda ağaçlar kül oldu. Orman yangınları nedeniyle İstanbul'da 15 gün süreyle olağanüstü hâl ilan edildi.

15 EYLÜL

THY'nin Ankara-İstanbul seferini yapan Air Bus uçağı, 78 yolcu ve 8 mürettebatıyla Trabzon'a kaçırıldı. Hava korsanı İhsan Akyüz, türbanın yasaklanmasını protesto için uçağı kaçırdığını söyledi.

19 EYLÜL

CHP lideri Deniz Baykal, DSP lideri Bülent Ecevit'e "birleşme" çağrısı yaptı.

21 EYLÜL

Romanya'da olduğu belirlenen "Yeşil" kod adlı Mahmut Yıldırım'ın yakalanması için özel bir ekip gönderildi.

23 EYLÜL

Yargıtay 8. Ceza Dairesi, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan hakkında Diyarbakır 3 No.lu DGM'nin verdiği 10 ay hapis ve para cezasını onadı. Başkanlığı düşürülecek olan Erdoğan İnfaz Yasası gereği 4 ay 12 gün hapis yatacak, seçilme yeterliliğini yitirecek.

24 EYLÜL

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan hakkında Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesinin verdiği cezanın Yargıtay tarafından onaylanması üzerine FP yönetimi İBB'de toplandı.

25 EYLÜL

Alaattin Çakıcı ile telefonla görüştüğü belirlenen Devlet Bakanı Eyüp Aşık milletvekilliğinden istifa ettiğini, Başbakan Yılmaz ve TBMM Başkanlığına bildirdi. Aşık bakanlık görevinden de istifa edeceğini açıkladı.

🌿 Cevizli Tekel Fabrikasının özelleştirilmesine karşı Tek Gıda-İş Sendikası üyesi işçiler fabrika önünde yürüyüş yaptı.

27 EYLÜL

🌿 Google web sitesi açıldı.

Google!

Search the web using Google!

Google Search

I'm feeling lucky

Special Searches
[Stanford Search](#)
[Linux Search](#)

Help!
[About Google!](#)
[Company Info](#)
[Google! Logos](#)

Get Google!
updates monthly:
your e-mail
Subscribe [Archive](#)

Copyright ©1998 Google Inc.

28 EYLÜL

🌿 Almanya'da seçimleri Gerhard Schröder'in partisi kazandı. Schröder'in partisi oyların %41.6'sını aldı. Almanya Başbakanı Helmut Kohl ise yenilgiyi kabul ettiğini açıkladı.

30 EYLÜL

🌿 Suriye Krizi tırmandı. MGK toplantısı sonrası PKK'ya desteği yüzünden Şam'a uyarı yapıldı. Başbakan Mesut Yılmaz, Suriye'ye PKK'ya verdiği desteği kesmesini istedi. Sınıra asker yığıldı.

🌿 3.5 milyar liraya kadar olan para, döviz ve altının bir günlüğüne bankalarda bloke edilmesi olan Mali Milat uygulandı. Maliye Bakanlığı yaptığı açıklamada, faturasız satışlardan alınan hamiline çeklerin de beyan edilmesini istedi.

1 EKİM

🌿 TBMM'nin 20. Dönem, 4. Yasama Yılı açılışı yapıldı.

🌿 Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, TBMM'nin yeni yasama yılı açış konuşmasında, PKK'a yönelik olarak, "Sabrımız taşmak üzeredir." dedi.

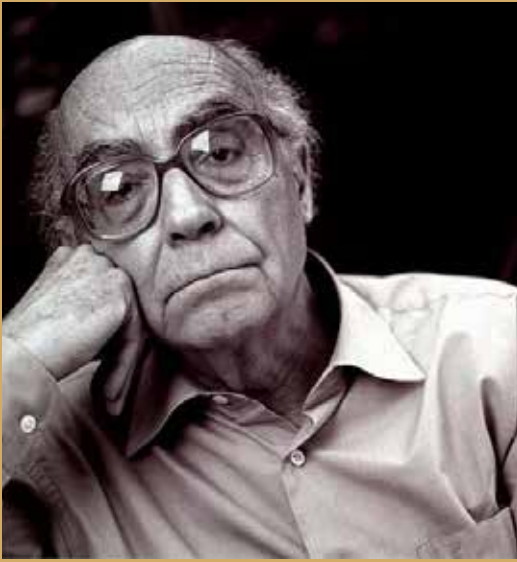
2 EKİM

🌿 İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın hakkında verilen 10 ay hapis cezasıyla ilgili "kararın düzeltilmesi" talebi Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına reddedildi. "Siyasi yasaklı" olacak olan Erdoğan'ın, 3 yıl süreyle suç işlemezse siyasete dönebileceği ifade edildi.

🌿 İş Bankası Genel Müdürü Ünal Korukçu, istifa etti.

7 EKİM

🌿 Türkiye, Suriye sınırına askerî yığınağı yaptı ve Öcalan'ın teslim edilmemesi halinde savaş tehdidinde bulundu.

Jose Saramago (1922-2010)

8 EKİM

✍ Nobel Edebiyat Ödülü, Portekizli yazar Jose Saramago'ya verildi.

✍ 26. Altın Portakal Film Festivali'nde "Yara" En İyi Film, "Gemide" En İyi 2. Film ödülünü kazandı.

10 EKİM

✍ Mübarek'ten sonra İran Dışişleri Bakanı Kemal Harrazi de Ankara ve Şam arasında Ankara'yı müzakere masasına çekmek için devreye girdi.

12 EKİM

✍ İran ve Mısır'ın Türkiye'yi yatıştırma çabası sonuç vermedi ve ABD Türkiye lehine devreye girdi. Türk liderler de restin arkasında kararlı şekilde durunca ve Türk Silahlı Kuvvetleri sınıra asker yığarak kararlı bir tutum sergileyince Suriye Öcalan'ı sınır dışı etti. PKK elebaşı Yunanistan üzerinden Rusya'ya gitti.

14 EKİM

✍ DTP Milletvekili Mustafa Zeydan'ın partisinden istifa edip DYP'ye geçmesiyle DTP 19 milletvekiline düşerek grup hakkını kaybetti.

16 EKİM

✍ Abdullah Öcalan'ın Suriye'den ayrıldığı haberi Türkiye'yi harekete geçirdi. Interpol'ün devreye sokulacağı belirtildi.

17 EKİM

✍ Şili eski diktatörü ve devlet başkanı Augusto Pinochet tedavi için bulunduğu Londra'da, 1973-1983 döneminde Şili'de kaybolan/öldürülen yüzlerce İspanyol'la ilgili İspanya'da yargıçlar Carson ve Castellon'un yürüttüğü soruşturma kapsamındaki başvuruları nedeniyle tutuklandı.

19 EKİM

✍ AB'nin Brüksel'de düzenlediği "Ticaret, Genişleme ve Çok Taraflı Sistem" konulu konferansa 11 aday ülke ile birlikte Türkiye de 12. aday ülke olarak davet edildi.

✍ Rusya'nın Ankara Büyükelçisi Lebedev, "Abdullah Öcalan Rusya'da yok." dedi.

20 EKİM

Başbakan Mesut Yılmaz, Abdullah Öcalan'ın bir haftadan beri Moskova'nın bir banliyösünde bulunduğunu söyledi ve Rusya'dan iadesini istedi.

Türkiye ile Suriye arasında Adana Mutabakatı imzalandı.

21 EKİM

TBMM, NATO'nun genişlemesini onayladı. Böylece 16 ittifak üyesi ülkenin de onayı tamamlandı ve genişleme kesinlik kazandı.

27 EKİM

Gerhard Schröder, Almanya Başbakanı oldu.

Türkiye, Rusya'ya "Terörist başını iade edin." notasını verdi.

28 EKİM

Londra Yüksek Mahkemesi, Şili'de kaybolan/öldürülen yüzlerce İspanyol'la ilgili İspanya'da yargıçlar Carson ve Castellon'un yürüttüğü soruşturma kapsamındaki başvuruları üzerine, Pinochet'nin tutuklanmasının İngiliz yasalarına uygun olmadığına, ancak, İspanya hükûmetini temsil eden avukatların kararın temyizini isteyebileceklerini dikkate alarak tutukluluk hâlinin devamına karar verdi.

Esenboğa Havalimanı, tarihinde ilk kez aynı gün 13 cumhurbaşkanı ağırladı. Yabancı ülke cumhurbaşkanları, Cumhuriyetin 75. yılı törenleri için Ankara'ya geldi.

Özelleştirme Yüksek Kurulu (ÖYK), SEKA İzmit İşletmesinin kapatılmasına ilişkin 14 Eylül 1998 tarihli kararını iptal etti.

29 EKİM

Cumhuriyet'in 75. Yılı, tüm yurttaki dış temsilciliklerde ve KKTC'de kutlandı. Vatandaşlar 75. Yılın coşkusu sokakları doldurarak gösterdi.

Amerikalı astronot John Glenn, 36 yıl aradan sonra 77 yaşında, Discovery mekiğiyle yeniden uzağa gitti.

Rusya Dışişleri Bakan Yardımcısı İgor İvanov, Ankara'da Türkiye Cumhuriyeti'nin 75. Yılı kutlamalarına katıldı. İvanov, Rusya'nın teröristleri ülkesinde barındırmaya niyetli olmadığını ve Abdullah Öcalan'ı yurt dışına göndermeye kararlı olduğunu Başbakan Mesut Yılmaz'a bildirdi. Öcalan'ın Rusya'da kalmayacağı garantisini verdi.

Azerbaycan, Gürcistan, Kazakistan, Özbekistan ve Türkiye, Hazar ve Orta Asya petrollerinin batı pazarlarına Bakü-Tiflis-Ceyhan petrol boru hattıyla ulaştırılmasına ilişkin Ankara Deklarasyonu'nu imzaladı.

Yaklaşık 5 yıldır Fransa'da yaşayan, hakkında kesinleşmiş 2 yıllık hapis cezası ve birçok davada giyabi tutuklama kararı bulunan Prof. Dr. Yalçın Küçük, Edirne/İpsala'dan Türkiye'ye giriş yaptı, polisler Küçük'ü teslim aldı.

THY'nin Adana-Ankara seferini yapan Boeing 737 tipi uçağı, 33 yolcu ve 6 kişilik mürettebatıyla kaçırıldı. Uçağı kaçırarak Erdal Aksu, etkisiz hâle getirildi. Aksu'nun Diyarbakır'da 4 öğretmeni katletmekten arandığı belirlendi.

Rusya, Suriye'den ülkesinde gelen PKK elebaşı Abdullah Öcalan için sınır dışı kararı aldı. 2 Kasım'a kadar süre verdi.

30 EKİM

Şili eski diktatörü Pinochet, temyiz başvurusu sonuçlanıncaya kadar "güvenlik" gerekçesiyle gözetim altında tedavi gördüğü hastaneden kuzey Londra'da özel bir akıl ve ruh hastalıkları kliniğine nakledildi.

31 EKİM

Irak, BM silah denetleyicileri ile iş birliği yapmayacağını açıkladı.

1 KASIM

1959'da kurulan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, yürürlüğe giren "AIHM İchtüzüğü" ile ayrıntılarıyla belirtildi ve şu anki idari düzenini aldı.

İslam Konferansı Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İş birliği Daimi Komitesinin (İSEDAK), 14. Toplantısı İstanbul'da başladı.

Cumhuriyet Bayramı'nı kana bulamak amacıyla eylem hazırlığı yaparken yakalanan Cemalettin Kaplan yanlısı militanların, gerçek hedefinin Anıtkabir ve Fatih Camii olduğu ortaya çıktı. Türkiye'yi kaosa sürüklemek amacıyla 29 Ekim'de devlet erkânı ve on

binlerce vatandaşın kutlamalar için hazır bulunduğu Anıtkabir'e ölüm uçuşu yapmak niyetindeki Kaplancıların, bu saldırı gerçekleşemeyince eylem için 10 Kasım'ı seçtikleri öğrenildi.

4 KASIM

Avrupa Komisyonu tarafından Türkiye'nin katılım yönünde ilerlemesine ilişkin Komisyon görüşlerini içeren ilk "Türkiye'nin Katılım Yönünde İlerlemesi Üzerine Komisyon'un 1998 Düzenli Raporu" ve "Genişleme Strateji Belgesi" yayımlandı.

PKK'nın başı Abdullah Öcalan'ın Moskova yakınlarında olduğu, Rusya'dan siyasi sığınma istediği, bu amaçla Rusya Parlamentosu alt kanadı Duma'ya mektup yazdığı belirlendi. Duma, büyük çoğunlukla kabul ettiği bir kararla, Öcalan'a sığınma hakkı verilmesi için Devlet Başkanı Boris Yeltsin'e çağrıda bulundu. Ancak Rusya Bakanlar Kurulu, Öcalan'a sığınma hakkı vermeye yanaşmadı.

5 KASIM

Rusya İçişleri Bakanı Sergey Stepaşin, Rus hükûmetinin, terör örgütü PKK'nın başı Abdullah

Öcalan'a sığınma hakkı vermeyeceğini söyledi.

Danıştay, 10 aylık hapis cezası kesinleşince, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı başkanlıktan düşürdü.

7 KASIM

Hapis cezası nedeniyle Danıştay tarafından görevden alınma yazısı bildirilen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın yerine İstanbul Valiliği, Büyükşehir Belediye Meclisi 1. Başkanvekili Ali Müfit Gürtuna'yı atadı.

8 KASIM

Türk sinemasının usta oyuncusu Erol Taş (d. 1926), İstanbul'da hayatını kaybetti.

9 KASIM

Türkbank'ın özelleştirilmesiyle ilgili yürütülen soruşturma kapsamında iş adamı Korkmaz Yiğit gözaltına alındı.

10 KASIM

Ulu Önder Atatürk, ölüm yıl dönümünde tüm yurttan saygı ve minnetle anıldı.

43. Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu (KPK) toplantısı Brüksel'de yapıldı.

11 KASIM

Terör örgütü PKK'nın ele başı Abdullah Öcalan'ın Belarus'a sığınma girişiminde bulunduğu, bu talebin reddedildiği bildirildi.

Diyarbakır DGM, PKK'nın iki numaralı ismi Şemdin Sakık'ın "Pişmanlık Yasası"ndan yararlanmak için yaptığı başvuruyu reddetti.

12 KASIM

Türkiye'nin baskısı ile Rusya'dan ayrılan PKK elebaşı Abdullah Öcalan, Roma Havaalanında İtalyan polisi tarafından yakalandı.

Ankara'nın FP'li Belediye Başkanı İ. Melih Gökçek DGM'ce gözaltına alındı. Gökçek hakkında "şeriatçı Muradiye Vakfına belediye olanaklarını usulsüz olarak aktarmak, bu amaçla çete oluşturmak ve ihaleye fesat karıştırmak" suçlamaları yöneltildi.

13 KASIM

Rusya Başbakanı Yevgeni Primakov, Başbakan Mesut Yılmaz'a gönderdiği mesajda, "Terör örgütünün ele başısı Abdullah Öcalan bugün-

den itibaren Rusya topraklarında bulunmamaktadır ve bundan sonra Rusya topraklarına girişine izin verilmeyecektir." dedi.

Türkiye, İtalya'da bulunan Öcalan'ın Türkiye'ye iadesi için resmen başvuruda bulundu.

Almanya'da bulunan Emniyet Genel Müdürü Necati Bilican, terör örgütü ele başı Abdullah Öcalan'ın İtalya'da yakalandığı bilgisinin kendisine ulaştığını söyledi. Öcalan'ın, Rus Hava Yolları ile 12 Kasım saat 22.00'de Roma Havalimanına iniş yaptığı ve burada gözaltına alındığı bildirildi.

Roma'da yakalanan Öcalan'ın hasta olduğunu beyan etmesi üzerine Roma'daki bir askerî hastanede sağlık kontrolünden geçirildiği ve bu hastanede tutulduğu belirtildi. Sahte pasaport kullanmaktan do-

layı yakalanan Öcalan'ın avukatlığını hükûmet ortağı Yeşiller Partisinden bir milletvekilinin yapacağı açıklandı.

4 günlük gözetim süresi dolduktan sonra DGM Savcılığına çıkarılan iş adamı Korkmaz Yiğit 9,5 saat süren sorgudan sonra, "Cürüm işlemek için çete oluşturmak" ve "Türkbank ihalesine fesat karıştırmak" suçlarından dolayı tutuklandı.

14 KASIM

Abdullah Öcalan'ın Roma'da yakalanmasının ardından Avrupa'da yaşayan pek çok PKK taraftarı, İtalya'ya akın etti. Roma'yı eylem alanına çeviren PKK'lılar gazetecilere de saldırdı.

İki gündür gözaltında bulunan Melih Gökçek, Savcı'nın "tutukluluk talebinin soruşturmanın neticesine göre yeniden değerlendirilmesi" talebi doğrultusunda serbest bırakıldı.

15 KASIM

İtalya Dışişleri Bakanı Lamberto Dini, Türkiye'nin terör örgütü PKK'nın başı Öcalan'la ilgili iade talebini aldıklarını belirterek, "Huzurlu ve sakin bir şekilde gerekli incelemeleri yapmak için yetkililere gerekli zamanı vermek zorundayız." dedi.

Danıştay 8. Dairesinin İstanbul Belediye Başkanlığı görevini düşürme kararı verdiği Recep Tayyip Erdoğan, belediye meclis üyeleriyle vedalaştı.

17 KASIM

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel; İtalya'nın, PKK terör örgütünün elebaşını himayeye kalkışmayacağını söyledi. Öcalan, İtalyan hâkimler tarafından ilk kez sorgulandı.

Öcalan'ın iadesine yanaşmayan İtalya'ya tepkiler devam etti. İtalyan ürünlerine boykot çağrısı yapıldı.

18 KASIM

ABD, terör örgütü elebaşı Öcalan'ı Türkiye'ye iade etmesi için İtalya'ya çağrıda bulundu. Avrupa Parlamentosu, İtalya dahil hiçbir Avrupa ülkesinde Öcalan'a siyasi sığınma hakkı verilmemesi kararını açıkladı.

Yurt genelinde İtalya'ya karşı protesto gösterileri devam etti. Erzurum'daki mitingde yaklaşık 35 bin kişi katıldı.

20 KASIM

İtalya, 12 Kasım'da Roma havaalanında yakalanan PKK elebaşı Abdullah Öcalan'ı serbest bıraktı. Roma İstinaf Mahkemesi, Öcalan'ın zorunlu ikametine karar verdi. Almanya Hükûmet Sözcüsü Uwe Karsten Heye, Almanya'nın, Öcalan'ın

Roma'dan iadesini şimdilik istemeyeceğini açıkladı. Türkiye'de İtalya'ya karşı tepki giderek büyüdü.

21 KASIM

Roma İstinaf Mahkemesinin Abdullah Öcalan hakkında verdiği Roma'da "mecburi ikamet" kararı, İtalyan Dışişleri Bakanlığı tarafından Türkiye'nin Roma Büyükelçiliği'ne ulaştırıldı.

İstanbul'da Mor Çatı Kadın Sığınakları Vakfı'nın çağrısıyla iki günlük 1. Kadın Sığınakları Kurultayı düzenlendi. Kurultay amacının, kadına yönelik şiddete karşı mücadelede kadınlar ve gruplar arası kalıcı bir iletişim ağı oluşturmak olduğu belirtildi.

22 KASIM

İtalya'ya karşı protesto gösterileri ve İtalyan ürünlerine boykot devam etti. Kayseri'de siyasi partilerce düzenlenen mitinge yaklaşık 100 bin kişi katıldı; İstanbul'da şehit aileleri İtalyan Konsolosu'na yürüdü.

24 KASIM

İtalya'da yakalanan ve bir kaç gün sonra serbest bırakılan Abdullah Öcalan'ın, Türkiye'ye iade edilmemesi için Papa'ya mektup yazdığı anlaşıldı.

✍ Diyarbakır, Hakkâri, Siirt, Şırnak, Tunceli ve Van illerinde devam etmekte olan Olağanüstü Hâlin, 30.11.1998 günü saat 17.00'den geçerli olmak üzere dört ay süre ile uzatılmasına dair 4.11.1998 tarihli Bakanlar Kurulu istemi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 24.11.1998 tarihli 24'üncü Birleşiminde onaylandı.

25 KASIM

✍ 55. hükûmet, gensoru ile düşürüldü. Devlet Bakanı Güneş Taner'in bakanlık görevi sona erdi. Başbakan Mesut Yılmaz, istifasını Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'e sundu.

✍ İtalyan Başbakanı Massimo D'Alema, Öcalan konusunda düşüncelerini almak için Avrupa ülkelerine geziye çıktı ve ilk gittiği Almanya'da Başbakan Schröder ile görüştü. İki başbakan terörist başının bir uluslararası mahkemede yargılanması konusunda görüş birliğine vardılar.

26 KASIM

✍ 55. hükûmetin TBMM'de güven-sizlik oyu alıp düşmesinden sonra yeni bir hükûmet arayışı için Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel liderlerle görüşmeye başladı.

27 KASIM

✍ Londra'daki özel bir akıl ve ruh hastalıkları hastanesinde tutuklu bulunan Pinochet'nin muayenesinde "ruh sağlığının derin strese bağlı olarak bozulduğu, bu hâliyle yargılama sürecine dayanamayacağı" yönünde rapor düzenlendi.

✍ İstanbul Cumhuriyet Savcılığına dilekçe veren İstanbul eski Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın hakkındaki 10 aylık hapis cezasının infazı (4 ay 12 gün yatacak), 500 milyon TL teminat karşılığı 67 gün süreyle ertelendi.

✍ Tuğrul Türkeş tarafından Aydınlik Türkiye Partisi kuruldu.

28 KASIM

İtalya ve Almanya başbakanlarının, Öcalan'ın uluslararası mahkemede yargılanması konusunda görüş birliğine vardıkları açıklandı. Bu açıklamaya Başbakan Mesut Yılmaz sert yanıt verdi.

İtalya Başbakanı Massimo D'Alema, "Eğer Öcalan'ı yargılamak mümkün değilse, kendi ülkemize yasa dışı yoldan giren AB dışı bir ülke vatandaşı olacaktır, dolayısıyla siyasi sığınma talebinde bulunma hakkı vardır ya da uzaklaştırılması söz konusudur." dedi.

Hakkâri'nin Çukurca ilçesi yakınında bir askerî helikopter, teröristlerin açtığı ateşte pilotun vurulması sonucu düştü. 16 asker şehit oldu.

30 KASIM

Öcalan'ın Türkiye'ye iadesi istemini içeren 900 sayfalık dosya İtalyan yetkililerine iletildi.

MGK toplantısında, terör örgütü PKK elebaşı Abdullah Öcalan'ın İtalya'da yakalanması sonrasındaki gelişmeler değerlendirildi.

1 ARALIK

Londra'da bir klinikte kalan Pinochet bir eve nakledildi, mah-

kemeye çıkıp çıkmaması kesinleşinceye kadar ev hapsinde tutulacağı belirtildi.

ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü James Rubin, "Bizim için Öcalan meselesi bir terör vakasıdır." dedi. Rubin, ABD için önceliğin, Abdullah Öcalan'ın adalet önüne çıkarılması olduğunu belirtti.

2 ARALIK

Öcalan'ın Türkiye'ye iadesi istemini içeren dosya İtalya Dışişleri Bakanlığına verildi.

4 ARALIK

YAŞ toplantısı yapıldı. 86 asker ihraç edildi.

8 ARALIK

İngiliz Channel 4 televizyonuna konuşan 1967-1971 arası ABD'nin Şili Büyükelçisi E. Korry, Allende'yi devirmenin ABD'nin açık hedefi olduğunu, darbeyi desteklediklerini söyledi. Eski CIA çalışanı R. McGehee de muhaliflerin listesini Pinochet'ye verdiklerini açıkladı.

9 ARALIK

İngiltere İçişleri Bakanı Jack Straw, Pinochet'nin İspanya'ya iadesine yönelik hukuki sürecin devamı yönünde karar aldı ve 83 yaşındaki eski diktatörün mahkemeye çıkarılacağını ifade etti. Pinochet'nin avukatları kararı temyiz etti.

İtalya Dışişleri Bakanı Lamberto Dini, İtalya Parlamentosu Dışişleri Komisyonunda yaptığı konuşmada, Abdullah Öcalan'ın Moskova'ya yolculuğunu ve orada kalışını aşırı milliyetçi Jirinovski'nin düzenlediğini, ancak Yevgeni Primakov hükûmetinin, Öcalan'ın Rusya'da olduğunu öğrendiği zaman onu sınır dışı etme kararı aldığını söyledi.

10 ARALIK

İngiliz İşçi Partisi sol kanat Milletvekili Jeremy Corbyn, İspanyol yargıçların iade talebiyle 2 aydır Londra'da gözetim altında bulunan Şili eski diktatörü Augusto Pinochet'in İspanya'ya iade edilip yargılanması için Af Örgütü'ne yürütülen kampanyaya destek verdi.

Yazar Erhan Bener, 85 kişiye "devlet sanatçısı" unvanı verilmesini protesto için Kültür Bakanlığı Dünya Klasikleri Danışma Kurulundaki görevinden istifa etti. Turhan Selçuk, Fikret Otyam, Arif Sağ'ın da aralarında bulunduğu 9 kişi unvanı reddedeceklerini açıkladı.

Augusto José Ramon Pinochet (1915-2006)

11 ARALIK

2 aydır Londra'da gözetim altında tutulan Pinochet yargı önüne çıktı. İlk ifadesinde "Şili dışında yapılacak hiçbir yargılamayı tanımayacağım." dedi (Duruşma 18 Ocak'a ertelendi). Mahkeme sürerken Pinochet karşıtlarıyla destekçileri dışarıda gösteri yaptı.

13 ARALIK

İtalya'da düzenlenen 5. Avrupa Kros Şampiyonası'nda Türk Genç Bayan Millî Takımı şampiyon oldu.

15 ARALIK

GİK 22. Dönem toplantısı yapıldı.

Öcalan, Roma'da İtalya İstinaf Mahkemesi 4. Ceza Bölümü önüne çıkarıldı, burada zorunlu ikamet kararı aldırılarak Öcalan serbest bırakıldı.

Ankara Valiliği İl İdare Kurulu, İçişleri Bakanlığı müfettişlerinin raporlarına istinaden Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı İ. Melih Gökçek hakkında "yargılanması" kararı aldı. Karar, doğal gaz sayaç ihaleleri ile imar uygulamalarının usulsüzlüklere dayandırıldı.

16 ARALIK

Amerika, Irak'a "Çöl Tilkisi" harekâtını başlattı. Harekâtın nedeninin Irak'ın BM'nin ülkede yaptığı kitle imha silahlarının kontrolünü engellemesi olduğu ileri sürüldü.

Roma, Öcalan'ın zorunlu ikamet tedbirini kaldırdı.

17 ARALIK

1. kuruluş yıl dönümünde Fazilet Partisinin yeni programını Genel Başkan Recai Kutan açıkladı: "Adil Düzen' ve 'Millî Görüş' terminolojilerine geçen dönemde başka anlamlar yüklendiği için bunları artık kullanmıyoruz", "Serbest piyasa ekonomisi ve özelleştirmeden yanayız."

Safranbolu, kültürel varlık olarak Dünya Miras Listesi'ne alındı.

23 ARALIK

İtalya Başbakanı Massimo D'Alema, yaptığı basın toplantısında, Abdullah Öcalan'ın mevcut koşullarda, "özgür bir insan" olduğunu söyledi. D'Alema, Öcalan'ın İtalya'dan ayrılmasının mümkün olduğunu da ekleyerek İtalya dışına gönderilmesi için üçüncü bir ülke ile hiçbir zaman pazarlık yapılmadığını söyledi; Öcalan'ın yeniden Rusya'ya döndüğü yönündeki haberleri ise doğrulamadı.

İstanbul DGM Başsavcılığı, 10 Temmuz'da Mısır Çarşısı'na bomba koyarak 7 kişinin ölümüne ve 127 kişinin yaralanmasına yol açtıkları iddiasıyla, aralarında Sosyolog Pınar Selek'in de bulunduğu 5 sanık hakkında ölüm, 10 sanık hakkında çeşitli hapis cezası istemiyle dava açtı.

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, hükûmet kurma görevini Yalın Erez'e verdi.

24 ARALIK

Yargıtay 9. Ceza Dairesi, Sivas Katliamı Davası'nda 33 kişi hakkındaki idam kararlarını, "usul eksiklikleri" nedeniyle bozdu. 16 Haziran 2000'de Ankara 1 Numaralı DGM, Yargıtay'ın yerel mahkeme kararını iki kez bozduğu davanın "üçüncü yargılamasında" 33 sanık hakkında idam cezası verdi. 10 Mayıs 2001'de Yargıtay, 31 kişinin idam cezasını onadı. 2 kişi hakkındaki karar bozuldu.

Van'da, askerî personellerin çocukları olan lise öğrencilerini taşıyan askerî servis aracı hareket etmek üzereyken araca yaklaşan PKK militanının üzerindeki patlayıcıları infilak ettirmesiyle intihar saldırısı gerçekleştirildi. Patlama sonucunda saldırganın yanı sıra bir öğrenci hayatını kaybetti, aralarında asker, öğretmen, öğrenci ve diğer sivillerin olduğu 21 kişi ise saldırıdan yaralı olarak kurtuldu.

Körfez savaşı sonrasında alınan, Irak ile ilgili Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarının hedeflerine ve ruhuna uygun olarak ve Irak'ın toprak bütünlüğünün muhafaza edilmesine özen göstererek, Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere hava unsurlarının katılımıyla, Türkiye tarafından belirlenen ilke ve kurallara bağlı olarak ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 25 Aralık 1996 tarihli ve 477 sayılı Kararıyla hükûmete verdiği yetki çerçevesinde yürürlüğe konulan ve sadece keşif ve gerektiğinde önleme uçuşlarıyla sınırlı bir hava harekâtı olan "Kuzeyden Keşif Harekâtı"nın görev süresinin 31 Aralık 1998 tarihinden itibaren altı ay süre ile uzatılmasına; 477 sayılı Karar'da belirtilen hususlarda bütün kararları almaya Bakanlar Kurulunun yetkili kılınması için Anayasa'nın 92'nci maddesine göre izin verilmesi, Genel Kurulun 24.12.1998 tarihli 37'nci Birleşiminde kararlaştırıldı.

29 ARALIK

Khmer Rouge liderleri, Kamboçya'da 1970'te bir milyon kişinin hayatına mal olan soykırım için özür diledi.

30 ARALIK

Ankara DGM Başsavcılığı, Uğur Mumcu suikastı soruşturması kapsamında Argun Çetin hakkındaki idam istemiyle dava açtı.

1999

1 OCAK

Avrupa'da tek para birimine geçildi. Yeni "Euro" banknotlarının 01.01.2002'de, dolaşıma çıkacağı belirtildi.

Türkiye-Bulgaristan Serbest Ticaret Anlaşması yürürlüğe girdi.

5 OCAK

DYP lideri Tansu Çiller, Ecevit'in kuracağı hükûmeti destekleyeceğini açıkladı.

7 OCAK

ABD Başkanı Bill Clinton'ın azli istemiyle açılan dava başladı.

DYP lideri Çiller, Bülent Ecevit'in kurduğu azınlık hükûmetindeki bazı isimleri veto etti.

11 OCAK

56. hükûmet DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in başkanlığında kuruldu. Ecevit, yaklaşık 20 yıl aradan sonra 4. kez Başbakan oldu.

Tiyatro ve sinema oyuncusu Öztürk Serengil (d. 1930), hayatını kaybetti.

12 OCAK

DSP lideri Bülent Ecevit'in Bakanlar Kurulu, Cumhurbaşkanı Demirel tarafından onaylandı.

14 OCAK

Tokat Turhal'da, güvenlik güçlerinin gerçekleştirdiği operasyonda 1 TIKKO militanı etkisiz hâle getirildi.

16 OCAK

Kosova'da Sırp bir köye baskın yaparak 45 Müslüman erkeği kurşuna dizdi.

İtalya, Öcalan'ın İtalya'yı terk ettiğini açıkladı. Avrupa ülkelerine yaptığı sığınma başvurusu kabul edilmeyen Öcalan, yeniden Rusya'ya döndü. Rusya, Öcalan'a ülkeden ayrılması için 10 günlük süre verdi.

17 OCAK

DSP Lideri Bülent Ecevit'in kurduğu 56. hükûmet, TBMM'de güvenoyu aldı. 495 milletvekilinin katıldığı oylamada 306 kabul, 188 ret ve bir çekimser oy kullanıldı. DSP azınlık hükûmetine ANAP, DYP, DTP, bazı CHP ve bağımsız milletvekilleri destek verdi.

18 OCAK

Güneydoğu Anadolu Projesi'nin (GAP) serasından elde edilen ürünlerden ilk ihracat yapıldı.

21 OCAK

ABD tarihinin en büyük uyuşturucu operasyonu gerçekleştirildi. Sahil güvenlik kuvvetlerinin durdurduğu bir gemide 4300 kg kokain ele geçirildi.

25 OCAK

Kolombiya'nın batısında 6 şiddetinde deprem meydana geldi, en az 1.000 kişi hayatını kaybetti.

28 OCAK

Diyarbakır DGM tarafından verilen 10 aylık hapis cezasının infazını daha önce 67 gün süreyle erteleten eski İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, İstanbul Adliye Sarayı'na giderek cezasının infazını 53 gün daha erteletti.

MGK toplantısında asker-sivil tüm üyeler yerel seçimlerin iki türlü olması konusunda birleşti.

29 OCAK

Öcalan, emekli Yunan donanma subayı Andonis Naksakis eşliğinde Learjetle 21:15'te Yunanistan'a geldi.

Anayasa Mahkemesinde, HADEP hakkında kapatma davası açıldı.

31 OCAK

Öcalan, Learjet ile Atina'dan Hollanda'ya uçtu, ancak Hollanda makamları uçağın inişine izin vermedi. Uçak oradan Belarus'un başkenti Minsk'e hareket etti. Belarus da Öcalan'ın uçağına iniş izni vermedi. Bunun üzerine uçak Atina'ya geri döndü.

1 ŞUBAT

✍ Türk pop müziği sanatçısı Barış Manço, kalp krizi sonucu vefat etti.

Barış Manço (1943-1999)

2 ŞUBAT

✍ Yunan Dışişleri Bakanlığı, Öcalan'ı Kenya'ya gönderdi. Bakanlık, Öcalan'ın başkent Nairobi dışında bir Yunanlıya ait olan evde kalmasını planlıyordu; ancak Öcalan, Yunan Büyükelçiliğinin Nairobi'deki rezidansında kalmayı istedi. Yunan yetkililer, Öcalan'a siyasi sığınma verebilecek diğer Afrika ülkeleri ile görüşmelere başladı.

7 ŞUBAT

✍ Ürdün Kralı Hüseyin bin Talal (d. 1935), hayatını kaybetti. Veliiaht Prens II. Abdullah babasının yerine geçti.

8 ŞUBAT

✍ İrlandalı yazar ve filozof Iris Murdoch (d. 1919), yaşamını kaybetti.

9 ŞUBAT

✍ Diyarbakır, Hakkâri, Siirt, Şırnak, Tunceli ve Van illerinde devam etmekte olan Olağanüstü Hâlin, 30.3.1999 günü saat 17.00'den geçerli olmak üzere dört ay süre ile uzatılmasına dair 5.2.1999 tarihli Bakanlar Kurulu istemi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9.2.1999 tarihli 51'inci Birleşiminde onaylandı.

10 ŞUBAT

Üstte büyük harflerle 'Türkiye Cumhuriyeti' yazısı, ortada üstte "75. Yıl" amblemi, ortada "100.000 lira" ve en altta da zeytin dallarının arasında 1999 ibaresi olan; arka yüzünde, büyük harflerle 'Mustafa Kemal Atatürk' yazan, ortasında ise kalpaklı sağa bakan Atatürk rölyefi yer alan 100.000'lik madenî para tedavüle girdi.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin, 18.4.1999 pazar günü yapılması kararlaştırılan milletvekili genel seçiminin kesin sonuçlarının, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 37'nci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 3'üncü maddelerine göre, Yüksek Seçim Kurulunca Türkiye Radyo ve Televizyonlarından ilanını takip eden beşinci gün saat 15.00'de toplanmak üzere, 16.2.1999 Salı gününden itibaren tatile girmesine, Genel Kurulun 10.2.1999 tarihli 52'nci Birleşiminde karar verildi.

12 ŞUBAT

Yalan yere yemin etmek ve adaleti engellemekle suçlanana ABD Başkanı Bill Clinton, azil davasında aklandı.

14 ŞUBAT

Kenya güvenlik güçleri, Nairobi'deki Yunanistan Büyükelçiliğini ve büyükelçilik rezidansını kuşattı. Öcalan, Yunanistan Büyükelçiliği rezidansından, Hollanda'ya gitmek üzere havaalanına giderken yolda kayboldu.

15 ŞUBAT

PKK terör örgütü elebaşı Abdullah Öcalan, Türk güvenlik güçleri tarafından Kenya'da yakalandı.

Ekşi sözlük kuruldu.

16 ŞUBAT

Özbekistan'ın başkenti Taşkent'te, Cumhurbaşkanı İslam Kerimov'a suikast girişimi yapıldı. Şans eseri saldırıda İslam Kerimov kurtuldu, ancak 15 Özbek askeri hayatını kaybetti, onlarca kişi yaralandı. Saldırıyı Hizbut-Tahrir üstlendi.

Türk özel timleri tarafından Kenya'da yakalanan PKK terör örgütü elebaşı Abdullah Öcalan Türkiye'ye getirildi ve İmralı Cezaevine konuldu.

Abdullah Öcalan'ın yakalanıp Türkiye'ye getirildiği Başbakan Bülent Ecevit tarafından açıklanınca şehit ailele-

ri ve halk, sokaklara dökülerek sevinç gösterileri yaptı. Terör örgütü yandaşları Avrupa çapında elçilik işgalleri ve rehin alma eylemlerine girişti.

19 ŞUBAT

- 44. Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu (KPK) toplantısı İstanbul'da yapıldı.

21 ŞUBAT

- Terör örgütü PKK elebaşı Abdullah Öcalan'ı sorgulamak üzere üç DGM savcısı ve 5 kişilik uzman ekip helikopterle İmralı Adası'na gitti.

23 ŞUBAT

- Türkiye-AKÇT Ortak Komitesinin çalışma usullerinin kabul edildiği ilk toplantısı yapıldı.
- DGM savcılarınca sorgusu tamamlanan Abdullah Öcalan, tutuklanması istemiyle yedek hâkimliğe sevk edildi. Öcalan, hâkimlikçe TCK'nın 125. maddesi uyarınca "vatana ihanet" suçundan tutuklandı.
- Yeşim Ustaoglu'nun "Güneşe Yolculuk" adlı filmi Berlin Film Festivali'nde "Mavi Melek" ve "Barış" ödüllerini aldı.

26 ŞUBAT

- İran'da 1979 İslam Devrimi'nden sonra ilk belediye seçimleri yapıldı. Cumhurbaşkanı Muhammed Hatemi'yi destekleyen ılımlı adaylar Tahran Belediye Meclisindeki 15 sandalyeden 13'ünü kazandı.
- Gümrük Birliği Ortak Komitesi (GBOK) 8. Dönem Toplantısı yapıldı.
- MGK toplantısında ortak karar çıktı. DGM'lerde asker olmaması kararlaştırıldı.
- Demokratik Kitle Partisi, Anayasa Mahkemesi tarafından kapatıldı.

27 ŞUBAT

- Olusegun Obasanjo, Nijerya'nın seçimle işbaşına gelen ilk Devlet Başkanı oldu.
- YSK, Erbakan'ın bağımsız adaylık için yaptığı başvuruyu reddetti.

5 MART

- Çankırı Valisi Ayhan Çevik, makam aracı ile vilayet binasına gelirken, güzergâhta park edilen bomba

yüklü otomobil uzaktan kumandayla infilak ettirildi. Patlama sonucu Vali Çevik ağır yaralanırken, koruma polisi ile yoldan geçen 2 lise öğrencisi hayatını kaybetti. Saldırısı TKP/ML-TIKKO üstlendi.

7 MART

Yahudi kökenli Amerikalı film yönetmeni, senarist, yapımcı, fotoğrafçı ve sinematografçı Stanley Kubrick (d. 1928), hayatını kaybetti.

11 MART

Star gazetesi yayın hayatına başladı.

12 MART

Varşova Paktı'nın eski üyeleri Çek Cumhuriyeti, Macaristan ve Polonya, NATO'ya katıldı.

19 MART

Ankara DGM Başsavcılığı, Fethullah Gülen hakkında, "laik devlet düzenini yıkarak teokratik devlete geçmek için faaliyet gösterdiği" iddiasıyla soruşturma açtı.

22 MART

Ankara DGM savcısı Nuh Mete Yüksel, FP'nin kapatılması için Yargıtay'a dilekçe verdi.

23 MART

Paraguay Başkan Yardımcısı Luis María Argaña suikast sonucu hayatını kaybetti.

Başbakanlık örtülü ödeneğini 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu'nun 77'nci maddesine aykırı bir şekilde harcamak suretiyle Hazineyi zarara uğratarak görevlerini kötüye kullandıkları ve bu eylemlerinin Türk Ceza Kanunu'nun 240'ıncı maddesine uyduğu iddiasıyla eski Başbakan Tansu Çiller ve Maliye eski Bakanı İsmet Atilla haklarında kurulan [9/27] Esas Numaralı Meclis Soruşturması Komisyonunun görev süresi, Genel Kurulun 23.3.1999 tarihli 62'nci Birleşiminde karar tarihinden itibaren 2 ay uzatıldı.

24 MART

NATO, Kosova'daki Sırp saldırılarının sürmesi ve Batı Temas Grubu'nun anlaşma taslağını reddetmeleri üzerine, Yugoslavya'ya karşı hava harekâtı başlattı. II. Dünya Savaşı'ndan beri Avrupa'daki en yoğun bombardıman olan Müttefik Gücü Harekâtı, Kosova'nın Sırbistan'dan ayrılmasına neden oldu.

Ankara 2 No.lu Devlet Güvenlik Mahkemesi, Abdullah Öcalan'ın

güvenlik açısından Ankara'ya getirilmesinin sakıncalı olduğu gerekçesiyle tutuklu bulunduğu İmralı Adası'nda yargılanmasına karar verdi.

25 MART

Yugoslavya, NATO'ya savaş ilan edip, BM'ye bildirince, NATO üyesi olan Türkiye de bu ülkeyle resmen savaşa girmiş oldu. Böylece Türkiye, uzun yıllardan sonra ilk kez bir savaşta resmî taraf oldu. Bu gelişme üzerine Türkiye'nin Belgrad Büyükelçisi Ali Ahmet Acet'le birlikte 19 kişilik elçilik kafilesi, elçilik binasını tahliye edip süresiz olarak bu ülkeyi terk etti.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin, 18.4.1999 pazar günü yapılması kararlaştırılan Milletvekili Genel Seçiminin kesin sonuçlarının, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 37'nci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 3'üncü maddelerine göre, Yüksek Seçim Kurulunca Türkiye radyo ve televizyonlarından ilanını takip eden beşinci gün saat 15.00'de toplanmak üzere, 26.3.1999 Cuma gününden itibaren tatile girmesine, Genel Kurulun 25.3.1999 tarihli 64'üncü Birleşiminde karar verildi.

26 MART

Melissa virüsü, tüm dünyada e-posta sistemlerini etkiledi.

Michigan'da bir mahkeme jürisi, Dr. Jack Kevorkian'ı ölümcül bir hastayı iğne yaparak öldürmekten (ötanazi) suçlu buldu.

NATO uçakları Belgrad'ı bombaladı.

Görevden alınan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, 4 ay 10 günlük hapis cezasını çekmek üzere Kırklareli/Pınarhisar Cezaevine girdi. İstanbul Fatih Camii'nde kıldığı Cuma namazının ardından yüzlerce araçlık konvoy cezaevine kadar Erdoğan'a eşlik etti.

29 MART

- ✍ Sırp soykırımından kaçan Kosovalılar sınırlara doğru büyük gruplar hâlinde harekete başladılar.

30 MART

- ✍ 109. Türkiye-AB Ortaklık Komitesi Toplantısı yapıldı.

31 MART

- ✍ Matrix filmi gösterime girdi.

3 NİSAN

- ✍ NATO Belgrad'a 8 Cruise füzesi attı. İki bakanlık vuruldu.
- ✍ Avrupa Konseyi üyesi Arnavutluk, ölüm cezasını kaldıran protokolü imzaladı.

4 NİSAN

- ✍ Çek Cumhuriyeti, Macaristan ve Polonya NATO'ya üye oldu ve böylece NATO üye sayısı 19'a yükseldi.

7 NİSAN

- ✍ Hacıları almak için Cidde'ye gitmek üzere Adana'dan havalanan THY'ye ait Boeing 737-400 Trakya uçağı, kalkışından kısa süre sonra Adana'nın Ceyhan ilçesi yakınlarına düştü. Yolcusu bulunma-

yan uçağın altı kişilik mürettebatı hayatını kaybetti.

- ✍ Senarist, oyuncu ve film yönetmeni Muharrem Gürses (d. 1913), vefat etti.

8 NİSAN

- ✍ Hakkâri Valisi Nihat Canpolat, Yüksekova'dan dönerken, PKK'lı canlı bombanın intihar saldırısına hedef oldu. Canpolat saldırıdan küçük sıyrıklarla kurtuldu, şoförü hayatını kaybetti. Jandarma Alay Komutanı Albay Tahir Çebi ve koruması ise ağır yaralandı.

Nihat Canpolat (1958-1999)

13 NİSAN

- ✍ Yugoslavya ordusu ilk kez Arnavutluk sınırını geçerek köylere saldırdı.
- ✍ Atatürk Uluslararası Barış Ödülü'nün, Azerbaycan Cumhurbaşkanı Haydar Aliyev'e verilmesi kararlaştırıldı.

18 NİSAN

Azerbaycan erken üretim petrollerini dünya pazarlarına taşıyan Bakü-Supsa Boru Hattı ve Supsa Terminali, Azerbaycan Cumhurbaşkanı Haydar Aliyev ile Gürcistan Cumhurbaşkanı Eduard Şevardnadze tarafından Supsa'da resmen açıldı.

NATO, Yugoslavya'daki petrol tesislerini vurdu. Çevre felaketi yaşandı. Zehirli gazlar içeren duman tabakası Belgrad'ın, rafineriden yayılan petrol Tuna Nehri üzerini kapladı.

Genel ve yerel seçimler yapıldı; DSP 136, MHP 129, FP 111, ANAP 86 ve DYP 85 milletvekilliği kazandı. 3 de bağımsız milletvekili seçildi. CHP, -kapalı olduğu dönem dışında- ilk defa TBMM dışında kaldı. Ayrıca, ÖDP, HDP ve EP %10 barajını aşamadı.

Teröristler, Sivas'ın Hafik ilçesinde sandık kurulu üyeleriyle onları korumakla görevli jandarma timine roketatarlı saldırıda bulundu. 2'si sandık görevlisi 4 kişi hayatını kaybederken 5 kişi de yaralandı.

19 NİSAN

- Almanya Federal Meclisi (Bundestag), Bonn'dan Berlin'e taşındı.

20 NİSAN

- 18 Nisan Genel Seçimlerinde ortaya çıkan TBMM aritmetiğine uygun bir hükûmet teşkiline olanak sağlamak için 56. hükûmetin istifası kabul edildi.
- Ağabeyi Oğuz Aral ile birlikte Türkiye'nin en çok okunan ve tirajları günlük gazetelerinkini geçen Gırgır ve Fırt dergilerini çıkartan, yeni bir karikatürcüler kuşağının doğuşuna katkıda bulunan mizah yazarı ve karikatürist Tekin Aral, (d. 1941) hayatını kaybetti.

22 NİSAN

- CHP Genel Başkanı Deniz Baykal, 18 Nisan seçimlerinde partinin aldığı sonuç nedeniyle görevinden istifa etti. Türkiye'de seçim yenilgisinden sonra istifa eden ilk lider oldu.

Deniz Baykal (d. 1938)

23 NİSAN

- Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kutlandı.
- TBMM'de 23 Nisan Özel Oturumu yapıldı.

26 NİSAN

- Çernobil faciasının yıl dönümünde sanal korsanlar bilgisayarları kilitledi. Çernobil virüsünden 300 bin PC etkilendi. Binlerce şirkette büyük panik yaşandı. Yaşanan kaosun faturasının 100 milyon dolar olduğu açıklandı.

28 NİSAN

- PKK elebaşı Abdullah Öcalan hakkındaki iddianame belli oldu. İdamı istenen Öcalan'ın, hapiste tutulduğu İmralı Adası'nda kurşun geçirmez bir cam kafeste yargılanacağı belirtildi.

30 NİSAN

- Ahmet Kaya'nın "terör örgütüne yardım" ve "bölücü propaganda"dan DGM'de yargılanmasına başlandı.

1 MAYIS

- TRT internet sitesi trt.net.tr yayına başladı.
- ÖSS sınav sorularının çalındığı ortaya çıktı, sınav iptal edildi.

2 MAYIS

- TBMM, 21. Dönem 1. Yasama Yılı açıldı.
- Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, TBMM'nin yeni Yasama Yılı açış konuşmasını yaptı.
- Fazilet Partisinden İstanbul Milletvekili seçilen Merve Kavakçı'nın TBMM'deki yemin törenine başında türbanla gelmesi krize neden oldu.

7 MAYIS

- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş, Fazilet Partisinin kapatılması talebiyle Anayasa Mahkemesinde dava açtı.

8 MAYIS

- Bu yıl "Görsel Sanatlar" dalında verilmesi kararlaştırılan Aydın Doğan Ödülü'ne; fotoğraf alanında 1950'lerin başlarında yaptığı özgün çalışmaları, insana ve

evrensel olarak paylaşılabilecek konulara getirdiği özgün bakış, duyarlık ve yenilikler, kendi kuşağı içinde dünyada öne çıkmış fotoğrafçıların düzeyinde verdiği yapıtları, Türk fotoğrafçılığını dünya platformuna taşıması, sanatından hiçbir zaman ödün vermemesi ve yeni kuşak fotoğrafçılara öncü olması nedeniyle Ara Güler değer görüldü.

12 MAYIS

- ABD yetkilileri, FP milletvekili Merve Kavakçı'nın 5 Mart 1999'da ABD vatandaşlığına geçtiğini açıkladı.

16 MAYIS

- Bakanlar Kurulu kararı ile Merve Safa Kavakçı'nın vatandaşlığı düşürüldü.

20 MAYIS

- Ankara Milletvekili Yıldırım Akbulut 332 oyla TBMM Başkanı seçildi.
- PKK terör örgütünün yöneticilerinden Şemdin Sakık ve kardeşi Arif Sakık idam cezasına çarptırıldılar.

Yıldırım Akbulut (1935-2021)

22 MAYIS

Ankara'da toplanan CHP 9. Olağanüstü Kurultayı'nda, Altan Öymen Genel Başkanlığa seçildi.

Altan Öymen (d.1932)

26 MAYIS

Danıştay 8. Dairesi, başı açık görev yapmayı kabul etmeyen türbanlı memurların, uyarı cezası verilmeden işten çıkarılmasına karar verdi.

28 MAYIS

Bülent Ecevit başbakanlığındaki DSP-MHP-ANAP hükûmeti (57. hükûmet) kuruldu.

Bülent Ecevit (1925-2006)

GİK 23. dönem toplantısı yapıldı.

Leonardo da Vinci'nin şaheseri "Son Akşam Yemeği" adlı tablo, 22 yıl süren restorasyon çalışmalarının sona ermesiyle İtalya'nın Milano kentinde yeniden sergilenmeye başlandı.

31 MAYIS

Abdullah Öcalan, Ankara 2 No.lu Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından İmralı Adası'nda yargılanmaya başladı.

4 HAZİRAN

PKK'da Öcalan sonrası bölünmeler yaşandı. Ayrıca pişmanlıktan yararlananların sayısı 70'i buldu.

5 HAZİRAN

Tekrarlanan Bilecik Belediye Başkanlığı seçimlerini, CHP kazandı.

6 HAZİRAN

Emniyet Genel Müdürlüğü müfettişleri tarafından yürütülen soruşturmada, Emniyet İstihbarat Başkanlığına ait ana bilgi bankasına telefon dökümlerini almak üzere yapılan girmelerin adresleri konusunda telefon kayıtlarını izleme skandalı ortaya çıktı. Başbakan Bülent Ecevit, Tansu Çiller, Tuğrul Türkeş ve MGK Genel Sekreterliği gibi pek çok ismin ve kuruluşun telefon kayıtlarının izlendiği ortaya çıktı.

8 HAZİRAN

Emniyette telefon izleme skandalı için operasyon yapıldı. Bakan Tantan, 11 polisi görevden aldı. Ankara Emniyet Müdürü Cevdet Saral da hakkındaki soruşturma gereği görevden uzaklaştırıldı. Daha önce Saral'ın talimatıyla İstihbarat Şube Müdürlüğüne hazırlanan "Fethullah Gülen Raporu"nda, "devleti en üst kademedен ve içten ele geçirerek şer'i düzeni kurma amacı" ayrıntılarıyla yer almıştı. Gülen cemaatinin devlet içindeki paralel yapılanmasını ilk kez deşifre eden ve devlet kayıtlarına geçiren söz konusu rapor, 90'lı yıllarda cemaatin MIT, Emniyet ve TSK'ya sızmak istediğini ortaya koymuştu. Rapor, Teftiş Kurulu ve İstihbarat Daire Başkanlığı ile paylaşıldıktan sonra Emniyet içi hesaplaşma başlamış, raporu hazırlayanlar hakkında adli ve idari soruşturmalar açılmıştır.

DGM Savcısı, terör örgütü PKK'nın elebaşı Abdullah Öcalan hakkında idam cezası istedi.

1980'de eski DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'i öldürmekten sanık Ünal Osmanağaoğlu ilk kez yargı önüne çıktı.

9 HAZİRAN

Yugoslavya ve NATO, Kosova'da Sırp birliklerinin geri çekilmesi anlaşmasını imzaladı. NATO, hava

saldırılarını durdurdu ve 20 Haziran'da resmen sona erdirdi.

✍️ Bülent Ecevit Başbakanlığındaki DSP-MHP-ANAP hükûmeti 182'ye karşı 354 oyla güvenoyu aldı.

14 HAZİRAN

✍️ FP'nin kapatılma davası başladı.

18 HAZİRAN

✍️ Tedavi gerekçesiyle ABD'ye yerleşen Fethullah Gülen'in "adliye ve mülkiyeye" yerleştirilen yandaşlarına hitap ettiği 2 konuşma kaseti ATV'de yayımlandı.

✍️ Kasetleri değerlendirmek için Ali Kırca'nın programına çağrılan yazar Faik Bulut ATV'nin kapısında gözaltına alındı.

19 HAZİRAN

✍️ Türkiye Fethullah Gülen'in iki kasetiyle sarsıldı. Gülen'in gizli yüzünü ortaya koyan konuşmalar şok yarattı. Gülen cemaatinin devleti ele geçirmeye ve laik Cumhuriyet'e karşı kalkışmaya hazırladığına dair iddialar gündeme bomba gibi düştü.

23 HAZİRAN

✍️ PKK elebaşı Abdullah Öcalan'ın yargılanmasına 15 gün aradan

sonra yeniden başlandı. Öcalan savunmasında, "bugüne kadar yapılanların sorumluluğunu taşıyorum." dedi.

✍️ MGK, Fethullah Gülen meselesini ele alarak güç ve desteğin kesilmesi, faaliyetlerinin etkin biçimde takip edilmesi ve yargıya taşınacak kanalların açık tutulması gerektiğini belirten kararlar açıkladı.

28 HAZİRAN

✍️ Anayasa'nın 93'üncü, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 5'inci maddelerine göre 1 Temmuz 1999 Perşembe günü tatile girmesi gereken Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma süresi ikinci bir karara kadar uzatıldı.

29 HAZİRAN

✍️ PKK elebaşı ve bebek katili Abdullah Öcalan, idam istemiyle yargılandığı Ankara 2 No.lu Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından, Türk Ceza Yasası'nın 125'inci maddesi uyarınca "vatana ihanet" suçundan ölüm cezasına çarptırıldı.

1 TEMMUZ

✍️ Bu yıl 16.'sı düzenlenen "Aydın Doğan Uluslararası Karikatür Yarışması"nı, Romanya'dan Mihai Ignat kazandı.

2 TEMMUZ

Özellikle "Baba" adlı romanı ve filmiyle tanınan, suç ve mafya filmle-ri tarihine damgasına vuran ABD'li yazar ve senarist Mario Puzo (d.1920), hayatını kaybetti.

3 TEMMUZ

IMF ile yeni bir stand-by anlaşması yapılacağı belirtildi.

4 TEMMUZ

Kosova'daki barışın mimarı Türk askerleri, Kosova'da sevgi gösteri-leriyle karşılandı.

8 TEMMUZ

Florida'da Allen Lee Davis adlı bir mahkûmun idam cezası elektrikli sandalye ile infaz edildi. Bu infaz, Florida'da elektrikli sandalyenin son kullanılışı oldu.

Türkiye-AKÇT Ortak Komitesinin ikinci toplantısında Türkiye-AKÇT Serbest Ticaret Anlaşması'nın Menşe Protokolü'nde menşe kümülas-yonu sistemi çerçevesinde gerekli değişiklikler yapıldı.

J. K. Rowling'in kaleme aldığı Harry Potter serisinin üçüncü ki-tabı "Harry Potter ve Azkaban Tutsağı" yayımlandı.

15 TEMMUZ

KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş, TBMM Genel Kuruluna hitap etti.

16 TEMMUZ

Eski ABD Başkanı John F. Kennedy ve Jacqueline Kennedy Onassis'in oğulları John F. Kennedy, Jr.'ın kullandığı uçak Atlantik Okyanu-su'na düştü. Kennedy, uçakta bu-lunan karısı ve baldızıyla birlikte hayatını kaybetti.

20 TEMMUZ

Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 25. Yılı KKTC'de coşkuyla kutlandı.

21 TEMMUZ

PKK terör örgütünün liderlerinden Cevat Soysal, Moldova'da yakala-narak Türkiye'ye getirildi.

Hükûmetin ekonomiyi canlandır-mak için aldığı acil önlemler açık-landı. "Mali Milat" üç yıl süreyle ertelendi.

29 TEMMUZ

ABD'de ilk kez bir başkan görev başındayken ceza aldı. Başkan Bill Clinton yalan ifadeden 90 bin dolar ödemeye mahkûm edildi.

2 AĞUSTOS

İçişleri eski bakanlarından Orgeneral İrfan Özaydınlı (d. 1924), hayatını kaybetti.

3 AĞUSTOS

PKK elebaşı Abdullah Öcalan, dağdaki militanlara silahlı mücadeleye son verme, barış için çalışma çağrısı yaptı.

6 AĞUSTOS

Adana Cumhuriyet Savcısı Sacit Kayasu, eski Cumhurbaşkanı Kenan Evren ile 12 Eylül döneminin kuvvet komutanları hakkında "anayasal düzeni ortadan kaldırmak"tan TCK'nın ölüm cezasını öngören 146. ve 147. maddelerine göre dava açılması istemiyle suç duyurusunda bulundu.

8 AĞUSTOS

Doğu Perinçek tahliye oldu.

9 AĞUSTOS

Rusya Devlet Başkanı Boris Yeltsin, Başbakan Sergei Stepashin'i azletti. Tüm kabinesini ise dördüncü kez azletti.

PKK Merkez Komitesi, Abdullah Öcalan'ın silah bırakma çağrısını kabul ettiğini açıkladı. Komite siyasetin gereğine dikkat çekti.

11 AĞUSTOS

143 saniye süren ikinci binyılın son güneş tutulması Türkiye'nin her yerinden izlenebildi.

12 AĞUSTOS

Şair, çevirmen Can Yücel (d. 1926), hayatını kaybetti.

Yazar, şair, ressam Abbas Sayar (d. 1923), İzmir'de hayatını kaybetti.

13 AĞUSTOS

Türkiye'de "Uluslararası Tahkim" yolunu açan Anayasa değişikliği kabul edildi.

Mecliste oylanan Sosyal Güvenlik Yasa Tasarısı ve Tahkim Yasası'na karşı çalışanlar Emek Platformu

öncülüğünde tüm yurttan iş bırakıp alanlara çıktı. 15 sendikanın oluşturduğu Emek Platformu, Türkiye genelinde günlük hayatı önemli ölçüde durdurdu. Ankara'da Kızılay'a gidişlerine engel olunan emekçiler 2 saat süreyle trafiği kapattı, polis gaz ve copla müdahale etti. Tüm bu protestolara rağmen, emeklilik yaşını kadınlarda 58, erkeklerde 60'a çıkaran düzenlemeyle uluslararası tahkim yolunu açan Anayasa değişikliği Mecliste kabul edildi.

14 AĞUSTOS

Uluslararası Tahkim için Anayasa değişikliği yapıldı. Anayasa'nın devletleştirme ile ilgili 47'nci, idarenin eylem ve işlemlerine karşı yargı denetimini düzenleyen 125'inci ve Danıştay'ın oluşumu ve yetkilerini içeren 155'inci maddeleri değiştirildi.

16 AĞUSTOS

Koalisyon ortakları arasında Af Yasa Tasarısı ile ilgili uzlaşma sağlandı. Türk Ceza Kanunu'nun 312. maddesinde düzenleme yapıldı. 312. maddenin 2. fıkrası af kapsamı dışında bırakıldı.

17 AĞUSTOS

Gölcük Depremi, Türkiye'nin yaşadığı en büyük doğal felaketlerden biri oldu.

Saat 03:02'de, Kocaeli/Gölcük merkezli olarak Mw ölçeğine göre 7,5 büyüklüğünde ve yaklaşık 45 saniye süresince gerçekleşen deprem, büyük çapta can ve mal kaybına neden olmuştur. Tüm Marmara Bölgesi'nde, Ankara'dan İzmir'e kadar geniş bir alanda hissedilen depremde resmî raporlara göre 17.480 insan hayatını kaybederken, 23.781 kişi yaralanmış, 505 kişi sakat kalmıştır. 285.211 konut, 42.902 işyeri ise hasar görmüştür. Resmî olmayan bilgilere göre ise yaklaşık 50.000 ölüm, ağır-hafif 100.000'e yakın yaralı vardır. Ayrıca 133.683 çöken bina ile yaklaşık 600.000 kişi evsiz kalmıştır. Yaklaşık 16.000.000 insan, depremden değişik düzeylerde etkilenmiştir. Deprem gerek büyüklük, gerek etkilediği alanın genişliği, gerekse sebep olduğu maddi kayıplar açısından son yüzyılın en büyük depremlerinden biridir. Bu nedenle Gölcük depremi, Türkiye'nin yakın tarihini derinden etkileyen en önemli olaylardan biridir. Depremi Türkiye'nin önemli bir sanayi bölgesi olan Marmara Bölgesi'nde meydana gelmiş ve çok geniş bir coğrafyayı etkilemiş olması, ülkede büyük sıkıntılara neden olmuştur. Depremi bu kadar çok can kaybına yol açmasının sebebi olarak kaçak yapılar, standartlara uygun olmayan binalar, uygun olmayan gevşek zemindeki yapılaşmalar ve daha ucuza mal etmek için malzemedan çalan müteahhitler gösterilmektedir. Depremden sonra zorunlu deprem sigortası gibi bir

takım düzenlemeler getirilmiştir. Depremden sonra yapım hatalarından çöken binaların müteahhitlerine yaklaşık 2100 dava açılmıştır. Bu davalardan 1800'ü hukuki boşluklardan dolayı cezasız sonuçlanmıştır. Geriye kalan 300 davanın 110 kadarında ceza verilmiş, birçoğu ertelenmiştir. Bunun dışında kalan davalar ise 16 Şubat 2007 tarihinde, 7 buçuk yıl geçtikten sonra zaman

aşımına uğramış ve düşmüştür. 17 Ağustos depremi tüm dünyada büyük yankı uyandırmış, birçok ülkeden ve uluslararası kuruluşlardan gerek acil yardım ekibi, gerek araç, gereç ile tıbbi ve insani yardım malzemeleri gönderilmiştir. Depremin ardından dönemin ABD Başkanı Bill Clinton, eşi ve kızı ile birlikte İzmit'e gelerek Doğukışla'da bulunan çadır kenti ziyaret etmiştir.

25 AĞUSTOS

- ♀ Kadınların 58; Erkeklerin 60 yaşında 7000 gün prim ödeme koşuluyla emekli olabilecekleri yasalaştı.

26 AĞUSTOS

- ♀ Pişmanlık Yasası olarak bilinen "Bazı Suç Failleri Hakkında Uygulanacak Hükümlere Dair Kanun'da Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun", TBMM 'de kabul edildi.

27 AĞUSTOS

- ♀ Ülkemizde meydana gelen deprem felaketi konusunda yapılan çalışmaların tüm yönleriyle incelenerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla kurulan (10/66, 67, 68, 69, 70) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde bulunduğu sürede de çalışabilmesine, Genel Kurulun 27.8.1999 tarihli 59'uncu Birleşiminde karar verildi.

- ♀ Türkiye Büyük Millet Meclisinin, 29 Ağustos 1999 Pazar gününden başlamak ve 1 Ekim 1999 Cuma günü saat 15.00'de toplanmak üzere tatile girmesi, Genel Kurulun 27.8.1999 tarihli 59'uncu Birleşiminde kararlaştırıldı.

28 AĞUSTOS

- ♀ Af tasarısı olarak bilinen TCK'nın 312. maddesindeki düzenleme TBMM'den geçti. 23 Nisan 1999'dan önce işlenmiş suçları kapsayan tasarıya göre cezaevlerindeki 70 bin tutuklu ve hükümlüden 26 bin 500'ü serbest kalacak.
- ♀ Emekli Orgeneral ve feshedilen Milliyetçi Demokrasi Partisi genel başkanı Turgut Sunalp (d. 1917), hayatını kaybetti.
- ♀ Profesyonel ağır sıklet boksörü Sinan Şamil Sam, Dünya Şampiyonu oldu.

30 AĞUSTOS

- ♀ Zafer Bayramı tüm yurttan kutlandı.

31 AĞUSTOS

Boeing 737-200 tipi bir yolcu uçağı Buenos Aires'ten kalkışı sırasında düştü; 67 kişi hayatını kaybetti.

1 EYLÜL

"Rahşan Affı" olarak bilinen ve TCK'nın 312. maddesindeki düzenlemeyi içeren tasarı, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel tarafından veto edildi.

6 EYLÜL

Depremde yıkılan bazı binaların sorumlusu olarak gösterilen müteahhit Veli Göçer tutuklandı.

7 EYLÜL

Türkiye-Makedonya Serbest Ticaret Anlaşması imzalandı.

14 EYLÜL

YÖK Rektörler Komitesi, üniversite yerleşkelerinde, açık ya da kapalı alanlarda türbanı yasaklayan ortak karar aldı. Kimlik kartındaki fotoğraf, derslikler, laboratuvarlar, sosyal tesis ve spor alanlarında da türban yasağı konuldu.

21 EYLÜL

Tayvan'daki 7,6 şiddetindeki depremle 2 bin 100'den fazla kişi hayatını kaybetti.

23 EYLÜL

Abdullah Öcalan, bir açıklama yaparak, bir grup PKK'nın Türkiye'ye gelip teslim olmasını istedi.

25 EYLÜL

12 Mart 1971 Muhtırası'nda imzası bulunan Hava Kuvvetleri eski Komutanı Orgeneral Muhsin Batur (d. 1920), hayatını kaybetti.

26 EYLÜL

Devlet İstatistik Enstitüsü, 17 Ağustos depreminin konutlara 2.1 milyar dolar hasar verdiğini açıkladı.

29 EYLÜL

Resmî ziyaretler için ABD'de bulunan Başbakan Bülent Ecevit, ABD Başkanı Bill Clinton ile Beyaz Saray'da görüştü. Clinton, ABD olarak Türkiye'nin AB süreci, boru hattı ve tekstil ticareti noktasında destek vereceklerini ifade etti.

30 EYLÜL

Millî Eğitim ve Kültür Eski Bakanlarından Bolu Milletvekili Avni Akyol (d. 1931), bir cenazeye katılmak için gittiği Bolu/Gerede’de kalp krizi sonucu vefat etti.

29 Eylül 1999 tarihinde Rus ordusunun Çeçenistan’a girmesiyle İkinci Çeçen Savaşı başladı. Rusya, 1997’de imzalanan barış anlaşmasını ihlal ederek, Çeçenistan’ı yeniden işgal etti. Savaş Nisan 2009’a kadar sürdü.

1 EKİM

TBMM 21. Dönem 2. Yasama Yılı açıldı.

3 EKİM

Sony firmasının kurucusu Akio Morita (d. 1921) hayatını kaybetti.

4 EKİM

Türkiye-Polonya Serbest Ticaret Anlaşması imzalandı.

5 EKİM

36. Antalya Altın Portakal Film Festivali sonuçlandı. En İyi Film Ödülü’nü Tomris Giritlioğlu’nun

yönettiği “Salkım Hanımın Taneleri” aldı. En iyi erkek oyuncu Uğur Polat, en iyi kadın oyuncu ise Başak Köklükaya seçildi.

11 EKİM

CNN Türk yayın hayatına başladı.

12 EKİM

Pervez Müşerref, Pakistan’da darbe ile yönetime geldi.

Ankara Akıncı’da bulunan 4. Ana Jet Üs Komutanlığında bir askerî uçak düştü. 2 üsteğmen şehit oldu.

13 EKİM

TRT’nin TV yayınlarını Ankara’da başlatan, Sinematek, İHD, TİHV ve TİHAK kurucularından yazar, senarist Mahmut Tali Öngören (d. 1931), hayata veda etti. Öngören, TRT televizyonunun ilk yayın günü 31 Ocak 1968’deki açılış konuşmasını stüdyodan gerçekleştirmişti.

15 EKİM

Sınır Tanımayan Doktorlar örgütü, Nobel Barış Ödülü’nü aldı.

17 EKİM

Devlet memurluğuna giriş için ilk kez merkezi sınav (Kurumlar İçin Merkezi Eleme Sınavı) yapıldı.

19 EKİM

- AB Konseyi, insan hakları konusunda ilk yıllık raporunu yayımladı.

21 EKİM

- Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi öğretim üyesi ve gazeteci yazar Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı, bombalı bir saldırıda hayatını kaybetti.

23 EKİM

- Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı'nın cenazesi Ankara'da TBMM, İletişim Fakültesi, Büyük Tiyatro ve Cumhuriyet gazetesinde yapılan törenlerin ardından Karşıyaka Mezarlığı'nda toprağa verildi.

24 EKİM

- Sinema oyuncusu Neriman Köksal (d. 1928), hayatını kaybetti.

29 EKİM

- Cumhuriyet Bayramı, tüm yurttan, dış temsilciliklerde ve KKTC'de kutlandı.

1 KASIM

- Atatürk Barış Ödülü'nü Azerbaycan Cumhurbaşkanı Aliyev aldı.

5 KASIM

- Arka yüzünde Piri Reis Haritası bulunan 10.000.000 TL'lik banknotlar tedavüle girdi.

- Arka yüzünde Türkiye Büyük Millet Meclisi binası bulunan ve 15 Mayıs 1989'da kullanılmaya başlanan 50.000 TL'lik banknotlar tedavülünden kalktı.

7 KASIM

Yasemin Dalkılıç tüpsüz dalmada 68 metreyle dünya rekoru kırdı.

10 KASIM

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk, ölüm yıl dönümünde tüm yurttan minnetle ve özlemle anıldı.

12 KASIM

Bolu, Düzce ve Kaynaşlı'da, 7,2 büyüklüğünde deprem meydana geldi. 845 kişi hayatını kaybederken, 4 bin 948 kişi yaralandı.

12 Kasım Cuma günü saat 18.57'de aletsel büyüklüğü 7,2 ve merkez üssü Düzce olan ve 30 saniye süreyle etkisini gösteren deprem, pek çok ilin yanı sıra Ukrayna'dan da hissedildi. Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezinin açıklamasına göre, ölü sayısı 845, yaralı sayısı 4.948, depremde hasar gören ve derhal yıkılması gereken bina sayısı 3.395, yıkık ya da ağır hasarlı ev sayısı 12.939, iş yeri sayısı ise 2.450'dir. Depremden sonra Bolu'ya bağlı Düzce ilçesi, Türkiye'nin 81. ili oldu.

14 KASIM

ABD Başkanı Bill Clinton, resmî ziyarette bulunmak üzere Ankara'ya geldi. Clinton, Türkiye'ye her konuda destek açıklaması yaptı.

15 KASIM

Resmî ziyaretler için Türkiye'de bulunan ABD Başkanı William Jefferson (Bill) Clinton, TBMM'de Genel Kurula hitap etti.

16 KASIM

Türkiye'de bulunan ABD Başkanı Bill Clinton, deprem bölgesini ziyaret etti.

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın (AGİT) 6. Zirvesi İstanbul'da başladı.

Kadınlar Voleybol Dünya Kupası'nda Küba kadın millî voleybol takımı, 22 puanla 4. şampiyonluğunu kazandı.

18 KASIM

İstanbul'daki Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) Zirvesi'nde, Bakü-Ceyhan petrol boru hattı ve Hazar geçişli doğal gaz projelerine ilişkin anlaşmalar, ilgili ülkelerin devlet başkanlarınca imzalandı.

19 KASIM

İstanbul'daki AGİT Zirvesi'nin son günü, Avrupa Konvansiyonel Kuvvetler Antlaşması'nın yeni koşullara uyarlanmış şekli, tarafların liderlerince imzalandı.

25 KASIM

Yargıtay 9. Ceza Dairesi, PKK elebaşı Abdullah Öcalan hakkında verilen idam cezasını onadı.

26 KASIM

Deprem için öngörülen Ek Vergi Yasası yayımlandı.

30 KASIM

AİHM, PKK elebaşı Abdullah Öcalan için verilen idam cezasına ihtiyati tedbir kararı aldı. Mahkeme, Strasburg'daki yargılama sonuçlanana kadar infazın ertelenmesini istedi.

1 ARALIK

Birleşik Arap Emirliklerinin gözde şehri Dubai'de 321 metre yükseklikle dünyanın en yüksek oteli olan "Burj Al Arab" hizmete açıldı.

3 ARALIK

Bakanlar Kurulu, Bolu'ya bağlı Düzce ilçesinin il, Kaynaşlı ve Derince beldelerinin de Düzce'ye bağlı ilçe yapılmasına karar verdi. Karar 9 Aralık'ta Resmî Gazete'de yayımlandı.

9 ARALIK

Düzce'nin il, Kaynaşlı ve Derince'nin ilçe yapılmasına ilişkin Kanun Hükmünde Kararname, Resmî Gazete'de yayımlandı.

10 ARALIK

AB Dönem Başkanı Finlandiya'nın Başbakanı Paavo Lipponen, Türkiye'nin AB'ye aday ülke olduğunu açıkladı. Türkiye, 21. aday ülke olarak ilan edildi.

11 ARALIK

Helsinki'de gerçekleştirilen AB Devlet ve Hükûmet Başkanları Zirvesi sona erdi. Sonuç belgesinde Türkiye'nin "adaylığı" kesinleşti. Almanya ve Fransa'da Türkiye'nin üyeliği konusunda daha ılımlı iktidarların göreve gelmesi ile Avrupa'daki siyasi atmosfer Türkiye'nin lehine dönmüştü. Helsinki Zirvesi ile Türkiye'nin 40 yıldır süregelen üyelik hedefi net ve somut bir perspektif kazanmıştı. Başbakan Bülent Ecevit, Helsinki'ye giderek AB üyesi ülkelerin Devlet Başkanları ile görüştü ve AB bayrağı altında fotoğraf çekti.

13 ARALIK

GİK 24. dönem toplantısı yapıldı.

Fransa'dan Türkiye'ye iadesi kararlaştırılan organize suç örgütü lideri Alaattin Çakıcı, Türkiye'ye getirildi.

23 ARALIK

IMF, 18'inci stand-by kapsamında Türkiye'ye üç yıl için yaklaşık 4 milyar ABD Doları mali destek sağlamasını onayladı.

27 ARALIK

Yargıtay 4. Hukuk Dairesi, "türbanın yüksek öğretim kurumlarında serbest sayılan kıyafet kapsamında düşünülemeyeceğine" karar verdi.

28 ARALIK

Saparmurat Türkmenbaşı, kendisini Türkmenistan'ın yaşam boyu lideri ilan etti.

31 ARALIK

Rusya Devlet Başkanı Boris Yeltsin, herkesi şaşırtan ani bir kararla istifa etti ve görevini Başbakan Vladimir Putin'e devredeceğini söyledi.

KAYNAKLAR

- “Türkiye ve Dünyada 100 Yıl: 1990-1999 Dönemi Soğuk Savaş’ın Sonu ve Yeni Dünya Düzeninde Türkiye”, Ankara: Anadolu Ajansı Yayınları.
- “Türkiye’de 90’ların En Önemli Olayları”, https://www.youtube.com/watch?v=_lv6b8jczlw
- Akşın, Sina (2007), Kısa Türkiye Tarihi, İstanbul: İş Bankası Yayınları.
- Alpkaya, Faruk ve Duru, Bülent (Der.), (2014), 1920’den Günümüze Türkiye’de Toplumsal Yapı ve Değişim, 3. Basım, Ankara: Phoenix Yayınları.
- Alpkaya, G., Alpkaya, F. (2014), 20. Yüzyıl Dünya ve Türkiye Tarihi, 3. Basım, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Armaoğlu, Fahir, (2004), 20. Yüzyıl Siyasi Tarihi, 14. Basım, İstanbul: Alkım Yayınları.
- Atılğan, Gökhan; Aytekin, E. Atilla; Ozan, Ebru Deniz; Saraçoğlu, Cenk; Şener, Mustafa; Uslu, Ateş; Yeşilbağ, Melih, (2015), Osmanlı’dan Günümüze Türkiye’de Siyasal Hayat, İstanbul: Yordam Kitap.
- Ayşen Uysal, (2016), İsyan, Şiddet, Yas 90’lar Türkiye’sine Bakmak, İstanbul: Dipnot Yayınları.
- Aytulu, Gökçe (2010). “1990’lar: Suikastlar, koalisyonlar ve pop furyası”, <http://www.radikal.com.tr/turkiye/1990lar-suikastlar-koalisyonlar-ve-pop-furyasi-1034494/>
- Belge, Murat (2002), “Türkiye’de Zenofobi ve Milliyetçilik”, Modern Türkiye’de Siyasal Düşünce (Milliyetçilik), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Bodur, Harun (2005), Kronolojik 20. Yüzyıl Siyasi Tarihi, Ankara: Çağlar Yayınları.
- Çavdar, Ozan, (2020), Sivas Katliamı: Yas ve Bellek, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Çavdar, Tefik, (2004), Türkiye’nin Demokrasi Tarihi, 3. Basım, Ankara: İmge Kitabevi.
- Çeviker, Turgut (2010), KARİKATÜR-KİYE: Karikatürlerle Cumhuriyet Tarihi (1923-2008), Cilt 3: Merkez’in Çöküşünden Muhafazakar Demokrasiye (1991-2008), İstanbul: NTV Yayınları.
- Çoban, E. (2008), “Uluslararası Hukukta Soykırım Suçu ve Suça Zemin Hazırlayan Toplumsal Yapılar: Ruanda Örneği”, Uluslararası İlişkiler Dergisi, Cilt 5, Sayı 17 (Bahar), ss. 47-72.
- Erhan Çelik (2019), Karanlık Çarşamba, İstanbul: Destek Yayınları.

- Findley, Carter V (2015), Modern Türkiye Tarihi: İslam, Milliyetçilik ve Modernlik (1789-2007), 4. Basım, İstanbul: Timaş Yatınları.
- Gerger, Adnan (2011), Uğur Mumcu'yu Kim Öldürdü?, Ankara: İmge Kitabevi.
- Kadir Aydemir, (2012), 90'lar Kitabı Çocuk mu? Genç mi?, İstanbul: Yitik Ülke Yayınları.
- Kalaycıoğlu, Ersin; Sarıbay, Ali Yaşar (Der.), (2014), Türk Siyasal Hayatı: Türkiye'de Politik Değişim ve Modernleşme, İstanbul: Sentez Yayınları.
- Kongar, Emre (2003), 21. Yüzyılda Türkiye: 2000'li Yıllarda Türkiye'nin Toplumsal Yapısı, 33. Basım, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Kongar, Emre (2007), Demokrasi-mizle Yüzleşmek, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Mustafa Kaygısız ve Selçuk Turgutlu, (2010), Türkiye'nin Siyasi Kriminal Tarihi (1990-1999 Yılları), Ankara: Adalet Yayınları.
- Oran, Baskın (Der.), (2004), Türk Dış Politikası: Kurtuluş Savaşından Bugüne Olgular, Belgeler Yorumlar (Cilt 2: 1980-2001), 7. Basım, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Özdağ, Ümit (2008), Türk Ordusu'nun Kuzey Irak Operasyonları: 1984'den Bugüne, İstanbul: Pegasus Yayınları.
- R. Funda Barbaros ve Erik Jan Zürcher (Haz.), (2017), Modernizmin Yansımaları: 90'lı Yıllarda Türkiye, İstanbul: Elif Yayınevi Yayınları.
- Sander, Oral (2003), Siyasi Tarih: 1918-1994, 11. Basım, Ankara: İmge Kitabevi.
- Sarı, Özden Selcen (2015), "Manus I. Midlarsky", Erhan Büyükkakıncı (Ed.), Savaş Kuramları, Ankara: Adres Yayınları, ss.823-851.
- Serdar Doğan (Der.), (2011), Türkiye'nin 90 Yılı (1919-2009), Ankara: Anadolu Ajansı Yayınları.
- Solok, Özlem, (Editör), (1997), Cogito Dergisi, Şiddet Özel Sayısı, 3. Basım, Sayı 6-7, Kış-Bahar, İstanbul.
- Şen, Y. Furkan, (2015), Türk Siyasal Kültüründe Millet Algısı ve Milliyetçilik, 2. Basım, Ankara: Yargı Yayınevi.
- Şimşir, Bilal (2011), Kürtçülük II: 1924-1999, 3. Basım, Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Şimşir, Bilal (2013), Şehitler Gün-lüğü, 2. Basım, Ankara: Bilgi Yayınevi.

Tanık, Öner (2018), "Suikastın 28. yılında... Bahriye Üçok neden öldürüldü...", <https://odatv4.com/bahriye-ucok-neden-olduruldu-06101812.html>

Tanör Bülent; Boratav, Korkut; Akşin, Sina (2000), Türkiye Tarihi 5: Bugünkü Türkiye (1980-1995), (Ed. Sina Akşin), 3. Basım, İstanbul: Cem Yayınevi.

Tarihe Düşülen Notlar-2: Yabancı Devlet Adamlarının Genel Kurul Konuşmaları (2012), Ankara: TBMM Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı Basımevi

Tekin, Yusuf; Okutan, M. Çağatay, (2011), Türk Siyasal Hayatı, Ankara: Orion Kitabevi.

Uçarol, Rifat (2000), Siyasi Tarih (1789-1999), 5. Basım, İstanbul: Filiz Kitabevi.

Yaycı, Cihat (2019), "Irak'ta Yaşanan Savaşlar ve Türkiye'ye Etkileri", Güvenlik Stratejileri Dergisi , Cilt 15, Sayı 30 , ss. 331-352. DOI: 10.17752/guvenlikstrtj.620961.

Türk Telekom
Değerli Hissettirir
katkılarıyla

